

Rotary Kulübü Rehberi

Afetlere karşı özerk müdahale

*Afet vurduğunda harekete geçmek için
operasyonel çerçeve*

2026

Rotary Kulübü Rehberi
Afetlere karşı özerk müdahale

© 2026 Guillaume Bourgogne

Yayımlayan Blackbird Press
blackbirdpress.us
contact@blackbirdpress.us

© 2026 Guillaume Bourgogne. Bazı hakları saklıdır.

Bu eser, Rotary topluluğuna Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 (CC BY-NC 4.0) lisansı altında sunulmaktadır: creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.tr

Bu kitabı — anlatı bölümlerini, afet kartlarını (Bölüm VI) ve operasyonel formları (Ek A) — bir Rotary kulübü, bir Rotary bölgesi, bir Rotary Action Group veya ilişkili herhangi bir insani operasyon çerçevesinde serbestçe çoğaltabilir, fotokopisini çekebilir, dağıtabilir ve uyarlayabilirsiniz. Bu esere atıfta bulunulması takdirle karşılanır, ancak sahadaki kullanım için zorunlu değildir. Yeniden satış veya herhangi bir ticari kullanım, yazarın yazılı izniyle mümkündür.

Bu rehber işinize yaradıysa ya da paylaşmak istediğiniz görüşleriniz, düzeltmeleriniz veya saha deneyimleriniz varsa, yazar sizi memnuniyetle okuyacaktır: g.bourgogne.rtn@gmail.com. Çeviriler, bölge uyarlamaları ve bir eğitim programına entegrasyonlar da memnuniyetle karşılanır; ortaya çıkan sürümlerin daha geniş Rotary topluluğuyla paylaşılabilmesi için lütfen yazarı bilgilendirin.

Bu kitap, dilediğiniz yere not alabilmeniz için bilinçli olarak nefes alacak boşluklarla tasarlanmıştır. İçine yazın, kullanın, notlar alın, kayıt tutun — ve her şeyden önce, onu başkalarına aktarın.

Yasal tevdi: 2026
Birinci baskı: 2026
Amazon KDP tarafından basılmıştır

Bu eser bağımsız bir yayındır. Rotary International veya The Rotary Foundation tarafından desteklenmemekte, onaylanmamakta, onlarla bağlantılı olmamakta ve onlar tarafından yayımlanmamaktadır. «Rotary», «Rotary Club», «Rotaryen», «The Rotary Foundation», «Disaster Response Grant» terimleri ve Rotarian Action Group adları Rotary International'ın ticari markalarıdır ve burada yalnızca bilgilendirme ve eğitim amacıyla kullanılmaktadır. Tüm ticari markalar ilgili sahiplerinin mülkiyetinde kalmaya devam eder.

Yazar iletişim bilgileri
Rotary e-postası: g.bourgogne.rtn@gmail.com
Kişisel e-posta: gb4k@gb4k.fr
Kişisel site: gb4k.fr

İçindekiler

Okumadan önce — hazırlık aşamasındaki baskı	1
Önsöz — İki kulüp, aynı fırtına	5
BÖLÜM 0 — AÇILIŞ	
Doktrin ve asgari standart	11
BÖLÜM I — ANLAMAK	
1. Bu kitap neden yazıldı	21
2. Afet müdahalesi için Rotary ekosistemi	29
3. Risklerinizi tanıyın	45
4. İnsani ilkeler ve eylemin sınırları	59
BÖLÜM II — HAZIRLANMAK	
5. Kulübün müdahale yapısı	73
6. Rotaryenin kişisel hazırlığı	85
7. Kulübün kaynaklarını envanterleyin	97
8. Acil durum iletişimi	111
9. Ağlarınızı afetten önce harekete geçirin	127
10. Eğitmek ve tatbikat yapmak	141
11. Kulübün acil durum fonu	153
BÖLÜM III — KENDİ İMKÂNLARIMIZLA HAREKET ETMEK	
12. İlk saatlerin beş adımı	167
13. Acil müdahale: ilk 72 saat	185
14. İstikrar: 72 saatten 2 haftaya	201
15. Sahadaki gönüllüleri yönetmek	219
16. Kriz anında iletişim kurmak	235
17. Psikolojik destek	249
BÖLÜM IV — AĞI HAREKETE GEÇİRMEK	
18. Bölge: ilk müttefikiniz	263
19. The Rotary Foundation: 7 finansman mekanizması	275
20. RAG'ler: parmaklarınızın ucunda küresel uzmanlık	287
21. Rotary dışındaki ortaklar	297
22. Sahada koordinasyon sağlamak	307
BÖLÜM V — SONRASI: YENİDEN İNŞA ETMEK VE İLERLEMEK	
23. Müdahaleden iyileşmeye	317
24. Belgelemek ve raporlamak	327
25. Değerlendirme yapmak ve geliştirmek	337
BÖLÜM VI — AFET TÜRLERİNE GÖRE KARTLAR	
26. Afet kartları: hızlı başvuru için 20 tür	347
27. Derinlemesine inceleme: yüksek karmaşıklıkta dört afet	409
BÖLÜM VII — EKLER VE ARAÇLAR	
27. Ek A — Operasyonel formlar	421
28. Ek B — İletişim rehberi	457
29. Ek C — Sözlük ve kısaltmalar	465
30. Ek D — Çevrimiçi kaynaklar	473
Yazar hakkında	485

Okumadan önce — hazırlık aşamasındaki baskı

Bu kitap hâlâ yazılmaktadır. İçeriği bir baskıdan diğerine değişebilir.

Rotary kulüpleri için doktriner ve operasyonel bir çerçeve olarak tasarlanmış, yazılmış ve yapılandırılmıştır; ancak henüz geniş ölçekli bir saha incelemesinden geçmemiş, ne de ulusal ya da uluslararası Rotary organları tarafından onaylanmıştır. Bölümler, prosedürler ve rakamlar sonraki sürümlerde düzeltilebilir, genişletilebilir veya yeniden düzenlenebilir.

Bu kitabın birden fazla sürümü bir arada bulunmaktadır — Fransızca, İngilizce ve gelecek diğer diller — tamamlanmanın farklı aşamalarında. Okumakta olduğunuz sürüm en güncel olmayabilir.

En son baskıya sahip olduğunuzdan emin olmak ve her dilde güncel sürümleri ücretsiz olarak indirmek için, projenin referans web sitesini ziyaret edin (aşağıya bakınız).

Geri bildiriminiz değerlidir. Her türlü görüş — olgusal bir hata, prosedürel bir yanlışlık, resmî Rotary doktrininden bir sapma, bir iyileştirme önerisi, bir saha deneyimi raporu — dikkatle okunacak ve gelecekteki baskılara dâhil edilecektir.

İletişim: g.bourgogne.rtn@gmail.com

Bu belge, sürekli iyileştirme ruhuyla Rotary topluluğuyla paylaşılmaktadır. Rotary International'ı, The Rotary Foundation'ı veya adı geçen Rotary Action Group'lardan herhangi birini bağlamaz. Resmî rakamlar (DRG tavanı, SHARE oranları, Global Grant tutarları vb.) değişebilir; harekete geçmeden önce her zaman my.rotary.org üzerinden doğrulayın.

Afet kartları (Bölüm VI) ve operasyonel formlar (Ek A), Creative Commons BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmıştır: bir Rotary kulübü, bir bölge, bir Rotary Action Group veya bununla ilişkili herhangi bir insani yardım operasyonu içinde serbestçe çoğaltılabilir, fotokopisi çekilebilir, dağıtılabilir ve uyarlanabilir.

Kitabın her sürümü — tüm dillerde, en güncel baskısıyla — ücretsiz indirme ve çevrimiçi okuma için şu adreste mevcuttur: disasterfieldguide.org

Notlar

Notlar

Önsöz — İki kulüp, aynı fırtına

Editörün notu. Bu kitap bağımsız bir yayın girişimidir. Rotary International'ın veya The Rotary Foundation'ın resmi bir ürünü değildir. Anlatılan prosedürler, araçlar ve rakamlar, yazım sırasında mevcut olan kamuya açık belgelere dayanmaktadır. Herhangi bir değer (DRG tavanı, SHARE oranları, Global Grant tutarları vb.) değişebilir; bağlayıcı herhangi bir işlemten önce my.rotary.org üzerinden doğrulayın.

Bu kitabın savı tek bir karşılaştırmaya sığar. Benzer büyüklükte iki kulüp, benzer şehirlerde, aynı fırtınanın vurduğu ve doksan gün sonra tamamen farklı iki sonuç. Aradaki farkı açıklayan tek değişken, rüzgâr şiddetlenmeye başlamadan önce bir planın var olup olmadığıdır.

Önce bu önsözünü okuyun. Kitaptaki diğer her şey, burada göreceğiniz duruma operasyonel yanıtıdır.

14 Eylül, sabah saat 3'te, Theodore Kasırgası Karayip kıyısına ulaşır. 210 km/h hızında rüzgârlar. 2,5 metrelik fırtına kabarması. 18 saatte 400 mm yağış. Her biri 35.000 nüfuslu, 80 kilometre arayla bulunan iki kıyı şehri aynı şiddetle vurulur.

Her birinin 45 üyeli bir Rotary Kulübü vardır.

Senaryo 1, Plansız kulüp

Kulüp başkanı, verandasının çatısının rüzgârla koparılmasının çıkardığı gürültüyle uyanır. İlk refleksi: Bölge Governörünü aramak. Şebeke yok. WhatsApp'ı dener, internet bağlantısı yok. Ailesiyle birlikte, karanlıkta, yalnızdır.

Sabah 7'de, rüzgâr zayıfladığında dışarı çıkar. Sokaklar tanınmaz hâldedir. Devrilmiş ağaçlar, yere düşmüş elektrik hatları, koparılmış çatılar. Sokakta tesadüfen üç kulüp üyesiyle karşılaşır. Ne yapacaklarını merak ederler. Kimin arayacağını kimse bilmez. Diğer üyelerin güvende olup olmadığını kimse bilmez.

Sabah 10'da, başkan, hasarlı ama erişilebilir olan kulübün olağan mekânında yedi üyeye buluşur. Doğaçlama bir tartışma. Bazıları hemen su dağıtmak ister. Diğerleri yetkililerin talimatlarını beklemek ister. Bir üye, bir doktor, tek başına hastaneye doğru yönelir. Kimse olup biteni kaydetmez.

Öğleden sonra 2'de, bir üye bir tepenin üzerinde çalışan bir baz istasyonu noktası bulur. Bölge Governörünü arar; Governör o anda şehrin vurulduğunu öğrenir. Bölge Governörünün hiçbir bilgisi yoktur. "Ne yapabileceğimize bakalım" diye söz verir. Disaster Response Grant, ancak 5 gün sonra sunulacaktır; ihtiyaç değerlendirmesi bilgileri eksikti.

Bu sırada, iyi niyetle dolu spontane gönüllüler, bir mahallede düzensiz bir şekilde yiyecek dağıtmaya başlar, diğer iki mahalle ise hiçbir şey alamaz. Bir kulüp üyesi, bir inşaat müteahhidi, hayatta kalanları aramak için kısmen çökmüş bir binaya girer. Ne kaskı ne de USAR eğitimi vardır. Şans eseri, sağ çıkar.

72 saat sonra, Kızılhaç bir koordinasyon sistemiyle gelir. Kulüp bir toplantıya davet edilir. Başkan, üyelerinin ne yaptığını veya nerede yaptığını bilmez. Bir hesap veremez. Kulüp

"yardımcı gönüllüler" rolüne indirgenir.

25.000 USD'lik Disaster Response Grant, 12 gün sonra ulaşır. En acil ihtiyaçlar başkaları tarafından, kötü bir şekilde, çoktan karşılanmıştır. Para, artık öncelik olmayan malzemeler satın almak için kullanılır. Kaynak kullanım raporu eksik olacaktır.

Kulübün insani bilançosu: bir üye yaralı (eldivensiz enkaz kaldırma sırasında derin kesik), izlenmeyen psikolojik sıkıntıda iki üye, gelecekteki müdahaleler için sıfır kullanılabilir veri.

Senaryo 2, Planlı kulüp

Kulüp başkanı, bir inşaat mühendisi, 18 ay önce oylanan bir afet müdahale planına sahiptir. Kulübün bir Afet Koordinatörü (bir sivil savunma emeklisi), her üç ayda bir test edilen bir çağrı listesi ve belirlenmiş bir acil toplanma noktası vardır: yerel bir süpermarketin otoparkı, yüksek zeminde, engellerden uzak.

12 Eylül'de, çarpmadan iki gün önce, Ulusal Kasırğa Merkezi (National Hurricane Center) Theodore'u kategori 4 olarak sınıflandırır ve kıyıya bir çarpma öngörür. Başkan "Çarpma Öncesi" protokolünü etkinleştirir.

D-2 (12 Eylül, 18.00): Koordinatör, çağrı listesini SMS ve WhatsApp ile başlatır: "Theodore Kasırgası, olası çarpma D+2. Çarpma Öncesi protokolü etkinleştirildi. Kendi ve ailenizin durumunu teyit edin. Müsait gönüllüler için D+1 08.00'de toplanma noktasında buluşalım." 4 saat içinde 45 üyenin 38'i yanıt verir. Kalan 7 kişiye ertesi sabah telefonla ulaşılır, hepsi güvendedir.

D-1 (13 Eylül): 22 üye toplanma noktasında buluşur. 3 saat içinde planı uygulayarak:

- Mevcut kaynakların envanteri (üyelerin evlerinde belirlenen 3 jeneratör, 2 zincirli testere, 1 minibus, su bağışları için 2 süpermarketle iletişim)
- Bölge DRO'suna çağrı: "Theodore bizi ilgilendiriyor. Çarpma yarın sabah 3'te bekleniyor. Planımızı etkinleştiriyoruz. DRG başvurusunu hazırlayabilir misiniz?"
- Kendilerini organize bir kaynak olarak tanıtmak için belediye ve yerel Kızılhaç ile iletişim
- Bölge Governörü aracılığıyla ShelterBox'a ön bilgilendirme: "Olası çarpma, kıyı bölgesi, 35.000 nüfus"
- Gönüllü üyeler için güvenlik brifingi: kaçınılacak bölgeler, hazırlanacak KKD, kasırğa sonrası buluşma prosedürü

D+0 (14 Eylül, 09.00, rüzgâr zayıflar): Koordinatör, çarpma sonrası çağrı listesini etkinleştirir. 2 saat içinde tüm üyelerin yeri belirlenir. İki üyenin evi yıkılmıştır, aileler diğer Rotaryenlerin evlerinde güvendedir. Bir üye hafif yaralıdır (uçan enkazdan kaynaklanan kol kesiği, tedavi edilmiştir).

D+0 (14 Eylül, 11.00): 18 üye toplanma noktasında bir araya gelir. 30 dakika içinde üç ekip oluşur:

- A Ekibi (6 kişi): bölüm 12'deki hızlı değerlendirme tablosunu kullanarak 4 öncelikli mahallede hasar değerlendirmesi
- B Ekibi (8 kişi): ortak süpermarket tarafından önceden konumlandırılmış 500 su şişesiyle bir su dağıtım noktası kurma
- C Ekibi (4 kişi): koordinasyon, belediye iletişimi, bölge iletişimi, dokümantasyonun başlatılması (fotoğraflar, rakamlar)

D+0 (14 Eylül, 16.00): A Ekibinin değerlendirmesi birleştirilir. Koordinatör, DRO'ya yapılandırılmış bir rapor gönderir: 1.200 tahmini yerinden edilmiş kişi, 80'i yıkık olmak üzere 300 hasarlı konut, 2 mahallede kesilen su şebekesi, işlevsel ancak dolu hastane. DRO bunu Bölge Governörüne aktarır. DRG başvurusu, kesin verilerle akşam sonuçlandırılır.

D+1 (15 Eylül): ShelterBox etkinleştirmeyi onaylar. Kulüp yerel bir lojistik irtibat noktası sağlar. Belediye, kulübe dağıtım noktasının ve belediye spor salonundaki bir barınağın yönetimini verir; çünkü kulüp, çarpmadan önce işaretlenen tek organize aktördü.

D+3: 25.000 USD'lik Disaster Response Grant, TRF tarafından onaylanır. Para, tam olarak eksik olanı satın almak için kullanılır: brandalar, hijyen kitleri, jeneratörler için yakıt; çünkü ihtiyaç değerlendirmesi kesin ve güncel idi.

D+7: Kızılhaç bir koordinasyon ekibiyle gelir. Kulüp operasyonel bir ortak olarak entegre edilir. Başkan, eksiksiz bir faaliyet raporuyla günlük koordinasyon toplantılarına katılır.

D+30'da kulüp bilançosu: 4.200 kişiye yardım edildi, 25.000 USD'lik DRG etkin şekilde kullanıldı, kaynak kullanım raporu zamanında dosyalandı, 85 gönüllülük bir veri tabanı oluşturuldu, sıfır ciddi güvenlik olayı.

Fark

Her iki kulübün de aynı insan kaynakları vardı. Aynı sayıda üye. Aynı mesleki profiller. Aynı iyi niyet.

Fark üç kelimeye indirgenir: hazır bir plan.

Gösterge	Senaryo 1 (plansız)	Senaryo 2 (planlı)
İlk organize eyleme kadar geçen süre	7 saat	2 saat
Yeri belirlenen üyeler (D+0)	45'te 7	45'te 45
Bölgeye aktarılan ihtiyaç değerlendirmesi	D+5 (eksik)	D+0 16.00 (yapılandırılmış)
Onaylanan DRG	D+12	D+3
Yardım edilen kişiler (D+30)	~800 (tahmini)	4.200 (belgelenmiş)
Güvenlik olayları	1 yaralı, 2 psikolojik sıkıntı	0
Yerel yetkililer tarafından tanınma	Diğerleri arasında gönüllüler	Operasyonel ortak

Rakamlar hakkında not. Bu senaryo, gerçek Karayip kasırga sonrası müdahalelerinden (özellikle Maria, Irma ve Beryl sonrasında toplanan derslerden) derlenen bir bileşiktir. Büyüklük mertebeleri — yeri belirlenen üyeler, ilk eyleme kadar geçen süre, kulüp kaynakları ve gönüllü zamanıyla birleştirilen 25.000 USD'lik bir DRG ile ulaşılan nüfus — iyi hazırlanmış bir kulübün koşullar uygun olduğunda makul biçimde başarabileceğinin üst sınırındadır. Bunlar, hazırlığın zarfını gösterir, garantili bir sonucu değil.

Bu kitabın geri kalanı tek bir nedenle var: kulübünüzü senaryo 2 yapmak için.

BÖLÜM 0
AÇILIŞ

Bölüm 0

Doktrin ve asgari standart

Bu bölüm doktrini belirler. Diğerleri onu açar. Kitabın geri kalanından önce okuyun. Her yıl, bir genel kulüp oturumunda, afet koordinatörü ve göreve gelecek başkanla birlikte yeniden okuyun.

Hazırlıklı bir Rotary kulübü, doğaçlama yapan gönüllülerden oluşan bir grup değildir. O, bilgi, güven, koordinasyon ve seferberliğin yerel bir hücresidir. Kendi bölgesinin bilgisi. Yetkililerle, STK'larla ve üyelerle inşa edilen güven. Yapılandırılmış iç koordinasyon. Olay meydana geldiğinde hızlı seferberlik.

Bu kitap, bu hücreyi standartlaştırılabilir, tekrarlanabilir, aktarılabilir kılan operasyonel çerçevedir. Koordinatörün muhakemesinin yerini almaz. O muhakemeye, üzerinde işlediği tabloyu verir.

Yedi aşamada doktrin

Bir Rotary kulübünün afet müdahalesi yedi aşamayı izler. Altı değil, sekiz değil. Bunları ezbere öğrenin.

1. ÖNCEDEN HAZIRLAN
2. HIZLI HAREKET ET
3. DOĞRU DEĞERLENDİR
4. YUKARIYA RAPOR ET
5. AĞI ETKİNLEŞTİR
6. BELGELE
7. İYİLEŞTİR

Bu yedi aşama, kitabın bölümlerini yapılandırır. Acil durum planınızı yapılandırır. SITREP'inizi yapılandırır. Değerlendirme toplantınızı yapılandırır.

1. Önceden hazırlan

Mevcut bir plan, adı belirlenmiş bir koordinatör, test edilmiş bir çağrı listesi, güncel bir beceri envanteri, resmîleştirilmiş ortaklıklar. Hazırlık olmadan, sonraki altı aşama çöker.

2. Hızlı hareket et

İlk saatler belirleyicidir. Kurtarılan hayatların çoğu ilk 72 saat içinde kurtarılır. Talimat bekleyen bir kulüp bu pencereyi kaybeder.

3. Doğru değerlendir

İzlenimler değil, sayılar. Etkilenen kişi sayısı, ihtiyaç tipolojisi, kritik altyapının durumu. Belirsiz bir değerlendirme, reddedilen veya yanlış ölçeklenmiş bir DRG üretir. Kesin bir değerlendirme, üç günde onaylanan bir DRG üretir.

4. Yukarıya rapor et

Akut aşamada her 6 saatte bir, ardından günlük olarak DRO'ya SITREP. Yukarıya taşınmayan bilgi, bölge için var olmayan bir bilgidir. SITREP yoksa, finansman yok, koordinasyon yok.

5. Ağı etkinleştir

Önce DDRF, paralel olarak DRG, ShelterBox, DNA-RAG, uzmanlaşmış RAG'ler, Rotary dışı ortaklar. Rotary'nin gücü, ağı etkinleştirme hızında yatar, izole bir kulübün büyüklüğünde değil.

6. Belgele

Tarihli fotoğraflar, makbuzlar, yararlanıcı listeleri, mali kayıtlar. Belgelenmemiş bir dolar, kaynak kullanımı açısından kaybedilmiş bir dolardır ve tüm bölge için tehlikeye atılmış bir gelecekteki DRG'dir.

7. İyileştir

Bu kitabın doktrinine göre 30 gün içinde önerilen After-Action Report. Öğrenilen derslerin paylaşımı. Plan güncellemesi. Değerlendirme toplantısı yapmayan bir kulüp iyileşmez.

Kulüpler Afetler Sırasında Neden Başarısız Olur

Bu kitap var, çünkü çoğu kulüp başarısız oluyor. Kalp eksikliğinden değil. Çerçeve eksikliğinden. Rotary kulüpleri tarafından afet müdahalesi uygulamasında gözlemlenen dokuz yinelenen neden aşağıda listelenmiştir. Kulübünüz için geçerli olanları belirleyin. Olaydan önce bunları ele alın.

Başarısızlık nedeni	Sahada neye yol açar	Çözüm
Afet koordinatörü yok	Kimse planı etkinleştirmez. Başkan doğaçlama yapar. Üyeler beceriye göre değil, yakınlığa göre organize olur.	Böl. 5, Her yıl bir koordinatör atayın
Güncel rehber yok	Bölge Guvernörünün, DRO'nun, Belediyenin ve Kızılhaç'ın numaraları doğru telefonda değil. Doğru irtibat noktalarına ulaşmak için üç saat boşa harcanır.	Böl. 2 ve Ek B, 1 Temmuz'da yıllık güncelleme
Bölgeye aşırı bağımlılık	Kulüp harekete geçmek yerine talimat bekler. İlk 72 saat boşa gider.	Böl. 1 ve 12, Önce özerklik, bölge paralel olarak bilgilendirilir
İnsani yardım ile iyi niyet arasında karışıklık	Düzensiz dağıtımlar, ön değerlendirme yok, Do No Harm ilkelerinin istenmeyen ihlalleri.	Böl. 4, İnsani ilkeler, Sphere standartları
Belgeleme disiplini eksikliği	Tarihsiz fotoğraflar, kaybolan makbuzlar, yararlanıcı kaydı yok. DRG reddedilir veya kaynak kullanımı engellenir.	Böl. 24, 1. saatten itibaren dokümantasyon

Başarısızlık nedeni	Sahada neye yol açar	Çözüm
Doğaçlama iletişim	Birden fazla sözcü, çelişkili mesajlar, yalanlanmayan söylentiler, karanlıkta kalan başışçılar.	Böl. 8 ve 16, Tek bir sözcü, resmîleştirilmiş SITREP
Denetimsiz gönüllüler	Kaydedilmemiş spontane gönüllüler, KKD yok, sigorta yok. Bir kaza olur ve kulüp hukuken maruz kalır.	Böl. 15, Zorunlu kayıt, brifing, rotasyon
Öğrenilen dersler döngüsü yok	Bir sonraki afette aynı hatalar geri döner. Yönetim kurulu değiştiğinde operasyonel bilgi buharlaşır.	Böl. 25, 30 gün içinde AAR, arşivlenmiş tarihsel kayıt
Üst talimat olmadan karar verme korkusu	Koordinatör her 200 USD'lik harcama için Bölge Governörünün onayını bekler. Müdahale hızı çöker.	Böl. 11, Açık yetkilendirme kuralları, önceden tanımlanmış eşikler

Teşhis kuralı: kulübünüzde üç veya daha fazla neden bir araya geliyorsa, operasyonel kırılganlık durumundadır. Bunları ele almak için bir sonraki riskli mevsimi beklemeyin.

Hazır Bir Kulüp İçin Asgari Standart

Bir kulüp, aşağıdaki on kriteri, onun hepsini, ondan sekizini değil, karşıladığında operasyonel olarak hazırdır. Bunun altında, kulüp maruz kalmıştır.

On kriter

#	Kriter	Bölüm referansı	Sıklık
1	Yönetim kurulu tarafından atanmış bir afet koordinatörü	Böl. 5	Yıllık, 1 Temmuz
2	Gerçek bir çağrıyla test edilmiş bir çağrı listesi	Böl. 7	Üç ayda bir
3	Güncel bir rehber: bölge, Belediye, acil servisler, ortaklar	Böl. 2 ve Ek B	Yıllık
4	Bir bölgesel risk matrisi (olasılık × etki)	Böl. 3	Yıllık
5	Üye becerileri ve kaynaklarının envanteri	Böl. 7	Yıllık
6	Belirlenmiş bir birincil ve bir ikincil toplanma noktası	Böl. 7	Yıllık gözden geçirme
7	Yazılı bir kriz iletişim protokolü	Böl. 8	Yıllık
8	Kulüp kitinde basılı bir SITREP şablonu	Böl. 16 ve Ek A, form 1	Kalıcı
9	Harcamaları ve eylemleri belgeleme prosedürü	Böl. 11 ve 24	Kalıcı
10	Küçük dahi olsa her etkinleştirmeden sonra bir değerlendirme toplantısı	Böl. 25	Olay sonrası

Standardın yıllık denetimi

Afet koordinatörü, yılda bir kez, ideal olarak yönetim kurulu devir teslimi öncesinde haziran ayında standardın bir denetimini yapar. On kriteri işaretler, boşlukları belgeler ve sonucu yönetim kuruluna ve göreve gelecek başkana sunar.

Bu denetim aynı zamanda, herhangi bir afetten bağımsız olarak, müdahale planının kendisinin planlanmış yıllık gözden geçirilmesinin de anıdır. Planınızı yalnızca bir acil durumda kullandıktan sonra yeniden okumazsınız: her yıl, soğukkanlılıkla yeniden okursunuz. Koordinatör, gerektiğinde çağrı listesini, iletişim rehberini, kaynak envanterini, risk matrisini ve görev tanımlarını gözden geçirir ve düzeltir, ardından güncel sürümü yönetim kuruluna onaylatır. "Olay sonrası" bir gözden geçirme (25. bölüm) ile "soğuk yıllık" bir gözden geçirme, iki ayrı gerekliliktir: birincisi olgulardan öğrenir, ikincisi planın iki kriz arasında sessizce güncelliğini yitirmesini önler.

10/10 işaretleyen bir kulüp, standart bir kulüptür; bir DRG almaya, bir bölge tatbikatına katılmaya, çok kulüplü bir operasyona entegre olmaya hazırdır.

7/10'dan az işaretleyen bir kulüp, bir sonraki riskli mevsimden önce boşluklarını ele almalıdır.

Bu standart, DRO onayı üzerine bölge tarafından verilen bir Rotary afet hazırlık sertifikasyonuna doğru evrilmek üzere tasarlanmıştır. Mevcut resmî bir sertifikasyonun yerini almaz; bir uygulamayı yapılandırır.

Doktrinde DNA-RAG'in rolü

DNA-RAG (Disaster Network of Assistance Rotary Action Group) hiyerarşik bir otorite değildir. Kulüplere, bölgelere veya zonlara komuta etmez. Rotary International ve The Rotary Foundation ayrıcalıklarını korur. Bölge Governörü bölge düzeyinde, başkan kulüp düzeyinde karar verir.

DNA-RAG farklı bir şey yapar. Danışmanlık yapar, bağlantı kurar, koordine eder, donatır. Dört işlevi:

İşlev	Kulübünüz için somut olarak ne anlama gelir
Kesişen koordinasyon	Bir afet birden fazla bölgeyi etkilediğinde, DNA-RAG her bölgenin tekerleği yeniden icat etmesini önler. Müdahaleleri hizalar, değerlendirmeleri paylaşır, kaynakları bir araya getirir.
Bağlantı	DNA-RAG, bir Global Grant için bir ev sahibi kulübü uluslararası bir sponsor kulüple ilişkilendirir. Afetten etkilenen bir kulübü, kaynağı olan komşu bir bölgeyle bağlar.
Bilgi biriktirme	DNA-RAG, geçmiş operasyonlardan öğrenilen dersleri toplar ve bunları ağa sunar. Sizin After-Action Report'larınız bu bilgi tabanını besler.

İşlev	Kulübünüz için somut olarak ne anlama gelir
Araç sağlama	DNA-RAG şablonlar, kontrol listeleri, eğitimler üretir ve yayar. Bu kitap, resmî bir ürün olmaksızın, mevcut DNA-RAG kaynaklarını tamamlamayı amaçlar.

Pratik kural: afetiniz birden fazla bölgeyi etkiler etkilemez veya uzmanlaşmış teknik uzmanlık gerektirir gerektirmez, DNA-RAG ile iletişime geçin. Geç değil, erken. Acil durum formu `dna-rag.com` adresindedir.

Kitabı bir eğitim temeli olarak kullanmak

Bu kitap, en kısıasından en zorlusuna kadar dört eğitim formatını desteklemek üzere tasarlanmıştır.

Kulüp eğitimi, 2 saat

Bir genel kulüp toplantısı sırasında, afet koordinatörü tarafından yönetilen tek bir modül.

- 20 dk: yedi aşamalı doktrin (bu bölüm) + 1. bölümdeki vaka
- 30 dk: asgari standart (bu bölüm), kulübün canlı denetimi
- 30 dk: basitleştirilmiş masaüstü tatbikatı (10. bölüm)
- 20 dk: 30 gün içinde başlatılacak eylemler
- 20 dk: tartışma

Hedef: kulübü doktrin üzerinde hizalamak ve bir iyileştirme planı başlatmak.

Yıllık simülasyon tatbikatı, yarım gün

Koordinatör tarafından, yönetim kurulunun ve en az on üyenin katılımıyla düzenlenir.

Bölgesel matristeki (3. bölüm) öncelikli risklerden birine dayalı senaryo. 12 ile 17 arasındaki bölümlerin uygulanması. Üretilen gerçek bir SITREP. 25. bölüme göre değerlendirme toplantısı.

Hedef: çağrı listesini, iletişim protokolünü test etmek ve asgari standarda göre boşlukları belirlemek.

Bölge eğitimi, bir gün

Birden fazla kulübün afet koordinatörleri için. DRO veya deneyimli bir DNA-RAG üyesi tarafından yönetilir.

Sabah: doktrin, asgari standart, DCA-3/2/3, mali etkinleştirme. Öğleden sonra: çok kulüplü tatbikat, kulüpler arası koordinasyon, kulüpler arası SITREP, değerlendirme toplantısı.

Hedef: bölge içindeki kulüplerin hazırlığını uyumlu hâle getirmek.

Uyum yolu, yeni afet koordinatörü

Yeni atanmış bir koordinatör için, üç ay boyunca:

- 1. Ay: kitabın tam okunması. Görevden ayrılan ve göreve gelecek başkanlarla toplantı. Asgari standardın denetimi.
- 2. Ay: bir DNA-RAG toplantısına katılım (ayın 2. Pazartesi, saat 09.00 EST). Bölge DRO'suyla tanışma.
- 3. Ay: ilk masaüstü tatbikatı. Kulübün yıl için acil durum planının sonuçlandırılması.

Hedef: riskli mevsimden önce tam operasyonel entegrasyon.

Kitabın geri kalanı nasıl okunur

I ile VII arasındaki bölümler kronolojiyi izler: anla, hazırlan, harekete geç, ağı etkinleştir, sonra, kartlar, ekler. Ancak her bölüm aynı zamanda doktrinin yedi aşamasından birinin geliştirilmesi olarak da okunur.

Bölüm	Karşılık gelen doktriner aşama
I, Anla	Yedi aşamanın ön koşulu
II, Hazırlan	1. Önceden hazırlan
III, Harekete geç	2. Hızlı hareket et · 3. Doğru değerlendir · 4. Yukarıya rapor et
IV, Ağı etkinleştir	5. Ağı etkinleştir
V, Sonra	6. Belgele · 7. İyileştir
VI, Kartlar	Yedi aşamayı kapsayan araçlar
VII, Ekler	Yedi aşamayı kapsayan araçlar

Yalnızca bir saatiniz varsa: bu 0. bölümü ve 1. bölümü okuyun. Doktrine ve nedene sahip olursunuz. Geri kalanı oradan açılır.

Şimdi, içinde faaliyet gösterdiğiniz ekosistemi anlayarak başlayalım.

Notlar

Notlar

BÖLÜM I
ANLAMAK

Bölüm 1

Bu kitap neden yazıldı

Bu kitap bir yönetim dersi değildir

Siz bir işletme sahibi, bir doktor, bir avukat, bir mühendis, bir mimar, bir eczacısınız. Bütçeleri, ekipleri, mesleki krizleri zaten yönetiyorsunuz. Bu kitap bunların hiçbirini yeniden ele almaz.

İçerdiği şey, afet bölgenizi vurduğunda ve Rotary kulübünüz pratikte harekete geçebilen ilk organize aktör olduğunda ihtiyaç duyduğunuz özel operasyonel çerçevedir. Üç gün içinde değil. Uluslararası STK'lar lojistiklerini konuşlandırırdığında değil. Şimdi. Elinizde olanla.

Rotary'nin 200'den fazla ülke ve coğrafi bölgede 46.000'den fazla kulübü ve 1,2 milyondan fazla Rotaryeni vardır. Yine de, afet vurduğunda çoğu kulüp doğaçlama yapar. İsteksizlikten değil, bir çerçeve eksikliğinden. Bu kitap, o çerçevedir.

Hazırlıklı bir Rotary kulübü, doğaçlama yapan gönüllülerden oluşan bir grup değildir. O, bilgi, güven, koordinasyon ve seferberliğin yerel bir hücrelidir. 0. bölümde ortaya konan doktrin yedi aşamada tutunur: önceden hazırlan · hızlı hareket et · doğru değerlendir · yukarıya rapor et · ağı etkinleştir · belgele · iyileştir. Kitabın bölümleri, yalnızca bu yedi aşamanın açılımıdır.

Afet vurduğunda, kulüp İLK müdahale edendir

Açık olalım: Rotary kulübü bir acil durum hizmeti değildir. Ne itfaiyecilerin, ne acil tıbbi hizmetlerin, ne de sivil savunmanın yerini alır. Ancak bir afeti izleyen saatlerde, kurumsal makine tam olarak devreye girmeden önce, Rotary kulübü, başka hiç kimsenin aynı anda sahip olmadığı dört avantaja sahiptir:

Avantaj	Somut olarak ne anlama gelir
Sahayı bilme	Üyeleriniz mahalleleri, savunmasız aileleri, yerel kaynakları bilir. Kızılhaç haritalarla gelecek. Siz isimleri biliyorsunuz.
Topluluk güveni	Rotaryenler tanıdık yüzlerdir. Bir 4×4'ten inen logolu yeleklerdeki yabancılar değil. Halk kapılarını size açar.
Anında tepkisellik	Organize bir kulüp bir saatten kısa sürede harekete geçebilir. Bir günden kısa değil, bir saatten kısa. Bir çağrı listesini etkinleştirmek ve toplanma noktasında buluşmak için gereken süre.
Etkinleştirilmeye hazır yerel ağı	Üyeleriniz seçilmiş yetkililere, işletmelere, diğer derneklere bağlıdır. Bir telefon çağrısı ve bir depoya, bir kamyonu, bir spor salonuna erişiminiz olur.

Bu teori değildir. Bu, 2024'te Beryl Kasırgası sonrasında Karayipler'de, Helene sonrasında Florida'da, 7,3 büyüklüğündeki deprem sonrasında Vanuatu'da olan şeydir. Her seferinde, yerel Rotary kulüpleri sahadaki ilk müdahale edenler arasında yer aldı: yardım dağıtımı, ShelterBox ile koordineli acil barınma, finansmanı tetiklemek için bölgeye rapor iletme.

Kurucu bir ilke olarak özerklik

Bu kitabın merkezî kavramı tek bir kelimeyle özetlenebilir: özerklik.

Özerklik izolasyon anlamına gelmez. Özerklik şu anlama gelir: elinizde olanla harekete geçin, ki çok şeye sahipsiniz, sonra Rotary ağını yukarı doğru etkinleştirin.

İşte zincir:

```
KULÜP → Bölge → Zon → RAG'ler → TRF → RI
↑
BURADASINIZ
```

Kulüp, afete en yakın olan 1. katmandır. Bölgeye, ardından zona, ardından Rotary Action Group'lara ve The Rotary Foundation'a doğru yükselen şey; bilgi, finansman talepleri, koordinasyon ihtiyaçlarıdır. Geri inen şey; para, malzeme, uzmanlık, gönüllülerdir.

Ancak döngü, yalnızca kulüp önce harekete geçerse başlar. Bölgeden talimat bekleyen bir kulüp, insani standartlara göre en kritik pencere olan ilk 72 saati kaybeder (OCHA, Sphere). Bir plana, bir Afet Koordinatörüne, üyelerinin kaynaklarının bir envanterine ve test edilmiş bir çağrı listesine sahip bir kulüp, bir saat içinde harekete geçebilir ve aynı anda bölgeyi uyararak finansman mekanizmalarının (Disaster Response Grant, ShelterBox, zon fonu) devreye girmesini sağlayabilir.

Kulüp ne yapar ve ne yapmaz

Sınırlarınızı bilmek, güçlü yönlerinizi bilmek kadar önemlidir.

Kulüp şunu yapar:

- Sahada ilk ihtiyaç değerlendirmesi
- Üyelerinin kaynaklarıyla ilk müdahale
- Bilginin bölgeye (Bölge Guvernörü, DRO) iletilmesi
- Yerel aktörlerle (belediye, Kızıllaç, itfaiye) koordinasyon
- Kendi bölgesindeki gönüllülerin yönetimi
- Ulaştığında yardımın dağıtılması

Kulüp şunu yapmaz:

- TRF hibe yönetimi (Disaster Response Grant'leri sunan bölgedir)
- Bölgeler arası koordinasyon (bu, zonun ve DNA-RAG'in işidir)
- Politika, mutlak tarafsızlık
- Uygun eğitim ve ekipman olmadan tehlikeli bölgelere müdahale
- Kurtarma, bu profesyonel hizmetlerin işidir

Bu kitap nasıl kullanılır

Bu kitap üç farklı an için tasarlanmıştır. Tek bir doğrusal okuma için değil.

ÖNCE okuyun, barış zamanında

Yani şimdi. Bir koltukta oturuyorsunuz, kahveniz var ve dışarıda kimse bağırıyor. Kavramları özümseyebileceğiniz, Rotary ekosistemini anlayabileceğiniz, bölgesel risklerinizi belirleyebileceğiniz, planınızı hazırlayabileceğiniz tek an budur.

Bölüm I'ı (Anla) baştan sona okuyun. Not alın. Bir kulüp toplantısında tartışın. Bir Afet Koordinatörü atayın. 3. bölümdeki risk matrisini doldurun. İletişim rehberinizi oluşturun (7. bölüm ve ek B).

Yalnızca bunu yaparsanız — önceden okur ve hazırlanırsanız — çoğu resmî bir afet planına sahip olmayan Rotary kulüplerinin büyük çoğunluğunun çok önünde olacaksınız.

SIRASINDA kapın, kriz durumunda

Afet henüz vurdu. Elektrik kesik olabilir. Bu kitap elinizde kâğıt hâlinde (yazdırın) veya telefonunuzda var. Paragrafları okuyacak vaktiniz yok.

Doğrudan Bölüm III ve IV'e (Harekete geç ve Ağı etkinleştir) gidin ve kontrol listelerini izleyin. Bunlar, stres altında, minimum düşünme gerektirerek adım adım uygulanacak şekilde tasarlanmıştır. Her aşamanın (0-6 sa., 6-24 sa., 24-72 sa., 72 sa.-2 hafta) kendi kontrol listesi vardır.

Bölüm I'deki tablolar (finansman mekanizmaları, iletişim, risk sınıflandırması) hızlı başvuru araçları hâline gelir.

SONRA yeniden okuyun, olay sonrası değerlendirme sırasında

Kriz sona erdi. Kaynak kullanım raporları dosyalandı. Bu, geriye dönerek yeniden okuma anıdır. Ne işe yaradı? Ne başarısız oldu? Kulübün planında neyin değişmesi gerekiyor?

Bölüm V (Sonra) bu süreci yönlendirir. Ama aynı zamanda taze deneyimle Bölüm I'ı de yeniden okuyun. Soyut kavramlar, siz onları yaşadıktan sonra farklı bir anlam kazanır.

Kitabın yapısı

Kitap, afet yönetiminin doğal kronolojisini izleyen yedi bölüm hâlinde düzenlenmiştir:

Bölüm I, ANLA (buradasınız) Temeller: Rotary ekosistemi, bölgesel riskleriniz, insani ilkeler. Barış zamanında okunacak.

Bölüm II, HAZIRLAN Kulübünüzün planı: afet komitesi, kaynak envanteri, çağrı listesi, ortak ilişkileri, tatbikatlar, acil durum fonu. Krizden önce inşa edilecek ve test edilecek.

Bölüm III, KENDİ İMKÂNLARIMIZLA HAREKETE GEÇ İlk 72 saat, istikrar sağlama, gönüllü yönetimi, kriz iletişimi, psikolojik destek için operasyonel kontrol listeleri. Kriz sırasında uygulanacak.

Bölüm IV, ROTARY AĞINI ETKİNLEŞTİR Bölge, Vakıf ve onun 7 finansman mekanizması, RAG'ler, Rotary dışı ortaklar, saha koordinasyonu. Kulübün ötesinde seferber olmak için.

Bölüm V, SONRA Toparlanmaya geçiş, dokümantasyon ve raporlama, değerlendirme toplantısı ve sürekli iyileştirme. Olayı öğrenmeye dönüştürmek için.

Bölüm VI, AFET TÜRÜNE GÖRE PRATİK KARTLAR Başlıca afet türlerini kapsayan 20 operasyonel kart: jeolojik, meteorolojik, iklimsel, teknolojik, sağlık, karmaşık. Fotokopisi çekilip kulüp kitinde saklanacak.

Bölüm VII, EKLER VE ARAÇLAR Operasyonel formlar, iletişim rehberi, sözlük, çevrimiçi kaynaklar. Koordinatörün başvuru materyalleri.

İçinde faaliyet gösterdiğiniz ekosistemi anlayarak başlayalım.

Notlar

Notlar

BÖLÜM I
ANLAMAK

Bölüm 2

Afet müdahalesi için Rotary ekosistemi

6 katmanlı piramit

Rotary International bir insani yardım kuruluşu değildir. Kulüplere, bölgelere ve zonlara örgütlenmiş 1,2 milyondan fazla Rotaryenin, bir mali kolun (The Rotary Foundation) ve uzmanlaşmış uzman grupların (RAG'ler) yer aldığı küresel bir ağıdır. Afet vurduğunda, bu ağ, nasıl işlediğini bilmeniz koşuluyla, hatırı sayılır kaynakları seferber edebilir.

Afet müdahalesi için Rotary yapısı, sahadan yukarı doğru okunur:

Katman 6	ROTARY INTERNATIONAL (RI) - Evanston, Illinois Küresel politika, kurumsal koordinasyon
Katman 5	THE ROTARY FOUNDATION (TRF) Mali kol: Disaster Response Fund, DRG, Global Grant'ler
Katman 4	ROTARY ACTION GROUP'lar (RAG'ler) Kesişen uzmanlık: DNA-RAG, WASH-RAG, ESRAG, RAGFP, RAGCED
Katman 3	ROTARY ZONU (dünya çapında ~34 zon) Bölgeler arası koordinasyon, zon fonları
Katman 2	ROTARY BÖLGESİ (~530 bölge) Hibe başvurusu, kulüp koordinasyonu, DRO
Katman 1	ROTARY KULÜBÜ (46.000+ kulüp) ←- SİZ İlk temas, anında müdahale, saha bilgisi

Her katman kulüp İÇİN ne yapar

Kulübün Rotary International'ın iç politikasını anlamasına gerek yoktur, yalnızca kriz geldiğinde her seviyenin somut olarak ne getirdiğini anlaması gerekir.

Katman	Kulüp için ne yapar	Tipik gecikme
Bölge	DRG'yi sunar (maks. 25.000 USD). DDRF'yi (bölge yardım fonu) etkinleştirir. Etkilenen kulüpler arasında koordinasyon sağlar. DRO'yu görevlendirir.	DDRF < 24 sa., DRG 2-4 hafta (çarpma öncesi 24-48 sa.)
Zon	Birden fazla bölge vurulduğunda koordinasyon sağlar. Zon fonunu (var olduğu yerde) etkinleştirir. Bölgeler arası yardımı kolaylaştırır.	2-5 gün
RAG'ler	Teknik uzmanlık getirir. DNA-RAG genel müdahaleyi koordine eder. WASH-RAG suyu yeniden sağlar. ESRAG iklim dayanıklılığı konusunda danışmanlık verir.	Koordinatör < 24 sa., saha uzmanlığı 3-14 gün

Katman	Kulüp için ne yapar	Tipik gecikme
TRF	DRG'ler, merkezî Disaster Response Fund, Global Grant'ler aracılığıyla finansman sağlar. Nihai mali kol.	DRG 2-4 hafta, Global Grant 3-6 ay
RI	Küresel iletişimi etkinleştirir. Büyük afetler için dünya çapında bağışları seferber eder. Hükümetler ve BM ile ara yüz.	1-3 hafta

Bilgi yukarı çıkar, kaynaklar aşağı iner. Kulüp, ihtiyaç değerlendirmesini ve saha verisini sağlar. Yukarıdaki ağ; parayı, malzemeyi ve geniş koordinasyonu sağlar.

Tanınması gereken kilit kişiler, afetten önce

Şehriniz sular altındayken bir telefon numarası aramak istemezsiniz. Bu irtibat noktaları, Afet Koordinatörünün, başkanın ve diğer iki yönetim kurulu üyesinin telefonunda çoktan bulunmalıdır.

Bölge düzeyinde

Görev	Kısaltma	Afetteki rolü	Neden onlara ihtiyacınız var
Bölge Guvernörü	DG	Bölgenin en yüksek otoritesi. DRG'yi birlikte imzalar. DDRF'yi etkinleştirir. ShelterBox'ı bilgilendirir.	Bölge Guvernörü finansmanı tetikler. Bölge Guvernörü yoksa, DRG yok.
Seçilmiş Bölge Guvernörü	DGE	Bölge Guvernörü müsait değilse yerine geçer. Süreklilik.	Bölge Guvernörü afetten kendisi etkilenirse.
Bölge Afet Yardım Görevlisi	DRO	Bölge Guvernörü tarafından atanır. Bölgenin afet müdahalesini koordine eder. Kulüpler ile Bölge Guvernörü arasında ara yüz.	Ana irtibat noktanız. Önce DRO'yu arayın; ne yapılacağını bilir ve Bölge Guvernörüne aktarır.
Bölge Rotary Vakfı Komitesi Başkanı	DRFC	TRF hibe taleplerini birlikte imzalar. Mali yönleri yürütür.	Onun imzası olmadan, hiçbir DRG veya Global Grant sunulamaz.
Bölge Afet Müdahale Komitesi	DRC	Kriz durumunda Bölge Guvernörü tarafından etkinleştirilen komite.	Bölge düzeyinde operasyonel koordinasyon.

RAG ve ortak düzeyinde

İrtibat	Kuruluş	Ne zaman iletişime geçilir	Nasıl
Zonunuz için DNA-RAG temsilcisi	DNA-RAG	Bir afet birden fazla kulübü/bölgeyi vurur vurmaz veya tehdit eder etmez	dna-rag.com aracılığıyla veya aylık toplantı (2. Pazartesi, saat 09.00 EST)
ShelterBox	RI ortağı	Acil barınaklara ihtiyaç duyulduğunda (Bölge Governörü aracılığıyla)	rotaryrequest@shelterbox.org
TRF Grants	The Rotary Foundation	DRG'ler ve Global Grant'ler hakkında her soru için	grants@rotary.org

ŞİMDİ doldurulacak iletişim formu

15 dakika ayırın. Bu formu doldurun ve yönetim kurulu üyelerine dağıtın.

AFET İLETİŞİM BİLGİLERİ - _____ Kulübü

Bölge No.: _____

Bölge Guvernörü (DG):

Ad: _____

Telefon: _____

E-posta: _____

Seçilmiş Bölge Guvernörü (DGE):

Ad: _____

Telefon: _____

Bölge Afet Yardım Görevlisi (DRO):

Ad: _____

Telefon: _____

E-posta: _____

Bölge Rotary Vakfı Komitesi Başkanı (DRFC):

Ad: _____

Telefon: _____

E-posta: _____

DNA-RAG İrtibatı (zon):

Ad: _____

Telefon / E-posta: _____

ShelterBox:

E-posta: rotaryrequest@shelterbox.org

TRF Grants:

E-posta: grants@rotary.org

Yerel Kızılhaç:

Delege adı: _____

Telefon: _____

Sivil savunma / Belediye:

Kriz irtibatı: _____

Telefon: _____

Zorunlu güncelleme: her yıl 1 Temmuz'da (Rotary yılının başlangıcı), Bölge Guvernörü ve muhtemelen DRO değiştiğinde.

7 finansman mekanizması, kulüp bakışı

Para, müdahalenin can damarıdır. Rotary'nin, her birinin kendi kuralları, zaman çizelgeleri ve başlatıcısı olan 7 farklı finansman mekanizması vardır. Kulübün bakış açısından, hatırlanması gerekenler şunlardır:

#	Mekanizma	Tutar	Gecikme	Kim başlatır	Kulübün ne yapması gerekir
1	District Disaster Relief Fund (DDRF)	Fon bakiyesine bağlı	Anında	Yalnızca Bölge Governörü	İhtiyaçları DRO'ya iletin. Bu ilk kaldıraçtır: TRF onayı gerekmez.
2	Disaster Response Grant (DRG)	Maks. 25.000 USD	Birkaç gün	Bölge → TRF	İhtiyaç değerlendirmesini sağlayın. Bölge Governörü + DRFC, Submittable üzerinden sunar. Çarpma ÖNCESİ sunulabilir (adlandırılmış fırtına).
3	Zone Disaster Response Fund	Değişken	Hızlı	Zon Direktörü	DRO'yu bilgilendirin. Belirli zonlarda mevcuttur (ör. Karayipler Zone 33/34).
4	DNA-RAG Fonu	Değişken	Hızlı	DNA-RAG	Zon temsilciniz aracılığıyla DNA-RAG ile iletişime geçin. 501(c)(3) fonu.
5	Rotary Disaster Response Fund (merkezî TRF)	Tavan yok	Değişken	TRF proaktif	Hiçbir şey; TRF bu fonu büyük afetler için kendisi etkinleştirir. Bağışlarınız onu besler.
6	Global Grant	30.000 – 400.000+ USD	Aylar	Kulüp/Bölge → TRF	Uzun vadeli proje inşası (yeniden yapılanma, WASH). Uluslararası bir sponsor kulüp ve Grant Management Seminar gerektirir.
7	District Designated Funds (DDF)	DDF'nin %50'si/yıl	Hibeye bağlı	Bölge → TRF	Bir Global Grant'e bölge katkısı. Önceki 3 yılın EREY katkılarına dayanır.

Mali etkinleştirmenin tipik sırası

Gerçek durumlarda, mekanizmalar şu sırayla etkinleşir:

SAAT 0 ---- DDRF, Bölge Governörü tarafından etkinleştirilir (bölgenin kendi fonları)
Kulüp, üyelerinin kaynaklarıyla harekete geçer

SAAT 6 ---- DRG, Bölge Governörü + DRFC tarafından sunulur (değerlendirme mevcutsa)
ShelterBox uyarılır (Bölge Governörü aracılığıyla)

GÜN 2-5 ---- DRG, TRF tarafından onaylanır (maks. 25.000 USD)
Kriterler karşılanırsa ShelterBox konuşlandırılır (48 sa.)
Çok bölge ise Zon Fonu etkinleştirilir

HAFTA 2+ ---- Yeniden yapılanma gerekirse Global Grant inşasının başlaması

Destekte DNA-RAG Fonu
DDF, Global Grant'e yönlendirilir

AY 2-6 ---- Global Grant onaylanır (30.000 - 400.000+ USD)
Yeniden yapılanma aşaması başlatılır

Kulüp için kritik nokta

Disaster Response Grant, acil aşama için en önemli mekanizmadır. Bilinmesi gereken üç şey:

1. Kulüp DRG'yi sunmaz, bölge sunar (Bölge Governörü + DRFC). Ancak kulüp, dosyanın oluşturulamayacağı ihtiyaç değerlendirmesini sağlar. Birkaç saat içinde DRO'ya iletilen eksiksiz bir değerlendirme, birkaç gün içinde onaylanan bir DRG anlamına gelir. Geç iletilen belirsiz bir değerlendirme, çok geç ulaşan bir DRG anlamına gelir.
2. DRG, çarpma ÖNCESİ sunulabilir, adlandırılmış kasırgalar ve fırtınalar için. Bölgeniz güzergâhtaysa, bölge DRG'yi önleyici olarak sunabilir. Bu, hatırı sayılır bir avantajdır: fonlar çarpmanın ertesi günü mevcut olabilir.
3. Kaynak kullanım raporu zorunludur, ön rapor, ara rapor, nihai rapor. Bu raporlar olmadan, bölge yeni bir DRG sunamaz. Harcamalarını belgelemeyen kulüpler, bölgelerinin gelecekteki müdahalelerini mahkûm eder.

DDRF: mali savunmanızın ilk hattı

District Disaster Relief Fund, bölgenin genel fonlarından ayrı, kulüplerin yıllık katkılarıyla finanse edilen özel bir banka hesabıdır. Belirleyici avantajı: Bölge Governörü tarafından tek başına, herhangi bir TRF onayı olmadan anında etkinleştirilebilir.

İdari gecikmelerin can alabileceği ilk 48 saatte, DDRF mevcut tek Rotary mali kaldırıdır.

Şimdi kontrol edin: bölgenizin bir DDRF'si var mı? Finanse edilmiş mi? Kulübünüz ona yıllık olarak katkıda bulunuyor mu? Bu soruların herhangi birinin yanıtı hayırsa, konuyu bir sonraki bölge konferansında gündeme getirin.

Rotary Action Group'lar (RAG'ler), uzman ağınız

RAG'ler, uzmanlaşmış Rotaryenlerden oluşan, Rotary International Yönetim Kurulu tarafından tanınan bağımsız kuruluşlardır. Bunlar, kesişen bir şekilde faaliyet gösteren tüzel kişiliklerdir (ABD'de 501(c)(3)); ne bir bölgede ne de bir zonda yer alırlar, ancak herkese açıktırlar.

Afetler söz konusu olduğunda, beş RAG ilgilidir. İşte her birinin kriz içindeki bir kulüp için somut olarak ne yaptığı:

DNA-RAG, Disaster Network of Assistance

Bu, afet koordinasyonu için merkezî RAG'dir. DNA-RAG'i, Rotary'nin afetler için "hava trafik kontrolü" olarak düşünün.

Parametre	Ayrıntı
Site	dna-rag.com
Toplantılar	Her ayın 2. Pazartesi, saat 09.00 EST
Statü	501(c)(3), ABD'de bağışlar vergiden düşülebilir
Merkez	Boynton Beach Boca Raton, Florida

DNA-RAG'in kulübünüz için yaptıkları:

- Kulübünüzü yardıma hazır diğer kulüpler ve bölgelerle bağlar
- Etkilenen zonlar ile yardım kaynakları arasında koordinasyon sağlar
- Kendi fonu aracılığıyla finansman sağlar (dna-rag.com'da bağışlar)
- Bölge konferanslarında ve RI konvansiyonlarında atölye çalışmaları aracılığıyla üyelerinizi eğitir
- Planlama kılavuzları sağlar (Zone 30/31 kılavuzu aktarılabilir bir modeldir)

DNA-RAG üç aşamada çalışır:

- Aşama 1 (0-72 sa.): yerel kulüplerin seferberliği, anında yardımın ulaştırılması, gerçek zamanlı iletişim
- Aşama 2 (72 sa.-2 hafta): fonların ve malzemelerin yönlendirilmesi, gönüllülerin koordinasyonu
- Aşama 3 (2 hafta-yıllar): yeniden yapılanma projeleri, Global Grant'ler

WASH-RAG, Su, Sanitasyon ve Hijyen

Her depremden, selden veya kasırgadan sonra, su kirliliği 1 numaralı sağlık riskidir.

WASH-RAG şunları sağlar:

- Su kalitesi değerlendirmesi için teknik danışmanlar
- Uygun arıtma sistemlerinin tasarımı
- WASH Global Grant'lerinin oluşturulmasında yardım
- UNICEF WASH ile işbirliği

Ne zaman etkinleştirilir: su boruları kırılır kırılmaz veya su potansiyel olarak kirlenir kirlenmez.

Öncelikli afet türleri: depremler (A1), seller (B2), kasırgalar (B1), kuraklıklar (C1).

ESRAG, Environmental Sustainability RAG

DNA-RAG'in resmî ortağı. İklim dayanıklılığı ve risk önleme konusunda uzmanlaşmıştır.

Afetteki rolü:

- Bölgenizin iklim savunmasızlığı analizi
- Dayanıklı yeniden yapılanma konusunda danışmanlık (Build Back Better)
- İklimle ilgili risklerin evrimine ilişkin bakış açısı

RAGFP, Rotary Action Group for Peace

Çatışma sonrası yeniden yapılanma. Toparlanmanın parçası olarak barış inşası.

Ne zaman etkinleştirilir: çatışma durumları (F1) ve sonrası.

RAGCED, Rotary Action Group for Community Economic Development

Afet sonrası topluluk ekonomik kalkınmasına destek. Geçim kaynaklarının toparlanması, mikrofinans, mesleki eğitim ve afetten etkilenen toplulukların ekonomik yeniden yapılanmasında yardım.

Ne zaman etkinleştirilir: toparlanma aşaması, ekonomik yeniden yapılanma, herhangi bir büyük afetten sonra yerel pazarların ve geçim kaynaklarının canlandırılması.

Seçim tablosu: hangi afet için hangi RAG?

Afet türü	DNA-RAG	WASH-RAG	ESRAG	RAGFP	RAGCED
Deprem (A1)	•	•			•
Tsunami (A2)	•	•			•
Volkanik püskürme (A3)	•		•		
Kasırğa Hortum (B1)	•	•	•		•
Sel (B2)	•	•			•
Kuraklık (C1)	•	•	•		•
Orman yangınları (C2)	•		•		
Salgın (E1)	•	•			
Çatışma (F1)	•			•	
Mülteciler Yerinden edilenler (F2)	•	•		•	•
Kıtlık (F3)	•	•	•		•

Not: DNA-RAG her zaman ilgilidir, herhangi bir bölgeler arası veya zonlar arası koordinasyon için giriş noktasıdır.

ShelterBox ve Disaster Aid, operasyonel kollar

ShelterBox, 2012'den beri Resmî Rotary Proje Ortağı

ShelterBox, Rotary'nin afet müdahalesindeki en önemli ortağıdır. Truro'da (Cornwall, Birleşik Krallık) merkezli, 2000'de Helston'da kurulmuş, acil barınaklar konusunda uzmanlaşmış uluslararası bir insani yardım kuruluşudur. Projeleri TRF finansmanına uygundur.

ShelterBox'ın sağladıkları:

Kalem	Ayrıntı
Aile çadırları	Yerinden edilmiş aileler için geçici barınaklar
Takviyeli brandalar	Hasarlı konutların anında korunması
Bataryalı güneş enerjili lambalar	Aydınlatma + telefon şarjı
Termal uyku tulumları	0°C'ye kadar yalıtım
Taşınabilir ocaklar	Şebekeye bağımlı olmadan pişirme
Su filtreleri	Bireysel su arıtımı
Termal battaniyeler	Soğuğa karşı koruma
Pişirme kitleri	Tencereler, mutfak gereçleri, çatal bıçak takımı

Etkinleştirme süreci:

1. Bölge Guvernörü (veya Bölge Guvernörü aracılığıyla kulüp), rotaryrequest@shelterbox.org ile iletişime geçer
2. ShelterBox, müdahale kriterlerine göre değerlendirme yapar
3. Kriterler karşılanırsa: 48 saat içinde konuşlandırma mümkündür
4. Bölge Guvernörü, ShelterBox'ın varlığından haberdar edilir
5. Yerel Rotaryenler operasyonu destekler

Sahada kulübün ShelterBox için yaptıkları:

- Kültürel bilgi ve yerel âdetler
- Gümrük işlemlerinde yardım
- Malzemelerin taşınması ve geçici depolanması
- Çeviri ve tercüme
- Yerel yetkililerle tanıştırma
- Dağıtımlara katılım (ShelterBox ekibi kabul ederse)

Kulüp, ShelterBox'ın yerel gözü, kulağı ve elidir. Lojistik ve insani yardım uzmanlığı ShelterBox'tan gelir. Saha bilgisi kulüpten gelir.

Somut örnek, Zone 33/34 (Karayipler): 600 güneş enerjili lamba, 200 ShelterBox çantası, 250 uyku tulumu, 110 ocak, 600 su filtresi konuşlandırıldı. Ayrıca zon fonuna 100.000 USD'lik eşleştirme hibesi.

Disaster Aid USA (DAUSA)

Parametre	Ayrıntı
Site	disasteraidusa.org
Uzmanlık	Fiziksel saha müdahalesi (enkaz kaldırma, temizlik, dağıtımlar)
Etkinleştirme	Rotary bölgesiyle koordinasyon yoluyla

DAUSA'nın yaptıkları:

- Enkaz kaldırma ve zincirli testere işlemleri
- Çamur ve su temizliği (muck & gut)
- Hasarlı çatıların brandalanması
- Dağıtım Noktaları (POD'lar)
- Su arıtımı

DAUSA ne zaman aranır: kasırgalar, seller ve orman yangınları için, esas olarak Kuzey Amerika'da. Bölge koordinasyonu altında konuşlandırılan, önceden eğitilmiş ve önceden donatılmış ekipler.

Disaster Aid Australia

Pasifik zon (Avustralya, Vanuatu, Fiji, Solomon Adaları, PNG) için DAUSA'ya benzer model. RAWCS (Rotary Australia World Community Service) aracılığıyla Rotary Australia'ya bağlı.

Bölgesel ağlar, Rotary'nin kendini çoktan kanıtladığı yerler

Rotary afet müdahale düzeni teorik değildir. Bölgeye bağlı olarak değişen olgunluk düzeyleriyle sahada test edilmiş ve geliştirilmiştir.

Zone 33/34, Karayipler ve Latin Amerika

Dünyadaki en gelişmiş yapı. Nedeni: bu zonlar her yıl kasırga mevsimiyle vurulur.

- Özel ve aktif zon müdahale fonu
- Belirlenmiş Zon Afet Yardım Koordinatörü
- Resmî DNA-RAG planlama kılavuzu
- 100.000 USD'lik ShelterBox eşleştirme hibesi
- District 7020 (Jamaika) tarafından geliştirilen toparlanma uygulaması
- Belgelenmiş müdahaleler: Beryl Kasırgası 2024, Helene Kasırgası 2024, La Soufrière püskürmesi, Haiti depremi

Florida modeli (District 6930)

DNA-RAG liderliğine ev sahipliği yapan bölge. Bu, referans modelidir:

- Önceden oluşturulmuş müdahale planları
- Birkaç saat içinde etkinleştirilen çevrimiçi gönüllü merkezi
- Önceden yapılandırılmış banka hesapları ve bağış sayfaları (30 dakikada etkinleştirilebilir)
- "Compassion team'ler" (psikososyal destek için profesyonel terapistler)
- Helene Kasırgası'ndan sonra Appalachia'ya ihraç edilen model

Avustralya/Pasifik (Zone 8/9)

Tüm Avustralya eyaletlerini koordine eden RAWCS eyalet komiteleri. Fiziksel müdahale için Disaster Aid Australia. ShelterBox Australia ağı. Dikkate değer vaka: Vanuatu depremi 2024, District 9910, 26.000 USD DRG + toplam 200.000+ USD seferber edildi.

Güneydoğu Asya

Myanmar depremi 2025 (M7.7) için seferber edilen DNA-RAG. Filipinler: tayfunlar için tarihsel olarak en aktif bölgeler.

Sizin zonunuz

Zonunuz nerede duruyor? Bölgeniz? Bölge Guvernörünüze veya DRO'nuzla soracağınız sorular:

- Zonumuzda bir Zone Disaster Response Fund var mı?
- Bölgemizin finanse edilmiş bir DDRF'si var mı?
- Bu yıl bir DRO atandı mı?
- Bölge Afet Müdahale Komitesi kuruldu mu?
- Bölgedeki kaç kulübün bir Afet Koordinatörü var?
- Grant Management Seminar, DRFC tarafından tamamlandı mı?

Bu soruların birçoğunun yanıtı "hayır" veya "bilmiyorum" ise, kulübünüzün işleri ilerletmede oynayacağı bir rol vardır. Eleştirerek değil, önererek. Örnek olarak. Hazırlıklı bir kulüp, bütün bir bölgeyi peşinden sürükleyebilir.

Temel iletişim bilgileri, hızlı başvuru

Kuruluş	İletişim	Kullanım
Rotary International	+1-866-976-8279 contact.center@rotary.org	Genel sorular
The Rotary Foundation, Grants	grants@rotary.org	DRG, Global Grant'ler
TRF, Bağışlar	my.rotary.org/en/disaster-response-fund	Merkezî fona bağışlar
ShelterBox	rotaryrequest@shelterbox.org	Acil barınak etkinleştirme
DNA-RAG	dna-rag.com	Afet koordinasyonu
WASH-RAG	wash-rag.org	Su, sanitasyon
Disaster Aid USA	disasteraidusa.org	ABD saha müdahalesi
RAWCS	rawcs.com.au	Pasifik saha müdahalesi

Etkinleştirme seviyeleri, DCA-1, DCA-2, DCA-3

DCA (Disaster Committee Activation), bölge kullanımıyla (D7080, D5930) tutarlı Rotary etkinleştirme ölçeğidir. Sayı ne kadar düşükse, seferberlik o kadar güçlüdür. Bu ölçek, kitap boyunca, SITREP'lerde ve bölgeye yapılan raporlarda kullanılır.

Seviye	Ölçek	Kim seferber edilir	Açığa çıkan kaynaklar
DCA-3	Normal faaliyet, danışmanlık ve planlama modu	Danışmanlık modunda bölge afet komitesi	İzleme, eğitim, tatbikatlar, plan güncellemeleri
DCA-2	Önemli olay, komite etkin, kulüp yetersiz, bölge gerekli	Kulüp + Bölge (Bölge Guvernörü, DRO, DRFC)	DDRF, DRG (maks. 25.000 USD), alarıdaki ShelterBox, komşu kulüpler
DCA-1	Tam ölçekli yardım operasyonu, bölgeyi aşan büyük afet	Kulüp + Bölge + Zon + RI	DRG, Global Grant, konuşlandırılmış ShelterBox, DNA-RAG, Zon Fonu, uluslararası destek

Karar kuralı: tereddüt ettiğinizde, bir seviye yükseltin (DCA-3'ten DCA-2'ye veya DCA-2'den DCA-1'e) ve daha sonra geri düşürün. Gerçek bir krizle karşı karşıyayken DCA-3'te kalmak, 48 kritik saate mal olur.

Sonraki adım: bölgenizi tam olarak hangi risklerin tehdit ettiğini belirlemek. Bu, 3. bölümün konusudur.

Notlar

Notlar

BÖLÜM I
ANLAMAK

Bölüm 3

Risklerinizi tanıyın

Her bölgenin kendi risk profili vardır

Martinik'teki bir Rotary kulübü, Lyon, Dakar veya Port-au-Prince'teki bir kulüple aynı tehditlerle karşı karşıya değildir. Tropikal kasırga Burgonya'yı ilgilendirmez. Sismik risk Bretanya'yı ilgilendirmez. Nehir taşkını Sahel'i ilgilendirmez. Ama ısı dalgası artık neredeyse herkesi ilgilendiriyor.

Bu bölüm, basit ve temel bir soruyu yanıtlamanız için size araçlar verir: BİZİM bölgemizin özel riskleri nelerdir ve buna göre hangi Rotary kaynaklarını hazırlamamız gerekir?

Risklerini bilmeyen bir kulüp, genel bir plan hazırlar, yani işe yaramaz bir plan. Risklerini bilen bir kulüp, doğru planı hazırlar.

6 ailede 27 afet türü

Uluslararası EM-DAT/CRED sınıflandırmasından (Louvain Üniversitesi) esinlenen bu kılavuzun sınıflandırması, 6 aile ve 27 afet türünü ayırt eder. Her tür, kulüpler, bölgeler ve zonlar arasında hızlı iletişime olanak tanımak için kodlanmıştır (A1, B2 vb.). Kodlar, tam olarak 26. bölümdeki operasyonel kartlara karşılık gelir.

Tam özet tablosu

Kod	Tür	Aile	Başlangıç	Uyarı mümkün mü	İlk Rotary aracı
A1	Deprem	Jeofizik	Ani (saniyeler)	Yok	DRG + ShelterBox
A2	Tsunami	Jeofizik	Aniden kademeliye	Dakikalar ile saatler	DRG + ShelterBox + WASH-RAG
A3	Volkanik püskürme	Jeofizik	Kademeli (günler/haftalar)	Evet (gözlemleri)	DRG + ShelterBox
A4	Heyelan	Jeofizik	Ani	Sınırlı	DRG + ESRAG
A5	Çığ	Jeofizik	Ani (dakikalar)	Günlük risk bülteni (EAWS 1-5)	DRG + etkilenmemiş komşu kulüpler
B1	Kasırga Siklon Tayfun	Meteorolojik	Kademeli (günler)	Evet (NHC, hava durumu)	DRG çarpma öncesi + ShelterBox + DAUSA
B2	Sel	Meteorolojik	Kademeli (saatler/günler)	Evet (Vigicrues vb.)	DRG + WASH-RAG
B3	Soğuk dalgası	Meteorolojik	Kademeli (günler)	Evet	DRG + üye ağı
B4	Sıcak dalgası	Meteorolojik	Kademeli (günler)	Evet	DRG + üye ağı
B5	Hortum	Meteorolojik	Ani (dakikalar)	İzleme: saatler Uyarı: dakikalar	DRG + etkilenmemiş komşu kulüpler
B6	Baraj hidrolik yapı arızası	Hidrolojik	Ani (dalga)	Mansapta yok ile birkaç dakika arası (PPI)	DRG + WASH-RAG + ShelterBox

Kod	Tür	Aile	Başlangıç	Uyarı mümkün mü	İlk Rotary aracı
C1	Kuraklık	Klimatolojik	Kademeli (aylar)	Evet (göstergeler)	DRG + WASH-RAG + ESRAG
C2	Orman yangınları	Klimatolojik	Aniden kademeliye	Kısmi	DRG + ShelterBox + ESRAG
C3	Çekirge haşşere istilası	Çevresel	Kademeli (haftalar/aylar)	Evet (FAO bültenleri)	DRG + Global Grant + ESRAG
D1	HAZMAT patlaması	Teknolojik	Ani	Yok	DRG
D2	Nükleer kaza	Teknolojik	Ani	Kısmi (INES)	DRG
D3	Büyük elektrik kesintisi (blackout)	Teknolojik	Ani	Yok	DRG + üye ağı
D4	Toplu taşıma kazası	Teknolojik	Ani	Yok	DRG
D5	Bina çökmesi	Teknolojik	Ani	Yok	DRG
D6	Terör saldırısı kitlesel şiddet	Teknolojik	Ani	Yok	DRG + üye ağı
D7	İzdiham ezilme	Teknolojik	Ani	Yok	DRG + üye ağı
D8	Temel altyapıya siber saldırı	Teknolojik	Ani (gecikmeli keşif)	Sektör uyarıları (ANSSI/CERT)	DRG + üye ağı
E1	Salgın Pandemi	Biyolojik	Kademeli	Evet (WHO, dereceler 1-3)	DRG + WASH-RAG + PolioPlus
F1	Savaş Silahlı çatışma	Karmaşık	Değişken	Değişken	DRG + RAGFP
F2	Mülteciler Yerinden edilenler	Karmaşık	Kademeli	Kısmi	DRG + RAGFP + WASH-RAG
F3	Kıtlık	Karmaşık	Kademeli (aylar)	Evet (IPC aşamaları 1-5)	DRG + WASH-RAG + ESRAG
F4	Karmaşık çok tehlikeli kriz	Karmaşık	Değişken	Değişken	DRG + DNA-RAG

Üç başlangıç modu

Bu ayırım, kulübünüzün hazırlığı için kritiktir:

Mod	Gecikme	Kulüp için neyi değiştirir
Ani başlangıç	Saniyeler ile saatler	Son dakika hazırlığı mümkün değil. Her şey çoktan hazır olan plana dayanır. Çağrı listesi, toplanma noktası, KKD, her şey önceden hazır olmalıdır.
Yavaş başlangıç	Günler ile aylar	Hazırlık zamanı. DRG çarpmadan önce sunulabilir. ShelterBox önceden uyarılabilir. Üyeler bilgilendirilebilir. Avantaj hatırı sayılıdır, eylemsizlikle boşa harcanmaması koşuluyla.
Karmaşık	Değişken	Çok boyutlu kriz (çatışma + kuraklık + yerinden edilme). Zor insani erişim. Mutlak tarafsızlık esas. Kulüp yalnızca güvenli alanlarda görev alır.

SİZİN bölgenizin risklerini belirleyin

Adım 1, Resmî kaynaklara başvurun

Her ülke kamuya açık risk haritaları tutar. İşte bölgeye göre başlıca kaynaklar:

Coğrafi bölge	Kaynak	Ne sağlar
Fransa	Géorisques (georisques.gouv.fr)	Belediye doğal ve teknolojik risk haritaları. DDRM, PPR.
Fransa	Vigicrues (vigicrues.gouv.fr)	Gerçek zamanlı sel izleme
Fransa	Météo-France (vigilance.meteofrance.fr)	Hava durumu uyarıları (rüzgâr, yağmur, sıcak, soğuk, fırtınalar)
Avrupa	Copernicus EMS (emergency.copernicus.eu)	Afet sonrası uydu haritalaması
Karayipler	National Hurricane Center (nhc.noaa.gov)	Siklon tahminleri
Küresel	GDACS (gdacs.org)	Global Disaster Alert and Coordination System
Küresel	EM-DAT (emdat.be)	Tarihsel afet veri tabanı
Küresel	UNDRR PreventionWeb (preventionweb.net)	Ülke risk profilleri
Sismik küresel	USGS (earthquake.usgs.gov)	Gerçek zamanlı sismik veriler

Somut eylem: Afet Koordinatörünüz, belediyeniz için Géorisques'e (veya ulusal eşdeğerine) başvurmalı ve resmî olarak belirlenmiş risklerin listesini hazırlamalıdır. Gereken süre: 30 dakika.

Adım 2, Yerel hafızayı yoklayın

Resmî veri tabanları her şeyi yakalamaz. Yerel hafıza değerli bir kaynaktır. Sorun:

- Kulüp büyükleri: son 50 yılda belediyeyi hangi afetler damgaladı?
- Yerel seçilmiş yetkililer: Belediye Güvenlik Planında hangi riskler yer alıyor?
- İtfaiyeciler: hangi yinelenen müdahaleler (belirli bir mahallede seller, belirli bir tepede heyelanlar)?
- Sigortacılar: bölgede hangi hasarlar düzenli olarak ödeniyor?
- Yerel basın: geçmiş olayların arşivleri

Adım 3, İklim eğilimleriyle çapraz karşılaştırın

İklim değişikliği her bölgenin risk profilini değiştirir. Bir zamanlar istisnai olan olaylar yinelenir hâle gelir. Yeni riskler ortaya çıkar.

Analizinize dâhil edilecek küresel eğilimler:

Eğilim	Sonuç	En çok maruz kalan bölgeler
Ortalama sıcaklıkların yükselmesi	Daha sık ve daha yoğun ısı dalgaları	Kentsel alanlar (ısı adası etkisi), yaşlı nüfuslar
Yağışların yoğunlaşması	Daha şiddetli seller, ani seller	Vadiler, betonlaşmış alanlar, kıyı şeridi
Deniz seviyesinin yükselmesi	Kıyı su baskını, erozyon, yeraltı sularının tuzlanması	Alçak kıyı bölgeleri, adalar, deltalar
Uzun süreli kuraklıklar	Su stresi, orman yangınları, gıda güvensizliği	Akdeniz, Sahel, Karayipler
Daha yoğun siklonlar	Daha yüksek kategoriler daha sık	Karayipler, Pasifik, Güneydoğu Asya

ESRAG (Environmental Sustainability RAG), bu boyut için Rotary kaynağıdır. Uzmanlıkları, kulübünüzün iklim perspektifini risk analizine entegre etmesine yardımcı olabilir.

Olasılık × Etki matrisi

Riskleriniz belirlendikten sonra, önceliklendirilmeleri gerekir. Tüm riskler aynı düzeyde hazırlık gerektirmez. Olasılık × etki matrisi standart araçtır.

Nasıl doldurulur

Olasılık: önümüzdeki 20 yıldaki sıklığı tahmin edin.

Puan	Olasılık	Kriter
1	Çok düşük	Önümüzdeki 20 yılda 100'de 1'den az şans
2	Düşük	Önümüzdeki 20 yılda %1 ile 10 arası olasılık
3	Orta	%10 ile 50 arası olasılık veya 20-50 yıl önce zaten gerçekleşmiş
4	Yüksek	%50'den fazla olasılık veya her 10-20 yılda bir gerçekleşiyor
5	Çok yüksek	Neredeyse kesin veya her 1-5 yılda bir gerçekleşiyor

Etki: olay gerçekleşirse sonuçları tahmin edin.

Puan	Etki	Kriter
1	Küçük	Birkaç konut etkilenir. Kayıp yok. Normale dönüş < 1 hafta.
2	Orta	Onlarca konut. Bazı yaralılar. 1-4 hafta aksama.
3	Ciddi	Yüzlerce kişi etkilenir. Ciddi yaralanmalar olası. 1-3 ay aksama.
4	Ağır	Binlerce kişi etkilenir. Kayıplar muhtemel. Altyapı hasarlı. 3-12 ay aksama.
5	Felaket	Kitlesel yıkım. Çok sayıda kayıp. Altyapı yok edildi. Çok yıllı toparlanma.

Risk matrisi

Puanları çarpın. Sonuç, hazırlık öncelik seviyenizi belirler.

		ETKİ				
		1	2	3	4	5
		+-----+	+-----+	+-----+	+-----+	+-----+
5		5	10	15	20	25
		+-----+	+-----+	+-----+	+-----+	+-----+
O	4	4	8	12	16	20
L		+-----+	+-----+	+-----+	+-----+	+-----+
A	3	3	6	9	12	15
S		+-----+	+-----+	+-----+	+-----+	+-----+
I	2	2	4	6	8	10
L		+-----+	+-----+	+-----+	+-----+	+-----+
K	1	1	2	3	4	5
		+-----+	+-----+	+-----+	+-----+	+-----+
Puan 1-4		: DÜŞÜK		→ İzleme. Genel plan yeterli.		
Puan 5-9		: ORTA		→ Temel hazırlık. Özel kontrol listesi.		
Puan 10-15		: YÜKSEK		→ Özel plan. Yıllık tatbikat. Özel malzeme.		
Puan 16-25		: KRİTİK		→ Ayrıntılı plan. Altı aylık tatbikatlar. Aktif ortaklıklar. Özel bütçe.		

Kulüp risk değerlendirme formu

Bu formu bir afet komitesi toplantısında doldurun. Gereken süre: doğru kişiler odada olduğunda (bölgeyi bilen bir üye, resmî kaynakları bilen bir üye) 1 ile 2 saat.

RİSK DEĞERLENDİRMESİ - _____ Kulübü

Tarih: ____/____/____

Dolduran: _____

KAPSANAN BÖLGE: _____

Belediye(ler): _____

Tahmini nüfus: _____

BELİRLENEN RİSKLER:

#	Tür (kod)	Olasılık (1-5)	Etki (1-5)	Puan	Öncelik
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					

ÖNCELİKLİ RİSKLER (puan ≥ 10):

Risk #1: _____
 Son gerçekleşme: _____
 En çok maruz kalan bölgeler: _____
 Tahmini savunmasız nüfus: _____
 Hazırlanacak Rotary araçları: _____

Risk #2: _____
 Son gerçekleşme: _____
 En çok maruz kalan bölgeler: _____
 Tahmini savunmasız nüfus: _____
 Hazırlanacak Rotary araçları: _____

Risk #3: _____
 Son gerçekleşme: _____
 En çok maruz kalan bölgeler: _____
 Tahmini savunmasız nüfus: _____
 Hazırlanacak Rotary araçları: _____

İmzalar: Başkan _____ Afet Koordinatörü _____

Bölge türüne göre örnek risk profilleri

Yaklaşımı örneklemek için, işte dört tipik profil. Kulübünüz muhtemelen bunlardan birine benzer.

Karayip kıyı kulübü (ör. Martinik, Guadeloupe, Jamaika)

Risk	Olasılık	Etki	Puan	Öncelik
Kasırga/Siklon (B1)	5	5	25	KRİTİK
Deprem (A1)	3	4	12	YÜKSEK
Tsunami (A2)	2	5	10	YÜKSEK
Sel (B2)	4	3	12	YÜKSEK
Volkanik püskürme (A3)	2	4	8	ORTA
Sıcak dalgası (B4)	4	2	8	ORTA

Kentsel Avrupa kulübü (ör. Lyon, Toulouse, Brüksel)

Risk	Olasılı k	Etk i	Pua n	Öncelik
Sıcak dalgası (B4)	5	3	15	YÜKSEK
Sel (B2)	3	3	9	ORTA
Blackout (D3)	2	3	6	ORTA
Salgın (E1)	2	3	6	ORTA
HAZMAT patlaması (D1)	1	4	4	DÜŞÜK
Terör saldırısı (EM-DAT kodları dışında, karmaşık kriz olarak ele alın)	1	4	4	DÜŞÜK

Sahra altı Afrika kulübü (ör. Sahel, Doğu Afrika)

Risk	Olasılık	Etki	Puan	Öncelik
Kuraklık (C1)	5	4	20	KRİTİK
Sel (B2)	4	4	16	KRİTİK
Salgın (E1)	4	4	16	KRİTİK
Kıtlık (F3)	3	5	15	YÜKSEK
Çatışma (F1)	3	4	12	YÜKSEK
Yerinden edilenler (F2)	3	3	9	ORTA

Pasifik ada kulübü (ör. Vanuatu, Fiji)

Risk	Olasılık	Etki	Puan	Öncelik
Siklon (B1)	5	5	25	KRİTİK
Deprem (A1)	4	4	16	KRİTİK
Tsunami (A2)	3	5	15	YÜKSEK
Sel (B2)	4	3	12	YÜKSEK
Volkanik püskürme (A3)	3	4	12	YÜKSEK
Deniz seviyesinin yükselmesi	5	3	15	YÜKSEK

Bölgenizi haritalama

Risk değerlendirmesi tek başına yeterli değildir. Etkilerin nerede en şiddetli olacağını bilmeniz gerekir. Bir deprem bir şehri düzgün bir şekilde vurmaz. Bir sel alçak alanları etkiler. Bir siklon, rüzgâra maruz kalan kıyı şeridini yıkar.

Haritalanacak dört katman

Katman 1, Risk bölgeleri

Belediyenizin bir haritası üzerinde, belirlenen her riske maruz kalan bölgeleri işaretleyin:

- Sel bölgeleri (Fransa'da PPRI, başka yerlerde eşdeğerleri)
- Kıyı bölgesi (fırtına kabarması, tsunami)
- Dengesiz yamaçlar (heyelan)
- SEVESO'ya veya sınıflandırılmış endüstriyel tesislere yakınlık
- Orman-yerleşim ara yüz bölgeleri (orman yangınları)
- Bilinen sismik faylar

Katman 2, Kritik altyapı

Yıkımı veya kullanılamaz hâle gelmesi krizi ağırlaştıran altyapıları belirleyin ve konumlandırın:

Altyapı	Neden kritik	Toplanacak bilgi
Hastane Klinik	Yaralıların bakımı. Devre dışı kalırsa her şey zorlaşır.	Adres, kapasite, yedek jeneratör?
İçme suyu tesisi	Su temini. Kirlenme = salgın.	Konum, dağıtım şebekesi
Elektrik santrali Trafo merkezi	Elektrik temini. Blackout = zincirleme.	Konum, şebeke
Köprüler ve ana yollar	Erişim. Köprüler çökerse mahalleler kesilir.	Kesinti noktalarını belirleyin
Okullar Spor salonları	Potansiyel barınak merkezleri.	Barındırma kapasitesi, mutfak, sanitasyon
İtfaiye	Acil müdahale.	Mahalleye göre müdahale süresi
Belediye Valilik	Resmî koordinasyon merkezi.	Kriz odası belirlendi mi?
Akaryakıt istasyonları	Jeneratörler ve araçlar için yakıt.	Konum, depolama kapasitesi

Katman 3, Savunmasız nüfuslar

Afet karşısında herkes eşit değildir. Savunmasız nüfusların yoğunlaşmalarını belirleyin:

Nüfus	Özel savunmasızlık	Bilgi kaynağı
İzole yaşlılar	Azalan hareketlilik, tıbbi bağımlılık, izolasyon	Sosyal hizmetler, kıdemli kulüpler
Engelliler	Zor tahliye, elektriğe bağımlılık (tıbbi cihazlar)	Engelli kurumları, uzmanlaşmış dernekler
Küçük çocuklar (< 5)	Hızlı dehidrasyon, yetersiz beslenme, salgınlara karşı savunmasızlık	Kreşler, anne-çocuk sağlığı, anaokulları
Evsizler	Doğrudan maruz kalma, sığınma noktası yok	Evsizlere ulaşma birimleri, hayır dernekleri
Turistler Geçici kişiler	Bölgeyi bilmezler, dil engeli	Turizm ofisleri, oteller
Ana dili farklı olanlar	Uyarıların ve talimatların yanlış anlaşılması	Göçmen dernekleri, dinî topluluklar
Güvencesiz konutta yaşayanlar	Tehlikelere dayanıklı olmayan konutlar	Şehir planlama hizmetleri, dernekler

Katman 4, Mevcut kaynaklar

Kaynakları da haritalayın; müdahale etmek için bölgenizde neyin mevcut olduğunu:

Kaynak	Tür	Belirlenecek
Depolar Depolama alanları	Lojistik	Konum, sahip, erişilebilirlik
Süpermarketler Toptancılar	Tedarik	Yönetici irtibatı, anlaşma olasılığı
Açık arazi Büyük otopark	Dağıtım noktaları, doğaçlama helikopter pisti	Konum, alan
İnşaat şirketleri	Ağır ekipman, enkaz kaldırma	İrtibat, müsaitlik
Eczaneler	Tıbbi tedarik	Konum, acil durum saatleri
Kilit becerilere sahip Rotary üyeleri	İnsan kaynağı	Doktorlar, hemşireler, inşaat mühendisleri, lojistikçiler
Ekipmana sahip Rotary üyeleri	Malzeme kaynağı	Jeneratörler, zincirli testereler, 4×4 araçlar, minibüsler

Haritalama desteği

Gelişmiş bir CBS'ye gerek yok. Renkli katmanlarla (her katman için bir tane) A3 boyutunda basılmış bir belediye haritası yeterlidir. Alternatif olarak, Google My Maps, telefonda erişilebilir işbirlikçi haritaların ücretsiz oluşturulmasına olanak tanır.

Önemli olan, bu haritanın var olması, yıllık olarak güncellenmesi ve Afet Koordinatörü ile kulüp başkanının, çevrimdışı dâhil, ona erişebilmesidir.

İklim değişikliği: evrilen riskler

20 yıl önce düşük bir risk olan şey, bugün yüksek bir risk olabilir. İklim değişikliği bir afet komitesi için soyut bir konu değildir, risk matrisini değiştiren somut bir parametredir.

Somut olarak neler değişiyor

Isı dalgaları: Avrupa'da, 2003 ısı dalgası bin yılda bir görülen bir olaydı (o dönemde olasılık ~1/500 yıl). Benzer olaylar 2015, 2019, 2022, 2023'te gerçekleşti, gözlemlenen sıklık: her 3-5 yılda bir. Bir Avrupa kentsel kulübü için, ısı dalgası yirmi yılda "düşük risk"ten (puan 6-8) "yüksek risk"e (puan 12-16) geçiyor.

Kasırgalar: Kuzey Atlantik'te kategori 4-5'e ulaşan siklonların oranı, NOAA verilerine göre yaklaşık %20'den (1980'ler) ~%35'e (2020'ler) yükseldi. Karayipler ve Meksika Körfezi'ndeki kulüpler için, risk tavanı bir kademe yükseliyor, "kategori 4-5" senaryosu en kötü durum değil, planlama temeli hâline geliyor.

Seller: kentsel betonlaşma, daha yoğun yağışla birleşince, tarihsel olarak sel bölgesi olarak sınıflandırılmayan bölgelerde ani sel riskini 2 ila 4 katına çıkarıyor. PPRI'yi (Fransa) veya eşdeğerlerini kontrol edin: bazıları 2020'den beri revize edildi.

Kuraklıklar: Akdeniz havzası, küresel ortalamadan %20 daha hızlı ısınıyor (IPCC). Güney Fransa, Yunanistan, Türkiye, Mağrip'teki kulüpler, kuraklığın mevsimsel bir riskten yapısal bir

riske kaydığını görüyor.

Orman yangınları: kuzeye doğru yayılma (İskandinavya, Kanada, Sibirya'da yangınlar). 55° enleme kadar olan kulüpler artık bu riski matrislerine entegre etmelidir.

Bir kaynak olarak ESRAG

ESRAG (Environmental Sustainability Rotary Action Group), bu boyutta resmî DNA-RAG ortağıdır. Kulübünüze şu konularda yardımcı olabilirler:

- Bölgenizdeki iklim risklerinin evrimini değerlendirmek
- Yeniden yapılanma projelerine "Build Back Better" boyutunu entegre etmek
- İklim dayanıklılığı konusunda verilere ve çalışmalara erişmek
- Çevresel bileşeni içeren Global Grant'ler oluşturmak

İletişim: esrag.org

Pratik öneri

Yıllık risk değerlendirmeniz sırasında, sistematik olarak sorun: "Bu risk geçen yıla göre arttı mı?" Bir veya daha fazla risk için yanıt evetse, olasılık puanlarını buna göre ayarlayın. Matris donuk değildir, on yıl öncesinin değil, güncel gerçekliğin yansımaları sağlamalıdır.

Bu bölümden öncelikli eylemler

1. bölüme geçmeden önce, kulübünüzün şunları yaptığını emin olun:

- ☐ Belediyesinin resmî risk haritalamasına başvurdu
- ☐ Yerel hafızayı yokladı (büyükler, seçilmiş yetkililer, itfaiyeciler)
- ☐ Belirlenen tüm riskler için olasılık × etki matrisini doldurdu
- ☐ 2-3 öncelikli riski belirledi (puan ≥ 10)
- ☐ Risk bölgelerini, kritik altyapıyı, savunmasız nüfusları ve mevcut kaynakları haritaladı
- ☐ İklim değişikliği boyutunu analize entegre etti
- ☐ Bu belgeleri Afet Koordinatörü, başkan ve en az iki diğer üye için erişilebilir şekilde sakladı

Bölgeniz puanı ≥ 16 (kritik) olan risklerle karşı karşıyaysa, yalnızca bu bölüm bile kalıcı bir afet komitesinin ve özel bir hazırlık bütçesinin kurulmasını haklı çıkarır. Konuyu bir sonraki yönetim kurulu toplantınızda gündeme getirin.

Notlar

Notlar

BÖLÜM I
ANLAMAK

Bölüm 4

İnsani ilkeler ve eylemin sınırları

Bu bölüm neden esastır

İyi niyet yeterli değildir. Her yıl, Rotary kulüpleri de dâhil olmak üzere iyi niyetli kuruluşlar, yardım etmeye çalışırken zarar verir. Ayaklanmaları tetikleyen düzensiz dağıtım. Havalimanlarını tıkayan kullanılmış giysi sevkıyatları. Rıza olmadan sosyal medyada paylaşılan mağdur fotoğrafları. Yerel standartlara uymayan konut yeniden yapımı.

Bu bölüm oyunun kurallarını belirler. Bunlar isteğe bağlı değildir. İnsani yardımın iyilikten çok zarar vermesini önleyen temeldirler.

4 temel insani ilke

Bu ilkeler Birleşmiş Milletler Genel Kurulu kararlarında yer alır. Bir Rotary kulübü de dâhil olmak üzere, bir afet durumunda müdahale eden her kuruluş bunlara uymalıdır.

İlke	Tanım	Kulüp için neyi ima eder
İnsanlık	İnsani eylemin tek amacı, insan ıstırabını önlemek ve hafifletmek, yaşamı ve sağlığı korumak, insan kişiliğine saygıyı güvence altına almaktır.	Her kulüp eylemi, yalnızca ıstırabı azaltmayı amaçlamalıdır. Kulüp tanıtımı yok. Din propagandası yok. Yardım kılıfına girmiş pazarlama iletişimi yok.
Tarafsızlık	Yardım, silahlı bir çatışmada veya anlaşmazlıkta hiçbir tarafı kayırmamalıdır.	Kulüp, afetin nedenleri konusunda taraf tutmaz. Siyasi yorum yok. Bir fraksiyona destek yok. Rotary insanlara yardım eder, tüm insanlara.
Yansızlık	Yardım, milliyet, ırk, din, cinsiyet, sosyal sınıf veya siyasi görüşe dayalı ayrımcılık yapılmaksızın, yalnızca ihtiyaçlara göre sağlanır.	Önce en çok ihtiyacı olanlara yardım edin. Tanıdıklarınıza değil. Dinî topluluğunuzun üyelerine değil. Partinizin sempatanlarına değil. Eylemi ihtiyaçlar yönlendirir, başka hiçbir şey değil.
Bağımsızlık	İnsani eylem, siyasi, ekonomik, askerî veya diğer amaçlardan özerk olmalıdır.	Kulüp, bir seçilmiş yetkilinin, bir partinin veya bir işletmenin aracı hâline gelmez. Bir sponsor müdahaleyi finanse etse bile, dağıtım o karar vermez. Yardım, değerlendirilen ihtiyaçlara göre kulüp denetimi altında kalır.

Somut uygulama: 4 soru testi

Bir kriz durumunda her operasyonel karardan önce, bu dört soruyu sorun:

1. Bu eylem ıstırabı azaltır mı? (İnsanlık)
2. Bu eylem yerel gerilimlere göre tarafsız mı? (Tarafsızlık)
3. Yakınlıklara göre değil, ihtiyaçlara göre mi yardım ediyoruz? (Yansızlık)

4. Dış baskı olmadan özgürce mi karar veriyoruz? (Bağımsızlık)

Bu soruların herhangi birinin yanıtı hayırsa, durun ve yeniden düşünün.

Sphere Standartları, hayati asgariler

Sphere projesi (spherestandards.org), insani müdahalenin asgari standartlarını tanımlar. Bunlar, profesyonel olsun ya da olmasın, her insani yardım aktörünün bilmesi gereken referans rakamlarıdır. Kulübünüzün 400 sayfalık Sphere El Kitabı'nı ezberlemesine gerek yoktur. Bu asgarileri bilmesi gerekir.

Su

Standart	Miktar	Bağlam
Hayatta kalma	2,5 ile 3 litre kişi gün	Yalnızca içme suyu, ılıman iklim
Kabul edilebilir asgari	15 litre kişi gün	İçme + pişirme + temel hijyen
Kabul edilebilir	20 litre kişi gün	İçme + pişirme + hijyen + çamaşır
Su noktasına maksimum mesafe	500 metre	Konuttan dağıtım noktasına
Maksimum bekleme süresi	15 dakika	Sıra dâhil (Sphere 2018)
Kalite	WHO standartlarına uygun	Gerekirse arıtma (klorlama, filtreleme)

Kulüp için ne anlama gelir: 500 kişi için bir su dağıtım noktasını yönetiyorsanız, günde en az 1.500 litre (hayatta kalma) ve ideal olarak günde 7.500 litre (kabul edilebilir asgari) tedarik etmelisiniz. Buna göre planlayın.

Barınak

Standart	Asgari
Kişi başına kapalı alan	3,5 m ² (sıcak iklim, kapalı alanda daha az zaman) ile 4,5 m ² (soğuk iklim, kapalı alanda daha fazla zaman) arası
Termal koruma	Gece iç mekân sıcaklığı > 15°C
Hava koşullarına karşı koruma	Yağmur sızdırmazlığı + rüzgâr koruması
Mahremiyet	Aileler arasında görsel ayırım
Aydınlatma	Konut birimi başına asgari ışık kaynağı

Kulüp için ne anlama gelir: 400 m²'lik bir spor salonu en fazla yaklaşık 100 kişiyi barındırabilir (300 değil). Bir barınak açarsanız, "sığdırabildiğimiz kadar" değil, kişi başına 4 m² planlayın.

Sanitasyon

Standart	Asgari
Tuvaletler	20 kişide 1
Tuvalet-konut mesafesi	30 ile 50 metre arası (hijyen için yeterince uzak, erişim için yeterince yakın)
Ayrı erkek/kadın tuvaletleri	Zorunlu
Aydınlatılmış tuvaletler	Zorunlu (gece güvenliği, özellikle kadınlar için)
El yıkama noktaları	Her sanitasyon bloğunun çıkışında

Gıda

Standart	Asgari
Kalori alımı	2.100 kcal kişi gün
Protein	Kalori alımının %10-12'si
Yağ	Kalori alımının %17'si
Sıcak yemekler	Mümkünse günde en az 1
Beslenme çeşitliliği	Yalnızca tahıllar değil, protein + sebze
5 yaş altı çocuklar	Uygun beslenme, artan sıklık (günde 5-6 öğün)
Emziren kadınlar	Ek tayın (+500 kcal/gün)

Kulüp için ne anlama gelir: 200 kişiye hizmet veren bir Rotary topluluk mutfağı günde 420.000 kcal üretmelidir. Beyaz pirinçte (130 kcal/100g), bu, protein ve sebze olmadan, günde yaklaşık 320 kg pişmiş pirinç denk gelir. Tedarik zincirini planlayın.

Sağlık

Standart	Asgari
İlk yardım noktası	Hizmet verilen 10.000 kişide 1
Tıbbi sevk	İşlevsel hastane transfer sistemi
Temel ilaçlar	Temel WHO listesi mevcut
Epidemiyolojik izleme	İshal, solunum yolu enfeksiyonları, kızamık gözetimi

Do No Harm, iyi niyetli kulüplerin yanlış yaptıkları

"Do No Harm" ilkesi, insani ilkelerin pratik sonucudur. İşte Rotary kulüpleri de dâhil olmak üzere iyi niyetli kuruluşların en sık yaptığı hatalar.

Hata 1, Değerlendirmeden dağıtmak

Senaryo: kulüp bağışlar alır (giysi, gıda, ekipman). Üyeler, duygusal baskı altında, hemen dağıtmak ister. Bir kamyon yükler ve ilk erişilebilir mahallede dağıtırlar.

Sorun: en erişilebilir mahalle nadiren en çok etkilenendir. En çok yıkılan mahalleler genellikle erişimi en zor olanlardır. Sonuç: en az etkilenen yardım alır, en çok etkilenen hiçbir şey almaz. Eşitsizlik, hayal kırıklığı, güven kaybı.

Kural: dağıtmadan ÖNCE her zaman ihtiyaçları değerlendirin. 6 saat daha alsa bile. Değerlendirme, acele etmekten daha fazla hayat kurtarır.

Hata 2, İstenmeyen bağışlar göndermek

Senaryo: yüksek profilli bir depremde sonra, dünyanın dört bir yanından kulüpler kullanılmış giysi, süresi geçmiş ilaç, oyuncak konteynerleri gönderir.

Sorun: bu istenmeyen bağışlar limanları ve havalimanlarını tıkar, öncelikli yardım akışını engeller, ayıklama gerektirir (sahada olabilecek gönüllüleri meşgul eder) ve bir kısmı çöplüğe gider. İnsani yardım kuruluşları buna "ikinci afet" der.

Kural: asla istenmeyen malzeme göndermeyin. Yerel kulübe (bölge veya DNA-RAG aracılığıyla) neye ihtiyaç duyduğunu sorun. Vakaların %90'ında yanıt şudur: para. Para, yerel olarak satın almaya olanak tanır; bu daha hızlı, daha ucuz, daha uygundur ve yerel ekonomiyi destekler.

Hata 3, Bağımlılık yaratmak

Senaryo: kulüp, 6 ay boyunca işleyen bir topluluk mutfağı kurar. Topluluk buna alışır. Kulüp durduğunda, hiçbir geçiş yoktur. İnsanlar yeniden örgütlenmek için zamanı veya araçları olmamıştır.

Sorun: bir çıkış stratejisi olmadan uzun süreli yardım, bağımlılık yaratır ve kendine yeterliliği aşındırır. Ayrıca yerel ekonomik döngüleri de yok edebilir (Rotary ücretsiz dağıtıyorsa pazardan neden alalım?).

Kural: birinci günden itibaren müdahalenin sonunu planlayın. Her eylemin bir bitiş tarihi vardır. Kendine yeterliliğe geçiş, sonradan akla gelen bir düşünce değil, başından beri bir hedeftir.

Hata 4, Başkalarının zaten yaptığını yinlemek

1. bölümde (Rotary dışı ortaklar) ve 22. bölümde (saha koordinasyonu) ele alınır. Hatırlatma: herhangi bir eylemden önce, 3W'yi yanıtlayın, Kim Neyi Nerede yapıyor? Rotary, en çok değeri başka hiç kimsenin bulunmadığı yerde sağlar.

Hata 5, Yerel güç dinamiklerini görmezden gelmek

Senaryo: kulüp, meşruiyetini kontrol etmeden, kendini "toplum lideri" ilan eden biri aracılığıyla yardım dağıtır. Bu lider, yardımın bir kısmını ortaklarına yönlendirir veya onu bir güç kaldırıcı

olarak kullanır.

Sorun: yardım bir tahakküm aracı hâline gelir. En savunmasız olanlar, genellikle en az görünür ve en az bağlantılı olanlar, dışlanır.

Kural: dağıtım kanallarını çeşitlendirin. Kimin ne aldığını kontrol edin. Yararlanıcılara erişilebilir bir şikâyet sistemi kurun.

Mağdurların onuru

Fotoğraflar ve görüntüler

Afetler, belgelemeyi tetikleyen duygular üretir. Sıkıntı fotoğrafları sosyal medyada, kulüp bültenlerinde, hibe başvurularında paylaşılır. Bu, Rotary'nin örnek olması gereken hassas bir konudur.

Mutlak kurallar:

Kural	Neden
Tanınabilir herhangi bir fotoğraftan önce açık rıza	Evini yeni kaybetmiş bir kişi fotoğraf konusu değildir. Onuru, iletişim ihtiyacınızdan ağır basar.
Yazılı ebeveyn izni olmadan tanınabilir çocuk fotoğrafı yok	Çocuk koruma, tartışılmaz uluslararası standart.
Ceset veya ciddi yaralanma fotoğrafı yok	Temel saygı. Bu görüntüler onları görenleri de travmatize eder.
Aşağılayıcı "önce/sonra" fotoğrafı yok	"Yardıımızdan önce ne kadar sefildiler bakın" küçümseyicidir.
Şüphe durumunda sistematik bulanıklaştırma	Rıza alamıyorsanız, yüzleri bulanıklaştırın.

TRF kaynak kullanım raporları için: eylemi belgelemek için fotoğraflar gereklidir. Sıkıntı portreleri yerine faaliyet fotoğraflarını (devam eden dağıtım, inşaat, kurulan ekipman) tercih edin. İnsanların ıstırabını değil, kulübün ne yaptığını gösterin.

Dil ve tutumlar

Kaçınılacak	Tercih edilecek
"Kurbanlar" (edilgenlik)	"Afetten kurtulanlar" veya "etkilenen kişiler" (fâillik)
"Bu zavallı insanlar"	"X mahallesinin sakinleri"
"Onlara verdik"	"Talepleri üzerine dağıttık"
Yararlanıcılar adına karar vermek	Yararlanıcılara ihtiyaçları konusunda danışmak

Kaçınılacak	Tercih edilecek
Grup fotoğrafı için yararlanıcılarla poz vermek	Fotoğrafta görünmek isteyip istemediklerini sormak

Paternalizm

Paternalizm, yardım kuruluşlarının 1 numaralı mesleki tehlikesidir. Etkilenen kişilerin neye ihtiyaç duyduğunu onlardan daha iyi bildiğinizi düşündüğünüzde ortaya çıkar.

Basit test: insanlarla birlikte karar vermek yerine onlar adına karar veriyorsanız, paternalizm içindedir. Durun. Onlara sorun.

Afetten kurtulanlar yetişkindir. İhtiyaçlarını, kültürlerini, önceliklerini bilirler. Kulübün rolü kaynak sağlamaktır, seçimleri dikte etmek değil.

Yasal çerçeve ve sigorta

Kulüp hukuki sorumluluğu

Rotary kulübü, bir tüzel kişilik olarak (Fransa'da 1901 kanunu derneği, başka yerlerde eşdeğer statü), afet müdahale operasyonları yürütürken hukuki sorumluluk taşır.

Hukuki risk	Durum	Koruma
Gönüllü yaralanması	Enkaz kaldırma sırasında kaza, düşme, kesik	Hizmet faaliyetlerini kapsayan kulüp sorumluluk sigortası. Poliçenin kriz durumu müdahalelerini kapsayıp kapsamadığını afetten ÖNCE kontrol edin.
Üçüncü şahsa yaralanma	Bir dağıtım sırasında yaralanan etkilenmiş bir kişi, savrulan enkazın çarptığı bir yaya	Aynı sorumluluk poliçesi. İstisnaları kontrol edin.
Maddi hasar	Bir operasyon sırasında hasar gören bir üyenin aracı, yok olan ekipman	Kişisel araç sigortası (sürücü sorumluluğu). Kulüp, ekipman için geçici sigorta yaptırabilir.
Rotaryen olmayan gönüllüler	Bir Rotary operasyonunda yaralanan spontane gönüllü	Geçici gönüllü sigortası. Bazı ülkelerin özel yasal hükümleri vardır.
Gıda zehirlenmesi	Kirlenmiş gıda servis etmiş kulüp topluluk mutfağı	Sorumluluk sigortası + gıda hijyeni standartlarına uyum (soğuk zincir, izlenebilirlik)

Zorunlu önleyici eylemler:

1. Kulübün sorumluluk sigortası poliçesini, özellikle afet durumları için istisna maddelerini yıllık olarak gözden geçirin
2. Afet müdahale faaliyetleri için kapsamın yazılı teyidini alın
3. Bir sorumluluk feragatnamesi formu hazırlayın (bkz. 15. bölüm ve ek A, form 5)
4. Konuşlandırmadan önce her gönüllüye bir güvenlik brifingi belgesi imzalatın
5. Yerel yasal çerçeve konusunda bir Rotaryen avukata danışın; yasalar ülkeden ülkeye önemli ölçüde değişir

Feragatnameler ve belgeler

Güvenlik brifingi belgesi: konuşlandırmadan önce her gönüllü tarafından imzalanacak. Kişinin güvenlik talimatlarını aldığını, riskleri bildiğini ve bunlara uymayı kabul ettiğini onaylar. Saklama: en az 5 yıl.

Risk kabul formu: Rotaryen olmayan gönüllüler için, özellikle spontane gönüllüler. Müdahaleyle ilgili riskleri açıkla ve kulübün sorumluluğunu (yerel yasa sınırları içinde) kısmen kaldırır.

Belge saklama: müdahaleyle ilgili tüm belgeler (gönüllü listeleri, belgeler, olay raporları, fotoğraflar, makbuzlar) en az 5 yıl saklanmalıdır. Hukuki bir anlaşmazlık durumunda, bu belgeler sizin korumanızdır.

Ne zaman harekete GEÇİLMEMLİ

Bu, bu bölümün en önemli paragrafı olabilir. Müdahale etmeme kararı bazen en sorumlu karardır.

Kulüp şu durumlarda müdahale ETMEMELİDİR:

Durum	Neden	Bunun yerine ne yapılmalı
Bölge tehlikeli, dengesiz yapılar, yerdeki elektrik hatları, kimyasal kirlenme, aktif artçı sarsıntılar	Üye güvenliği önce gelir. Yaralı bir gönüllü başka bir kayıp hâline gelir ve kurtarma hizmetlerini meşgul eder.	Resmî hizmetlerden (itfaiye, sivil savunma) yeşil ışık bekleyin. Kendinizi müsait bir kaynak olarak işaretleyin.
Profesyonel hizmetler sahada ve yeterli	Zaten karşılanmış bir duruma gönüllü eklemek, değer değil, tıkanıklık yaratır.	Hizmetlerinizi sunun. Yanıt "şu an değil" ise, geri çekilin. Beklemede kalın.
Kulübün gerekli becerileri yok, hızlı su kurtarma, asbest sökümü, uzmanlaşmış tıbbi bakım	Niteliksiz müdahale durumu kötüleştirir ve müdahale edenleri tehlikeye atar.	Uzmanlaşmış kuruluşlarla iletişime geçin. Kulüp teknik olarak müdahale etmeden lojistik destek sağlayabilir.

Durum	Neden	Bunun yerine ne yapılmalı
Durum aktif bir silahlı çatışma	Sahada tarafsızlık imkânsız. Ölümcül tehlike. Rotary çatışma bölgeleri için yetkilendirilmemiştir.	Mali olarak destekleyin (bölge aracılığıyla DRG). RAG'ler (RAGFP) ve yetkilendirilmiş ortaklar (ICRC, UNHCR) aracılığıyla harekete geçin.
Kulübün eylemi yerel gerilimleri ağırlaştırır	Belirli bağlamlarda (etnik, dinî, siyasi), belirlenmiş bir grubun müdahalesi taraflı olarak algılanabilir.	Tarafsız bir aracı aracılığıyla yardım sağlayın. Sahada görünür olmadan finanse edin.
Kulüp üyelerinin kendileri afetten etkilenmiş	Kendiniz güvende değilseniz başkalarına yardım edemezsiniz.	Önce üyelerin ve ailelerinin güvenliğini ve ihtiyaçlarını sağlayın. Bölge ve komşu kulüpler devralır.

Havacılık güvenlik kuralı

Uçaktaki oksijen maskesi benzetmesi mükemmel şekilde geçerlidir: önce kendi maskenizi takın, sonra başkalarına yardım edin. Üyeleri tehlikede, yaralı veya psikolojik sıkıntıda olan bir kulüp etkin şekilde yardım edemez. İlk öncelik her zaman Rotaryenlerin ve ailelerinin güvenliğidir.

Hayır deme cesareti

"Bu konuda müdahale etmiyoruz" demek, atılmaktan daha fazla cesaret gerektirir. Medyadan, sosyal ağlardan, üyelerin kendilerinden gelen sosyal baskı, görünür eyleme doğru iter. Eylem uygun olmadığında direnin. Sorumlu eylemsizlik, zararlı eylemden daha iyidir.

İlkelerin özeti, başvuru kartı

Bu sayfanın fotokopisini çekin. Müdahale kitinizde saklayın.

4 insani ilke

#	İlke	Tek satırlık özet
1	İNSANLIK	Tek amaç: ıstırabı azaltmak
2	TARAFSIZLIK	Taraf tutmamak
3	YANSIZLIK	Eylemi ihtiyaçlar yönlendirir
4	BAĞIMSIZLIK	Kulüp karar verir, başka kimse değil

Sphere standartları, kilit rakamlar

Alan	Asgari standart
Su	7,5 L/kişi/gün (hayatta kalma, ilk 48 sa.), 15 L/kişi/gün (tüm kullanımlar, istikrar sağlandıktan sonra)
Barınak	Kişi başına en az 3,5 m ²
Tuvaletler	20 kişide 1
Gıda	Kişi başına günde 2.100 kcal

Do No Harm, harekete geçmeden önce, 5 soru

- İhtiyaçları değerlendirdim mi?
- Bunu zaten başka biri yapıyor mu? (3W: Kim, Ne, Nerede)
- Yararlanıcının rızası var mı?
- Üyeler güvende mi?
- Bu eylem için yetkin miyim?

Ne zaman harekete geçilmemeli

- Tehlikeli, güvenliği sağlanmamış bölge
- Yetersiz beceriler
- Aktif silahlı çatışma
- Üyelerin kendileri afetten etkilenmiş
- Diğer aktörlerin yeterli varlığı

Bu ilkeler bürokratik kısıtlamalar değildir: kurtaran yardım ile zarar veren yardım arasındaki korkuluklardır. Rotary'nin itibarı bunlara saygı gösterilerek korunur ve görmezden gelinerek

yıkılır.

Bölüm I tamamlandı. Bölüm II, kulübünüzü hazırlamak için size araçları verir.

Notlar

Notlar

BÖLÜM II
HAZIRLANMAK

Bölüm 5

Kulübün müdahale yapısı

Asgari yapı: beş kişi yeterlidir

Siz şirketler, firmalar, hastane bölümleri yönettiniz. Bir kriz yapısının sıradan bir organizasyon şemasıyla hiçbir ilgisi olmadığını biliyorsunuz. Yatay, hızlı ve eylem odaklıdır. Afette bürokrasi öldürür.

Bir Rotary Kulübünün afet müdahale yapısı asgari beş kişiye dayanır:

```
KULÜP BAŞKANI
| Aktivasyon kararı - Bölge irtibatı - Sözcü
|
+-- AFET KOORDİNATÖRÜ
| | Plan bakımı - İletişim listesi - Eğitim
| |
| +-- DRC KOMİTESİ (3 üye)
|   +-- Üye 1: Lojistik
|   +-- Üye 2: İletişim
|   +-- Üye 3: Finans
|
+-- YETKİNLİK ALANINA GÖRE BELİRLENEN ÜYELER
    (afet türüne göre devreye alınır)
```

Beş kişi. Ne zaman toplanacağına karar vermek için toplanan on beş kişilik bir komite değil. Kulübün geri kalanı, ihtiyaç ortaya çıktıkça harekete geçirilebilen yetkinlik havuzunu oluşturur.

Görev föyleri

Kulüp Başkanı

Sorumluluk	Kapsam
Acil durum planını devreye almak	Egemen karar, Koordinatörün tek bir aramasıyla verilebilir
Bölge ile irtibat	Guvernör ve DRO ile doğrudan temas
Sözcülük	Medyaya ve yetkililere kulüp adına konuşur (veya bir sözcü belirler)
Harcamaları onaylamak	Kulübün acil durum fonunun serbest bırakılması (bkz. bölüm 11)
Kriz toplantılarına başkanlık etmek	Kısa, karar odaklı, akut aşamada günlük

Yapmadıkları:

- Su şişesi dağıtmak için sahaya çıkmak; 25.000 USD tutarında bir DRG ile arayan Bölge Guvernörü için ulaşılmaz hale gelirler

- Saha ekiplerini yönetmek (bu Koordinatörün görevidir)
- Tedarikçi bulmak, stok saymak, teslimatları kaydetmek (bu DRC komitesinin görevidir)
- Koordinatörle önceden brifing yapmadan medyaya tek başına konuşmak

Başkan karar verir, onaylar, yukarıya iletişim kurar. Uygulamayı devreder.

Kulüp Afet Koordinatörü

Bu en zorlu pozisyonudur. Koordinatör, hazırlığın kalıcı motorudur ve kriz patlak verdiğiğinde operasyonlar şefidir.

Normal zamanlarda (görevin %80'i):

Görev	Sıklık
Kulübün acil durum planını sürdürmek ve güncellemek	Yıllık + her olaydan sonra
İletişim zinciri listesini güncellemek	Üç ayda bir
Üyelerin kaynak envanterini güncellemek	Yıllık
Kulüpte en az bir eğitim/tatbikat düzenlemek	En az yıllık
Bölge eğitimlerine katılmak	Yıllık
Bölge DRO'su ile bağlantıyı sürdürmek	Sürekli
Acil durum iletişim kitini kontrol etmek	Altı ayda bir
Yedek iletişim kanallarını test etmek	Yıllık

Kriz zamanında:

Görev	Ayrıntı
Başkana aktivasyon önermek	Hızlı bir durum değerlendirmesiyle
Saha operasyonlarını yönetmek	DRC komitesini koordine eder, ekipleri görevlendirir
Kaynakları yönetmek	Ekipman ve gönüllüleri önceliğe göre tahsis eder
Operasyonel irtibatı sağlamak	Yerel ortaklarla (Kızılhaç, belediye, itfaiye)
SITREP üretmek	Başkana ve Bölgeye durum raporu

İdeal profil: Müsait bir üye (mesleki olarak en meşgul olan değil), organize, prosedürlerle rahat, kulüpte en az 2-3 yıl kalacak biri. Aktif bir emekli, esnek çalışma programına sahip bir yönetici, yardımcısına hızla yetki devredebilen bir işletme sahibi.

DRC Komitesi, 3 üye

DRC komitesinin her üyesi bir alanı kapsar. Normal zamanlarda yükleri hafiftir, yılda birkaç saat. Krizde ise anında operasyonel moda geçerler.

Üye 1, Lojistik

Alan	Sorumluluklar
Ulaşım	Üyelerin araçlarını koordine eder, konvoyları organize eder
Depolama	Belirlenen depolama alanlarını yönetir (üye depoları, kulüp mekanları)
Dağıtım	Dağıtım noktalarını organize eder, stokları yönetir
Tedarik	Tedarikçi ilişkileri, acil satın almalar

Doğal profil: deposu olan işletme sahibi, lojistik müdürü, toptancı tüccar, araçları olan çiftçi.

Üye 2, İletişim

Alan	Sorumluluklar
İç iletişim	İletişim zinciri listesinin devreye alınması, WhatsApp grupları
Dış iletişim	Medya ilişkileri, kulübün sosyal ağları
Ortak irtibatı	STK'lar ve yetkililerle operasyonel temas
Dokümantasyon	Fotoğraflar, videolar, saha bilgisi toplama

Doğal profil: gazeteci, pazarlama/iletişim müdürü, medya temasına alışkın avukat, öğretmen.

Üye 3, Finans

Alan	Sorumluluklar
Acil durum muhasebesi	Harcanan ilk avrodan itibaren özel defter
Bağış yönetimi	Kabul, izlenebilirlik, teşekkürler
Satın almalar	Harcama onayı, fiş saklama
Mali raporlama	Haftalık raporlar, TRF gözetim (stewardship) hazırlığı

Doğal profil: yeminli mali müşavir, mali işler müdürü, bankacı, dernek saymanı.

Üyelerin mesleki yetkinliklerini haritalayın

Üyeleriniz sıradan gönüllüler değildir. Uzmanlıkları doğrudan bir afet durumuna aktarılabilen profesyonellerdir. Anahtar: kimin ne yaptığını önceden belirlemek, böylece felaket günü zaman kaybetmezsiniz.

Yetkinlik-görev matrisi

Üyenin mesleği	Afet görevi	Tipik görevlendirme
Doktor	Triyaj, acil bakım, sağlık değerlendirmesi	İleri tıbbi nokta, hastane irtibatı
Hemşire	İlk yardım, hafif yaralanmaların takibi	Dağıtım noktaları, barınaklar
Eczacı	İlaç yönetimi, sağlık tavsiyesi	Tıbbi envanter, hedefli dağıtım

Üyenin mesleği	Afet görevi	Tipik görevlendirme
Psikolog Psikiyatr	Psikolojik İlk Yardım (PFA)	Barınaklar, kabul merkezleri, gönüllü ekipler
İnşaat Yapı mühendisi	Binaların yapısal değerlendirmesi	Afet bölgeleri, oturulabilir binalar ya da değil
Mimar	Hasar değerlendirmesi, onarım planları	Stabilizasyon ve toparlanma aşaması
Avukat	Sigorta, afetzedelerin hakları, ihtilaflar	Mağdurlara hukuki yardım, yetkili ilişkileri
Noter	Belge kaybı, tasdikler	Afetzedelere idari yardım
Yeminli mali müşavir	Acil durum muhasebesi, TRF gözetimi	Müdahalenin mali yönetimi
İşletme sahibi	Lojistik, tedarik zinciri, yönetim	Genel koordinasyon, tedarik
Restoran işletmecisi Yemek şirketi	Toplu mutfak, gıda hijyeni	Afetzedeleri ve gönüllüleri besleme
Çiftçi	Ağır araçlar, arazi, depolama	Ulaşım, depolama, enkaz kaldırma
Elektrikçi	Jeneratörler, onarımlar	Acil elektrik onarımı
Tesisatçı	Su, sanitasyon	Acil onarımlar, WASH
Marangoz Doğramacı	Payandalama, branda çekme, ahşap onarımlar	Bina stabilizasyonu, geçici barınaklar
Tamirci Oto tamircisi	Araçları ve jeneratörleri yeniden çalıştırma	Filo ve lojistik bakımı
Paramedik Profesyonel ilk müdahale görevlisi	Tıbbi tahliye, teknik ilk yardım	Yaralı taşıma, ilk yardım noktası
Veteriner	Hayvanlar, çiftlik hayvanları, zoonoz riskleri	Etkilenen hayvanlar, hayvan hijyeni, sağlık uyarısı
Harita mühendisi Topograf	Hasar haritalaması, saha ölçümleri	Bölge değerlendirmesi, dağıtım planlaması
Polis memuru (görevde veya emekli)	Güvenlik, düzen, kolluk kuvvetleriyle irtibat	Saha güvenliği, kalabalık yönetimi
Bilişim uzmanı	İletişim sistemleri, veri	Dijital yedekleme, dijital koordinasyon
Gazeteci İletişimci	Medya ilişkileri, sosyal ağlar	Kriz iletişimi
Öğretmen	Organizasyon, grup yönetimi	Çocuk bakımı, barınaklarda etkinlikler
Çevirmen	Çok dilli iletişim	Ana dili farklı olan nüfuslarla irtibat
Emlakçı	Yerel konut stoğu bilgisi	Geçici konut belirleme

Üyenin mesleği	Afet görevi	Tipik görevlendirme
Sigortacı	Hasar prosedürleri	Afetzedelere başvuru desteği

Bu matris bir başlangıç noktasıdır. Her kulüp bunu üyelerinin gerçek mesleklerine göre kişiselleştirmelidir. Yetkinliklerin tam envanteri bölüm 7'de ele alınmaktadır.

Temel ilke: Afette her üye, öncelikle kulüpteki kıdemine veya rütbesine göre değil, mesleki yetkinliklerine göre görevlendirilir.

Halefiyet planı: Başkana ulaşılamadığında

Afet bizzat Başkanı vurabilir. Evi yıkılmıştır. Yaralanmıştır. Telefonu enkaz altındadır. Yurtdışında seyahat etmektedir. Ya da basitçe, ağ tıkanmıştır ve kimse ona ulaşamamaktadır.

Halefiyet planı olmadan kulüp, tam da harekete geçmesi gereken anda felç olur.

Acil durum komuta zinciri

Sıra	Rol	Önceki kişinin yokluğundaki yetki
1	Kulüp Başkanı	Tam yetki
2	Afet Koordinatörü	Planı devreye alır, operasyonları yönetir, acil harcamaları onaylar (tanımlı üst sınır)
3	Bir Önceki Dönem Başkanı	Bölge irtibatı için başkanlık işlevini üstlenir
4	Seçilmiş Başkan	İlk 3'e ulaşılamıyorsa devreye girer
5	Kulüp Sekreteri	İdari sürekliliği sağlar

Halefiyet kuralları

1. Bekleme süresi: Olayın başlangıcından itibaren 2 saat boyunca Başkana ulaşılamazsa, Afet Koordinatörü planı kendi yetkisiyle devreye alır.
2. Devredilen harcama üst sınırı: Koordinatör, başkanlık onayı olmadan kulübün belirlediği bir tutara kadar (önerilen: 500-2.000 USD veya muadili) taahhütte bulunabilir. Bunun ötesinde, Başkana veya Bir Önceki Dönem Başkanına ulaşılmalıdır.
3. Zorunlu bildirim: Başkan olmadan yapılan herhangi bir aktivasyon, 6 saat içinde Bölgeye (DG veya DRO) bildirilmelidir.
4. Geri döndürülebilirlik: Başkana yeniden ulaşılabilir hale gelir gelmez komutayı devralır. Alınan kararları, ciddi bir gerekçe dışında geriye dönük olarak iptal etmeksizin onaylar veya düzeltir.

Doldurulup dağıtılacak halefiyet föyü

Halefiyet zincirindeki her üye lamine bir kopya saklar:

ACİL DURUM KOMUTA ZİNCİRİ

_____ Rotary Kulübü

#1 - Başkan: _____ Telefon: _____

#2 - Koordinatör: _____ Telefon: _____

#3 - Önceki Dönem Başkanı: _____ Telefon: _____

#4 - Seçilmiş Başkan: _____ Telefon: _____

#5 - Sekreter: _____ Telefon: _____

Devredilen harcama üst sınırı: _____ USD/EUR

Aktivasyon için bekleme süresi: 2 saat

Bölge irtibatı: DG _____ Telefon: _____

Bölge irtibatı: DRO _____ Telefon: _____

Güncelleme: ____/____/____

Pratik ipucu: Bu zinciri test edin. Bir masa başı tatbikatı sırasında (bölüm 10), Başkanın afetten etkilendiği bir senaryo canlandırın. #2'nin sorumluluklarını bilip bilmediğini ya da bu föyün yalnızca bir kağıt parçası olup olmadığını hızla keşfedeceksiniz.

Rotaract ve Interact'ı entegre etmek

Rotaract (18 yaş ve üzeri, 2019'dan beri üst yaş sınırı yok) ve Interact (12-18) kendilerine ikincil görevler verdiğiniz "genç" kulüpler değildir. Rotaryenlerin genellikle sahip olmadığı özel yetkinliklere ve dikkate değer saha enerjisine sahip aktif güçlerdir.

Rotaract'ın getirdikleri

Güçlü yön	Afette uygulama
Dijital yerliler	Gerçek zamanlı sosyal medya yönetimi, dijital haritalama, mesajlaşma tabanlı koordinasyon
Müsaitlik	Genellikle mesleki olarak aktif Rotaryenlerden daha esnek, hızla harekete geçirilebilir
Fiziksel enerji	Enkaz kaldırma, dağıtım, yapı kurulumu, zorlu arazi
Üniversite ağı	Tıp, mühendislik, sosyal bilimler öğrencilerinin harekete geçirilmesi
Çok dillilik	Genellikle uluslararası düzeyde daha bağlantılı kuşaklar

Interact'in getirdikleri

Güçlü yön	Afette uygulama
Bağış toplama	Okul kampanyaları, hayır satışları, veli seferberliği
Gençlik iletişimi	Gençlik ağlarına (Instagram, TikTok) uyarlanmış mesajlar
Manevi destek	Barınaklardaki çocuklar için etkinlikler (oyunlar, eğlence)

Operasyonel entegrasyon

1. Afetten önce: • Rotaract Başkanı kulübün afet eğitimlerine davet edilir • Bir Rotaract üyesi "Rotaract DRC irtibatı" olarak atanır • Rotaract kulübün masa başı tatbikatlarına katılır • Rotaract iletişim bilgileri iletişim zinciri listesinde yer alır (özel dal)
2. Afet sırasında: • Rotaract irtibatı genişletilmiş DRC komitesine katılır • Rotaract üyeleri saha ekiplerine entegre edilir (asla yalnız değil, her zaman deneyimli bir Rotaryen gözetiminde) • Sosyal medya yönetimi, Üye 2 (İletişim) gözetiminde Rotaract'a devredilebilir • Interact üyeleri tehlike bölgesinin dışında kalır; katkıları hem önceden (toplama, iletişim) hem de sonrasında (manevi destek, eğlence) olur
3. Mutlak kural: Reşit olmayanlar (Interact) afet bölgesinde sahaya asla görevlendirilmez. İstisna yoktur. Katkıları, tehlikeden uzak, güvenli ve gözetimli etkinliklere yönlendirilir.

Çıkarılan dersler: Rotaract felaket günü doğaçlama oluşturulmaz; sizinle birlikte hazırlanır ve ardından ilk 24 saatte %40'a kadar daha fazla gönüllü sahaya sürer.

Kurulum kontrol listesi

- ☐ Afet Koordinatörü atandı (en az 2 yıllık görev süresi önerilir)
- ☐ DRC Komitesi oluşturuldu (3 üye: lojistik, iletişim, finans)
- ☐ Görev föyleri yapıdaki 5 kişiye dağıtıldı
- ☐ Her kulüp üyesi için yetkinlik-görev matrisi dolduruldu
- ☐ Halefiyet zinciri tanımlandı, Başkan tarafından imzalandı, 5 seviyeye dağıtıldı
- ☐ Devredilen harcama üst sınırı kulüp yönetim kurulunca oylandı
- ☐ Rotaract Başkanı bilgilendirildi ve DRC irtibatı atandı
- ☐ Yapı, özel bir toplantıda kulübün tamamına sunuldu
- ☐ Bölge DRO'su ile temas kuruldu

Yapı hazır. İçine koyduğunuz içerik olmadan işe yaramaz: envanteri çıkarılmış yetkinlikler, resmileştirilmiş iletişim bilgileri, planlanmış iletişim, oluşturulmuş fonlar. Bu da izleyen altı bölümün konusudur.

Notlar

Notlar

BÖLÜM II
HAZIRLANMAK

Bölüm 6

Rotaryenin kişisel hazırlığı

Pazarlıksız ilke

"Önce ailemi güvence altına alırım, sonra hizmet ederim."

Ailesi haber alamazken, susuz, barınsızken kulübe koşan bir Rotaryen, dikkati dağınık bir gönüllüye ve başkalarına yük olan birine dönüşür. Kişisel hazırlık, her türlü kolektif müdahale kapasitesinin ön koşuludur.

Kişisel acil durum kiti, 72 saat

Her Rotaryen, ailesi için erişilebilir bir yerde saklanan bir kit hazırlar (tavan arasının en dibinde Noel kutularının arkasında değil). Kit, tahliye durumunda 5 dakikadan kısa sürede kapıp gidilebilir olmalıdır.

Su ve gıda

Öge	Miktar	Notlar
İçme suyu	3 litre kişi gün × 3 gün	Sphere standardı: en az 3 L. Kuzey Amerika: 3,8 L (1 galon). Opak kaplarda saklayın.
Bozulmayan gıda	Kişi başı 3 gün	Konserveler, enerji barları, kuru meyve, kraker. Pişirme gerektirmez.
Elle çalışan konserve açacağı	1	Onsuz işe yaramaz.
Su arıtma tabletleri	50 tablet	Depolanan suya ek olarak. Şüpheli suyun arıtılmasına imkan verir.

Aydınlatma ve enerji

Öge	Miktar	Notlar
LED el feneri	Kişi başı 1	LED = daha uzun pil ömrü. Elleri serbest tutmak için kafa feneri.
Yedek piller	2 tam takım	El feneriyle uyumluluğu kontrol edin.
Pilli veya kollu (dinamolu) radyo	1	Ağ çökerse resmi talimatları almanın tek yolu. En az AM/FM.
Taşıyabilir şarj cihazı (powerbank)	En az 20.000 mAh	4-5 akıllı telefon şarjına imkan verir.
Taşıyabilir güneş enerjili şarj cihazı	1	Kesinti 72 saatten uzun sürerse yedek.
Şarj kabloları	2 (cihazlarınıza uygun türler)	İhtiyaca göre USB-C, Lightning, Micro-USB.

Öge	Miktar	Notlar
Mumlar + kibrit/çakmak	5 mum + 2 çakmak	Son çare. Yangın riskine dikkat.

Sağlık ve hijyen

Öge	Miktar	Notlar
İlk yardım kiti	1 tam kit	Sargı bezi, kompres, antiseptik, makas, cımbız, elastik bandaj, eldiven.
Reçeteli ilaçlar	7 günlük stok	Her 3 ayda bir güncelleyin. Reçeteyi kitte tutun.
Yaygın ilaçlar	Her birinden 1 kutu	Parasetamol, ishal kesici, antihistaminik, ağızdan sıvı takviye çözeltisi.
Hijyen malzemeleri	1 kit	Sabun, diş macunu, diş fırçası, tuvalet kağıdı, hijyenik ped, ıslak mendil.
El dezenfektanı	250 ml	İçme suyu kıtken el yıkamada israf etmeyin.
FFP2 maskeler	10	Deprem sonrası toz, yangın dumanı, salgın.
Koruyucu gözlük	1 çift	Toz, enkaz.

Belgeler ve nakit

Öge	Format	Notlar
Kimlik belgelerinin kopyaları	Lamine kağıt + USB bellek	Pasaport, kimlik kartı, ehliyet.
Sigorta poliçelerinin kopyaları	Kağıt + USB bellek	Konut, araç, sağlık.
Özet tıbbi kayıt	Kişi başı 1 sayfa	Kan grubu, alerjiler, süregelen tedaviler, aile hekimi.
Acil durum iletişim bilgileri	Lamine föy	Aile, doktor, sigortacı, Rotary kulübü, yerel acil numaralar.
Nakit	Küçük banknotlar	200-500 USD/EUR muadili. Ödeme terminalleri elektriksiz çalışmaz.
USB bellek	1 (tercihen şifreli)	Tüm belgelerin dijital kopyaları, sigorta için mülk fotoğrafları.

Genel ekipman

Öge	Miktar	Notlar
Yedek kıyafet	Kişi başı 1 tam takım	Mevsime uygun. İç çamaşırı ve çorap dahil.
Sağlam kapalı ayakkabı	Kişi başı 1 çift	Sandalet olmaz. Enkaz, kırık cam, çamur.
Hayatta kalma battaniyesi	Kişi başı 1	Hafif, kompakt, soğuktan ve sıcaktan yalıtır.
Uyku tulumu veya battaniye	Kişi başı 1	Yer izin veriyorsa.
Düdük	Kişi başı 1	Enkaz altında varlığını belli etmek için. Sesten daha etkili, daha az enerji harcar.
Çok amaçlı çakı	1	Victorinox tipi: bıçak, tornavida, konserve açacağı, makas.
Sağlam ip	10 metre	550 paracord: çok yönlü, dayanıklı.
Güçlendirilmiş koli bandı	1 rulo	Geçici onarımlar, işaretleme.
Sağlam çöp torbaları	10	Su geçirmezlik, atık toplama, eşya koruma.
Kağıt yerel harita	1	GPS pilsiz çalışmaz.

Aileye özgü durumlar

Durum	Ek öğeler
Bebek	Mama (7 gün), biberonlar, bez (50), ıslak mendil, sıcak kıyafet, uyku arkadaşı battaniye
Küçük çocuk	Oyuncak/kitap, fazladan kıyafet, en sevdiği atıştırmalık
Yaşlı kişi	Fazladan ilaç, yedek gözlük, yürüme yardımcısı, minder
Engelli kişi	Özel ekipman (tekerlekli sandalye pilleri, kateterler vb.), özel gereksinimlerin belgelenmesi
Evcil hayvan	3 günlük mama, su, tasma/taşıma kabı, aşı karnesi, ilaçlar
Diyabetli kişi	İnsülin (soğutucuda), glukometre, hızlı şeker, glukagon kiti

Kit bakım takvimi

İşlem	Sıklık
Su ve gıdanın son kullanma tarihlerini kontrol etmek	Her 6 ayda bir
İlaçları yenilemek	Her 3 ayda bir (reçeteli) 12 ayda bir (yaygın)
Pilleri kontrol etmek	Her 6 ayda bir
Belgeleri güncellemek	Yıllık veya her değişiklikte
Kitin tam gözden geçirilmesi	Yıllık (öneri: 1 Temmuz, Rotary yılının başı)
Mevsimlere uyarlamak	Yılda iki kez (kıyafet, battaniye)

İpucu: Takviminize 1 Ocak ve 1 Temmuz'da kit gözden geçirmesi için bir hatırlatıcı koyun. Bunu bir kulüp etkinliğine dönüştürün: "Kit Kontrol Günü"; her üye kitini getirir, birlikte kontrol edersiniz, yenilenmesi gerekenleri yenilersiniz.

Aile acil durum planı

Aileniz bunun olduğunda ne yapacağını bilmezse kit işe yaramaz. Her Rotaryenin ailesinin, üzerinde konuşulmuş, herkesin bildiği ve prova edilmiş bir planı olmalıdır.

Aile planının 5 unsuru

1. Buluşma noktaları

Tür	Konum	Örnek
Birincil nokta (yakın)	Evden 500 m'den az uzakta	Okulun önü, X sokağının köşesi, Y parkı
İkincil nokta (uzak)	2-5 km uzaklıkta, güvenli bir bölgede	Belediye meydanı, Z süpermarketi otoparkı

Her aile üyesi her iki noktaya da, iki farklı güzergahtan, ezbere ulaşabilmelidir.

2. Bölge dışı irtibat kişisi

Bölgenizin dışında (ideal olarak 200 km'den uzakta) güvenilir bir kişi belirleyin. Yerel bir afet durumunda, uzak mesafe aramaları genellikle yerel aramalardan daha iyi geçer. Her aile üyesi haber vermek ve almak için bu kişiyi arar.

Bölge dışı irtibat kişisi: _____
 Telefon: _____
 İlişki: _____

3. Tahliye güzergahları

- Evden ikincil buluşma noktasına ana güzergah

- Alternatif güzergah (ilki kapalıysa)
- İşyerinden güzergah
- Çocukların okulundan güzergah
- Yetkililerce tahliye emri verilirse buluşma noktası

4. Belgelenmiş özel gereksinimler

Ailedeki özel gereksinimi olan her kişi için bir föy yazın:

Ad: _____
 Özel gereksinim: _____
 Gerekli ilaçlar: _____
 Zorunlu ekipman: _____
 Hareket kabiliyeti: _____
 Tıbbi irtibat kişisi: _____
 Telefon: _____

5. Dağıtılan acil durum numaraları

Her aile üyesi (telefon kullanabilecek yaştaki çocuklar dahil) şunları içeren lamine bir kart taşır:

AİLE ACİL DURUM NUMARALARI [SOYADI]
 Ulusal acil durum: _____
 İtfaiye: _____
 Ambulans / Acil Sağlık: _____
 Polis: _____
 Baba/Anne: _____
 Bölge dışı irtibat: _____
 [şehir] Rotary Kulübü: _____
 Aile hekimi: _____

Planı prova edin

Prova edilmeyen bir plan, başarısız olacak bir plandır. Yılda en az bir kez aile tatbikatı düzenleyin:

1. Bir cumartesi sabahı "tahliye tatbikatı" ilan edin
2. Süre tutun: kiti kapıp evden çıkmak ne kadar sürüyor?
3. Birincil buluşma noktasında toplanın
4. Her aile üyesi bölge dışı irtibat kişisini arasın
5. Aile değerlendirmesi: ne işe yaradı? Neyi unuttuk?

Hedef: Kitle birlikte 5 dakikadan kısa sürede evden çıkmak. Tüm aile buluşma noktasında 15 dakikadan kısa sürede.

Yararlı uzmanlık eğitimleri

Siz donanımlı profesyonellersiniz. Ancak bir acil tıp hekimi veya itfaiyeci değilseniz, muhtemelen saha kriz yönetimine özgü reflekslere sahip değilsiniz. Üç kısa eğitim işi değiştirir.

İlk yardım (PSC1 / BLS)

Unsur	Ayrıntı
İçerik	Hayat kurtaran müdahaleler: kalp durması (CPR + defibrilatör), kanama, boğulma, bayılma, yanık, travma
Süre	7-10 saat (1-2 gün)
Sağlayıcılar	Kızılhaç, Sivil Savunma, itfaiyeler, sertifikalı sağlayıcılar
Maliyet	50-80 EUR (genellikle bir hizmet eylemi olarak kulüpçe finanse edilebilir)
Tazeleme	Her 2 yılda bir önerilir
Afetteki değeri	Kurtarma ekipleri gelmeden önceki dakikalarda bir hayat kurtarabilirsiniz. Büyük bir afette kurtarma saatler, hatta günler sürer.

Kulüp hedefi: Üyelerin en az %50'si ilk yardım eğitimi almış olmalı. Grup oturumu düzenleyin; sağlayıcılar 10 ve üzeri kişilik gruplar için yerinde gelir.

Psikolojik İlk Yardım (PFA)

Unsur	Ayrıntı
İçerik	Üç adımlı bir yaklaşım: Bak (yargılamadan gözlemle), Dinle (empatik varlık, tavsiye verme), Bağla (uygun kaynaklara yönlendir). PFA'nın olmadığı şeyler: psikoterapi, psikolojik değerlendirme (debriefing) veya "her şey yoluna girecek".
Süre	4-8 saat (temel eğitim)
Sağlayıcılar	Kızılhaç, WHO (ücretsiz çevrimiçi modül), üniversiteler
Maliyet	Ücretsiz ile 100 EUR arası
Tazeleme	Yıllık önerilir
Afetteki değeri	Psikolojik travma mağdurların büyük çoğunluğunu etkiler (afet sonrası çalışmalar: %30 ila 40'ı akut stres geliştirir, bazıları PTSD geliştirir). Çoğunun bir psikoloğa değil, eğitilmiş bir insan varlığına ihtiyacı vardır. Siz insan temasına alışkın liderlersiniz; bu eğitim sizin doğal uzantınızdır.

CERT, Toplum Acil Durum Müdahale Ekibi

Unsur	Ayrıntı
İçerik	Toplum acil durum müdahalesinde yapılandırılmış eğitim programı: yangın söndürme, hafif arama kurtarma, tıbbi triyaj (START), ekip organizasyonu, stres yönetimi.
Süre	20-24 saat (7-8 oturuma yayılmış)
Sağlayıcılar	FEMA (ABD), birçok ülkede yerel uyarlamalar
Maliyet	Genellikle ücretsiz (kamu finansmanı)
Tazeleme	Yıllık (yetkinlik koruma tatbikatları)
Afetteki değeri	Profesyonel müdahale ekipleri zorlandığında, ilk saatlerde yapılandırılmış biçimde harekete geçebilen vatandaşlar yetiştirir. Özellikle Rotaryenlere uygundur: CERT, bir komuta sistemi altında ekip çalışmasını öğretir; tam da harekete geçen bir kulübün yaptığı şeydir.

Hibe Yönetimi Semineri (GMS)

Unsur	Ayrıntı
İçerik	Her TRF hibe başvurusu için zorunlu eğitim. 10 modül: hibe türleri, bütçeleme, yönetim, gözetim (stewardship), raporlama.
Süre	~8 saat (çevrimiçi, kendi hızınızda)
Erişim	my.rotary.org, Learning Center
Maliyet	Ücretsiz
Geçerlilik	Her Rotary yılında (1 Temmuz) yenilenmelidir
Afetteki değeri	Geçerli bir GMS olmadan kulübünüz Disaster Response Grant (DRG) başvurusu yapamaz. Bu, toplumunuz için güvence altına alamayacağınız potansiyel 25.000 USD demektir. Afet Koordinatörü ve Sayman GMS sertifikalı olmalıdır.

DRC yapısı üyesine göre önerilen eğitim

Rol	Öncelikli eğitimler
Başkan	GMS, PFA
Afet Koordinatörü	İlk yardım, PFA, CERT, GMS
DRC, Lojistik	İlk yardım, CERT
DRC, İletişim	PFA, kriz medyası (mevcutsa)
DRC, Finans	GMS
Herhangi bir gönüllü üye	İlk yardım (asgari), PFA (önerilir)

Kişisel hazırlık kontrol listesi

Bu kontrol listesini her kulüp üyesine dağıtın. Eylülde yıllık bir gündem maddesi haline getirin (kuzey yarımkürede kış öncesi dönem; Rotary yılının kendisi 1 Temmuz'da başlar).

- ☐ 72 saatlik kit hazırlandı ve erişilebilir bir yerde saklandı
- ☐ Kit kontrol edildi ve güncel (son kontrol: __/__/__)
- ☐ Aile acil durum planı yazıldı ve tüm aile üyeleriyle görüşüldü
- ☐ İki buluşma noktası tanımlandı ve herkesçe bilinir
- ☐ Bölge dışı irtibat kişisi belirlendi ve rolünden haberdar edildi
- ☐ Tahliye güzergahları belirlendi (en az 2 güzergah)
- ☐ Acil durum numaraları kartı her aile üyesince taşınıyor
- ☐ Son 12 ayda aile tatbikatı yapıldı
- ☐ İlk yardım eğitimi güncel (tarih: __/__/__)
- ☐ Tamamlanan diğer eğitimler: _____

Hatırlatma: Bu hazırlık teorik bir alıştırmadır. Deprem sabahın 3'ünde geldiğinde, sel 45 dakikada yükseldiğinde, fırtına çatıyı söküp attığında; bir Rotaryenin hizmet edebilmesi ile yardıma muhtaç olması arasındaki farkı yaratan işte bu kit, bu plan ve bu reflekslerdir.

Notlar

Notlar

BÖLÜM II
HAZIRLANMAK

Bölüm 7

Kulübün kaynaklarını envanterleyin

Üç sermaye, tek envanter

30 üyeli bir Rotary Kulübü, 30 gönüllü değildir. Her biri kişisel ve mesleki bir iletişim ağına, uzmanlaşmış yetkinliklere ve maddi kaynaklara sahip 30 profesyoneldir. Bir üyenin nakliye şirketi, kullanıma hazır üç kamyon demektir. Bir diğerinin muayenehanesi, bir tıbbi malzeme kaynağı demektir. Üçüncüsünün restoranı, hâlihazırda donatılmış bir toplu mutfak demektir.

Bir kulübün afetteki gücü, üye sayısı ile değil, bu üyelerin harekete geçirebileceklerinin çıkardığı envanterin niteliğiyle ölçülür.

Bu envanter üç sermayeyi kapsar:

- İnsan sermayesi: yetkinlikler, diller, müsaitlik
- Maddi sermaye: ekipman, araçlar, mekanlar, stoklar
- İlişkisel sermaye: üyelikler, mesleki ağlar, kurumsal bağlantılar

Bu envanteri oluşturmak ve güncellemekten Afet Koordinatörü sorumludur. Sıklık: en az yıllık, Rotary yılının başında (Temmuz-Eylül).

İnsan sermayesi: üyelerinizin yetkinlikleri

Yetkinlik envanteri tablosu

Her üye bir föy doldurur. Koordinatör her şeyi ortak bir elektronik tabloda + lamine bir kağıt kopyada toplar.

Alan	Örnek
Tam ad	Dr. Marie DUPONT
Ana meslek	Pratisyen hekim
Birincil afet yetkinliği	Triyaj, acil bakım, sağlık değerlendirmesi
İkincil afet yetkinliği	İlk yardım eğitimi, PFA
Özel eğitimler	PSC1 (2024), Kızılhaç PFA (2025), GMS (2025)
Konuşulan diller	Fransızca (ana dil), İngilizce (akıcı), Arapça (günlük konuşma)
Krizde tahmini müsaitlik	D+0 ile D+3 arası: %100 D+4 ile D+14 arası: %50 (muayenehaneyi açık tutmak için)
Kısıtlamalar	Azalmış hareket kabiliyeti (diz), engebeli arazi yok

Özet tablo şablonu (kısım)

Üye	Meslek	Afet yetkinliği	Diller	Müsaitlik D+0
Martin, J.	İnşaat işletmesi sahibi	Lojistik, enkaz kaldırma, bina değerlendirmesi	FR, EN	Anında
Dupont, M.	Doktor	Triyaj, bakım	FR, EN, AR	Anında
Leroy, P.	Avukat	Sigorta, afetzedelerin hakları	FR, EN	H+6
Chen, L.	Restoran işletmecisi	Toplu mutfak, gıda hijyeni	FR, ZH, EN	Anında
Konaté, A.	Telekom mühendisi	İletişim, BT sistemleri	FR, WO, EN	H+4
Moreau, S.	Yeminli mali müşavir	Muhasebe, TRF gözetimi	FR	H+12
Petit, F.	Çiftçi	Ağır araçlar, arazi, depolama	FR	Anında
Da Silva, R.	Eczacı	İlaç yönetimi, sağlık tavsiyesi	FR, PT, EN	H+2
Berger, C.	Gazeteci	Kriz iletişimi, medya	FR, EN, ES	Anında
Nakamura, H.	Mimar	Hasar değerlendirmesi, yeniden yapım planları	FR, JA, EN	H+6

Üyelerin mesleki ağları

Rotary'yi diğer tüm gönüllü kuruluşlardan ayıran nokta işte burasıdır. Üyeleriniz yalnız gelmez; ağlarıyla birlikte gelir.

Üye	Harekete geçirilebilir mesleki ağ	Potansiyel kaynak
Martin, J. (İnşaat)	Malzeme tedarikçileri, taşeronlar, ağır ekipman operatörleri	Brandalar, ahşap, nitelikli işgücü, makine
Chen, L. (Restoran)	Gıda tedarikçileri, toptancılar, HACCP ağı	Toplu gıda, mutfak ekipmanı
Petit, F. (Tarım)	Tarım kooperatifi, nakliyeciler, soğuk hava depoları	Kamyonlar, soğutmalı depolar, gıda
Da Silva, R. (Eczane)	İlaç toptancıları, eczane ağı	Acil ilaçlar, tıbbi malzemeler
Leroy, P. (Avukat)	Baro ağı, noterler, sigortacılar	Gönüllü (pro bono) hukuki yardım, sigorta uzmanlığı

Somut eylem: Yıllık envanter sırasında her üyeye şunu sorun: "Afet yarın olsa, kaynak elde etmek için bir saat içinde hangi mesleki bağlantıları arayabilirsiniz?" İsimleri, numaraları, erişilebilir

kaynakları not edin. Bu ikinci halka bağlantılar, kulübün kapasitesini 5 ya da 10 katına çıkarır.

Maddi sermaye: üyelerinizin sahip oldukları

Maddi envanter, üyelerin kişisel olarak ve işletmeleri aracılığıyla sağlayabileceklerini kapsar. Bu ayrım önemlidir: bir üye kişisel arabasını anında sunabilir; şirket kamyonu ise bir ortağın onayını gerektirebilir.

Örnek envanter

Araçlar

Sahibi	Araç türü	Kapasite	Kişisel/İşletme	Müsaitlik
Martin, J.	Kamyon 3,5 T	3 ton	İşletme	Ortak onayı gerekli
Martin, J.	Ticari van	1,2 T	İşletme	Anında
Petit, F.	Traktör + römork	5 ton	Kişisel	Anında
Petit, F.	4x4 pikap	5 yolcu + 500 kg	Kişisel	Anında
Konaté, A.	Sedan	4 yolcu	Kişisel	Anında

Jeneratörler ve enerji

Sahibi	Ekipman	Güç	Yakıt	Müsaitlik
Martin, J.	Taşıyabilir jeneratör	5 kW	Benzin	İşletme, onay gerekli
Petit, F.	Çiftlik jeneratörü	12 kW	Dizel	Anında
Rotary Kulübü	Güneş enerjili şarj ünitesi	100 W	Güneş	Kulüp mekanında

Mekanlar ve alanlar

Sahibi	Mekan türü	Alan	Barındırma kapasitesi	Ekipman
Chen, L.	Restoran	120 m ²	80 kişi	Donanımlı mutfak, su, elektrik, otopark
Martin, J.	İnşaat deposu	300 m ²	Yalnızca depolama	Kamyon erişimli, güvenli
Rotary Kulübü	Toplantı odası	60 m ²	40 kişi	WiFi, tuvaletler, projektör
Moreau, S.	Garaj/atölye	80 m ²	Depolama	Elektrik, araç erişimi
Berger, C.	Ofis	40 m ²	10 kişi	Yüksek hızlı WiFi, yazıcı

Uzmanlık ekipmanı

Kategori	Ekipman	Sahibi	Miktar
İnşaat	Zincirli testere	Petit, F.	2
İnşaat	Matkap, vidalama makinesi, daire testere	Martin, J.	Tam takım
İnşaat	Merdiven (sürgülü, 3-6 m)	Martin, J.	2

Kategori	Ekipman	Sahibi	Miktar
İnşaat	Hava kompresörü	Martin, J.	1 (şantiye)
Su	Dalgıç su pompası	Petit, F.	1
Su	Saha su filtresi	Rotary Kulübü	1 (DRC kiti)
Su	Mobil arıtma istasyonu	Ortak kullanıma (bölge WASH-RAG)	Harekete geçirilecek
Su	Şişme bot hafif tekne (sel bölgeleri)	Petit, F.	1
İletişim	PMR446 telsizler	Rotary Kulübü	4
İletişim	Iridium uydu telefonu	Konaté, A.	1 (mesleki)
İletişim	Uydu internet terminali (Starlink Mini)	Konaté, A.	1 (harekete geçirilecek)
Tıbbi	Defibrilatör (AED)	Dr. Dupont	1 (muayenehane)
Tıbbi	Tam ilk yardım kitleri	Rotary Kulübü	3
Tıbbi	Katlanır sedye	Rotary Kulübü	1
Güvenlik	Karbon monoksit (CO) dedektörü	Rotary Kulübü	2
Mutfak	Endüstriyel gaz ocakları	Chen, L.	4 (restoran)
Mutfak	50 L tencereler	Chen, L.	3 (restoran)
Barınak	4 kişilik çadırlar	Petit, F.	2
Barınak	6×4 m brandalar	Martin, J.	10 (işletme)
Aydınlatma	LED zemin lambaları	Martin, J.	2 (inşaat)

Envanter formatı

Zorunlu ikili format: - Dijital: Koordinatör, Başkan ve 3 DRC komite üyesiyle paylaşılan elektronik tablo (Excel/Google Sheets). Parola korumalı (kişisel bilgi içerir). - Kağıt: Basılı, lamine sürüm; Koordinatörün evinde VE kulüp mekanında saklanır. Bu sürüm kişisel adres içermez; yalnızca isimler, yetkinlikler, telefonlar ve kaynaklar.

İlişkisel sermaye: çapraz üyelikler

Rotaryenler bir Rotary balonu içinde yaşamazlar. Çoğu başka kuruluşlarda aktiftir, görev üstlenir ya da tamamlayıcı ağılara mensuptur. Bu çapraz üyelikler, haberdar olmanız koşuluyla, önemli bir varlıktır.

Çapraz üyelikler tablosu

Üye	Dış üyelik	Rol/Rütbe	Afette kaynak
Martin, J.	Gönüllü itfaiyeciler	Çavuş	İtfaiye ağlarına erişim, kurtarma eğitimi, ekipman
Leroy, P.	Belediye Meclisi	Belediye Başkan Yardımcısı	Belediyeye doğrudan erişim, acil durum kararları
Dupont, M.	Kızılhaç	Eğitilmiş gönüllü	Doğrudan Kızılhaç irtibatı, PFA eğitimi
Petit, F.	Askeri yedek	Yedek asker	Saha eğitimi, askeri lojistik ağı
Nakamura, H.	Lions Kulübü	Aktif üye	Hizmet kulüpleri arası koordinasyon, ortak kullanım
Berger, C.	Gazeteciler derneği	Yönetim kurulu üyesi	Medya ağı, hızlı bilgi yayılımı
Konaté, A.	Dini topluluk (cami)	Dayanışma koordinatörü	Toplumsal yardımlaşma ağı, barınma alanları
Moreau, S.	Ticaret Odası	Sayman	Yerel iş ağı, ekonomik acil durum fonu

Neden kritik: Gönüllü itfaiyeci olan Martin, bölgenin gönüllüleriniz için güvenli olup olmadığını 10 dakikada size söyleyebilir; resmi kanallardan saatlerce beklerdiniz. Belediye başkan yardımcısı olan Leroy, afetzedeleri barındırmak için spor salonunun açılmasını tek bir telefonla sağlayabilir. Bu köprüler sizin rekabet avantajınızdır.

İkili Rotary-STK üyeliği: irtibat rolünü resmileştirmek

Bir üye başka bir kuruluşta da (Kızılhaç, Lions, Sivil Savunma) aktifse, onu kulüp ile o kuruluş arasında resmi olarak irtibat görevlisi olarak belirleyin. Bu şu anlama gelir:

1. Krizde kulübün o kuruluşla ilk irtibat noktasıdır
2. Kulübü o kuruluşla koordinasyon toplantılarında temsil ederler
3. İki kuruluş arasındaki güncel iletişim bilgilerini korurlar
4. Kulübün katılması gereken tatbikat veya eğitimleri işaret ederler

İletişim zinciri listesi sistemi

İletişim zinciri listesi, ağlar tıkalı olsa bile her üyeye 30 dakikadan kısa sürede ulaşılmasını sağlayan mekanizmadır. İlike: her kişi 2-3 kişiyi arar, onların her biri 2-3 kişiyi arar ve bu böyle devam eder.

Arama ağının mimarisi

```
AFET KOORDİNATÖRÜ
+-- A Dalı Sorumlusu
|   +-- A-1 → 5 üyeyi arar
|   +-- A-2 → 5 üyeyi arar
+-- B Dalı Sorumlusu
```

```

|   +-- B-1 → 5 üyeyi arar
|   +-- B-2 → 5 üyeyi arar
+-- C Dalı Sorumlusu (>30 üyeyse)
    +-- C-1 → 5 üyeyi arar
    +-- C-2 → 5 üyeyi arar

```

Sonuç: Koordinatör 2-3 arama yapar. 30 dakikada 30'dan fazla üyeye ulaşılır.

İşleyiş kuralları

Kural	Ayrıntı
Cevap yok	5 dakika arayla 3 deneme, sonra belirlenen yedeğe geçilir
Onay	Her daldaki son üye Koordinatöre bir SMS gönderir: "X dalı tamamlandı, [toplam] üzerinden [sayı] ulaşıldı"
Saatler	Hayati aciliyetler dışında 22.00 ile 06.00 arası arama yapılmaz
Mesaj	Tam olarak alındığı gibi iletilir; yorumlanmaz, eklenmez, üzerine söz söylenmez
Yedekler	Ağaçtaki her pozisyonun belirlenmiş bir yedeği vardır

Standartlaştırılmış arama metni

```

"Merhaba, ben [AD], [ŞEHİR] Rotary Kulübü.
Afet uyarı mesajı.

DURUM: [1-2 cümlelik özet].

İSTENEN EYLEM: [üyenin yapması gereken].

Aldığınızı teyit ediyor musunuz?

Lütfen şimdi [AD 1]'i [NUMARA]'dan
ve [AD 2]'yi [NUMARA]'dan arayın."

```

Zorunlu üç aylık test (ch00 ile uyumlu kadans)

İletişim zinciri listesi ancak test edilirse işe yarar. Yılda dört kez gerçek bir test düzenleyin:

Ay	Test türü	Yöntem
Eylül	Tam test	Ağacın gerçek aktivasyonu. Koordinatör tetikler, süre tutar ve aksaklıkları not eder.
Aralık	Kısmi test	Tek bir dalın SMS ile aktivasyonu.
Mart	Kısmi test	Başka bir dalın telefon araması ile aktivasyonu.

Ay	Test türü	Yöntem
Haziran	Kısmi test	Son dalın WhatsApp ile aktivasyonu.

Performans göstergeleri:

Gösterge	Hedef
Üyelerin %80'ine ulaşma süresi	< 30 dakika
İlk aramada yanıt oranı	> %60
3 deneme + yedek sonrası yanıt oranı	> %90
Tespit edilen geçersiz numaralar	0 (aksi halde derhal güncelleyin)

İletişim zinciri listesi formatı

İletişim zinciri listesi iki sürümde bulunur:

Tam sürüm (dijital):

- Elektronik tablo: ad, ağaçtaki rol, birincil telefon, ikincil telefon, e-posta, yetkinlikler, adres
- Güvenli bulutta + USB bellekte yerel kopya olarak saklanır

Saha sürümü (kağıt):

- Katlanır kart formatı (cüzdana sığar)
- Yalnızca şunları içerir: ad, ağaçtaki pozisyon, birincil telefon, ikincil telefon
- Lamine
- Kulübün her üyesine dağıtılır
- Evde VE ofiste saklanır

Hatırlatma: İletişim zinciri listesindeki geçersiz bir numara, bütün bir dalın kopması demektir. Üç aylık güncellemeler isteğe bağlı değildir.

Dış iletişim rehberi

Üyelerin ötesinde kulübün, afet durumunda ulaşılacak kişi ve kuruluşlardan oluşan bir dış iletişim rehberi olmalıdır. Bu rehber Afet Koordinatörünün sorumluluğundadır.

Yerel acil durum irtibatları

Kuruluş	İrtibat adı	Doğrudan telefon	Rol	Son doğrulama
İtfaiye			Tugay komutanı	
Acil Sağlık Tıbbi acil			Tıbbi direktör	
Polis			Emniyet müdürü Komiser	
Belediye, Kriz masası			Operasyon müdürü veya güvenlik sorumlusu	
Valilik, Sivil savunma			Acil hizmetler amiri	
Ana hastane			Acil servis direktörü	
Su idaresi			Nöbetçi acil hat	
Elektrik idaresi			Nöbetçi acil hat	
Doğalgaz idaresi			Nöbetçi acil hat	

İnsani yardım ve dernek irtibatları

Kuruluş	İrtibat adı	Doğrudan telefon	Harekete geçirilebilir kaynaklar	Son doğrulama
Kızıllaç Kızılay			Barınaklar, ilk yardım, su	
Gıda yardımı derneği			Gıda yardımı, giysi	
Gıda Bankası			Gıda tedariki	
Kurtuluş Ordusu (Salvation Army)			Gıda, konaklama	
Diğer yerel STK 1				
Diğer yerel STK 2				

Rotary irtibatları

Rol	A d	Doğrudan telefon	E-posta	Son doğrulama
Bölge Guvernörü				
DRO (District Disaster Relief Officer)				
DRFC (District Rotary Foundation Committee Chair)				
DNA-RAG bölgesel irtibatı				
ShelterBox, yerel irtibat				
En yakın kardeş kulüp				

Ekonomik irtibatlar

Aktör	İrtibat adı	Doğrudan telefon	Harekete geçirilebilir kaynaklar	Son doğrulama
Süpermarket Büyük mağaza			Su, gıda, hijyen	
Nakliye şirketi			Kamyonlar, lojistik	
Akaryakıt istasyonu			Yakıt	
Eczane			İlaçlar	
Otel			Acil konaklama	
Matbaa			Formlar, afişler	

Medya irtibatları

Kuruluş	Gazeteci adı	Doğrudan telefon	Tür	Son doğrulama
Yerel gazete			Basılı	
Yerel radyo			Radyo	
Yerel TV			Televizyon	
Ulusal basın muhabiri			Basın	

Güncelleme sıklığı: Acil durum irtibatları için üç ayda bir. Diğerleri için yıllık. "Son doğrulama" sütunu bir nedenle vardır: 12 aydır doğrulanmamış bir numara artık güvenilir değildir.

Dijital VE kağıt: her ikisi de vazgeçilmezdir

Bu noktanın altını ısrarla çizmek gerekir. Afette biri ya da diğeri çökecektir.

Neden dijital yeterli değildir

Senaryo	Sonuç
Uzun süreli elektrik kesintisi	WiFi yok, bulut erişimi yok, sınırlı telefon şarjı
Baz istasyonlarının yıkılması	4G/5G yok, mobil veri yok
Bulut sunucusuna ulaşılabilmesi	Google Drive, Dropbox internetsiz erişilemez
Kaybolan/hasar gören telefon	Tüm yerel veriler kaybolur

Neden kağıt yeterli değildir

Senaryo	Sonuç
Evin yıkılması veya erişilemez olması	Kağıt belgeler kaybolur
Sel	Kağıt belgeler zarar görür
Hızlı paylaşım ihtiyacı	Bir kağıt belgeyi 30 kişiye kopyalamak/göndermek imkansız
Güncellemeler	Kağıt gerçek zamanlı güncellenmez

Çözüm: sistematik ikili format

Belge	Dijital sürüm	Kağıt sürüm
İletişim zinciri listesi	Bulut + USB bellek + telefon	Lamine kart (her üye)
Kaynak envanteri	Paylaşımlı elektronik tablo (korumalı)	Lamine klasör (Koordinatör + kulüp mekanı)
Dış iletişim rehberi	Paylaşımlı elektronik tablo	Lamine föy (Koordinatör + Başkan)
Tam acil durum planı	Bulutta PDF + USB bellek	Kulüp mekanında + Koordinatörün evinde klasör
Operasyonel formlar	USB bellekte şablon dosyaları	Mekanda 50 önceden basılı kopya

Fiziksel dokümantasyon kiti

Afet Koordinatörü, güvenli bir yerde saklanan (kulüp mekanı + Koordinatörün evinde kopya) fiziksel bir acil durum klasörü tutar; içeriği:

1. Güncel iletişim zinciri listesi (lamine)
2. Üyelerin kaynak envanteri (özet)
3. Dış iletişim rehberi
4. Halefiyet planı
5. 20 boş SITREP formu
6. 20 boş hızlı değerlendirme formu
7. 20 boş gönüllü kayıt formu
8. 10 boş günlük mali takip föyü
9. 10 kağıt acil durum mesaj föyü
10. Basılı yerel harita
11. Tüm dijital dosyaların olduğu USB bellek

Bu klasör her çeyreğin başında kontrol edilir ve güncellenir.

Yıllık envanter kontrol listesi

Her Rotary yılının Temmuz ile Eylül ayları arasında tamamlanacak:

- ☐ Her üye (yeni ve mevcut) yetkinlik föyünü doldurdu
- ☐ Özet yetkinlik tablosu güncellendi
- ☐ Her üyenin mesleki ağları belgelendi
- ☐ Maddi envanter güncellendi (araçlar, jeneratörler, mekanlar, ekipman)
- ☐ Çapraz üyelikler kaydedildi
- ☐ İrtibat görevlileri resmi olarak atandı
- ☐ İletişim zinciri listesi güncellendi ve tüm üyelere yeniden dağıtıldı
- ☐ Dış iletişim rehberi doğrulandı (doğrulama araması)
- ☐ Dijital sürüm yedeklendi (bulut + USB bellek)
- ☐ Kağıt sürüm basıldı ve dosyalandı (kulüp mekanı + Koordinatörün evi)
- ☐ Envanter sonuçları bir toplantıda kulübe sunuldu

Kulübünüzün sermayesi kasada değildir. Her hafta, masanın etrafındaki o odadadır. Bu envanter, salı öğle yemeğinde buluşan bir profesyoneller grubunu yapılandırılmış ve anında harekete geçirilebilir bir müdahale gücüne dönüştürür. Hazırlıklı bir kulüp ile olmayan arasındaki fark işte bu belgedir.

Notlar

Notlar

BÖLÜM II
HAZIRLANMAK

Bölüm 8

Acil durum iletişimi

Kimsenin öngörmediği sorun

Afet vurduğunda ilk kayıp iletişimdir. Baz istasyonları düşer, ağlar tıkanır, sabit hatlar kesilir, internet kaybolur. Oysa iletişim tam da bu anda hayati hale gelir: kimin güvende olduğunu, ne yapılacağını, nereye gidileceğini, kimin yardıma ihtiyacı olduğunu bilmek.

Kriz öncesinde iletişimini yapılandırmamış bir kulüp, tam da harekete geçmesi gereken anda karanlıkta kalır. Talimat almayan üyeler evde kalır. Bilgi aktarmayan saha ekipleri mükerrer iş yaratır. Bilgilendirilmeyen ortaklar yardım edemez.

Bu bölüm, afet modundaki bir Rotary Kulübünün eksiksiz iletişim mimarisini ortaya koyar. Burada anlatılan her şey barış zamanında hazırlanır.

Üç iletişim akışı

Bir kulübün krizdeki iletişimi üç yönde akar. Her birinin kendi alıcıları, kendi ritmi ve kendi kanalları vardır.

Yukarı akış: kulüpten bölgeye ve RI'ya

Kulüp, bilgiyi Rotary hiyerarşisinde yukarıya iletir. Bu, dış yardımı, Disaster Response Grant'i, komşu kulüplerin harekete geçmesini ve RAG'lerin devreye alınmasını tetikleyen akıştır.

Unsur	Ayrıntı
Alıcılar	Bölge Guvernörü, DRO, DRFC, DNA-RAG
İçerik	Saha durumu, belirlenen ihtiyaçlar, mevcut kaynaklar, yardım talepleri
Format	Yapılandırılmış SITREP (bkz. bölüm 24)
Sıklık	Akut aşamada her 6 saatte bir (H+0 ile H+72 arası), sonra günlük, sonra haftalık (ch00 ile uyumlu kadans)
Birincil kanal	E-posta + bölge WhatsApp grubu
Yedek kanal	DRO'ya doğrudan telefon araması

Temel kural: Bölge, bilmediği şeye yardım edemez. Sessiz bir kulüp, unutulmuş bir kulüptür. Tüm verilere sahip olmasanız bile 6 saat içinde ilk mesajı gönderin: "Vurulduk, bildiğimiz bu, henüz bilmediğimiz bu."

Aşağı akış: kulüpten üyelerine

Kulüp, üyelerine talimat iletir. Bu, gönüllüleri harekete geçiren ve eylemi organize eden akıştır.

Unsur	Ayrıntı
Alıcılar	Tüm kulüp üyeleri
İçerik	İlk uyarı, eylem talimatları, buluşma noktaları, vardiya
Format	Kısa ve doğrudan mesajlar, iletişim zinciri listesi
Sıklık	Akut aşamada sürekli, sonra günde 2 kez
Birincil kanal	Telefon arama ağacı (iletişim zinciri listesi) + WhatsApp
Yedek kanal	Grup SMS, fiziksel haberci

Temel kural: Aşağı doğru giden bilgi belirsizlik taşımamalıdır. Tek mesaj, tek yetkili kaynak (Afet Koordinatörü veya yedeği). Üyeler iki farklı kişiden çelişkili talimat almamalıdır.

Yanal akış: kulüpten ortaklara

Kulüp yerel kuruluşlarla, belediyeyle, Kızılhaç'la, itfaiyeyle, STK'larla ve medyayla iletişim kurar. Bu, mükerrer işi önleyen ve koordinasyonu kuran akıştır.

Unsur	Ayrıntı
Alıcılar	Yerel yetkililer, ortak STK'lar, medya, bağışçılar
İçerik	Kulüp kapasiteleri, süregelen eylemler, koordinasyon ihtiyaçları
Format	Muhataba göre: sözlü (koordinasyon toplantısı), yazılı (e-posta/mesaj), resmi (basın bülteni)
Sıklık	Operasyonel ortaklarla günlük, medya ve bağışçılarla haftalık
Birincil kanal	Koordinasyon toplantısı + e-posta
Yedek kanal	Doğrudan telefon araması

Temel kural: Her büyük ortak için tek bir irtibat görevlisi belirleyin. Belediyenin belirlenmiş bir Rotary irtibatı vardır. Kızılhaç'ın da. İtfaiyenin de. Dağınık iletişim yok: tek irtibat, tek muhatap.

Üç bilgi seviyesi

Krizdeki bir kulüpte dolaşan tüm bilgiler üç seviyeye ayrılır. Bu seviyeleri karıştırmak, sahayı stratejik raporlarda boğar ve liderliği operasyonel veriden yoksun bırakır.

Seviye 1, Operasyonel (saha)

Özellik	Ayrıntı
Kim	Saha ekipleri, gönüllüler, değerlendiriciler, ekip liderleri
Sıklık	Sürekli, gerçek zamanlı
Format	Kısa mesajlar: AD, KONUM, DURUM, İHTİYAÇLAR, EYLEM
Kanal	Saha WhatsApp grubu, telsiz
Örnek	"MARTIN, Güney Okulu: 45 aile, yetersiz su, 18.00'den önce 500 L gerekli."

Seviye 2, Taktik (koordinasyon)

Özellik	Ayrıntı
Kim	Afet Koordinatörü, ekip liderleri, lojistik/finans/iletişim sorumluları
Sıklık	Günde 2-3 kez
Format	Mini-SITREP: saha raporlarının özeti, alınan kararlar, talimatlar
Kanal	Kriz masası WhatsApp, e-posta
Örnek	"14.00 güncellemesi: 3 aktif POD, 280 aileye hizmet verildi, kritik su stoğu, 16.00 için ikmal sipariş edildi, gece ekibi 6 kişi onaylandı"

Seviye 3, Stratejik (liderlik ve dış)

Özellik	Ayrıntı
Kim	Kulüp Başkanı, bölge (DG, DRO), RI, bağışçılar, medya
Sıklık	Günde bir kez veya daha az
Format	Resmi SITREP, basın bülteni, bağışçı raporu
Kanal	E-posta, web sitesi, sosyal medya
Örnek	Konsolide rakamlar, mali ihtiyaçlar ve sonraki 48 saatlik eylem planı içeren tam SITREP

Altın kural: Bilgi yukarıya ham çıkar, aşağıya sentezlenmiş iner. Saha, gerçekleri olduğu gibi gönderir. Koordinasyon süzer, çapraz kontrol eder, sentezler. Liderlik genel tabloyu iletir.

Acil durum WhatsApp mimarisi

WhatsApp, çoğu ülkede fiili acil durum iletişim aracıdır. Bozulmuş ağlarda çalışır (tek bir veri SMS'i yeterlidir), metin, ses, fotoğraf, konum paylaşımına imkan verir. Ama kötü yapılandırıldığında, işe yaramaz bildirimlerin cehennemine dönüşür.

Afetten ÖNCE oluşturulacak 5 grup

Bu grupları şimdi oluşturun. Yarın değil. "Vakit bulunca" değil. Şimdi. Boş, kullanıma hazır bir WhatsApp grubu hiçbir şeye mal olmaz. Kriz sırasında oluşturulacak bir grup saatlere mal olur.

#	Grup adı	Adlandırma kuralı	Üyeler	Yöneticiler
1	Kriz masası	[KULÜP]-KRİZ-[YIL]	Başkan, Koordinatör, DRC komitesi (en fazla 5-7 kişi)	Koordinatör + Başkan
2	Saha	[KULÜP]-SAHA-[OLAY]	Görevlendirilen gönüllüler, ekip liderleri	Ekip lideri + Koordinatör
3	Lojistik	[KULÜP]-LOJISTİK-[OLAY]	Depo, ulaşım, tedarik sorumluları	Lojistik sorumlusu
4	Dış iletişim	[KULÜP]-DISİLETİSİM-[OLAY]	İletişim sorumlusu, başkan, medya irtibatı	İletişim sorumlusu
5	Tüm üyeler	[KULÜP]-BİLGİ-AFET	Tüm kulüp üyeleri	Koordinatör + Başkan

Somut örnekler:

- ROTARY-LYON-GUNEY-KRİZ-2026
- ROTARY-LYON-GUNEY-SAHA-SEL-ARA2026
- ROTARY-LYON-GUNEY-BİLGİ-AFET

Her grupta sabitlenecek yönetim kuralları

Grubu oluştururken şu mesajı sabitleyin (adı uyarlayın):

```
KURALLAR - [GRUP ADI]

1. OPERASYONEL İLETİŞİME AYRILMIŞTIR
2. FORMAT: AD - KONUM: mesaj
   Örn: "DUPONT - Kuzey sektörü: dağıtım tamamlandı, 120 aileye hizmet verildi"
3. YASAK:
   - Doğrulanmamış söylentiler
   - Kişisel / konu dışı mesajlar
   - Tanınabilir mağdurların fotoğrafları
   - İzinsiz mesaj iletme
4. HAYATİ ACİL DURUM: doğrudan ARAYIN (mesaj göndermeyin)
5. YÖNETİCİLER: [Ad 1], [Ad 2]
```

Grup 5: bilgilendirme kanalı, tartışma değil

"Tüm üyeler" grubu kritiktir ve çoğu kulüp tarafından kötü yönetilir. Bir tartışma forumu değildir. Bir yayın kanalıdır. Onu "yalnızca yöneticiler gönderebilir" olarak ayarlayın. Üyeler, 30 kişinin yorum yapıp soru sorup söylenti yaydığı gürültü olmadan kulübün resmi bilgisini alır.

Üyeler soru sormak veya yardım teklif etmek isterse, Koordinatöre doğrudan özel mesajla ulaşırlar.

Yedek kanallar: mobil çöktüğünde

Yalnızca mobil ağa dayanan bir iletişim planı, en ciddi afetlerde, yani iletişimin en hayati olduğu durumlarda başarısız olacak bir plandır.

Bozulma hiyerarşisi

Bozulma seviyesi	Hâlâ çalışanlar	Eylem
Ağ tıkalı (aramalar bloke, veri yavaş)	SMS (ağda öncelikli), WhatsApp metin (düşük bant genişliği)	Yalnızca SMS'e geçin. Fotoğraf yok, video yok, arama yok.
Mobil veri kesik (internet yok)	SMS, sesli aramalar (baz istasyonları ayaktaysa)	Telefon iletişim zinciri listesini devreye alın. Kısa talimatlar için grup SMS.
Mobil ağ tamamen çökük	Radio (PMR446, amatör), uydu telefonu	Yerel koordinasyon için telsizlere geçin. Bölge ile bağlantı için uydu telefonu.
Hiç iletişim altyapısı yok	Fiziksel haberciler, kağıt notlar	Ekipler arasında haberci görevlendirin. Standartlaştırılmış kağıt mesaj formlarını kullanın.

SMS: en dayanıklı kanal

SMS, mobil ağın veri kanalını değil sinyalleşme kanalını kullanır. 10.000 kişi aynı anda arayıp ağ tıkağında, SMS'ler genellikle yine de geçer; gecikmeyle ama geçer.

Hazırlık:

- Tüm kulüp üyelerini içeren bir SMS yayın listesi oluşturun
- 3 önceden biçimlendirilmiş SMS mesajı hazırlayın ve taslak olarak kaydedin:

UYARI 1 - Aktivasyon:

"ROTARY [ŞEHİR] UYARI. [TÜR] afeti.
[KONUM]'da saat [ZAMAN]'da buluşun. SMS ile 'OK' teyit edin.
Ulaşılamıyorsa, [AD]'ı [NUMARA]'dan arayın."

UYARI 2 - İptal:

"ROTARY [ŞEHİR]: Kulüp aktivasyonu YOK.

Evde kalın. Ailenizi koruyun.
Talimat bekleyin."

UYARI 3 - Durum güncellemesi:
"ROTARY [ŞEHİR] - Güncelleme [ZAMAN]:
[en fazla 20 kelimeyle DURUM].
Sonraki talimatlar saat [ZAMAN]'da."

Bozulmuş modda WhatsApp

Ağ yavaş olduğunda bile WhatsApp metni genellikle geçer. Birkaç kural:

- Otomatik medya indirmeyi devre dışı bırakın (ayarlar > depolama ve veri)
- Yalnızca metin gönderin, fotoğraf yok, sesli not yok, video yok
- Kısa mesajlar: en fazla 3 satır
- WhatsApp WiFi üzerinde çalışır: bir erişim noktası (jeneratör + yönlendirici) varsa, mobil ağ olmadan çalışır

Radio: PMR446 ve amatör telsiz

PMR446 telsizler (Avrupa'da lisanssız) açık arazide 1 ila 5 km menzile sahiptir. Geri kalan her şey çöktüğünde yerel koordinasyon aracıdır.

Ekipman	Menzil	Lisans	Maliyet	Kullanım
PMR446 telsiz	1-5 km	Yok	Çift başına 30-80 EUR	Yerel saha koordinasyonu
Amatör VHF/UHF telsiz	10-50 km (rölelerle)	Lisans gerekli	100-300 EUR	Yerelden bölgeye iletişim
Amatör HF telsiz	Ulusaldan küresele	Lisans gerekli	300-1000 EUR	Her şey çöktüğünde
Uydu telefonu (Iridium, Thuraya)	Küresel	Yok	500-1500 EUR + abonelik	İzole bölgeden bölge/RI bağlantısı

Somut eylem: Kulübün en az 4 dolu PMR446 telsize sahip olması, bunları kulüp mekanında yedek pillerle birlikte saklaması gerekir. Bir üye lisanslı bir amatör telsizciyse, onu yedek iletişim sorumlusu olarak belirleyin ve rolünü resmileştirin.

İpucu: Yerel amatör telsizciler genellikle bir acil durum ağında örgütlüdür (Fransa'da ADRASEC, ABD'de ARES). Bu ağla temas büyük bir avantajdır; tek bir amatör telsizci, geri kalan her şey öldüğünde kulübünüz ile dış dünya arasındaki bağlantıyı yeniden kurabilir.

Uydu interneti: Starlink

Bir uydu telefonu (Iridium, Thuraya) sesi ve yavaş SMS'i geri getirir. İnterneti geri getirmez. Oysa 2022'den beri, çoğu zaman tam olarak ihtiyaç duyulan şey internettir: mesajlaşmayla koordine olmak, bir hasar haritası paylaşmak, bir bağışçıya fotoğraf göndermek, bir transfer

almak, bölgeyle görüntülü görüşme yapmak. Bu, alçak yörünge uydu internetinin rolüdür; bugün baskın oyuncusu Starlink'tir.

Son afet bölgelerinin genelinde Starlink önemli bir yeniden bağlanma aracı haline gelmiştir. Ocak 2022'de Tonga'nın tek denizaltı kablosunu koparan patlamadan sonra, SpaceX diğer operatörlerce harekete geçirilen uydu varlıklarının yanı sıra hükümete elli terminal bağışladı. Mayotte'ta, Aralık 2024'te Chido Kasırgası'nın ardından Fransız devleti, belediyelerde ve felaketten etkilenen komünlerde Wi-Fi erişim noktalarını (aramalar, SMS, internet) yeniden açmak için üç ay boyunca ücretsiz sağlanan iki yüz Starlink antenini konuşlandırdı. Amerika Birleşik Devletleri'nde, Helene Kasırgası'ndan (Eylül 2024) sonra binlerce terminal etkilenen ilçelere gönderildi ve kamu binalarına, belediyelere ve itfaiye istasyonlarına kuruldu; bazı istasyonlarının yaklaşık dörtte üçü çökmüşken, hizmet, olağanüstü düzenleyici yetki altında telefonlara doğrudan bir acil durum uyarısı ve SMS modunu (Direct to Cell) bile etkinleştirdi. Giderek daha fazla yetkili artık bu tür bağlantıyı acil durum iletişim planlarına dahil ediyor.

Taşınabilir bir terminal olan Starlink Mini, bir sırt çantasına sığar (yaklaşık 1,2 kg, büyük bir kitap boyutunda). Bir kulüp için uygun model budur: bir araca atın, açık gökyüzü olan bir alanda birkaç dakikada kurun.

Kriter	Starlink Mini	Uydu telefonu (Iridium)
Geri getirilen hizmet	Geniş bant internet (50-200 Mbps)	Yalnızca ses + yavaş SMS
Terminal maliyeti	~300-500 EUR	500-1500 EUR
Abonelik	~50 EUR/ay'dan başlar, ay ay durdurulabilir	Abonelik + faturalandırılan dakikalar
Güç	15-40 watt (USB-C, pil, güneş, jeneratör)	Dahili pil
Menzil	Küresel (hizmetin yetkilendirildiği yerlerde)	Küresel
Hizmete geçiş süresi	Birkaç dakika	Anında

Somut eylem: Kulüp bütçesi izin veriyorsa, taşınabilir bir pil (300 Wh'lık bir istasyon 8 ila 9 saat çalışma süresi verir) ve küçük bir güneş paneli ile bir Starlink Mini terminali, afet bölgesinde kulübün dijital komuta merkezini oluşturur. "Dolaşım" (roaming) aboneliği acil durum dönemleri dışında askıya alınabilir: yalnızca ihtiyaç duyduğunuzda ödersiniz. Satın alma mümkün değilse, ağızda (bir işletme, belediye, komşu bir kulüp) hâlihazırda harekete geçirilebilecek bir terminale kimin sahip olduğunu önceden belirleyin.

Dikkat — tek bir sağlayıcıya bağımlı olmayın. Starlink özel ticari bir hizmettir. Sürekli elektrik gerektirir, her ülkede yetkilendirilmemiştir ve operatörü hizmeti tek taraflı olarak kısıtlamaya veya kesmeye karar verebilir; Ukrayna çatışması bağlamında belgelendiği gibi. Helene Kasırgası mağdurlarına sunulan ücretsiz hizmet de otuz gün sonra otomatik olarak ücretli bir aboneliğe geçti; gözlemciler bunu yanıltıcı buldu. Starlink müthiş bir hızlandırıcıdır, bir güvenlik ağı değil: radyo ve uydu telefonlarının yerine değil, üzerine gelir, asla yerine değil. İnsani yardım kuruluşları için bir alternatif mevcuttur: dizüstü bilgisayar boyutunda, çok

daha yavaş (~500 kbps'ye kadar) ve veri birimi başına çok daha pahalı olan, ancak yardım çalışmalarına adanmış tarifeleri ve sağlamlık ünüyle bilinen BGAN (Inmarsat) terminali.

Fiziksel haberciler: son çare

Hiçbir elektronik şey çalışmadığında, hâlâ bacaklar vardır. Fiziksel haberci sistemi standartlaştırılmış kağıt formları kullanır:

ACİL DURUM MESAJ FORMU, [ŞEHİR] Rotary Kulübü

Alan	Doldurulacak
Mesaj #	
Tarih	
Gönderim saati	h
Gönderen	
Alıcı	
Haberci aracılığıyla	
Öncelik	☐ ACİL ☐ NORMAL
Mesaj	
Yanıt isteniyor	☐ EVET ☐ HAYIR
Alım saati	h
Alan kişi	
İmza	

Bu formdan 50 kopya basın ve kulübün iletişim kitinde saklayın.

Sosyal medya: barış zamanında hazırlanın

Sosyal medya stratejik bir kanaldır, operasyonel değil. Genel kamuoyunu, bağışçıları, medyayı ve genişletilmiş Rotary topluluğunu bilgilendirmeye yarar. Sahayı koordine etmeye yaramaz.

Önceden yapılandırılacak hesaplar

Platform	Afette kullanım	Gerekli kurulum
Facebook (kulüp sayfası)	Kamuya açık duyurular, bağış çağrıları, eylem fotoğrafları	En az 2 yönetici, güncel iletişim bilgileri, hazır bekleyen kapak
Instagram	Saha fotoğrafları (rıza ile), görünürlük	2 yönetici, hazır Rotary görsel bankası
X Twitter	Gerçek zamanlı kısa mesajlar, resmi bilginin aktarımı	2 yönetici, önceden tanımlı etiketler (hashtag)

Platform	Afette kullanım	Gerekli kurum
LinkedIn	Mesleki yetkinlik ve bağış çağrıları	Belirlenmiş yöneticilerle kulüp sayfası

2 yönetici asgari kuralı

Her kulüp sosyal medya hesabının, tam kimlik bilgileriyle (e-posta ve parola) en az 2 yöneticisi olmalıdır. Nedenleri:

- Bir yönetici afetten etkilenirse, diğeri paylaşım yapabilir
- Bir yöneticiye ulaşılamazsa, diğeri harekete geçebilir
- Hesap ele geçirilirse, ikinci yönetici hesabı kurtarabilir

Kimlik bilgilerini güvenli paylaşımli bir belgede (kulüp parola yöneticisi) VE Koordinatörde kağıt üzerinde saklayın.

Önceden hazırlanmış mesajlar

Paylaşımaya hazır üç şablon hazırlayın:

Şablon 1, İlk uyarı:

Toplumumuz [AFET TÜRÜ] tarafından vuruldu. [ŞEHİR] Rotary Kulübü acil durum müdahalesini devreye alıyor. Üyelerimiz güvende ve etkilenen insanlara yardım için harekete geçiyor. Ayrıntılar için takipte kalın. #RotaryResponds #[Şehir]

Şablon 2, Eyleme çağrı:

[ŞEHİR] Rotary Kulübü [NEREDE]'de [NE] dağıtıyor. [SPESİFİK İHTİYAÇ]'a ihtiyacımız var. Yardım için: [BAĞLANTI VEYA İRTİBAT]. Her katkı önemlidir. #RotaryResponds

Şablon 3, Durum raporu:

[AFET]'e müdahalemizin ____ günü. Bilanço: [ANAHTAR RAKAMLAR, yardım edilen aileler, verilen öğünler, dağıtılan kitler]. Ortaklarımıza [SİMLER] ve tüm bağışçılara teşekkürler. Müdahale sürüyor. #RotaryResponds

ASLA yayınlanmayacaklar

Yasak	Neden
Rıza olmadan tanınabilir mağdurların fotoğrafları	İnsan onuru, hukuki sorumluluk
Doğrulanmamış rakamlar	Kulüp güvenilirliği, olası panik
Yetkililerin veya diğer kuruluşların eleştirisi	Koordinasyonun zedelenmesi, itibar
Sosyal ağlarda doğrudan nakit bağış çağrıları	Dolandırıcılık riski, izlenebilirlik yok

Yasak	Neden
Henüz açılmamış stokların veya dağıtım noktalarının kesin konumu	Yağma riski, güvenlik

Bilgi doğrulama protokolü

Afette söylentiler sudan daha hızlı yayılır. Yanlış bilgi ileten bir Rotaryen, hiçbir şey söylemeyen bir Rotaryenden daha fazla zarar verir. 3 kaynak kuralını oturtun.

Doğrulama matrisi

Örtüşen kaynaklar	Eylem
3 bağımsız örtüşen kaynak	Güvenle iletin
2 örtüşen kaynak, 1 eksik	"Teyit edilecek" notuyla iletin
Yalnızca 1 kaynak veya çelişkili kaynaklar	İLETMEYİN. Sahada doğrulayın.
Doğrulanabilir kaynak yok	BLOKE EDİN. Olası söylenti olarak işaretleyin.

3 kaynak türü

Tür	Örnekler	Güvenilirlik
Birincil (saha)	Yerinde Rotary gönüllüsü, kendi gözüyle gören üye	Yüksek
Resmi	Sivil Savunma, valilik, belediye, itfaiye	Yüksek
Çapraz kontrol edilmiş	Diğer STK, güvenilir medya, bağımsız tanık	Orta ile yüksek

Uygulamada: Bir üye "köprü'nün kesildiğini duydum" diye mesaj gönderdiğinde, Koordinatörün yanıtı şudur: "Kaynak? Köprüyü gördün mü? Kim söyledi?" Bilgi doğrulanmadıkça kulübün kanallarında dolaşmaz.

SITREP dağıtım programı

SITREP (Durum Raporu), yukarı ve stratejik iletişimi yapılandıran resmi belgedir. Dağıtım programı müdahalenin aşamalarını izler.

Aşama	Dönem	SITREP sıklığı	Alıcılar
Uyarı ilk müdahale	H+0 ile H+72 arası	Her 6 saatte bir	DRC komitesi, bölge (DRO, DG)
Aktif müdahale	4. ile 14. gün	Günde 1 kez (18.00)	Komite, bölge, bağıışçılar
Stabilizasyon	15. ile 30. gün	Her 3 günde bir	Bölge, bağıışçılar, üyeler
Yeniden yapım	31. gün ve sonrası	Haftada 1 kez (Cuma)	Herkes
Kapanış	Görev sonu	Tek nihai SITREP	Herkes + arşivleme

Acil durum iletişim kiti

Kulüp mekanında saklanan, bozulmuş modda iletişim için gereken her şeyi içeren fiziksel bir çanta hazırlayın. Üç ayda bir kontrol edin.

Öge	Miktar	Notlar
PMR446 telsizler	En az 4	Şarjlı, yedek pillerle
Powerbank	2 × 20.000 mAh	Şarjlı
Taşınabilir güneş enerjili şarj cihazı	1	Test edilmiş ve çalışır
Kağıt acil durum mesaj formları	50 kopya	Önceden basılı
Kalıcı kalem	4	
Su geçirmez not defteri	1	
Lamine iletişim zinciri listesi	2 kopya	Güncel
Lamine dış iletişim rehberi	2 kopya	Güncel
Basılı yerel harita	1	GPS'ten bağımsız
USB bellek	1	İçerir: SITREP şablonları, Rotary logoları, iletişim bilgileri, kulüp planı
Düdük	2	Konum belirtmek için

Yıllık hazırlık kontrol listesi, İletişim

Rotary yılının başında (Temmuz-Eylül) tamamlanacak:

- ☐ Tüm iletişim zinciri listesi numaraları ve e-postaları doğrulandı ve güncel
- ☐ Telefon ağacı gerçek bir tatbikatla test edildi (süre tutuldu)
- ☐ 5 acil durum WhatsApp grubu oluşturuldu / doğrulandı (güncel üyeler, sabitlenmiş kurallar)
- ☐ "Tüm üyeler" grubu yalnızca-yönetici modunda yapılandırıldı
- ☐ Telsizler şarj edildi ve test edildi
- ☐ Powerbank ve güneş enerjili şarj cihazı yeniden şarj edildi
- ☐ Kağıt mesaj formları yeniden dolduruldu
- ☐ SMS uyarı şablonları hazırlandı ve taslak olarak kaydedildi
- ☐ Sosyal medya hesapları doğrulandı (2 yönetici, güncel kimlik bilgileri)
- ☐ Önceden hazırlanmış sosyal medya mesajları güncellendi
- ☐ SITREP şablonları USB bellekte ve bulutta güncellendi
- ☐ E-posta dağıtım listeleri test edildi (test gönderimi)
- ☐ Yeni üyelere iletişim protokolü üzerine 30 dakikalık eğitim
- ☐ Yerel amatör telsizci irtibatı doğrulandı (varsa)

Acil durum iletişimi teknolojiyle ilgili değildir. Disiplinle ilgilidir. Dünyanın en iyi uydu telefonu, kimin, kime, hangi formatta ne söyleyeceğini bilmiyorsa işe yaramaz. En basit sistem, kağıt formu bir haberci, protokol açık, prova edilmiş ve saygı gösterilmişse kusursuz çalışır. Ekipmana yatırım yapmadan önce prosedürlere yatırım yapın.

Notlar

Notlar

BÖLÜM II
HAZIRLANMAK

Bölüm 9

Ağlarınızı afetten önce harekete geçirin

Rotary'nin yapısal avantajı

Hiçbir gönüllü kuruluş sizin sahip olduğunuza sahip değildir: doktorun, müteahhidin, avukatın, restoran işletmecisinin, mühendisin, eczacının, çiftçinin ve gazetecinin her hafta birlikte oturduğu bir masa. Bu profesyoneller oraya tesadüfen gelmedi. Belediye başkanını, hastane müdürünü, itfaiye tugay komutanını, süpermarket sahibini, Kızılhaç sorumlusunu tanırlar. Çoğunlukla şahsen.

Bu ağ yoğunluğu, afette rekabet avantajıdır. Ama resmileştirilmemiş bir avantaj, kaybedilmiş bir avantajdır. "Hastane müdürünü tanıyan" bir üye, bu ilişki belgelenmemiş, harekete geçirilebilir olmamış ve Afet Koordinatörünce bilinmiyorsa hiçbir işe yaramaz.

Bu bölüm ağların resmileştirilmesini, kişisel ilişkilerin kolektif bir müdahale kapasitesine dönüştürülmesini ele alır.

Yerel aktörleri haritalamak: 5 aile

Herhangi bir afetten önce kulüp, bölgesindeki tüm aktörleri haritalamış olmalıdır. Bir telefon rehberi değil, operasyonel bir harita: kim ne yapar, hangi kaynaklarla ve nasıl ulaşılır.

Aile 1, Kurtarma ve acil durum

Bunlar profesyonel ilk müdahale ekipleridir. Rotary onların yerini almaz, onları tamamlar.

Aktör	Afette ne yaparlar	Kurulacak temas	Rotary neyi getirebilir
İtfaiye	Acil kurtarma, kurtarma (kesme-kaldırma), yangın söndürme	Tugay komutanı	Lojistik, araçlar, eğitilmiş gönüllüler
Acil Sağlık Tıbbi acil	Acil bakım, triyaj, tıbbi taşıma	Tıbbi direktör	Doktor, eczacı üyeler; hasta nakli
Sivil savunma	Resmi koordinasyon, tahliye, barınma	Valilik Belediye (acil hizmetler)	Gönüllüler, alanlar, finansman
Kızılhaç Kızılay	Barınaklar, ilk yardım, su, aile bağı yeniden kurma	Yerel delege	Finansman, tamamlayıcı lojistik, gönüllüler
Sivil güvenlik dernekleri	Kurtarma, lojistik, psikolojik destek	Yerel başkan	Eğitim değişimi, ortak tatbikatlar

Aile 2, İnsani ve sosyal yardım

Bu kuruluşlar, etkilenen nüfusun temel ihtiyaçlarını karşılamak için izleyen saatlerde veya günlerde gelir.

Aktör	Ne yaparlar	Kurulacak temas
Gıda yardımı hayır kurumları	Gıda yardımı, giysi, konaklama	Yerel şube müdürü
Gıda Bankası	Toplu gıda dağıtımı	Bölge müdürü
Kurtuluş Ordusu (Salvation Army)	Gıda, konaklama, maddi yardım	Yerel görevli
Médecins Sans Frontières Médecins du Monde	Tıbbi bakım (büyük afetler)	Ulusal ofis (nadir aktivasyon)
Mahalle topluluk dernekleri	Saha bilgisi, güvenilir aktarıcı	Başkan, dayanışma sorumlusu
Göçmen diaspora dernekleri	Çeviri, kültürel arabuluculuk, ağ	Topluluk lideri

Aile 3, Dini topluluklar

Müdahale planlarında sıklıkla küçümsenen dini topluluklar, yine de ilk harekete geçenler arasındadır. Barınma alanlarına (cemaat salonları, camiler, tapınaklar), yerleşik dayanışma ağlarına ve savunmasız nüfuslarla derin güvene sahiptirler.

Aktör	Tipik kaynaklar	Temas
Katolik Protestan cemaatleri	Cemaat salonları, gönüllü ağı, aşevi, sosyal ağ	Rahip, papaz, diyakoz
Camiler	Namaz salonu (büyük kapasite), dayanışma ağı, mutfak	İmam, dernek başkanı
Budist Hindu tapınakları	Psikolojik destek için sakin alanlar, topluluk ağı	Baş keşiş
Sinagoglar	Dayanışma ağı, topluluk alanı	Haham, cemaat başkanı

Somut eylem: Yılda bir kez yerel bir dini lideri kulüp toplantısına davet edin. Din hakkında konuşmak için değil, insani teması kurmak için. Afet günü, bir yabancı değil, bir müttefik olacaklardır.

Aile 4, Yerel yetkililer ve kamu hizmetleri

Yerel yetkililer koordinasyon otoritesidir. Rotary kulübü krizde onların gözetimi altında çalışır.

Aktör	Afetteki rol	Kurulacak temas
Belediye Komün	Resmi koordinasyon, spor salonları ve salonların açılması, acil barınma, el koyma	Operasyon müdürü veya güvenlikten sorumlu başkan yardımcısı
İl bölge meclisi	Mali kaynaklar, lojistik destek, yollar	Sivil savunma birimi
Valilik	Acil durum planı, il koordinasyonu	Acil hizmetler amiri

Aktör	Afetteki rol	Kurulacak temas
Su sanitasyon hizmetleri	Şebeke onarımı, acil kapatmalar, içilebilirlik	Teknik nöbetçi
Elektrik hizmetleri	Elektrik onarımı, güvenlik kapatmaları	İdare nöbetçisi
Doğalgaz hizmetleri	Acil kapatmalar, sızıntı güvenliği	İdare nöbetçisi
Okullar ortaokullar liseler	Acil barınak olarak spor salonları ve yemekhaneler	Kurum müdürü + belediye

Aile 5, Yerel ekonomik aktörler

Rotary ağının fark yarattığı yer işte burasıdır. Üyeleriniz bu aktörleri tanır. Çoğu zaman onlardan biridirler.

Aktör	Harekete geçirilebilir kaynaklar	Bağı nasıl resmileştirmeli
Büyük mağazalar süpermarketler	Şişe suyu, gıda, hijyen ürünleri, brandalar	Önceden müzakere edilmiş acil bağış anlaşması
Nakliye şirketleri	Kamyonlar, vanlar, lojistik	Belgelenmiş sözlü anlaşma veya niyet mektubu
Oteller	Acil konaklama için odalar (belediye anlaşması kapsamında)	Müdür teması, barındırma kapasitesi not edildi
Eczaneler	Temel ilaçlar, tıbbi ekipman	Acil tedarik anlaşması
Akaryakıt istasyonları	Jeneratörler ve araçlar için yakıt	Kıtlık durumunda öncelik anlaşması
İnşaat şirketleri	Ağır ekipman, malzeme, nitelikli işgücü	Müsaitlik anlaşması
Matbaalar	Formlar, afişler, bilgi broşürleri	Ücretsiz acil baskı
Gıda şirketleri	Toplu gıda	Bağış anlaşması

Bağları resmileştirin: kişisel ilişkiden kolektif kapasiteye

Enformel ilişkilerin sorunu

"İtfaiye şefini tanırım, birlikte golf oynarız." Çok güzel. Ama afet günü müsait değilseniz? Kendiniz etkilendiyseniz? Kulüpten ayrıldıysanız? O ilişki sizin ayrılışınızla ölür.

Resmileştirme, kişisel bir teması kolektif bir kulüp varlığına dönüştürür.

Nasıl resmileştirilir: 3 seviye

Seviye	Yöntem	Çaba	Değer
1. Belgeleme	Teması kulüp rehberine ad, rol, telefon, harekete geçirilebilir kaynaklarla girin	5 dakika	Temas, üyenin ayrılışından sonra da yaşar
2. Tanıştırma	Temas kişisini bir kulüp toplantısına davet edin. "Rotary"ye bir yüz kazandırır. Koordinatör ilişkiyi devralır.	1 akşam	Temas, yalnızca bir üyeyi değil, kulübü tanır
3. Anlaşma	Bir mutabakat zaptı (MOU) veya niyet mektubu imzalayın	Birkaç saat	Resmi taahhüt, krizde müzakere olmadan harekete geçirilebilir

Basitleştirilmiş mutabakat zaptı (MOU)

Bir MOU'nun 20 sayfalık hukuki bir belge olması gerekmez. Bir Rotary kulübü için tek sayfalık bir mektup yeterlidir:

Bir kulüp için MOU yapısı:

1. Tarafların kimliği ([ŞEHİR] Rotary Kulübü ve [KURULUŞ])
2. Amaç: doğal veya teknolojik afet durumunda işbirliği
3. Kulüp taahhütleri: eğitilmiş gönüllüler, tamamlayıcı finansman, lojistik
4. Ortak taahhütleri: spesifik kaynaklar, tatbikatlara katılım, bilgi paylaşımı
5. Süre: 1 yıl, kendiliğinden yenilenebilir
6. Operasyonel temaslar: her tarafta 1 ad + telefon
7. İmzalar: Kulüp Başkanı + kuruluşun yöneticisi

MOU imzalamak için öncelikli ortaklar:

1. Yerel Kızılhaç / Kızılay
2. Belediye (sivil güvenlik birimi)
3. Anahtar bir ekonomik aktör (süpermarket veya nakliye şirketi)

Yıllık eylemler: ilişkisel takvim

İlişkiler zaman içinde kurulur. Yıllık bir eylem takvimi, bağların yalnızca kurulmakla kalmayıp sürdürülmesini de sağlar.

Ay	Eylem	Sorumlu	Hedef ortak
Eylül	Yerel Kızılhaç sorumlusunu bir kulüp toplantısına davet et	Afet Koordinatörü	Kızılhaç
Ekim	Uluslararası Afet Riskini Azaltma Günü'ne katıl (13 Ekim, BM), bir ortakla ortak etkinlik düzenle	Koordinatör + İletişim	Genel kamu + ortaklar
Kasım	İtfaiye tugay komutanıyla görüş (istasyon ziyareti veya kulüp daveti)	Koordinatör	İtfaiye
Ocak	Bir belediye yetkilisini davet et (operasyon müdürü veya güvenlikten sorumlu başkan yardımcısı)	Kulüp Başkanı	Yerel yetkililer
Mart	Belediye veya il sivil savunma tatbikatına katıl	Koordinatör + 2-3 üye	Sivil savunma
Nisan	Anahtar ortaklarla MOU'ları yenile veya imzala	Başkan + Koordinatör	Tüm MOU ortakları
Mayıs	Dernekler arası yerel toplantı: STK'ları, dernekleri, dini toplulukları hazırlık planlarını paylaşmaya davet et	Koordinatör	Tüm yerel aktörler
Haziran	Ortak ilişkilerinin yıllık gözden geçirilmesi. Dış iletişim rehberinin güncellenmesi.	Koordinatör	İç

İlke: Anahtar ortak başına yılda bir ziyaret. Bu bürokrasi değil, ilişkisel yatırımdır. İtfaiye tugay komutanını sabahın 3'ünde arayıp bölgenin gönüllüleriniz için güvenli olup olmadığını sorduğunuz gün, sizi tanıdıkları için yanıt vereceklerdir.

3W ilkesi: Kim, Neyi, Nerede yapar

Afette herhangi bir eyleme başlamadan önce, üç soru sorulmalı ve belgelenmelidir:

KİM, hangi BÖLGEDE, NEYİ yapar?
(Who does What Where)

OCHA insani koordinasyonundan alınan bu ilke, mükerrer işi (bütün bir mahalle hiçbir şey almazken iki kuruluşun aynı noktada su dağıtması) ve boşlukları (izole yaşlılarla kimsenin ilgilenmemesi) önler.

İlk 24 saatte doldurulacak 3W matrisi

Kuruluş	NE (eylem)	NEREDE (bölge)	NE ZAMAN (dönem)	Temas
Kızılhaç	Barınak + ilk yardım	Paul Bert spor salonu, Merkez	Sürekli	[Ad, telefon]
Belediye	Konaklama, içme suyu	Toplum salonu, Kuzey mahallesi	Sürekli	[Ad, telefon]
Gıda yardımı hayır kurumu	Gıda dağıtımı	Süpermarket otoparkı, Güney bölgesi	10.00-16.00	[Ad, telefon]
[ŞEHİR] Rotary Kulübü	Toplu mutfak + hijyen kiti dağıtımı	Jean-Moulin okulu, Doğu mahallesi	07.00-20.00	[Ad, telefon]
Saint-Peter cemaati	İzole yaşlıların kabulü	Cemaat salonu	08.00-22.00	[Ad, telefon]
BELİRLENEN BOŞLUK	Lilas mahallesi, kapsama yok	Batı bölgesi	,	,

Son satır en önemlisidir. Rotary'nin en fazla değer kattığı yer orasıdır: boşlukları doldurun, hâlihazırda var olanı tekrarlamayın.

3W bilgisi nereden alınır

Kaynak	Ne zaman	Nasıl
Belediye koordinasyon toplantısı	Akut aşamada günlük	Kulüp bir temsilci gönderir
Valilik kriz masası	Akut ve stabilizasyon aşaması	Resmi kanal aracılığıyla (genellikle acil durum planı)
Yerel STK'larla doğrudan temas	Sürekli	Aramalar, WhatsApp, saha ziyaretleri
OCHA küme (cluster) toplantısı	Büyük uluslararası afetler	DNA-RAG veya RI aracılığıyla

Rotary irtibatlarınızı tanıyın: bölge ve RAG'ler

Kulübünüz bir boşlukta çalışmaz. Rotary ağının kendisi harekete geçirilecek bir ağıdır ve çoğu kulübün hayal ettiğinden çok daha güçlüdür.

Vazgeçilmez bölge irtibatları

Rol	Sizin için ne yapabilirler	Temas
Bölge Guvernörü (DG)	Bölge müdahalesini devreye alır, komşu kulüpleri koordine eder, DRG'leri onaylar	Telefon :
DRO (District Disaster Relief Officer)	Bölge düzeyinde operasyonel müdahaleyi koordine eder, kulüp-RI irtibatını sağlar	Telefon :
DRFC (District Rotary Foundation Committee Chair)	Hibe taleplerini kolaylaştırır (DRG, Global Grants), DDF fonlarını yönetir	Telefon :
Bölge afet komitesi başkanı	Kulüpler arası kaynakları koordine eder, eğitimleri düzenler	Telefon :
Komşu kulüpler, Afet Koordinatörleri	İnsan ve maddi takviye, lojistik aktarım	Telefon :

Afetler için ilgili RAG'ler

Rotary Action Group'lar (RAG'ler), belirli bir alanda uzman Rotaryenlerden oluşan küresel ağlardır. Afette teknik uzmanlık, bağlantı ve mentorluk sağlarlar.

RAG	Alan	Ne zaman devreye alınır	Temas
DNA-RAG (Disaster Network of Assistance)	Genel afet koordinasyonu, eğitim, araçlar	Herhangi bir afet	dna-rag.com
WASH-RAG (Water, Sanitation & Hygiene)	İçme suyu, sanitasyon, hijyen	Su/sanitasyon ihtiyacı	wash-rag.org
ShelterBox	Acil barınaklar (çadırlar, kitler)	Acil barınma ihtiyacı	shelterbox.org
Disaster Aid	Hayatta kalma kitleri, anında müdahale	Akut aşama	disasteraid.org
RAGFP (Rotary Action Group for Peace)	Arabuluculuk, çatışma bölgeleri	Çatışma bölgelerindeki afetler	rotaryactiongroupforpeace.org

Somut eylem: Kulübün Afet Koordinatörü, DRO'nun ve bölgesel DNA-RAG temasının doğrudan iletişim bilgilerini telefonunda bulundurmalıdır. Bir yerdeki dosyada değil, telefon rehberinde, aranmaya hazır olarak.

Haritalama alıştırması: 4 adımlı yöntem

Sıfırdan başlayan kulüpler için, yerel aktörleri bir çeyrekte haritalamanın yöntemi şudur.

Adım 1, İç envanter (1 kulüp toplantısı)

Her üyeye şunu sorun: "Bölgenizdeki hangi kuruluşları mesleki faaliyetiniz veya taahhütleriniz

aracılığıyla şahsen tanıyorsunuz?"

Yanıtları basit bir tabloda toplayın:

Üye	Bilinen kuruluş	Kişisel temas	Potansiyel kaynaklar
-----	-----------------	---------------	----------------------

Adım 2, Sınıflandırma (Koordinatörün işi, 2 saat)

Her kuruluşu 5 aileden birinde sınıflandırın. Boşluk olan aileleri belirleyin. Eksiklerse Aile 1 (acil durum) ve Aile 4'e (yetkililer) öncelik verin.

Adım 3, Temas kurma (2-3 ay)

Belirlenen her aktör için:

1. Kuruluşu tanıyan üye ilk teması kurar
2. Kulübün afet hazırlığı projesini tanıtır
3. Bir toplantı veya kulüp daveti önerir
4. Koordinatör, kurumsal bağı kurmak için toplantıya katılır

Adım 4, Resmileştirme (sürekli)

Kurulan her temas için:

1. Dış iletişim rehberine belgeleyin (seviye 1)
2. Kulübe davet edin (seviye 2)
3. Uygunsa bir MOU önerin (seviye 3)

Kaçınılacak tuzaklar

Tuzak	Sonuç	Çözüm
Anahtar bir temas için tek bir üyeye güvenmek	Üye yoksa veya kulüpten ayrılırsa temas kaybolur	Teması Koordinatöre VE Başkana tanıstırın, üçgenleme
Sürdürmeden haritalamak	12 ay içinde geçersiz temaslar	Yıllık toplantı takvimi
Enformel aktörleri (dini topluluklar, mahalle dernekleri) görmezden gelmek	Toplumsal güven kaybı, kapsama boşlukları	Aile 3'ü sistematik olarak dahil edin
Her şeyi kendiniz yapmaya çalışmak	Mükerrer iş, tükenme, diğer kuruluşlarla gerginlik	Sistematik 3W: boşlukları doldurun, tekrarlamayın
Afet günü ortaklarca tanınmadan gelmek	Reddedilme, güvensizlik, boşa geçen zaman	Her anahtar ortakla yılda en az bir toplantı

Tuzak	Sonuç	Çözüm
Kulübün sağlayamayacağı kapasiteleri vaat etmek	Hayal kırıklığı, kalıcı güvenilirlik kaybı	Yalnızca gerçekten harekete geçirebileceğinizi resmileştirin

Yıllık kontrol listesi, Ağlar ve ortaklıklar

Her Rotary yılının Temmuz ile Eylül ayları arasında tamamlanacak:

- ☐ 5 aktör ailesinin haritalaması güncellendi
- ☐ Dış iletişim rehberi doğrulandı (temas başına doğrulama araması)
- ☐ Anahtar bir ortakla en az 1 aktif MOU (Kızılhaç veya belediye)
- ☐ Bölge DRO teması doğrulandı ve Koordinatörün telefonuna kaydedildi
- ☐ Bölgesel DNA-RAG teması belirlendi
- ☐ Yıllık ortak toplantıları takvimi planlandı
- ☐ Son 12 ayda en az 1 ortak kulübe davet edildi
- ☐ Son 12 ayda en az 1 sivil savunma tatbikatına kulüp katılımı
- ☐ Her anahtar ortak için "irtibat görevlisi" üyeler belirlendi
- ☐ Haritalama sonuçları bir toplantıda kulübe sunuldu

Üyeleriniz doğru insanları zaten tanıyor. Sizin işiniz bir ağ yaratmak değil, her hafta masanızın etrafında zaten var olan bir ağı görünür ve harekete geçirilebilir kılmaktır. Haritalama ve resmileştirme idari alıştırmalar değildir. 30 bireysel adres defterini kolektif bir müdahale kapasitesine dönüştüren jestlerdir.

Notlar

Notlar

BÖLÜM II
HAZIRLANMAK

Bölüm 10

Eğitmek ve tatbikat yapmak

Eğitim: külfet değil, yatırım

Hiçbir üyesinin ilk yardım eğitimi almadığı bir kulüp, yaralı bir kişinin itfaiyeyi beklemesini seyredecek bir kulüptür. Saymanı GMS'ye hakim olmayan bir kulüp, 25.000 USD tutarındaki Disaster Response Grant'i masada bırakacak bir kulüptür. Acil durum planını hiç test etmemiş bir kulüp, kusurlarını düzeltmek için çok geç olduğu gün keşfedecek bir kulüptür.

Siz profesyonellersiniz. Bir uçağı simülatör olmadan uçurmadığınızı, hazırlıksız savunma yapmadığınızı, testler olmadan bir ürün piyasaya sürmediğinizi biliyorsunuz. Afet müdahalesi aynı mantığı izler. Eğitim bir ek değildir, temeldir.

Bu bölüm eğitimi iki eksenle düzenler: bireysel yetkinlikler (her üyenin bilmesi gereken) ve kolektif tatbikat (kulübün birlikte prova etmesi gereken).

Yıllık kulüp eğitim takvimi

Afet eğitimini kulübün normal takvimine entegre edin. Ek olarak değil, klasik bir toplantının yerine. Sağlam bir hazırlık düzeyini korumak için yılda dört zaman dilimi yeterlidir.

Ay	Etkinlik	Süre	Kitle	Sorumlu
Eylül	Yıl başı brifingi: kulübün acil durum planının sunumu, üye föylerinin güncellenmesi, DRC rollerinin atanması	45 dk (kulüp toplantısı)	Tüm üyeler	Afet Koordinatörü
Kasım	İlk yardım eğitimi, grup oturumu	7-10 saat (hafta sonu)	Tüm gönüllüler (hedef: kulübün %50'si)	Kızılhaç veya sertifikalı sağlayıcı
Şubat	Masa başı tatbikatı, afet senaryosu	30-45 dk (kulüp toplantısı)	Tüm üyeler	Koordinatör + Başkan
Mayıs	Bir belediye sivil savunma tatbikatına katılım VEYA PFA eğitimi	Tatbikata göre	Koordinatör + 3-5 üye	Koordinatör

Kulüp büyüklüğü ve kaynaklarına göre uyarılma

Kulüp büyüklüğü	Yılda asgari eğitim	Önerilen eğitim
< 20 üye	1 yıl başı brifingi + 1 masa başı tatbikatı	1 grup ilk yardım eğitimi ekleyin
20-40 üye	Yukarıdaki tam takvim	Belediye tatbikatına katılım ekleyin
> 40 üye	Tam takvim + alt grup eğitimi	5 üye için GMS oturumu, PFA eğitimi ekleyin

Dört vazgeçilmez eğitim

1. İlk yardım (PSC1 / BLS)

Unsur	Ayrıntı
İçerik	Hayat kurtaran müdahaleler: kalp durması (CPR + defibrilatör), kanama, boğulma, bayılma, yanık, travma
Süre	7-10 saat (1-2 gün)
Sağlayıcılar	Kızılhaç, Sivil Savunma, itfaiyeler, sertifikalı sağlayıcılar
Maliyet	Kişi başı 50-80 EUR. 10 ve üzeri katılımcı için grup fiyatı müzakere edin; çoğu sağlayıcı yerinde gelir.
Tazeleme	Her 2 yılda bir
Kulüp hedefi	Üyelerin en az %50'si eğitilmiş

Neden kritik: Büyük bir afette acil hizmetler zorlanır. Ortalama müdahale gecikmesi 10 dakikadan birkaç saate, hatta günlere çıkar. İlk yardım eğitimi almış bir Rotaryen, bu süre boyunca birini hayatta tutabilir. Eğitim olmadan çaresiz bir izleyicidir.

Somut eylem: Kasım ayında bir grup oturumu düzenleyin. Kulüp eğitimi finanse eder (iç hizmet eylemi). Üyelerin eşlerini davet edin; evde ilk ilgilenecek olan onlardır. Bir cumartesi ayırın, öğle yemeği düzenleyin, bunu bir kulüp etkinliğine dönüştürün.

2. Psikolojik İlk Yardım (PFA)

Unsur	Ayrıntı
İçerik	Üç adımlı bir yaklaşım: Bak (yargılamadan gözlemle), Dinle (empatik varlık), Bağla (kaynaklara yönlendir). PFA'nın OLMADIĞI şeyler: psikoterapi, psikolojik değerlendirme (debriefing), "yoluna girecek" gibi boş sözler.
Süre	4-8 saat (temel eğitim)
Sağlayıcılar	Kızılhaç, WHO (ücretsiz çevrimiçi modül), üniversiteler, uzman dernekler
Maliyet	Ücretsiz (WHO çevrimiçi modülü) ile 100 EUR arası
Tazeleme	Yıllık önerilir
Kulüp hedefi	Koordinatör + iletişim sorumlusu + 3-5 gönüllü üye

Neden kritik: afet mağdurlarının büyük çoğunluğu psikolojik bir şok yaşar; afet sonrası çalışmalar %30 ila 40'ının akut stres geliştirdiğini, bazılarının PTSD geliştirdiğini gösterir. Çoğunun bir psikoloğa değil, yargılamadan dinlemeyi, teşhis koymadan yönlendirmeyi bilen eğitilmiş bir insan varlığına ihtiyacı vardır. Siz insan temasına alışkın liderlersiniz. PFA sizin

doğal uzantınızdır.

Ücretsiz WHO modülü: OpenWHO platformunda İngilizce olarak mevcut. Süre: 4 saat, kendi hızınızda, sertifika verilir. URL: openwho.org ("Psychological First Aid" araması yapın).

3. CERT, Toplum Acil Durum Müdahale Ekibi

Unsur	Ayrıntı
İçerik	Yapılandırılmış program: yangın söndürme, hafif arama kurtarma, tıbbi triyaj (START), ekip organizasyonu, stres yönetimi
Süre	20-24 saat (7-8 oturum)
Sağlayıcılar	FEMA (ABD), birçok ülkede yerel uyarlamalar, belediyeler
Maliyet	Genellikle ücretsiz (kamu finansmanı)
Tazeleme	Yıllık (bakım tatbikatları)
Kulüp hedefi	Afet Koordinatörü + 2-3 DRC üyesi

Neden Rotary'ye uygun: CERT, tam olarak harekete geçen bir kulübün yaptığı şeyi öğretir: yapılandırılmış bir komuta sistemi altında ekip çalışması, bir durumu değerlendir, önceliklendir, harekete geç. İyi niyetli bir gönüllüler grubu ile etkili bir ekip arasındaki fark bu eğitimidir.

Erişim: CERT programları ülkeye göre değişir. ABD'de belediyeler ve FEMA programı aracılığıyla mevcuttur. Fransa'da eşdeğer eğitimler, sertifikalı sivil güvenlik dernekleri ve yerel yönetimler aracılığıyla vardır. Belediyenize veya valiliğinize danışın.

4. Hibe Yönetimi Semineri (GMS)

Unsur	Ayrıntı
İçerik	10 zorunlu modül: hibe türleri, bütçeleme, yönetim, gözetim (stewardship), raporlama, kapanış
Süre	~8 saat (çevrimiçi, kendi hızınızda)
Erişim	my.rotary.org , Learning Center
Maliyet	Ücretsiz
Geçerlilik	Zorunlu yıllık yenileme (1 Temmuz)
Kulüp hedefi	Afet Koordinatörü + Sayman + Başkan (asgari)

Neden pazarlıksız: İçinde bulunulan yıl için geçerli bir GMS olmadan kulübünüz Disaster Response Grant başvurusu yapamaz. Bu, toplumunuzun almayacağı 25.000 USD demektir. GMS bir formalite değildir; Rotary Vakfı fonlarına erişimi açan anahtardır. Koordinatör ve Sayman afetten ÖNCE sertifikalı olmalıdır. Sonra değil.

Role göre eğitim matrisi

Kulüpteki rol	İlk yardım	PFA	CERT	GMS
Kulüp Başkanı	Önerilir	Gerekli	,	Gerekli
Afet Koordinatörü	Gerekli	Gerekli	Gerekli	Gerekli
DRC, Lojistik	Gerekli	Önerilir	Önerilir	,
DRC, İletişim	Önerilir	Gerekli	,	,
DRC, Finans	,	,	,	Gerekli
Herhangi bir gönüllü üye	Gerekli (hedef %50)	Önerilir	,	,

Masa başı tatbikatı: kulübü 30 dakikada eğitin

Masa başı tatbikatı, bir Rotary kulübü için en etkili eğitim aracıdır. Ekipman, seyahat veya bütçe gerektirmez. Olağan toplantı masasının etrafında, düzenli bir kulüp toplantısı sırasında yapılır.

İlke

Afet Koordinatörü, kurgusal ama gerçekçi bir senaryo sunar. Kulüp üyeleri gerçek zamanlı tepki verir: ne yapıyoruz? Kim kimi arıyor? Hangi kaynakları harekete geçiriyoruz? Hangi sorunlar ortaya çıkıyor?

Amaç tatbikatta "başarılı olmak" değildir. Amaç, planın kusurlarını gerçek afetten ÖNCE belirlemektir.

Tipik akış (30-45 dakika)

Aşama	Süre	İçerik
1. Senaryo sunumu	5 dk	Koordinatör senaryoyu yüksek sesle okur. Her masaya basılı bir föy dağıtılır.
2. İlk tepki	10 dk	Koordinatör anahtar soruları sorar. Serbest tartışma. Her üye kendi rolüne (veya krizde üstleneceği role) göre tepki verir.
3. Enjektler	10 dk	Koordinatör komplikasyonlar ekler (mobil ağ çökük, yol kapalı, eğitimsiz gönüllü akını). Grup müdahalesini ayarlar.
4. Değerlendirme	10 dk	Ne işe yaradı? Neye yanıt veremedik? Planda hangi boşluklar var? Kaydedilecek düzeltici eylemler.

Kullanıma hazır senaryo örneği

Senaryo: Ani sel (flash flood)

Salı, saat 14.30. 48 saattir yağın sağanak yağmurlar [yerel ad] nehrinin taşmasına yol açtı. [ad] mahallesi su altında, sokaklarda 1 metre su var. 40 sakinli bir huzurevi dahil 200 aile mahsur kaldı.

Mahallede elektrik yok. İtfaiye zorlanıyor, kurtarmalara öncelik veriyorlar. Belediye [ad] spor salonunu acil barınak olarak açıyor. Saat 15.00, haberi öğreniyorsunuz.

Koordinatörün soruları:

1. Uyarı: İletişim zinciri listesini nasıl devreye alıyorsunuz? Kim kimi arıyor? Tüm üyelere ulaşmak ne kadar sürüyor?
2. Değerlendirme: Durumu değerlendirmek için sahaya kimi gönderiyorsunuz? Bilgiyi nasıl aktarıyorlar?
3. Kaynaklar: Kulüp envanterine bakın; bir saat içinde hangi üyeleri ve hangi ekipmanı harekete geçiriyoruz?
4. Koordinasyon: Belediyeye kim ulaşıyor? Bölgeye kim ulaşıyor? Bir koordinasyon toplantısı çağrılırsa kim katılıyor?
5. Eylem: En yararlı rolümüz ne: spor salonunda konaklama? Ulaşım? Toplu mutfak? Başka bir şey?

Enjektler (10. ve 20. dakikalarda dağıtılacak):

Enjekt 1 (10 dk): "Mobil ağ tıkalı. Aramalar geçmiyor. SMS'ler 30 dakika gecikmeyle geçiyor. WhatsApp aralıklı çalışıyor."

Enjekt 2 (20 dk): "Spor salonuna yardım etmek için kendiliğinden 15 kişi geliyor. Rotaryen değiller, eğitilmiş değiller ama istekliler. Aynı anda Kızılhaç sizi arıyor: 100 hijyen kiti sağlayabilirler ama ulaşım ihtiyaçları var."

Kendi senaryolarınızı oluşturun

Senaryoyu bölgenizin gerçek risklerine uyarlayın (bölüm 3'te belirlenmiş). Sismik bölgedeki bir kulüp deprem canlandırır. Kıyı bölgesindeki bir kulüp siklon canlandırır. Sanayi bölgesindeki bir kulüp teknolojik bir kaza canlandırır.

İyi bir senaryonun yapısı:

Unsur	Ayrıntı
Bağlam	Gün, saat, mevsim, hava durumu
Olay	Afet türü, konum, ölçek
Etki	Etkilenen kişi sayısı, hasar, çöken hizmetler
Mevcut kaynaklar	Ne çalışıyor, ne artık çalışmıyor
Örtük talep	Toplum Rotary kulübünden ne bekliyor?
2-3 enjekt	Uyum sağlamayı zorunlu kılan komplikasyonlar (iletişim çökük, mağdur akını, su kıtlığı, medya arıyor)

Belediye tatbikatlarına katılın

Çoğu belediye, en az yılda bir kez sivil savunma tatbikatları düzenler. Bu tatbikatlar kulüp için olağanüstü bir fırsattır:

1. Gerçek yerel acil durum aktörleriyle koordinasyonu test edin
2. Yetkililerce güvenilir bir kaynak olarak tanının
3. Üyeleri gerçekçi koşullarda eğitin
4. Çok aktörlü bir bağlamda kulübün acil durum planındaki boşlukları belirleyin

Nasıl katılınır

Adım	Eylem	Sorumlu
1	Tatbikat takvimini öğrenmek için belediyeye ulaşın (operasyon müdürü veya sivil güvenlik birimi)	Koordinatör
2	Bir destek kuruluşu olarak katılmayı talep edin	Kulüp Başkanı (resmi yazı)
3	Kulübün tatbikattaki rolünü tanımlayın (lojistik, barınak, dağıtım, iletişim)	Koordinatör + belediye
4	Katılan üyelere senaryo ve prosedürler hakkında briefing verin	Koordinatör
5	Aktif olarak katılın, belirgin Rotary yeleklerinizle	En az 3-5 üye
6	Tatbikat sonrası değerlendirme: kulübün planı için dersler	Koordinatör

Tatbikat sonrası eylem sonrası raporu (AAR)

Her tatbikattan (iç veya belediye) sonra 1 sayfalık bir AAR yazın:

Bölüm	İçerik
Tatbikatın tarihi ve türü	Örn: "15 Mart 2026, Belediye sel tatbikatı, [ad] komünü"
Kulüp katılımcıları	İsimler ve roller
Ne işe yaradı	3-5 olumlu nokta
Ne işe yaramadı	İyileştirilecek 3-5 nokta
Düzeltilici eylemler	Her olumsuz nokta için: eylem, sorumlu, son tarih

Bu AAR arşivlenir ve bir sonraki toplantıda kulübe sunulur. Düzeltici eylemler Koordinatör tarafından takip edilir.

RI eğitim kaynakları

Rotary International, ücretsiz veya düşük maliyetle erişilebilen bir dizi eğitim kaynağı sunar. Çoğu MyRotary Learning Center'da bulunur.

MyRotary platformu, Learning Center

Kaynak	İçerik
Grant Management Seminar (GMS)	TRF hibeleri için 10 zorunlu modül (my.rotary.org, Learning Center)
Disaster Recovery Playbook	Afet müdahalesi için RI referans rehberi, indirilebilir PDF (my.rotary.org)
Service Project Center	Diğer kulüplerce belgelenmiş afet projelerinin örnekleri (spc.rotary.org — Ağustos 2024'ten beri Rotary Showcase'in yerini alır)
Club Finder	Koordinasyon için afetten etkilenen bölgelerdeki kulüpleri belirleyin (my.rotary.org)
RI Webinerleri	Proje yönetimi, hibeler, afet müdahalesi üzerine düzenli oturumlar (program my.rotary.org'da)

DNA-RAG kaynakları

DNA-RAG (Disaster Network of Assistance Rotary Action Group), RI tarafından afetler için tanınan referans RAG'dir. Kaynakları RI politikalarına uygundur.

Kaynak	İçerik
Müdahale rehberleri	Operasyonel protokoller, kontrol listeleri, şablonlar (dna-rag.com)
Çevrimiçi eğitim	Webinerler, öğreticiler, vaka çalışmaları (dna-rag.com)
Mentorluk	Afetlerde deneyimli Rotaryenlerce rehberlik (site aracılığıyla iletişim)
Uzman ağı	Alana göre uzmanlarla bağlantı (bölgesel koordinatör aracılığıyla)

RI Konvansiyonları

Yıllık Rotary International konvansiyonları afetlere adanmış oturumlar sunar:

- DNA-RAG atölyeleri ve uzman RAG'ler
- Büyük afetlere müdahale etmiş kulüplerin tanıklıkları
- Bölge koordinatörleri ve RAG temsilcileri arasında ağ kurma
- Tutanaklar her konvansiyondan sonra MyRotary'de mevcuttur

Yıllık kontrol listesi, Eğitim ve prova

- ☐ Eylülde yıl başı brifingi yapıldı (acil durum planı, DRC rolleri, envanter)
- ☐ Gönüllü üyeler için ilk yardım oturumu düzenlendi
- ☐ Koordinatör, Sayman ve Başkan için GMS yenilendi
- ☐ Bir kulüp toplantısı sırasında en az 1 masa başı tatbikatı yapıldı
- ☐ En az 1 belediye tatbikatına katılım (mevcutsa)
- ☐ Her tatbikat için AAR yazıldı ve arşivlendi
- ☐ Önceki AAR'lerdeki düzeltici eylemler takip edildi ve kapatıldı
- ☐ PFA modülü en az 3 üye tarafından tamamlandı (WHO çevrimiçi veya yüz yüze)
- ☐ Yıl içinde iletişim zinciri listesi en az bir kez test edildi (gerçek tatbikat)
- ☐ Yeni üyelere kulübün acil durum planı ve prosedürleri hakkında brifing verildi

Test edilmemiş bir plan bir varsayımdır. Test edilmiş bir plan bir kapasitedir. 30 dakikalık masa başı tatbikatı sıfır avroya mal olur ve kağıt üzerinde kimsenin görmediği kusurları sistematik olarak açığa çıkarır. Bir tatbikat sırasında bölgede kimi arayacağını bilmediğini keşfeden üye, afet günü bilecek olan üyedir. Bunu gerçek kriz sırasında keşfeden ise saatler, belki de hayatlar kaybetmiştir.

Notlar

Notlar

BÖLÜM II
HAZIRLANMAK

Bölüm 11

Kulübün acil durum fonu

Bir hesapta bekleyen para hayat kurtarır

Afet vurduğunda ilk 72 saat belirleyicidir. Rotary Vakfı'nın Disaster Response Grant'inin gelmesi 2 ila 4 hafta sürebilir. Üyelerden ve halktan gelen bağışların toplanması zaman alır. Sigorta haftalarca ödeme yapmaz.

Bu süre boyunca su, jeneratör yakıtı, brandalar, gıda satın almanız gerekir. Ulaşım, mutfak ekipmanı, temel tıbbi malzemeler için ödeme yapmanız gerekir. Yerel tedarikçiler krizde kredi açmaz, nakit ister.

Önceden oluşturulmuş bir acil durum fonu olan bir kulüp, afetten sonraki saatler içinde harekete geçebilir. Olmayan bir kulüp, ilk 48 saatini insanlara yardım etmek yerine para aramakla geçirir.

Acil durum fonunu oluşturmak

Önerilen tutar

Fonun tutarı iki faktöre bağlıdır: kulübün büyüklüğü ve bölgesinin risk seviyesi.

Kulüp büyüklüğü	Orta risk	Yüksek risk
< 20 üye	1.000 – 2.000 USD/EUR	2.000 – 3.000 USD/EUR
20-40 üye	2.000 – 4.000 USD/EUR	4.000 – 6.000 USD/EUR
> 40 üye	4.000 – 6.000 USD/EUR	6.000 – 10.000 USD/EUR

Risk nasıl değerlendirilir: Bölgeniz tekrar eden afetlere maruzsa (sel bölgesi, sismik bölge, siklon koridoru, sanayi Seveso sınıfı alan), yüksek risk altındasınız. Afetler nadir ama olası ise, orta risk altındasınız.

Pratik kural: Fon, 3 ila 5 günlük temel operasyonları karşılamalıdır: su, 50-100 aile için gıda, yakıt, ulaşım, temel malzemeler. Bu, kulüp üyesi başına yaklaşık 50-100 USD'ye denk gelir.

Fonu oluşturmak

Birleştirilebilen çeşitli yöntemler:

Yöntem	Avantajlar	Dezavantajlar
Özel yıllık aidat (5-20 USD/üye/yıl)	Öngörülebilir, yayılmış, sancısız	Oluşması yavaş
Bütçe tahsisi (kulübün yıllık bütçesinin %'si)	Kolektif karar, bütçeye entegre	Toplam bütçeye bağlı
Özel bağış toplama etkinliği (yemek, satış, çekiliş)	Potansiyel olarak yüksek tutar, görünürlük	Organizasyon çabası
Olağanüstü üye bağışı	Hızlı, önemli	Bireysel cömertliğe bağlı

Yöntem	Avantajlar	Dezavantajlar
Yıl sonu bütçe fazlası aktarımı	Harcanmamış parayı kullanır	Yıldan yıla değişir

Öneri: Mütevazı bir yıllık katkıyı (10 USD/üye), bir bütçe tahsisıyla (kulübün yıllık bütçesinin %3-5'i) birleştirin. 2-3 yıl içinde fon hedef seviyesine ulaşır.

Somut örnek, 20 üyeli kulüp, orta risk, hedef 2.000 USD:

Yıl	Yıllık aidat (10 USD × 20)	Kulüp bütçe tahsisi (%4 × 2.000)	Bağış yemeği	Kümülatif
1. Yıl	200 USD	80 USD	600 USD (1 etkinlik)	880 USD
2. Yıl	200 USD	80 USD	500 USD	1.660 USD
3. Yıl	200 USD	80 USD	400 USD	2.340 USD

Hedefe, hafif ve dağıtılmış bir çabayla 3 yılda ulaşıldı. İzleyen yıllarda: kullanımdan sonra yenileme veya fon bozulmadan kalmışsa takviye.

Ayrı banka hesabı

Acil durum fonu kulübün cari hesabından ayrı olmalıdır. Nedenleri:

- Muhasebe netliği: Fon parası işletme giderleriyle karışmaz
- Koruma: Fon rutin harcamalar için tüketilmez
- İzlenebilirlik: Devreye alınması durumunda her giriş ve çıkış bağışçılar ve Rotary Vakfı için izlenebilirdir
- Güven: Üyeler ve bağışçılar katkılarının korunduğunu görürler

Önerilen hesap türü: Kulüp adına, açık bir etiketle ("[ŞEHİR] Rotary Kulübü, Afet Acil Durum Fonu") özel tasarruf hesabı veya vadeli hesap. Riskli yatırımlar yok; likidite getiriye önceliklidir.

Yönetişim: kim karar verir, kim imzalar, kim denetler

Acil durum fonu Başkanın parası değildir, Sayman'ın de, Afet Koordinatör'ünün de. Kulübün, belirli bir kullanıma adanmış parasıdır. Yönetişim titiz ve şeffaf olmalıdır.

Harcama yetkisi

Tutar	Gerekli yetki	Karar süresi
< 500 USD/EUR	Afet Koordinatörü + Sayman (sözlü mutabakat, 24 saat içinde yazılı teyit)	Anında
500 – 2.000 USD/EUR	Koordinatör + Sayman + Başkan (telefon/WhatsApp mutabakatı, yazılı teyit)	< 4 saat
> 2.000 USD/EUR	Kulüp yönetim kurulu oylaması (acil durumda WhatsApp veya e-posta ile olabilir)	< 24 saat

İlke: Afette hız prosedüre önceliklidir, ama asla izlenebilirlik pahasına değil. İçme suyu için 200 USD'lik bir harcama resmi bir oylamayı beklememelidir. Ama 24 saat içinde belgelenmelidir: tutar, tedarikçi, fiş, yararlanıcılar.

Çift imza

Herhangi bir fon çıkışı, iki kişinin imzasını (veya yazılı onayını) gerektirir:

İmza sahibi 1	İmza sahibi 2	Rol
Kulüp Saymanı	Kulüp Başkanı	Varsayılan yapılandırma
Kulüp Saymanı	Afet Koordinatörü	Başkan müsait değilse
Kulüp Başkanı	Afet Koordinatörü	Sayman müsait değilse

Mutlak kural: Hiçbir tek kişi tek başına fon çekemez. Her iki birincil imza sahibi de müsait değilse, üçüncüsü (duruma göre Koordinatör veya Başkan Yardımcısı) devreye girer. Bu halefiyet zincirini fonun tüzüğünde planlayın.

Harcama kaydı

Her harcama, kulübün cari muhasebesinden ayrı, özel bir kayda işlenir:

Alan	Örnek
Tarih	15.12.2026
Tutar	350 EUR
Alıcı Tedarikçi	Leclerc süpermarketi, su ve gıda alımı
Amaç	Acil malzemeler, Kuzey mahallesinde sel
Yetki	Koordinatör (Dupont) + Sayman (Moreau), 14.30'da SMS
Fiş Fatura	Tarama ekli, Fatura No. 2026-1234
Nihai yararlanıcılar	45 aile, Jean-Moulin Okulu'nda POD dağıtımı

Format: Dijital elektronik tablo (Excel/Google Sheets) + orijinal fişlerin olduğu kağıt klasör. Her fişi telefonunuzla sistematik olarak fotoğraflayın; kağıt kaybolur, ıslanır, yırtılır.

Üyelere rapor

Sayman, kulübe acil durum fonu hakkında bir rapor sunar:

- Normal zamanlarda üç ayda bir: fon bakiyesi, faiz, hareketler
- Bir operasyon sırasında haftalık: haftalık harcamalar, kalan bakiye, tahminler
- Operasyon sonunda: tüm harcama kalemleri, yararlanıcı sayısı, kanıtlayıcı belgelerle tam rapor

Şeffaflık isteğe bağlı değildir. Üyelerin fonu yıldan yıla beslemeye devam etmesini sağlayan şeydir.

Çevrimiçi bağış sayfası: harekete geçirilmeye hazır

Afet vurduğunda insanlar vermek ister. Kulübünüzün operasyonel bir bağış sayfası yoksa, o bağışlar başka bir yere ya da hiçbir yere gidecektir.

Sayfayı afetten ÖNCE hazırlayın

Bağış sayfası önceden yapılandırılmış ve test edilmiş olmalıdır. Afet günü geriye yalnızca onu etkinleştirmek ve paylaşmak kalır.

Adım	Eylem	Ne zaman
1	Bir çevrimiçi bağış toplama platformu seçin	Barış zamanında
2	Sayfayı kulüp bilgileri, logo ve genel metinle oluşturun	Barış zamanında
3	Alıcı hesabını yapılandırın (kulübün banka hesabına bağlı)	Barış zamanında
4	Tüm süreci test edin: test bağışı → makbuz → onay	Barış zamanında
5	Bağlantıyı ve kimlik bilgilerini 2 yöneticide saklayın	Barış zamanında
6	Sayfayı spesifik olayla kişiselleştirin ve etkinleştirin	Afet günü
7	Sosyal medya, e-posta, WhatsApp ile paylaşın	Afet günü

Önerilen platformlar

Platform	Avantajlar	Ücretler	Notlar
GoFundMe	Geniş kitle, kamuoyu güveni	Ülkeye göre değişir	Eski 'GoFundMe Charity' hizmeti sonlandırıldı; güncel kâr amacı gütmeyen kuruluş koşullarını kontrol edin
PayPal Giving Fund	PayPal entegrasyonu, tanındık	%0	Kâr amacı gütmeyen kuruluş statüsü gerektirir
HelloAsso (Fransa)	Ücretsiz, kâr amacı gütmeyen kuruluşlar için tasarlandı	%0 (isteğe bağlı bağış)	Yalnızca Fransızca

Platform	Avantajlar	Ücretler	Notlar
Donorbox	Kâr amacı gütmeyen kuruluşlarda uzman, düzenli bağış mümkün	%1,5	Profesyonel arayüz
Doğrudan banka havalesi	Ücret yok, basit	%0	Daha az görünür, kamuya açık sayfa yok

Bağış sayfası unsurları

Unsur	İçerik
Başlık	"[ŞEHİR] Rotary Kulübü, Acil Durum Müdahalesi [AFET TÜRÜ]"
Açıklama	3-4 cümle: ne, nerede, kaç kişi etkilendi, kulüp ne yapıyor
Mali hedef	Gerçekçi hedef tutar (örn. 5.000 EUR)
Fotoğraflar	2-3 fotoğraf (mümkünse saha, aksi halde logo + harita), rıza olmadan ASLA tanınabilir mağdurlar
Güncellemeler	Operasyon sırasında her 2-3 günde bir güncelleme paylaşın
Teşekkürler	Bağışçı listesi (anonim olanlar hariç) ve fon kullanımı raporu

Bağış toplama etrafında iletişim

Kanal	Eylem	Zamanlama
Kulüp WhatsApp (bilgi grubu)	Bağlantıyı üyelerle paylaşın	H+6
Üyelere ve kulüp dostlarına e-posta	Bağlantılı kişiselleştirilmiş mesaj	H+12
Kulüp Facebook Instagram	Bağlantı ve görselle gönderi	H+12
Üyelerin kişisel ağları	Her üye kendi ağlarında paylaşır	H+24
Yerel medya	Bağış toplamayı belirten basın bülteni	H+24-48
Rotary Bölgesi	DG aracılığıyla diğer kulüplere yayma	H+24

Vasiyet bağışları ve anma bağışları: 10× kaldıraç

Aidatlar, bağış yemekleri ve çevrimiçi bağışlar bir fonu yavaş oluşturur. Tek bir vasiyet bağışı ya da koordineli bir anma bağışları turu, aynı fonu tek bir eylemle bir kat büyüklük artırılabilir. Bu kaldıracın kullanılmama nedeni nadiren hukukidir. Kültürelidir: yönetim kurulunda kimse bunu gündeme getiren kişi olmak istemez.

Bu, ağırbaşlı bir şekilde, yazılı olarak, asla savunmasız bir üyeye kişisel bir talep biçiminde olmadan gündeme getirilebilir.

Üç operasyonel mekanizma

1. Vasiyet hükümleri. Kulübün acil durum fonunu ölümünden sonra desteklemek isteyen bir

üye, vasiyetnamesine özel bir hüküm ekleyebilir. Hüküm, kulübün acil durum fonunu (banka bilgileriyle veya kulübün tüzel kişiliğiyle) adlandırır ve tutarı ya da payı belirtir. Bunu düşünen her üye, hükmü kulübün kendisiyle değil, kendi noteri ya da miras avukatıyla doğrulamalıdır.

2. Çiçek yerine anma bağışları. Bir üye veya kulübün yakın bir dostu vefat ettiğinde, aile, taziye bağışlarını çiçek yerine kulübün acil durum fonuna yönlendirmeyi seçebilir. Bu, ölüm ilanında veya cenaze programında duyurulur. Kulüp, temiz bir bağış kanalı (özel bağlantı, IBAN, geçerliyse vergi makbuzu) ve ailenin kullanabileceği kısa bir teşekkür şablonu sağlar.

3. Anma bağışları kaydı. Kulübün yıllık raporundaki veya web sitesindeki basit bir sayfa, ailenin izniyle, anısı fona yapılan bağışlarla onurlandırılan kişilerin isimlerini listeler. Bu nazik kamusal tanınma, gelecekteki aileleri aynı jesti düşünmeye teşvik eder.

Önlemler

- Savunmasız bir üyeye asla doğrudan başvurmayın. Seçeneği görünür kılın (kulübün yıllık mektubunda, web sitesinde) ve üyelerin size gelmesine izin verin.
- Vasiyet hükmünün kendisi için her zaman bir hukuk uzmanı devreye alın: metin, tanıklar, yargı bölgesine özgü gereklilikler (saklı pay, geçerli vergiler).
- Anma fonlarını ayrı bir muhasebe kaleminde ayrı tutun. Bu, bağışın adanmış niteliğini doğrulanabilir tutar ve aile paranın nasıl kullanıldığını sorarsa kulübü korur. Yukarıdaki yönetim kurallarıyla uyumludur.
- Her vasiyet veya anma bağışı için yazılı bir teşekkür sağlayın: aile bunu saklayacaktır ve birçok vergi otoritesi bunu zorunlu tutar.

Örnek bir vasiyet hükmü yargı bölgesine özgüdür ve bu rehberin kapsamı dışındadır. İlgilenen herhangi bir üyenin noterinden veya miras avukatından bir tane hazırlamasını isteyin; çoğu, tanınmış bir kâr amacı gütmeyen amaç için bunu gönüllü (pro bono) yapacaktır.

Hukuki ve vergisel hususlar

Kurallar ülkeden ülkeye önemli ölçüde değişir. Aşağıdaki genel bir çerçevedir; yargı bölgenizin özellikleri için yerel bir hukuk veya vergi danışmanına başvurun.

Kulübün hukuki statüsü

Soru	Dikkate alınacak noktalar
Kulüp bağış toplayabilir mi?	Çoğu ülkede bir Rotary kulübü (Fransa'da association loi 1901, ABD'de 501(c)(4) vb.) bağış toplayabilir. Ama vergi avantajlarına uygunluk değişir.
Bağışlar vergiden düşülebilir mi?	Fransa'da: evet, kulüp genel yarar statüsünde tanınmışsa (bireyler için %66 vergi indirimi, işletmeler için %60). ABD'de: Rotary Kulübü'ne bağışlar genellikle düşülemez (501(c)(4)), ama Rotary Vakfı'na bağışlar düşülür (501(c)(3)). Yerel statünüzü kontrol edin.
Toplamak için yetki gerekli mi?	Fransa'da: belirli bir eşiği aşan kamuya açık çağrılar için valiliğe bildirim. Diğer ülkelerde: değişen kurallar.
Raporlama yükümlülükleri	Üyelere yıllık mali rapor, statüye göre vergi beyanı, kamuya açık bağış toplama için yetkililere rapor.

Rotary Vakfı üzerinden yönlendirme

Bağışların vergi indirimini en üst düzeye çıkarmak için bir seçenek, bağışçıları bağışları Disaster Response Fund'a veya belirli bir projeye tahsis ederek Rotary Vakfı'na (TRF) yönlendirmektir. Avantajlar:

Avantaj	Ayrıntı
Vergi indirimi	TRF çoğu ülkede hayır kurumu olarak tanınır
Kaldıraç etkisi	Bir Global Grant'a tahsis edilen DDF, Dünya Fonu tarafından eşleştirilir (Temmuz 2021'den beri %80; nakit katkılar artık eşleştirilmez)
Güvenilirlik	Rotary Vakfı markası dış bağışçılara güven verir
İzlenebilirlik	Entegre TRF raporlama sistemi

Dezavantaj: Ödeme daha yavaştır (hibe başvuru süreci). Anında harcamalar için (H+0 ile H+72 arası) yerel acil durum fonu vazgeçilmezdir.

Dolandırıcılığa karşı koruma

Önlem	Ayrıntı
Kulüp adına özel banka hesabı	Kişisel hesap yok
Zorunlu çift imza	Tek kişi tarafından çekim yok
Her harcama için fişler	İstisna yok, 5 EUR için bile
Fon kullanımı hakkında kamuya açık rapor	Bağışçılara erişilebilir
Yıllık iç denetim	Yönetime karışmayan bir üye (veya gönüllü yeminli mali müşavir) tarafından

Önem	Ayrıntı
Rollerin ayrılması	Harcamayı onaylayan kişi, ödemeyi yapan kişi değildir

Kullanımdan sonra fonu yenileme

Devreye alınmış bir acil durum fonu yenilenmelidir. Fon bir operasyondan sonra boşsa, kulüp 6 ay sonra gelebilecek bir sonraki afete karşı savunmasızdır.

Yenileme planı

Adım	Eylem	Son tarih
1	Operasyonun mali gözden geçirmesi: ne kadar harcandı, ne kadar kaldı	Operasyon sonu + 2 hafta
2	Yenilenecek tutarın hesaplanması	Anında
3	Yönetim kurulu kararı: yenileme yöntemi	Operasyon sonu + 1 ay
4	Uygulama: aidatlar, bağış toplama etkinliği, bütçe tahsisi	6-12 ay boyunca
5	Fon hedef seviyesine yenilendi	Operasyondan sonra < 12 ay

İpucu: Kulüp, fonun başlangıçta karşıladığı harcamaların bir kısmını kapsayan bir Disaster Response Grant veya başka bir dış finansman aldıysa, geri ödeme fonun bir kısmını otomatik olarak yeniler. Bu akışları net biçimde belgeleyin.

Acil durum fonu tüzüğü

Kuralları, kulübün yönetim kurulunca oylanan tek sayfalık bir belgede resmileştirin:

Örnek tüzük

ACIL DURUM FONU TÜZÜĞÜ, [ŞEHİR] Rotary Kulübü

Madde 1, Amaç: Acil durum fonu, kulübün bölgesini veya hizmet ettiği toplulukları etkileyen doğal veya teknolojik afetlere yönelik müdahale operasyonlarını finanse etmeye özel olarak ayrılmıştır.

Madde 2, Hedef tutar: [TUTAR] USD/EUR, yönetim kurulunca yıllık gözden geçirilir.

Madde 3, Finansman: Üye başına [TUTAR] yıllık katkı + yıllık bütçenin [X%]'inin tahsisi + gönüllü bağışlar.

Madde 4, Banka hesabı: [BANKA]'da, kulübün cari hesabından ayrı, özel hesap No. [NUMARA].

Madde 5, Harcama yetkisi: Ölçeğe bakın (< 500: Koordinatör + Sayman / 500-2000: + Başkan / > 2000: yönetim kurulu).

Madde 6, Çift imza: Herhangi bir fon çıkışı, şunlar arasından iki yetkili kişinin yazılı onayını

gerektirir: Sayman, Başkan, Afet Koordinatörü.

Madde 7, İzlenebilirlik: Her harcama, kayıta saklanan bir fişle desteklenir. 24 saat içinde dijital fotoğraf zorunlu.

Madde 8, Raporlama: Kulübe üç ayda bir rapor. Operasyonlar sırasında haftalık rapor. Operasyon sonunda tam rapor.

Madde 9, Yenileme: Fon, devreye alınmasından itibaren 12 ay içinde hedef seviyesine yenilenmelidir.

Madde 10, Denetim: Fon yönetimine karışmayan bir üye tarafından yıllık denetim.

Kabul tarihi: __/__/__ İmza: Başkan _____ Sayman _____

Kontrol listesi, Acil durum fonu

- ☐ Hedef tutar tanımlandı (kulüp büyüklüğü ve risk seviyesine göre)
- ☐ Kulüp adına özel banka hesabı açıldı
- ☐ Fon tüzüğü hazırlandı ve yönetim kurulunca kabul edildi
- ☐ Finansman yöntemi kararlaştırıldı (aidatlar + tahsis + etkinlikler)
- ☐ Fon hedef tutarın en az %50'sine ulaştı
- ☐ Yetkili imza sahipleri belirlendi (en az 3 kişi)
- ☐ Harcama kaydı hazır (dijital + kağıt)
- ☐ Çevrimiçi bağış sayfası önceden yapılandırıldı ve test edildi
- ☐ Bağış sayfası kimlik bilgileri 2 yöneticide saklandı
- ☐ Vergi statüsü doğrulandı (bağış indirimi, raporlama yükümlülükleri)
- ☐ Üç aylık fon raporu kulübe sunuldu
- ☐ Yıllık denetim planlandı

Kulübün acil durum fonu bir savaş hazinesi değildir. Operasyonel bir araçtır; hayat kurtarmak için sabırla bekleyen paradır. Varlığı, kulübün duruşunu dönüştürür: afete kaynak arayarak tepki vermek yerine, kaynak konuşlandırarak tepki verirsiniz. Fark, kazanılan saatlerle ölçülür; ve aileler susuz ve barınsızken, her saat önemlidir.

Notlar

Notlar

BÖLÜM III

KENDİ İMKÂNLARIMIZLA HAREKET ETMEK

Bölüm 12

İlk saatlerin beş adımı

Siz bir lidersiniz. Mesleki krizleri, tıbbi acil durumları, baskı altındaki projeleri yönettiniz. Ama doğal bir afet sıradan bir kriz değildir. İlk saatler her şeyi belirler: müdahalenin etkinliği, en savunmasızların hayatta kalması ve, açık konuşalım, kulübünüzün önümüzdeki aylardaki itibarı.

Bu bölüm, hazırlık planınız hâlâ bir çekmecede durmuş olsa bile uygulayabileceğiniz, sahada test edilmiş beş adımlık bir diziyi sunar. Beş adım. Sırayla. Hiçbirini atlamadan.

Genel bakış, beş adım

#	Adım	Amaç	Zaman aralığı
1	Kişisel güvenlik	Hayatta kalın. Başkasına yardım etmeden önce üyeleri ve ailelerini güvence altına alın.	S+0 ile S+2 arası
2	İletişim	Çağrı zinciri listesini etkinleştirin, her üyeyi bulun, bölgeye ilk mesajı gönderin.	S+2 ile S+4 arası
3	Hızlı değerlendirme	8 kilit soruyu yanıtlamak için 2 ila 4 kişilik bir ekip görevlendirin.	S+4
4	Bölgeyi uyarın	Rotary ağını harekete geçirmek için DG'ye, DRO'ya ve DRFC'ye yapılandırılmış bir SITREP gönderin.	S+4
5	Seferberlik	Kulübün acil durum planını etkinleştirin, ekipler oluşturun, ilk eylemleri başlatın.	S+4 ile S+12 arası

S+12'ye kadar her üyeyi bulmuş, bölgeye sayısal bir değerlendirme sunmuş, ekiplerinizi kurmuş ve ilk harcamaları tetiklemiş olursunuz. Bölüm 13 ila 17, ilk 72 saat ve sonrası için devreye girer. Önce tüm diziyi okuyun, ardından durumunuza uyan adıma geri dönün.

Adım 1, Kişisel güvenlik (mutlak öncelik)

Kimseye yardım etmeden önce, hayatta kalın.

Bu bencillik değil, aritmetiktir: yaralı ya da kayıp bir lider hiçbir şeyi koordine edemez. Başkaları için bir yüke dönüşür. Sahada kaybettiğiniz her Rotaryen, müdahale kapasitenizi azaltır.

Anlık eylemler

1. Kendinizi fiziksel olarak güvence altına alın. Her türlü stabil olmayan yapıdan, yere düşmüş her elektrik hattından, sel riski taşıyan her alandan uzak durun. Bir araçtaysanız, su altında kalmış bir yolu asla geçmeyin; 30 cm su bir SUV'yi sürüklemeye yeter.
2. Ailenizi güvence altına alın. Eşinizin, çocuklarınızın, yaşlı ebeveynlerinizin güvende olduğundan emin olun. Kendi aile planınızı etkinleştirin. Aileniz güvende değilse, hiçbir şeyi yönetmek için zihinsel olarak hazır olamazsınız.
3. Yakın çevrenizi değerlendirin. Etrafınıza bakın. Gördüklerinizi not edin: çökmüş yapılar, yangınlar, gözle görülür yaralıları, gaz kokuları, su sesi. Bu ilk gözlemler ilk raporunuz olacaktır.
4. Acele etmeyin. Yardım için enkaza doğru koşma refleksi insanidir. Aynı zamanda potansiyel olarak ölümcüldür. Sismik artçı sarsıntılar, ikincil çökmeler, gaz sızıntıları değerlendirme yapmadan hareket edenleri öldürür. Durumun sabitlenmesini bekleyin, beş dakika bile olsa.

Oksijen maskesi kuralı

Uçaktaki gibi: başkalarına yardım etmeden önce kendi maskenizi takın. Bu talimatı biliyorsunuz. Onu birebir uygulayın.

Durum	Doğru eylem	Sık yapılan hata
Süregelen deprem	Sağlam bir masanın altına sığınin, sarsıntının bitmesini bekleyin	Sarsıntı sırasında dışarı koşmak
Yükselen sel	Derhal daha yüksek bir yere geçin	Maddi eşyaları kurtarmaya çalışmak
Kasırğa siklon	Fırtına tamamen geçene kadar (göz dâhil) sığınakta kalın	Siklonun gözünün sükûneti sırasında dışarı çıkmak
Toprak kayması	Akışa dik yönde hareket edin	Akış eksenini boyunca kaçmaya çalışmak
Yapısal yangın	Tahliye edin ve acil servisleri arayın	Büyük bir yangını tek başına söndürmeye çalışmak

Kritik nokta: Telefonunuz en değerli aracınızdır. Şarjını dolu tutun. Bir taşınabilir şarj cihazınız

varsa, risk mevsimi boyunca her zaman yanınızda taşıyın.

Adım 2, İletişim (mümkün olan en kısa sürede)

Bir Rotaryen liderin kendi güvenliğinden sonra ilk görevi: temas kurmak.

Şebekeler doymun olacak. Aramalar geçmeyecek. Antenler yıkılmış olabilir. Bunu öngörmeli ve alternatifleri bilmelisiniz.

Çağrı zinciri listesini etkinleştirin

Çağrı zinciri listesi var olan en basit ve en güvenilir iletişim aracıdır. İlkesi:

```
Kulüp Başkanı
|
+-- Başkan Yardımcısı → 5 üyeyi arar (numaralar 1'den 5'e)
|                       her biri durumunu teyit eder
|
+-- Sekreter → 5 üyeyi arar (numaralar 6'dan 10'a)
|                       her biri durumunu teyit eder
|
+-- Sayman → 5 üyeyi arar (numaralar 11'den 15'e)
|                       her biri durumunu teyit eder
|
+-- Afet Koordinatörü → 5 üyeyi arar (16'dan 20'ye)
|                       her biri durumunu teyit eder
|
+-- Geçmiş Dönem Başkanı → kalan üyeleri arar
|                       her biri durumunu teyit eder
```

Her arayan üç soru sorar:

1. Siz ve aileniz güvende misiniz?
2. Evinizde ya da işyerinizde hasar var mı?
3. Müdahaleye katılmak için müsait misiniz?

Her arayan yanıtları derler ve bilgiyi en fazla 60 dakika içinde Başkan'a geri iletir.

Her üyenin durumunu Üye Durum Sayımı sayfasına (Ek A, form 11) kaydedin: kimin güvende ve müsait olduğu, kimin etkilendiği, kimin hâlâ ulaşılamaz olduğu. Bir kulüp dışarıya yardım etmeden önce kendi üyelerinin durumunu bilmeli, ve ulaşılamayan bir üye, bölge güvenli olur olmaz bir ev kontrolünü tetikler.

İletişim araçlarının hiyerarşisi

Bir kanal çalışmadığında bir sonrakine geçin. Sırayla:

Öncelik	Kanal	Neden
1	SMS kısa mesaj	Sesli şebekeler doyduğunda bile geçer
2	WhatsApp Signal (metin)	Düşük bant genişliğinde çalışır, mesajlar sıraya girer
3	Telefon araması	İlk saatlerde genellikle uygun
4	Amatör telsiz (VHF/UHF)	Hücre şebekelerden bağımsız
5	Uydu interneti (Starlink)	Elektriğiniz varsa tam interneti geri getirir
6	Uydu telefonu	Hiç kapsama olmayan bölgeler için ses ve SMS
7	Fiziki haberci	Son çare, birini gönderin

Standart ilk uyarı mesajı

Üyelere ilk mesajınız kısa, olgusal olmalı ve net talimatlar vermelidir. Duyguya yer yok.

Şablon (SMS / WhatsApp):

```
[ROTARY UYARISI - KULÜP ADI]
[Olay türü] [konum]'da
Tarih/Saat: [tarih ve saat]
İlk durum: [tahmini şiddet]
EYLEM: Durumunuzu çağrı zinciri listesi üzerinden teyit edin.
Müdahale için müsaitseniz, [ad + numara]'ya teyit edin.
Toplanma noktası: [konum], saat [saat].
Sonraki mesaj 2 saat içinde.
```

Pratik ipucu: Bu mesajı önceden, doldurulacak boş alanlarla hazırlayın. Telefon notlarınıza kaydedin. Afet vurduğunda, sadece boşlukları doldurup göndermeniz yeterli.

Adım 3, Hızlı değerlendirme (2 ila 4 kişilik bir ekip görevlendirin)

Değerlendirme yapmadan hareket etmek israfa ve mükerrerliğe yol açar. Dört saatlik değerlendirme haftalarca yanlış yönlendirilmiş çabayı önler.

İş dünyasındaki kuralı biliyorsunuz: teşhis olmadan bir projeyi başlatmazsınız. Bir afette de aynıdır, ama teşhisin 4 haftada değil, 4 saatte yapılması gerekir.

Değerlendirme ekibini kurun

Rol	İdeal profil	Görev
Değerlendirme lideri	Deneyimli üye, sentezci zihniyet	Koordine eder, not tutar, raporu kaleme alır
Belgeleyici	İyi bir akıllı telefonu ya da kamerası olan üye	Konum etiketli fotoğraflar, kısa videolar, zaman damgaları
Saha lojistikçisi	Gerekirse arazi aracı olan üye	Aracı sürer, yol erişilebilirliğini değerlendirir
Uzman (opsiyonel)	İnşaat mühendisi, doktor ya da ilgili meslek profesyoneli	Yapıların ya da sağlık ihtiyaçlarının teknik değerlendirmesi

Ekip ekipmanı:

- %100 şarjlı telefon + taşınabilir şarj cihazı
- Bölgenin kâğıt haritası (GPS çalışmayabilir)
- Defter ve kalemler (yalnızca elektroniğe güvenmeyin)
- Yüksek görünürlüklü yelekler (tanınırlık ve güvenlik)
- 8 saatlik su ve gıda
- İlk yardım çantası
- Kafa lambası (gece değerlendirmesi için)
- Hızlı değerlendirme formunun bir kopyası (aşağıya bakınız)

Değerlendirme güzergâhı

Ekip gelişigüzel çıkmamalıdır. Şunları kapsayan bir güzergâh belirleyin:

1. Bölgenizin en yoğun nüfuslu alanları
2. Savunmasız olduğu bilinen alanlar (gecekondu bölgeleri, sel alanları, eski binalar)
3. Kritik altyapı: hastane, sağlık merkezi, okul, pazar, su pompalama istasyonu
4. Ana yol koridorları: geçilebilir mi? Kesilmiş köprü var mı?

4 saatte yanıtlanacak 8 soru

Değerlendirme ekibiniz bu sekiz soruya, kısmi de olsa, olgusal yanıtlarla dönmelidir. Görüş

yok, varsayım yok. Olgular.

#	Alan	Kilit soru	Neyi arıyorsunuz
1	Nüfus	Kaç kişi etkilendi? Yerinden edilen? Yaralı? Kayıp?	Kaba da olsa tahmini rakamlar. Yıkılmış evler × ortalama hane büyüklüğü.
2	Barınak	Kaç ev yıkıldı ya da oturulamaz durumda? Geçici barınaklara ihtiyaç var mı?	Görsel sayım. Yıkılmışı (kurtarılamaz) hasarıdan (onarılabilir) ayırt edin.
3	Su	Su tedariki kesildi mi ya da kirlendi mi?	Muslukları kontrol edin, sakinlerle görüşün, boruları gözlemleyin.
4	Gıda	İnsanların gıdaya erişimi var mı? Kaç gün için?	Dükkanlar açık mı? Hane stokları sağlam mı?
5	Sağlık	Hastaneler ve bakım merkezleri faal mi?	Mümkünse yerinde gidin. Kalan kapasite? Takviye ihtiyacı?
6	Altyapı	Yollar geçilebilir mi? Elektrik? Telekomünikasyon?	Kesilmiş her yolu, elektriksiz her alanı, şebekesiz her alanı not edin.
7	Güvenlik	İkincil riskler var mı?	Beklenen artçı sarsıntılar, yükselen sular, toprak kaymaları, gaz sızıntıları, stabil olmayan yapılar.
8	Savunmasız	Yalnız yaşayan yaşlılar? Refakatsiz çocuklar? Engelli kişiler?	Komşularla görüşün. Savunmasız kişiler çoğu zaman görünmezdir.

Saha veri toplama metodolojisi

Hızlı hasar sayımı (transekt yöntemi):

Bölgenizde paralel çizgiler hâlinde ilerleyin. Her sokak ya da mahalle için sayın:

- Sağlam / hasarlı / yıkılmış bina sayısı
- Gözle görülür evsiz insan sayısı
- Akan su, elektrik varlığı ya da yokluğu
- Yol durumu (geçilebilir / zorlukla geçilebilir / kesilmiş)

Sakinlerle görüşme (grup başına 5 dakika):

Açık uçlu soru sormayın. Kapalı sorular sorun:

- "Ne zamandan beri susuzsunuz?"
- "Burada kaç aile toplandı?"
- "Hastaneye ulaşamayan yaralılar var mı?"
- "Bu mahallede yalnız yaşayan yaşlılar tanıyor musunuz?"

Hızlı değerlendirme raporu, Doldurulacak form

Bu form ana çıktınızdır. Kulüp Başkanı'na, ardından Bölge'ye iletilecektir. Sahada el yazısıyla doldurulmalı, ardından dijitalleştirilip gönderilmelidir.

=====		
HIZLI DEĞERLENDİRME RAPORU - ROTARY KULÜBÜ		
=====		
Kulüp: _____		
Bölge: _____		
Tarih: ____/____/____ Başlangıç saati: ____ Bitiş saati: ____		
Olay türü: _____		
Değerlendirilen alan: _____		
Değerlendirme ekibi:		
Lider: _____	Telefon: _____	
Üye 2: _____	Telefon: _____	
Üye 3: _____	Telefon: _____	
Üye 4: _____	Telefon: _____	

1. ETKİLENEN NÜFUS		

Tahmini etkilenen kişi:	_____	
Tahmini yerinden edilen kişi:	_____	
Bilinen yaralı:	_____	
Teyit edilmiş ölüm:	_____	
Kayıp / ulaşılamayan kişi:	_____	
2. KONUT		

Yıkılmış evler (kurtarılamaz):	_____	
Hasarlı evler (onarılabilir):	_____	
Sağlam evler:	_____	
Geçici barınak ihtiyacı:	EVET / HAYIR	
Evetse, kaç kişi için:	_____	
3. İÇME SUYU		

Su şebekesi faal:	EVET / HAYIR / KISMEN	
Kirlenme riski:	EVET / HAYIR / BİLİNMIYOR	
Mevcut alternatif kaynaklar:	_____	
Tahmini su ihtiyacı (litre/gün):	_____	
4. GIDA		

Gıdaya erişim:	NORMAL / SINIRLI / KESİK	

Açık dükkânlar: EVET / BAZILARI / HAYIR
 Tahmini stok (gün): _____

5. SAĞLIK

En yakın hastane faal: EVET / HAYIR / DOLU
 Sağlık merkezi faal: EVET / HAYIR / DOLU
 Karşılanmayan tıbbi ihtiyaçlar: _____

6. ALTYAPI

Elektrik: EVET / HAYIR / KISMEN
 Telekomünikasyon: EVET / HAYIR / KISMEN
 Ana yollar: GEÇİLEBİLİR / KISMEN / KESİK
 Kesilmiş yollar (liste): _____

7. İKİNCİL RİSKLER

- ☐ Beklenen sismik artçı sarsıntılar
- ☐ Yükselen sular / yeni sel
- ☐ Toprak kaymaları
- ☐ Çökme tehdidi taşıyan stabil olmayan yapılar
- ☐ Gaz sızıntıları ya da tehlikeli maddeler
- ☐ Yerde elektrik hatları
- ☐ Diğer: _____

8. TESPİT EDİLEN SAVUNMASIZ KİŞİLER

Yalnız yaşayan yaşlılar: _____
 Refakatsiz çocuklar: _____
 Engelli kişiler: _____
 Hamile / emziren kadınlar: _____
 İlaçsız kronik hastalar: _____

ANLIK İHTİYAÇLAR (öncelik sırasına göre)

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

72 SAATLİK İHTİYAÇLAR

1. _____
2. _____
3. _____

MEVCUT YEREL KAYNAKLAR

ÖNERİLEN DAĞITIM NOKTALARI

Nokta 1: _____ Kapasite: _____ kişi/gün

Nokta 2: _____ Kapasite: _____ kişi/gün

TAVSİYE: ÖNERİLEN ETKİNLEŞTİRME SEVİYESİ

-
- ☐ DCA-3 (yönetilebilir durum, kulüp + komite beklemede, dış destek gerekmez)
- ☐ DCA-2 (bölge desteği gerekli, komite etkinleştirildi)
- ☐ DCA-1 (büyük afet, tam operasyon, ulusal/uluslararası destek)

Kaleme alan: _____ İmza: _____

Gönderildiği yer: _____ Saat: _____

=====

Adım 4, Bölgeyi uyarın

Üyeleri güvence altına aldınız. Bir saha değerlendirmeniz var. Bilgiyi yukarıya taşıma zamanı.

Rotary katmanlar hâlinde işler. Kulübünüz ilk halkadır. Bölge ikincidir. Bu bilgi yükseltmesi olmadan hiçbir dış kaynak harekete geçirilemez, ne Disaster Response Grant (Afet Müdahale Hibesi), ne ShelterBox, ne de bölgeler arası destek.

Kiminle ve hangi sırayla iletişime geçilecek

Öncelik	İletişim	Neden	Son tarih
1	Bölge Guvernörü (DG)	Karar mercii. DRG'yi etkinleştirebilir.	4 saat içinde
2	Bölge Afet Yardım Görevlisi (DRO)	Bölge operasyonel koordinatörü. Ana irtibat noktanız.	4 saat içinde
3	Komşu kulüpler	Karşılıklı bilgi, takviye olanağı	6 saat içinde
4	Bölgenizin Guvernör Yardımcısı (AG)	Aktarım ve destek	6 saat içinde

Bölgeye yapılacak uyarının içeriği

DG ve DRO'ya mesajınız tam olarak şu unsurları içermelidir:

1. Olayın niteliği (deprem, sel, siklon vb.)
2. Etkilenen alan (şehirler, mahalleler, yaklaşık yarıçap)
3. Tahmini büyüklük (etkilenen kişi sayısı, yıkılan evler)
4. Kulüp durumu (üyeler güvende mi? üyeler etkilendi mi?)
5. Halihazırda başlatılan eylemler (değerlendirme sürüyor, dağıtım başladı vb.)
6. Tespit edilen ihtiyaçlar (kulübün tek başına karşılayamayacağı)
7. Önerilen etkinleştirme seviyesi (DCA-1, DCA-2 ya da DCA-3)

Önerilen format: SITREP (Durum Raporu)

SITREP No. 1 - [ad] Rotary Kulübü
Tarih/Saat: [tarih] [saat]
Olay: [tür] - [konum]

1. DURUM

[3-5 satırlık olgusal açıklama]

2. TAHMİNİ ETKİ

Etkilenen nüfus: [sayı]

Yıkılan/hasarlı evler: [sayı]

Altyapı: [özet durum]

3. KULÜP DURUMU

Güvende üyeler: [sayı] / [toplam]

Etkilenen üyeler: [sayı]

Müdahale için müsait üyeler: [sayı]

4. SÜREN EYLEMLER

[başlatılan eylemlerin listesi]

5. KARŞILANMAYAN İHTİYAÇLAR

[kulübün kapasitesini aşan ihtiyaçların listesi]

6. TAVSİYE

Etkinleştirme seviyesi: DCA-[1/2/3]

DRG ihtiyacı: EVET / HAYIR / DEĞERLENDİRİLECEK

ShelterBox ihtiyacı: EVET / HAYIR / DEĞERLENDİRİLECEK

Sonraki SITREP planı: [tarih/saat]

İletişim: [ad] [telefon] [e-posta]

Bölge etkinleştirme seviyeleri (DCA)

Seviye	Durum	Kim karar verir	Harekete geçirilen kaynaklar
DCA-3	Normal faaliyet, kulüp tarafından tek başına yönetilebilir yerel olay, komite beklemede	Kulüp Başkanı	Kulüp fonları, yerel gönüllüler
DCA-2	Önemli olay, kulüp aşırı yüklü, komite etkinleştirildi	DG + DRO	DRG, komşu kulüpler, bölge kaynakları
DCA-1	Tam ölçekli yardım operasyonu, bölgeyi aşan büyük afet	DG + RI	DRG, Global Grant, ShelterBox, DNA-RAG, uluslararası destek

Küçümsemeyin. Bir DCA-2'yi etkinleştirip sonradan düşürmek, gerçek bir krizle karşı karşıyayken DCA-3'te kalıp 48 kritik saati kaybetmekten iyidir. Afet yönetiminde egonun yeri yoktur.

Adım 5, Seferberlik (kulüp acil durum planını etkinleştirin)

Değerlendirme yapıldı. Bölge uyarıldı. Operasyonel eyleme geçme zamanı.

Kulübün acil durum planını etkinleştirin

Kulübünüzün bir hazırlık planı varsa (bu kitabın II. Bölümü), işte tam da bu anda işe yarar. Yoksa, işte asgari eylemler:

Anlık seferberlik eylemleri:

Eylem	Sorumlu	Son tarih
Müsait üyeleri toplanma noktasına çağırın	Başkan	S+4
Kulüp mekânını açın ya da geçici bir merkez belirleyin	Başkan Yardımcısı	S+4
Önceden konumlandırılmış acil durum kitini çıkarın (varsa)	Afet Koordinatörü	S+4
İlk müdahale ekiplerini oluşturun	Afet Koordinatörü	S+6
İlk acil alımları başlatın (su, gıda)	Sayman	S+6
Gerekirse bağış kanallarını açın	Sayman + Sekreter	S+8
İlk kamuoyu açıklamasını gönderin	Sözcü	S+6
İlk saatten itibaren tüm eylemleri belgeleyin	Sekreter	S+0

İlk ekiplerin oluşturulması

Herkesi her iş için harekete geçirmeyin. İlk günden itibaren ekiplere ayırın:

Ekip	Görev	Asgari mevcut
Değerlendirme ve bilgi	Veri toplamayı sürdür, Bölge ile bağı koru	2-3 kişi
Anlık yardım	Su ve gıda dağıtımı, barınak yardımı	6-10 kişi
Lojistik	Alımlar, taşıma, depolama	3-4 kişi
İletişim	Sözcü, sosyal medya, fotoğraf belgeleme	2 kişi
İdare	Finans, kayıtlar, koordinasyon	2-3 kişi

Bağış kanallarının açılması

Ölçek gerektiriyorsa, bağış kanallarını derhal açın:

1. Özel banka hesabı. Kulübün cari finansından ayrı. Herhangi bir çekim için iki imza gerekli.
2. Çevrimiçi bağış sayfası. Tanınmış bir platform kullanın (GoFundMe, PayPal Giving Fund ya da yerel eşdeğeri).
3. Net iletişim. Bağışların ne için kullanılacağını tam olarak belirtin. "[olay] mağdurlarına yardım, su, gıda, acil barınaklar."

4. Bağış makbuzları. Kulübünüz vergi makbuzu düzenleyebiliyorsa, bunu belirtin; bu bağışları önemli ölçüde artırır.

İlk saatten itibaren belgeleme

Bu, tüm kulüplerin ihmal ettiği ve tüm kulüplerin pişman olduğu noktadır. Belgeleme, misyon sonu idari bir görev değildir. S+0'da başlar.

Belgelemeniz gerekenler:

Ne	Nasıl	Neden
Her alım	Makbuz + fotoğraf	DRG geri ödemesi, izlenebilirlik
Her dağıtım	İmzalı yararlanıcı listesi	TRF için kanıt
Her toplantı	Tarih, saat, katılımcılar, kararlarla notlar	Operasyonel tarihçe
Sahadaki durum	Konum etiketli ve zaman damgalı fotoğraflar	Hasar değerlendirmesi, raporlar
Gönüllü saatleri	Yoklama defteri	Aynı değerlendirme (Global Grant)
Olaylar	Resmi olay raporu	Sigorta, hukuki sorumluluk

Saha ipucu: İlk saatten itibaren bir "belgeleyici" atayın. Bu kişi fotoğraf çekmek, not tutmak, makbuz toplamaktan başka bir şey yapmaz. Kimse müsait değilse, her üyenin fotoğraf ve notlarını gerçek zamanlı gönderdiği özel bir "Belgeleme" WhatsApp grubu kullanın.

Referans zaman çizelgesi: ilk 12 saat

Saat	Eylem	Sorumlu
S+0	Kişisel ve aile güvenliği	Her üye
S+0 ile S+1 arası	Çağrı zinciri listesi etkinleştirme, üye durum kontrolü	Başkan + aktarıcılar
S+1	Durum derlemesi, müsait üyelerin tespiti	Sekreter
S+1 ile S+4 arası	Hızlı değerlendirme ekibinin görevlendirilmesi	Afet Koordinatörü
S+2	Üyelere ilk uyarı mesajı (SMS/WhatsApp)	Başkan
S+4	Hızlı değerlendirme raporu tamamlandı	Değerlendirme ekibi
S+4	Bölgeye uyarı (DG + DRO) SITREP No. 1 ile	Başkan
S+4 ile S+6 arası	Üyelerin toplanma noktasına çağırılması	Başkan
S+6	Ekip oluşumu, görev dağılımı	Afet Koordinatörü
S+6	İlk acil alımlar (su, gıda)	Sayman
S+6	İlk kamuoyu açıklaması	Sözcü
S+8	Gerekirse bağış kanallarının açılması	Sayman
S+8	Bölgeye ikinci SITREP	Başkan
S+12	İlk tam operasyonel brifing	Afet Koordinatörü

Bu bölümün kapsamadığı konular

Beş adım sizi S+12'ye kadar götürür. Örgütlü, bilgili, Bölge ile temas hâlindesiniz ve ilk eylemler sürüyor. Sonraki bölümler şunları kapsar:

- Bölüm 13, Anlık müdahale (0-72 saat): hayatta kalma öncelikleri
- Bölüm 14, Sabitleme (72 saatten 2 haftaya): süregelen operasyonlar
- Bölüm 15, Sahada gönüllü yönetimi
- Bölüm 16, Krizde iletişim
- Bölüm 17, Psikolojik destek

Beş adıma sahipsiniz. Referans zaman çizelgesini yazdırın. Acil durum kitinize koyun. Telefonunuzun sabah 3'te çaldığı gün, tam olarak ne yapacağınızı bileceksiniz.

Notlar

Notlar

BÖLÜM III
KENDİ İMKÂNLARIMIZLA HAREKET ETMEK

Bölüm 13

Acil müdahale: ilk 72 saat

Bir afetin ardından gelen ilk 72 saat, her eylemin iki kat sayıldığı penceredir. Aynı zamanda her hatanın pahalıya mal olduğu penceredir. Önceki bölümün beş adımını uyguladınız. Kulübünüz seferber oldu, Bölge uyarıldı, bir saha değerlendirmeniz var. Şimdi teslim etmelisiniz.

Bu bölüm ilk 72 saati üç öncelik hâlinde yapılandırır, tek başınıza neyi yapabileceğinize ve neyin yükseltme gerektirdiğine karar vermeniz için araçlar verir, ve müdahale eden bir kulüp ile bunu kanıtlayabilen bir kulüp arasındaki farkı yaratacak belgeleme disiplinini kurar.

Genel bakış, üç öncelik

#	Öncelik	Amaç	Zaman aralığı
1	Anlık hayatta kalma	Su, gıda, barınak, acil bakım; önlenabilir ölümleri engelleyen ne varsa.	S+0 ile S+24 arası
2	Savunmasız kişilerin korunması	Yalnız yaşayan yaşlıları, refakatsiz çocukları, yaralıları, kronik hastaları tespit edin ve güvence altına alın.	S+12 ile S+48 arası
3	İletişim	Bölgeye raporlama, üyeler ve bağışçılarla iletişim, medya ve söylentilerin yönetimi.	Sürekli, S+0 ile S+72 arası

Bu üç öncelik paralel yürür, ama disiplinli kaynak tahsisıyla: öncelik 1 karşılanmadığı sürece öncelik 3'e yatırım yapmazsınız. Bölüm sonunda sunulan 72 saat kuralı, sabitleme moduna geçme kararı için karar ağacını sağlar.

Öncelik 1, Anlık hayatta kalma

Anlık hayatta kalma pazarlık konusu değildir. Sahada olma nedeninizdir. Dört alan, bu sırayla.

İçme suyu

İnsanoğlu susuz 72 saatten fazla hayatta kalamaz. Bu ilk çıktınızdır.

Asgari standart (Sphere / DSÖ): kişi başına günde tüm kullanımlar dâhil 15 litre; içme (2,5 ila 3 L), yemek pişirme ve temel hijyen. Acil durum aşamasında, ilk 48 saat için kişi başına günde 7,5 litrelik bir hayatta kalma tabanı geçerlidir ve müdahale sabitlenir sabitlenmez 15 L'ye çıkarılmalıdır.

Çözüm	Kapasite	Tahmini maliyet	Devreye alma süresi
Şişe suyu (yerel alım)	Anlık	0,50-2 USD 1,5 L şişe	Dükkânlar erişilebilirse anlık
Mobil tank (1.000-5.000 L)	70-350 kişi/gün	200-500 USD teslimat	4-12 saat
Taşınabilir su filtreleri (LifeStraw, Sawyer tipi)	LifeStraw kişisel filtre: 4.000 litreye kadar	20-40 USD filtre	Stokta varsa anlık
Arıtma tabletleri	1 tablet = 1 litre	0,05 USD tablet	Stokta varsa anlık
Mobil arıtma istasyonu	500-5.000 L/saat	2.000-10.000 USD	24-72 saat (STK üzerinden)

Kulüp eylemleri:

1. Yerel olarak mevcut tüm şişe suyu stokunu derhal satın alın. Rafları boşaltmaktan çekinmeyin; bu bir acil durum.
2. Kirlenmemiş su kaynaklarını tespit edin (yüksek kuyular, korumalı doğal kaynaklar, sağlam rezervuarlar).
3. Arıtma tabletlerini net talimatlarla dağıtın (litre başına bir tablet, içmeden önce 30 dakika bekleyin).
4. Kulübün önceden konumlandırılmış filtreleri varsa, bunları toplanma noktalarına derhal yerleştirin.
5. Tanker teslimatlarını organize etmek için yerel su dağıtımçılarıyla iletişime geçin.

Uyarı: İçilebilirliğinden emin olmadığınız suyu asla dağıtmayın. Kirlı su dağıtmak, kıtlığın kendisinden daha fazla can kaybına yol açar.

Acil gıda

Gıda ikinci önceliktir. İlk 72 saatte konu dengeli beslenme değil, insanları ayakta tutacak yeterli kalordır.

Asgari standart: kişi başına günde 2.100 kcal (Sphere Standartları).

Gıda türü	Kcal/porsiyon	Raf ömrü	Maliyet
Pirinç (kuru, 400g pişmiş)	~520 kcal	Uzun	0,30 USD
Fasulye mercimek (200g pişmiş)	~230 kcal	Uzun	0,20 USD
Enerji bisküvileri (BP-5 tipi)	270 kcal bar, 540 kcal 2'li paket, ~2.385 kcal 9'lu kutu	5 yıl	paket başına 2-3 USD
Konserveler (ton balığı, sardalye, sebze)	200-400 kcal	2-5 yıl	1-3 USD
Süttozu	500 kcal 100g	12-24 ay	5-10 USD/kg
Bitkisel yağ	900 kcal 100ml	12 ay	2-4 USD/L
Şeker	400 kcal 100g	Süresiz	1-2 USD/kg

5 kişilik 1 aile için / 3 günlük acil gıda sepeti:

Kalem	Miktar	Tahmini maliyet
Pirinç	5 kg	3-5 USD
Fasulye mercimek	2 kg	2-4 USD
Bitkisel yağ	1 litre	2-4 USD
Konserveler (balık ya da et)	6 kutu	6-12 USD
Şeker	1 kg	1-2 USD
Tuz	250 g	0,50 USD
Süttozu	500 g	3-5 USD
Su (yoksa)	20 litre	5-10 USD
Aile başına toplam 3 gün		22-42 USD

Alım lojistiği:

- S+6'dan itibaren 2-3 üyeyi toptancılara ve toptan pazarlara gönderin.
- Hacimli alın. Toptan fiyat pazarlığı yapın, durumu açıklayın.
- Her makbuzu saklayın. Her faturayı fotoğraflayın.
- Yerel dükkânlar kapalı ya da yıkılmışsa, dış tedarik için Bölge ile iletişime geçin.

Acil barınaklar

Konutu yıkılmış ya da oturulamaz durumdaki kişiler barındırılmalıdır. Ev inşa etmiyorsanız, önümüzdeki birkaç gün için hayat koruyorsunuz.

Çözüm	Kapasite	Maliyet	Zaman aralığı
Kamu binaları (okullar, kiliseler, toplum salonları)	50-500 kişi	Ücretsiz (belediyeyle koordinasyon)	Anlık
Aile çadırları (UNHCR tipi, 16 m ²)	5-7 kişi	300-500 USD	24-72s (STK stoku)
Takviyeli brandalar (4 × 6 m)	1 aile (doğaçlama barınak)	10-25 USD	Stokta varsa anlık
ShelterBox (çadır + eksiksiz ekipman)	1 aile (10 kişi)	~1.000 USD	48-96s (Bölge üzerinden sipariş)
Ev sahibi aile yanında konaklama	1 aile	Değişken	Anlık

Toplu barınak kurma, asgari kontrol listesi:

- ☐ Binayı kullanmak için sahibinden ya da belediyeden onay
- ☐ Binanın yapısal kontrolü (büyük çatlak yok, sağlam çatı)
- ☐ Suya erişim (teslimatla bile olsa)
- ☐ Tuvaletlere erişim (asgari her 20 kişiye 1)
- ☐ Asgari aydınlatma (fenerler, güneş enerjili lambalar)
- ☐ Aile bazında alanların ayrılması (brandalarla bile olsa asgari mahremiyet)
- ☐ Kadınlar ve çocuklar için güvenli alan
- ☐ Ad, aile başına kişi sayısı, özel ihtiyaçları içeren giriş defteri
- ☐ Belirlenmiş nokta yöneticisi (Rotaryen ya da güvenilir sakin)
- ☐ Asılı yaşam kuralları (saatler, hijyen, güvenlik, alkol yasağı)

İlk yardım

Kulüp bir tıbbi hizmet değildir. Ama temel ilk yardım, profesyonel acil servisleri beklerken can kurtarabilir.

Kulübün YAPABİLECEĞİ:

- Eğitimli üyeler (PSC1/SST ya da eşdeğeri) tarafından temel ilk yardım
- Mevcut ekipmanla bir ilk yardım istasyonu kurmak
- Triyaj: ağır yaralıları faal hastanelere yönlendirmek
- Bir kulüp doktoru denetliyorsa temel ilaçları (parasetamol, antiseptikler, sargılar) dağıtmak

Kulübün YAPMAMASI gereken:

- Doktor olmadan reçeteli ilaç uygulamak
- İleri tıbbi işlemler yapmak (dikiş, kırık redüksiyonu)
- Uygun eğitim ve ekipman olmadan ağır yaralıları taşımak

- Faal olduklarında acil servislerin yerini almak

Öncelik 2, Savunmasız kişilerin korunması

Savunmasızların tespiti

En savunmasız kişiler çoğu zaman en görünmez olanlardır. Dağıtım noktalarına gelmezler. Yardım için haykırmazlar. Onları gidip bulmanız gerekir.

Grup	Özel risk	Gerekli eylem
Yalnız yaşayan yaşlılar	İzolasyon, hareket edememe, hayati ilaçlar	Ev ziyareti, gerekirse tahliye
Ebeveynlerinden ayrı düşmüş çocuklar	İstismar, travma, hızlı dehidrasyon	Çocuğu ASLA kendiniz devralmayın ya da yerinden oynatmayın: onları yerinde ikili olarak güvence altına alın (asla tek yetişkin çocukla yalnız değil), derhal yetkililere/çocuk koruma hizmetlerine bildirin, konumu, saati ve tarifi not edin (IASC standardı)
Engelli kişiler	Bağımsız tahliye edememe, ekipman kaybı	Tahliye yardımı, ekipman değişimi
Hamile kadınlar	Erken doğum riski, tıbbi takip ihtiyacı	Tıbbi tesise yönlendirme
Kronik hastalar	Tedavi kesintisi (diyabet, diyaliz, HIV)	Acil tespit, eczaneler/hastanelerle irtibat
Evsizler	Sığınacak yedek barınak yok, sosyal ağ eksikliği	Toplu barınaklara entegrasyon

Sistematiik mahalle ziyaretlerini organize edin

Sorumluluk alanınızın sokaklarını dolaşan üye çiftleri organize edin:

1. Her kapıyı çalın. Hâlâ orada bulunan kişileri tespit edin.
2. Konutun durumunu kontrol edin (oturulabilir mi değil mi).
3. Kişinin tahliye için yardıma ihtiyacı olup olmadığını sorun.
4. Su, gıda, ilaca erişimi kontrol edin.
5. Tespit edilen savunmasız kişilerin adreslerini not edin.

6. Kritik her durumu derhal koordinatöre bildirin.

Toplu barınakları güvence altına alma

Kötü yönetilen bir toplu barınak gerilim, hırsızlık, hatta şiddet mekânına dönüşür. Güvenlik bir lüks değil, ilk gecedan itibaren bir zorunluluktur.

Önlem	Detay	Sorumlu
Gece aydınlatması	Ortak ve sıhhi alanlarda güneş enerjili ya da pilli lambalar	Lojistik
Kalıcı bulunma	Geceleyin sahada en az 2 güvenilir Rotaryen ya da gönüllü	Ekip lideri
Alanların ayrılması	Aileler gruplanmış, yalnız kadınlar çocuklar için ayrılmış alan	Nokta yöneticisi
Giriş/çıkış defteri	Kim sahada, kim giriyor, kim çıkıyor	Karşılama
Asılı acil durum numarası	Nokta yöneticisi ve acil servisler için iletişim	İletişim
Net yasaklar	Alkol, silah, şiddet; sıfır tolerans, asılı	Nokta yöneticisi

Öncelik 3, İletişim

İletişim, daha az önemli olduğu için önceliklerin sonuncusu değildir. Üçüncü sırada gelir çünkü ilk ikisi, onlar hakkında iletişim kurulmadan önce başlatılmalıdır. Yapacağınız şey hakkında iletişim kurmazsınız. Yaptığınız şey hakkında iletişim kurarsınız.

İç iletişim (kulüp üyeleri)

Sıklık: İlk 72 saat boyunca her 4 ila 6 saatte bir.

Standart içerik (WhatsApp / SMS):

```
[GÜNCELLEME - Rotary [Kulüp adı]]
[Tarih] [Saat]

DURUM: [2-3 satırlık özet]
SÜREN EYLEMLER: [kısa liste]
İHTİYAÇLAR: [eksik olan]
SONRAKİ TOPLANTI: [konum, saat]
SONRAKİ MESAJ: [saat]
```

Bölgeye iletişim

Format: SITREP (şablon için Bölüm 12'ye bakınız). İlk 72 saat boyunca her 6 saatte bir SITREP (ch00 ile uyumlulaştırılmış tempo), ardından günlük.

SITREP izlenimler değil, rakamlar içermelidir:

- Hizmet verilen yararlanıcıların tam sayısı
- Dağıtılan miktarlar (litre su, öğün sayısı, kitler)
- Görevlendirilen gönüllü sayısı
- Harcanan tutar
- Karşılanmayan ihtiyaçlar

Kamuoyu iletişimi

İlk 24 saatte tek bir açıklama. Olgusal. Sakin. Dramatize etmeden.

İlk açıklama şablonu:

```
[ad] Rotary Kulübü, [tarih] tarihinde [alan]'ı vuran [olay]
sonrasında seferber olmaktadır.

Ekiplerimiz [sayı] saattir sahada. Bugüne kadar:
- ___ aile acil su ve gıda aldı
- ___ kişi ___ geçici barınakta barındırıldı
- ___ Rotaryen gönüllü seferber oldu
```

[Yerel yetkililer / Rotary Bölgesi / diğer kuruluşlar] ile koordinasyon içinde çalışıyoruz.

Yardım etmek için: [bağış bağlantısı ya da bilgi]

Daha fazla bilgi için: [sözcü iletişimi]

Kulübün tek başına yapabileceği vs. dış destek gerektiren

Bu, ilk 72 saatin stratejik sorusudur. Yanıt, olayın ölçeğine ve kulübünüzün kapasitesine bağlıdır. İşte bir karar rehberi.

Kulüp tek başına üstesinden gelebilir (DCA-3)

Alan	Kulübün tek başına eşiği
Etkilenen nüfus	< 500 kişi
Yerinden edilen aileler	< 50 aile
Su dağıtımı	< 200 kişi/gün
Gıda dağıtımı	< 100 aile
Barınaklar	< 3 küçük toplu nokta
Gereken bütçe	< 5.000 USD
Beklenen süre	< 1 hafta
Gereken gönüllü	< 30 kişi

Kulübün Bölgeye ihtiyacı var (DCA-2)

Alan	Bölge gerektiren eşik
Etkilenen nüfus	500 - 5.000 kişi
Yerinden edilen aileler	50 - 500 aile
Gereken bütçe	5.000 - 25.000 USD
Beklenen süre	1 - 4 hafta
Gönüllü takviye ihtiyacı	> 30 kişi
Özel ekipman ihtiyacı	ShelterBox, su arıtma istasyonu
TRF finansmanı ihtiyacı	Disaster Response Grant

Büyük afet, Ulusal/uluslararası destek (DCA-1)

Alan	Uluslararası destek gerektiren eşik
Etkilenen nüfus	> 5.000 kişi
Etkilenen alan	Birkaç belediye ya da bölge
Altyapı	Yıkılmış hastaneler, kesilmiş yollar
Gereken bütçe	> 25.000 USD
Beklenen süre	> 1 ay
Koordinasyon ihtiyacı	Çok kurumlu, hükümet, STK'lar

Karar ağacı: ne zaman yükseltmeli

```

Durum kulübün kapasitesini aşıyor mu?
|
+-- HAYIR → DCA-3: Kulüp tek başına üstesinden gelir, komite beklemede
|       Bölgeyi bilgilendirin (SITREP), ama destek talebi yok
|
+-- EVET → Kulübün > 5.000 USD finansmana ihtiyacı var mı?
|
|   +-- HAYIR → Kulübün ek gönüllüye
|   |       ya da özel ekipmana ihtiyacı var mı?
|   |
|   |   +-- HAYIR → Takviyeli DCA-3: Bölgeden ad hoc
|   |   |       destek talep edin
|   |   |
|   |   +-- EVET → DCA-2: Bölge etkinleştirilmesi, komite etkinleştirildi
|   |   |       → Kulüpler arası koordinasyon için DRG ile iletişime geçin
|   |   |       → Bütçe > 10.000 USD ise bir DRG talep edin
|   |
|   +-- EVET → Etkilenen alan tek bir bölgeyi aşıyor mu?
|   |
|   |   +-- HAYIR → DCA-2: Bölge etkinleştirilmesi, komite etkinleştirildi
|   |   |       → DRG + Global Grant olanağı
|   |   |       → Barınak ihtiyacı varsa ShelterBox
|   |   |
|   |   +-- EVET → DCA-1: Büyük afet, tam operasyon
|   |   |       → Çok bölgeli etkinleştirme
|   |   |       → Global Grant + ShelterBox + DNA-RAG
|   |   |       → RI ile koordinasyon

```

Temel kural: Erken yükseltin. Yardım istemek için aşırı yüklenene kadar beklemeyin. Bir DRG'nin onaylanması tipik olarak 2-4 hafta sürer, adlandırılmış bir fırtına için etki öncesi başvuruda yalnızca 24-48 saat. Bir ShelterBox'ın ulaşması 48-96 saat sürer. İstemek için kırılma noktanıza kadar beklerseniz, kritik günleri kaybedersiniz.

İlk saatten itibaren belgeleme

Kritik olduğu için tekrar edelim: belgeleme operasyonun sonunda değil, S+0'da başlar.

Belgeleme neden hayati

1. DRG geri ödemesi. The Rotary Foundation, harcanan her dolar için kanıtlayıcı belge ister. Eksik bir makbuz bir başvuru geçersiz kılabilir.
2. İtibar. Bağışçılar kanıt ister. Medya fotoğraf ister. Yetkililer rakam ister.
3. Öğrenilen dersler. Belgeleme olmadan geri bildirim olmaz. Ve aynı hatalar tekrarlanır.
4. Hukuki koruma. Şikâyet, kaza ya da uyuşmazlık durumunda belgeleriniz savunmanızdır.

Asgari belgeleme sistemi

Bu beş defteri ilk günden itibaren yerleştirin:

Defter	İçerik	Ortam	Sorumlu
Mali defter	Her harcama, her makbuz, alınan her bağış	Muhasebe defteri + makbuz fotoğrafları	Sayman
Yararlanıcı defteri	Ad, adres, kişi sayısı, alınan yardım, tarih, imza	Önceden basılmış kâğıt formlar	Dağıtım yöneticisi
Gönüllü defteri	Ad, çalışılan saatler, yerine getirilen görevler	Günlük yoklama sayfası	Gönüllü koordinatörü
Operasyonel günlük	Her karar, her olay, her vaka	Koordinatör tarafından tutulan tek defter	Afet Koordinatörü
Fotoğraf dosyası	Her eylemin tarihli ve konum etiketli fotoğrafları	Özel telefon ya da paylaşımlı bulut klasörü	Belgeleyici

Fotoğraf standartları

Fotoğrafların belgesel değeri ancak bu kurallara uyarlarsa olur:

Kural	Detay
Zaman damgası	Kamera ayarlarınızda tarih ve saati etkinleştirin
Konum etiketleme	Fotoğraflar için GPS'i etkinleştirin
Bağlam	Geniş fotoğraflayın (genel görünüm) ARDINDAN yakın çekim (detay)
Rıza	Mağdurların yüzlerini onayları olmadan fotoğraflamayın
Onur	Asla cesetleri, ağır yaralanmaları, sıkıntı içindeki kişileri fotoğraflamayın
Düzen	Günde bir klasör, tarihle adlandırılmış (örn. 2026-03-10)
Yedekleme	Mümkün olan en kısa sürede bulut kopyası (Google Drive, OneDrive)

Günlük rapor şablonu (0-72s)

Bu rapor her akşam saat 20.00'den önce Bölge DRO'suna gönderilir.

GÜNLÜK RAPOR - [ad] Rotary Kulübü

Tarih: [tarih] Gün: G+[sayı]

1. GÜNÜN ÖZETİ (3-5 satır)

2. BUGÜN HİZMET VERİLEN YARARLANICILAR

Dağıtılan su: _____ litre
 Dağıtılan öğün: _____ öğün
 Hijyen kitleri: _____ kit
 Barındırılan aileler: _____ aile
 İlk yardım: _____ kişi

3. GÖNÜLLÜLER

Aktif Rotaryenler: _____
 Aktif Rotaryen olmayanlar: _____
 Kümülatif saat: _____ saat

4. FİNANS

Günlük harcamalar: _____ USD
 Kümülatif harcamalar: _____ USD
 Mevcut fonlar: _____ USD

5. OLAYLAR

☐ Olay yok
☐ Bildirilen olay(lar): _____

6. KARŞILANMAYAN ACİL İHTİYAÇLAR

7. YARIN İÇİN ÖNGÖRÜLER

Kaleme alan: _____

Onaylayan: _____

Gönderildiği yer: Bölge DRO [numara] - Saat: _____

72 saat kuralı

72 saat sonra bu yedi soruyu yanıtlayabilmelisiniz. Yanıtlayamıyorsanız, müdahalenizde bir şey eksik demektir.

#	Soru	Beklenen yanıtınız
1	Kaç kişiye yardım ettiniz?	Defterlerinizden alınan tam rakam
2	Kaç gönüllü seferber oldu?	Kümülatif saatlerle tam rakam
3	Ne kadar harcadınız?	Her harcama için makbuzlarla tam tutar
4	Karşılanmayan ihtiyaçlar neler?	Önceliklendirilmiş ve sayısallaştırılmış liste
5	Etkinleştirme seviyeniz nedir?	DCA-3, 2 ya da 1, Bölge ile teyit edilmiş
6	Bir DRG talep ettiniz mi?	Evet (sürüyor onaylandı) ya da Hayır (gerekmiyor)
7	Önümüzdeki 7 gün için kapasiteniz nedir?	Sürdürebileceğinizin dürüst değerlendirmesi

S+72'de sabitlemeye zorunlu geçiş

S+72'de, gönüllüler acil durum modunda devam etmek istese bile sabitleme aşamasına (Bölüm 14) geçersiniz. Bu pazarlık konusu değildir. Üç neden:

1. Acil durum temposu sürdürülemez, 72s'nin ötesinde hatalar, kazalar, tükenme.
2. İhtiyaçların niteliği değişir: kurtarmadan sürekliliğe geçiyoruz (günlük öğünler, barınma, hijyen).
3. Dış koordinasyon bu sinyali bekler: Kızılhaç, belediye, DRO kendilerini aşamalara göre organize eder.

Geçiş yapmak yavaşlamak anlamına gelmez. Tempo değiştirmek anlamına gelir: en fazla 8 saatlik günler, katı rotasyonlar, resmileştirilmiş defterler, kontrollü bütçe.

Bu yedi soruyu kesin rakamlarla yanıtlayabiliyorsanız, müdahaleniz yapılandırılmıştır. Sabitleme aşamasına hazırsınız.

Notlar

Notlar

BÖLÜM III
KENDİ İMKÂNLARIMIZLA HAREKET ETMEK

Bölüm 14

İstikrar: 72 saatten 2 haftaya

İlk 72 saatin adrenalinini yatıştır. Profesyonel kurtarma ekipleri yerinde, ya da değil. Medya bakışlarını başka yöne çevirmeye başlar. Ve işte gerçek iş o zaman başlar.

Sabitlenme aşaması en uzun, en maliyetli ve en zorlu olanıdır. Hazırlıksız kulüplerin çıktığı aşamadır: gönüllü tükenmesi, mali kayma, operasyonel kontrol kaybı. Aynı zamanda iyi örgütlenmiş bir kulübün kalıcı fark yarattığı aşamadır.

Bu bölüm dört süregelen operasyonu kapsar: toplum mutfakları, dağıtım noktaları, günlük koordinasyon ve mali yönetim. Her bölüm doğrudan operasyonel olacak şekilde tasarlandı; bu sayıları fotokopiyle çoğaltıp bir ekip liderine verebilirsiniz.

Toplum mutfakları

Mağdurların artık yemek pişirme olanağı kalmadığında, dükkânlar kapalıyken, aile gıda stokları tükendiğinde, toplum mutfağı operasyonunuzun lojistik kalbi hâline gelir. Aynı zamanda en karmaşık ve en riskli konumlardan biridir. Bir afetin ortasında toplu bir gıda zehirlenmesi, afet içinde bir afet olurdu.

Ölçeklendirme

Bir mutfak kurmadan önce hedef kapasitenizi belirleyin. Bu tablo kapasiteyi gerekli kurulumla bağlar.

Hedef kapasite	Aşçılar	Mutfak yardımcıları	Lojistik	Ekip lideri	Toplam personel	Asgari alan
100 öğün/gün	2	4	3	1	10	30 m ²
200 öğün/gün	3	6	5	1	15	50 m ²
500 öğün/gün	5	12	10	2	29	100 m ²

DRG için gösterge: Dağıtılan her öğün ölçülebilir bir çıktıdır. 14 gün boyunca 200 öğün/gün = 2.800 öğün = sorumluluk raporunuzda sağlam bir rakam.

Eksiksiz ekipman

Pişirme ekipmanı

Ekipman	Miktar (200 öğün/gün için)	Tahmini maliyet
Endüstriyel gaz ocakları (2 gözlü)	3 adet	300-600 USD
50 litrelik paslanmaz çelik tencereler	4 adet	300-600 USD
Endüstriyel tavalar sote tavaları (60 cm çap)	2 adet	100-200 USD
HACCP kesme tahtaları (renk kodlu)	1 set (kırmızı, yeşil, mavi)	30-50 USD
Profesyonel bıçaklar (şef, sebze, ekmek)	1 set	40-80 USD
Paslanmaz çelik servis gereçleri (kepçeler, spatulalar, maşalar)	10 parça	50-100 USD

Ekipman	Miktar (200 öğün/gün için)	Tahmini maliyet
Paslanmaz çelik gastronorm kaplar (GN 1/1 ve 1/2)	10 adet	150-250 USD
Taşıma için termal kaplar	2 adet	100-300 USD
Katlanır çalışma masaları	4 adet (en az 4 doğrusal m)	200-400 USD
Mutfak terazisi (30 kg kapasite)	1 adet	30-50 USD

HACCP kesme tahtası renk kodu: Kırmızı = çiğ et. Sarı = çiğ kümes hayvanı. Mavi = balık ve deniz ürünleri. Yeşil = meyve ve sebze. Beyaz = süt ürünleri ve unlu mamuller. Kahverengi = pişmiş et. Bu ayırım çapraz bulaşmayı önler. Opsiyonel değildir.

Hijyen ve gıda güvenliği

Ekipman	Miktar gün	Maliyet
Depolu bağımsız el yıkama istasyonu	1 adet (sabit)	100-300 USD
Sıvı antibakteriyel sabun, temassız	2 litre gün	5 USD/gün
El dezenfektanı (istasyon başına 1 L)	4 litre gün	10 USD/gün
Nitril tek kullanımlık eldivenler	100 çift gün	10 USD/gün
Bone saç örtüsü	20 gün	3 USD/gün
Tek kullanımlık ya da yıkanabilir önlükler	10 gün	5 USD/gün
Takviyeli 120 L çöp poşetleri	20 gün	5 USD/gün
Gıdaya uygun temizlik ürünleri	2 litre gün	5 USD/gün
Gıda prob termometresi	2 adet (sabit)	30-50 USD
Soğutma termometresi	2 adet (sabit)	20-30 USD
Mutfak ilk yardım çantası	1 adet (sabit)	30-50 USD
F sınıfı yangın söndürücü (yağ yangınları)	pişirme bölgesi başına 1	40-80 USD

El yıkama istasyonu zorunludur. İstisnası yoktur. Pişirme alanının girişine temiz su ve sabunu bir el yıkama istasyonu kuramıyorsanız, mutfağı açamazsınız.

Depolama

Ekipman	Miktar	Maliyet
Buzdolabı ya da mobil soğuk oda	1 adet (elektrik varsa)	500-2.000 USD
Sert 100 L soğutucular	4 adet	300-600 USD
Buz kalıpları poşet buz	20 kg/gün	10 USD/gün
Yükseltilmiş raflar (zeminden en az 15 cm)	4 adet	100-200 USD
Kuru gıdalar için hava geçirmez kaplar	10 adet	50-100 USD
Yağmur/güneş koruma brandaları	50 m²	50-100 USD
Mutfak çadırı yapısı (6 × 3 m)	1 adet	500-1.500 USD

Pazarlık edilemez 5 hijyen kuralı

Bu beş kural, gerekirse birkaç dilde, pişirme alanında görünür şekilde asılmalıdır. Her brifingde tekrarlanmalıdır. Bunlar öneri değil, zorunluluktur.

#	Kural	Standart	Doğrulama
1	El yıkama	Her işlemten önce, her aradan sonra, tuvaleti kullandıktan sonra	Ekip lideri tarafından doğrudan gözlem
2	Çiğ/pişmiş ayrımı	Çiğ ve pişmiş gıdalar arasında asla temas yok. Gereçler renkle ayrılmış.	Tahtaları ve gereçleri kontrol edin
3	Tam pişirme	İç sıcaklık ≥ 63 °C (etler), ≥ 74 °C (kümes hayvanı)	Her serviste prob termometresi
4	Soğuk zincir	Bozulabilir gıdalar 0 ile 4 °C arasında. Mümkün değilse: yalnızca bozulmayanlar.	Sabah 06.00 ve öğleden sonra 14.00'te soğutucu termometresi
5	Sürekli temizlik	Yüzeyler en az her 2 saatte bir dezenfekte edilir	İmzalı temizlik defteri

Günlük hijyen kontrol listesi

Bu kontrol listesi günde iki kez, sabah ve akşam, mutfak ekip lideri tarafından doldurulur.

- ☐ 06.00'da soğutucu sıcaklığı kontrol edildi: ____ °C (kabul edilebilir: 0-4 °C)
- ☐ 14.00'te soğutucu sıcaklığı kontrol edildi: ____ °C
- ☐ Her vardiya başlangıcında el yıkama doğrulandı
- ☐ KKD kullanımı doğrulandı (bone, önlük, eldiven)
- ☐ Çalışma yüzeyleri her servisten önce dezenfekte edildi
- ☐ Pişirme sıcaklığı prob termometresiyle doğrulandı: ____ °C
- ☐ Çöpler her servis arasında boşaltıldı
- ☐ Zeminde gıda yok, yükseltilmiş depolama doğrulandı
- ☐ İzlenebilirlik defteri dolduruldu (her partinin kaynağı, tarihi, saati)
- ☐ Mutfaktaki hasta her kişinin derhal bildirilmesi
- ☐ Gün sonu tam temizlik yapıldı

Personel rotasyonları

Günü kapsamak için üç rotasyonlu ekip. Bir mutfak gönüllüsü asla 8 ardışık saati aşmamalı; mutfak yorgunluğu tehlikelidir (yanıklar, kesikler, hijyen hataları).

Rotasyon	Saatler	Ana görevler
Sabah ekibi	05.00 - 13.00	Kahvaltı + öğle yemeği hazırlığı
Öğleden sonra ekibi	12.00 - 20.00	Öğle servisi + akşam yemeği hazırlığı + temizlik
Gece ekibi	19.00 - 23.00	Akşam servisi + tam temizlik + ertesi gün hazırlığı

Ekipler arasındaki bir saatlik örtüşme kasıtlıdır: bilgi aktarımına ve sürekliliğe olanak tanır.

Toplum mutfak bütçesi

Günlük işletme maliyetleri

Kalem	100 öğün/gün	200 öğün/gün	500 öğün/gün
Gıda (2-4 USD/öğün)	200-400 USD	400-800 USD	1.000-2.000 USD
Gaz yakıt	25 USD	45 USD	100 USD
Hijyen sarf malzemeleri	15 USD	25 USD	50 USD
Tek kullanımlık sofa takımı	30 USD	60 USD	150 USD
İçme suyu (pişirme + temizlik)	20 USD	35 USD	75 USD
Buz soğutma	15 USD	25 USD	50 USD
Günlük toplam	305-505 USD	590-990 USD	1.425-2.425 USD
14 gün üzerinden toplam	4.270-7.070 USD	8.260-13.860 USD	19.950-33.950 USD

İlk yatırım (dayanıklı ekipman)

Ekipman	Tahmini maliyet
Endüstriyel ocaklar (4'lü set)	400-800 USD
50 L paslanmaz çelik tencereler (4'lü set)	300-600 USD
Katlanır masalar (4 adet)	200-400 USD
Gastronorm kaplar (10'lu set)	150-250 USD
Mutfak çadırı yapısı (6 × 3 m)	500-1.500 USD
Bağımsız el yıkama istasyonu	100-300 USD
100 L soğutucular (4 adet)	300-600 USD
Muhtelif (söndürücüler, termometreler, KKD)	200-400 USD
Toplam ilk yatırım	2.150-4.850 USD

Finansman: Disaster Response Grant (azami 25.000 USD), 14 gün için 200-500 öğün/gün'lük bir toplum mutfak bütçesini karşılar. Başvurunuzda kalem kalem bir bütçe sunun. Yukarıdaki rakamlar doğrudan kullanılabilir.

Gıda tedarik zinciri

Kaynak	Mal türü	Avantajlar	Önlemler
Yerel toptan pazarlar	Kuru gıdalar, taze	Yerel ekonomiyi destekler, hızlı	Tüm makbuzları saklayın (TRF)
Yerel gıda bağışları	Taze ürün, konserve	Ücretsiz, hızlı	Son kullanma tarihlerini sistematik kontrol edin
Gıda bankaları	Konserve, kuru gıdalar	Büyük hacim, ücretsiz	Değişken teslimat süresi
Ortak STK'lar (WFP, Kızılağaç)	Yemeye hazır rasyonlar	Garantili beslenme standartları	Mükerrerlikten kaçınmak için koordinasyon
Süpermarketler (toptan anlaşması)	Tüm türler	Resmi faturalar	Afet fiyatlandırması pazarlığı yapın

Stok yönetimi, mutlak kurallar:

1. FIFO (İlk Giren, İlk Çıkar). En eski mallar önce çıkar. İstisnasız.
2. Etiketleme. Alınan her parti, kabul tarihiyle etiketlenir. Etiket yoksa = depolama yok.
3. Günlük envanter. Her sabah 07.00'den önce. Kalan stok deftere not edilir.
4. Önceden sipariş. Kuru gıdalar için tedarik siparişi 48 saat önceden verilir.
5. Tampon stok. Her zaman 3 günlük bozulmayan stok bulundurun.
6. Uygunsuz bağışların reddi. Bir bağış son kullanma tarihi geçmiş, kötü ambalajlanmış ya da bileşimi bilinmiyorsa reddedilir. Nazikçe ama kesin biçimde.

200 kişi için örnek menüler

Menüler basit, besleyici, yerel gıda alışkanlıklarına uyarlanmış ve temel ekipmanla gerçekleştirilebilir olmalıdır.

3 günlük rotasyonlu menü şablonu:

Gün	Kahvaltı (600 kcal)	Öğle yemeği (800 kcal)	Akşam yemeği (700 kcal)
1. Gün	Sütlü pirinç lapası + şeker + çay	Pirinç + kırmızı fasulye + yağ + sebze	Yoğun mercimek çorbası + ekmek
2. Gün	Ekmek + fıstık ezmesi + çay	Makarna + domates sosu + sardalye	Pirinç + sebze güveci
3. Gün	Mısır lapası + süt + şeker	Pirinç + balık konservesi + sote sebze	Fasulye çorbası + ekmek + peynir

200 kişi için miktarlar / 1 ana öğün:

İçerik	Miktar	Toplam ağırlık
Pirinç (temel)	200 g/kişi (çiğ)	40 kg
Fasulye (protein)	80 g/kişi (çiğ)	16 kg
Bitkisel yağ	20 ml/kişi	4 litre

İçerik	Miktar	Toplam ağırlık
Sebze (soğan, domates, havuç)	100 g/kişi	20 kg
Tuz	3 g/kişi	600 g
Pişirme suyu	kg pirinç başına 3 L	120 litre

Dağıtım Noktaları (PODs)

Dağıtım noktası, lojistiğinizle mağdurlar arasındaki arayüzdür. Kötü örgütlenmiş bir POD, saatlerce bekleme, gerilim, itiş kakış, kayırmacılık suçlamaları demektir. İyi örgütlenmiş bir POD, sorunsuz, izlenebilir ve onurlu bir operasyon demektir.

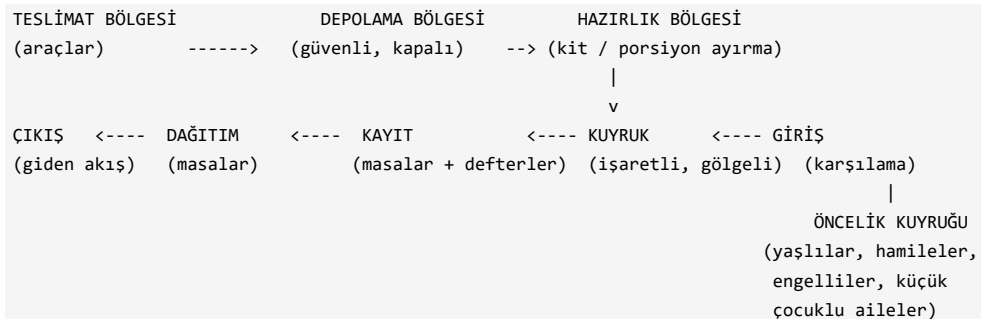
Alan seçimi

Bir POD alanı gelişigüzel seçilmez. Bu kriterleri sistematik olarak uygulayın.

Kriter	Asgari standart	Yorum
Yol erişilebilirliği	Teslimat aracıyla geçilebilir yol	Günlük kontrol edin, koşullar değişir
Yararlanıcılara uzaklık	Hedef nüfusa yarıçap ≤ 2 km	Bunun ötesinde yaşlılar ve engelliler gelmez
Güvenlik	Risk bölgelerinden uzak (sel, toprak kayması)	Günlük risk değerlendirmesi
Yüzey	200 yararlanıcı/gün için asgari 200 m ²	Kuyruk, kayıt, dağıtım, çıkış dâhil
Gölge	Çadır, branda ya da ağaç	Güneşte beklemek baygınlık ve öfkeye yol açar
Otopark	Teslimat araçları için alan	Yaya alanından ayrı
Görünürlük	Nüfusun bildiği konum	Kilise, okul, pazar meydanı

Fiziksel düzen

Akış tek yönlü olmalıdır. Yararlanıcılar asla geri gitmemeli ya da yardımını çoktan almış olanlarla yollarını kesiştirmemelidir.

Bir POD için gerekli ekipman

Ekipman	Miktar	Tahmini maliyet
Katlanır masalar (kayıt + dağıtım)	6	120-240 USD
Çadırlar ya da brandalar (asgari 30 m ²)	2	200-600 USD
Kalabalık kontrol bariyerleri ya da işaret bandı	100 metre	30-60 USD
Bilgi tabelaları (saatler, talimatlar)	4	20-40 USD
Megafon ya da taşınabilir PA sistemi	1	30-80 USD
Kâğıt defter + kalemler (zorunlu yedek)	500 form + 20 kalem	20-40 USD
Yüksek görünürüklü yelekler	15	45-75 USD
Kuyruk için içme suyu noktası	1 bidon 20 L + bardaklar	15-30 USD
İlk yardım çantası	1	30-50 USD
Kayıt personeli için sandalyeler	6	30-60 USD
Toplam		540-1.275 USD

Kalabalık yönetimi

Kalabalık yönetimi teorik bir konu değildir. Çaresiz, yorgun, aç insanlar güneşte çocuklarıyla beklerken, işte bu patlayıcı bir durumdur. Sizin işiniz onu patlamadan önce etkisizleştirmektir.

Yönetim kuralları:

Kural	Detay
Bekleme bölgesinde azami kapasite	Aynı anda 50 kişi
Ayrı öncelik kuyruğu	Yaşlılar, hamile kadınlar, < 5 yaş çocuklu aileler, engelliler
Personel/kuyruk oranı	Bekleyen 50 kişi başına 1 yönetim görevlisi
Düzenli iletişim	Her 15 dakikada bir megafon: ilerleme, tahmini bekleme süresi
Bekleme > 1 saat	Su dağıtım. Zaman biletleri dağıtım (şu saatte gelin).
Mutlak yasak	Malzemeleri asla kalabalığa fırlatmayın. Asla.
Durdurma protokolü	İtiş kakış ya da arbede olursa: dağıtımın derhal durdurulması, personelin tahliyesi, sükûnete dönüşten sonra devam

Öncelik kuyruğu bir iyilik değil, insani bir standarttır. Savunmasız kişiler saatlerce bekleyemez. Öncelik kriterlerini açıkça asın. Onları megafonda açıklayın. Şeffaflık kırgınlığı etkisizleştirir.

Yararlanıcı kaydı

Yardım alan her kişi kaydedilir. İstisnasız. Bu, izlenebilirliğin, eşitliğin (mükerrer yok) ve bağışçılara ve TRF'ye hesap verebilirliğin temelidir.

Kayıt formu, toplanacak veriler:

Alan	Tür	Zorunlu	Amaç
Benzersiz numara	POD-[NNN] (örn. POD1-001)	Evet	Benzersiz tanımlama, mükerrer önleme
Hane reisinin tam adı	Metin	Evet	Tanımlama
Kimlik (tür + numara)	Metin	Varsa	Doğrulama
Hanedeki kişi sayısı	Sayı	Evet	Miktar hesaplaması
Adres ya da konum	Metin	Evet	İhtiyaçların haritalanması
Özel ihtiyaçlar	Onay kutuları	Evet	Yardımanın uyarlanması
Alınan malzemeler (tür, miktar, tarih)	Tablo	Evet	TRF izlenebilirliği
İmza ya da parmak izi	İmza	Evet	Teslim alma kanıtı

Kontrol edilecek özel ihtiyaçlar:

- ☐ Bebek (< 2 yaş), süt, bez ihtiyacı
- ☐ Çocuklar (2-12 yaş), çocuk gıda ihtiyaçları
- ☐ Yaşlı (> 70 yaş), ilaç ihtiyacı, azalmış hareket kabiliyeti
- ☐ Engelli kişi, tür: ____
- ☐ Hamile / emziren kadın
- ☐ Tedavi gerektiren kronik hastalık, tür: ____

Kayıt lojistiği:

- Asgari 500 önceden basılı form (mümkünse afetten önce yazdırın)
- Yeniden kullanılabilir laminatlı yararlanıcı kartı (sonraki dağıtımlarda mükerrerliği önler)
- Gün sonunda elektronik tabloya giriş (dijital yedekleme zorunlu)
- Koordinatöre ve Bölgeye iletilen günlük istatistikler

Saatler ve tempo

Parametre	Önerilen standart
Açılış saatleri	08.00 - 16.00 (azami 8 saat)
Açılış öncesi brifing	07.30 (30 dakika)
Personel arası	12.00 - 13.00 (kapanış ya da rotasyon)
Temizlik ve depolama	16.00 - 17.00
Günlük rapor	17.00 - 18.00

Günlük koordinasyon

Koordinasyon, insani bir operasyonu iyi niyetli kaostan ayıran şeydir. Günde üç randevu

operasyonunuzu yapılandırır.

Sabah brifingi (07.00, 30 dakika)

Bu brifing tüm ekip liderleri için zorunludur. Saha gönüllüleri talimatları brifingden sonra ekip liderlerinden alır.

Nokta	Sorumlu	Süre
Durum özeti (düünden bu yana gelişim, yeni bilgiler)	Afet Koordinatörü	5 dk
Stok ve tedarik durumu (beklenen kıtlıklar, gelen teslimatlar)	Lojistik yöneticisi	5 dk
Ekip görevlendirmesi ve günlük görevler (kim ne yapar, nerede, hangi saate kadar)	Ekip lideri	10 dk
Güvenlik noktaları (hava, kaçınılacak bölgeler, önceki gün olayları)	Güvenlik görevlisi	5 dk
Ekip liderlerinden sorular	Herkes	5 dk

Brifing çıktısı: Her ekip lideri şunlarla ayrılır:

1. Günün görevi, yazılı olarak
2. Teyit edilmiş mevcudu
3. Tespit edilmiş lojistik ihtiyaçları
4. Günün acil durum numarası

Öğle noktası (12.30, 15 dakika, telsiz ya da WhatsApp ile)

Koordinatör ile her ekip lideri arasında hızlı bir kontrol:

- Sabah hedeflerine karşı ilerleme
- Karar gerektiren karşılaşılan sorunlar
- Gerekirse öğleden sonra düzeltmeleri

Akşam değerlendirmesi (19.00, 30 dakika)

Nokta	İçerik	Süre
Ne iyi gitti	Her ekip lideri bir başarı paylaşır	5 dk
Karşılaşılan zorluklar ve bulunan çözümler	Ortak tartışma	10 dk
Yarın için düzeltmeler	Koordinatörün kararları	5 dk
Günlük raporun doğrulanması	Rakamlar, olaylar, ihtiyaçlar	5 dk
Ertesi gün planının duyurulması	Kim, ne, nerede, ne zaman	5 dk

Değerlendirmenin mutlak kuralı: Kimse değerlendirmeden hüsrana uğramış ve sessiz ayrılmaz. Bir üyenin bir sorunu varsa, onu şimdi söyler. Söylenmemiş şeyler ekipleri yorgunluktan daha hızlı

öldürür.

Bölgeye günlük rapor

Günlük rapor 20.00'den önce DRO'ya gönderilir. Bölüm 13'te tanımlanan formatı kullanır. Sabitleme aşamasında şunları ekleyin:

- Durumun gelişimi (iyileşme, bozulma, durgunluk)
- DRG takibi (alınan tutar, harcanan tutar, bakiye)
- Diğer aktörlerle koordinasyon (STK'lar, yetkililer, diğer kulüpler)
- 3 günlük öngörü (yalnızca yarın değil)
- Yardım ihtiyaçları (gönüllüler, ekipman)

Afette mali yönetim

Bir afette para hem bir hızlandırıcı hem bir risktir. İyi yönetilirse can kurtarır. Kötü yönetilirse kulübün itibarını yıkar ve The Rotary Foundation'a finansman başvurularınızı geçersiz kılar.

Temel ilke: ilk kuruştan itibaren mutlak izlenebilirlik

Bir afet operasyonunda "makbuzsuz küçük alım" diye bir şey yoktur. Her harcama belgelenir. Her bağış kaydedilir. Her dağıtım takip edilir. Bu bürokrasi değildir, şunların olmazsa olmazıdır:

1. DRG geri ödemesini almak
2. Bağışçılara bağışların kullanımını gerekçelendirmek
3. Kulüp üyelerine hesap vermek
4. Uyuşmazlık durumunda kendinizi hukuken korumak

Afet mali defteri

İlk alımdan itibaren özel bir defter açın. Onu kulübün cari muhasebesinden tamamen ayırın.

Defter formatı:

Tarih	Saat	Açıklama	Kategori	Tedarikçi	Tutar (USD)	Ödeme yöntemi	Makbuz No.	Onaylayan
03/10	08.30	Şişe suyu (200 × 1,5L)	Su	X Süpermarket	150,00	Nakit	R-001	[baş harfler]
03/10	10.00	Pirinç 50 kg (5 çuval)	Gıda	Y Toptancı	125,00	Havale	R-002	[baş harfler]
03/10	14.00	Brandalar 4×6m (10 adet)	Barınak	Z Hırdavatçı	200,00	Nakit	R-003	[baş harfler]

Standart kategoriler:

- Su
- Gıda
- Barınak
- Hijyen
- Sağlık / ilk yardım
- Taşıma / yakıt
- İletişim
- Ekipman / malzeme
- Muhtelif (sistematik olarak gerekçelendirilecek)

Makbuz yönetim prosedürü

1. Toplama: Alım yapan her üye orijinal makbuzu aynı gün iade eder.
2. Numaralandırma: Her makbuz sıralı bir numara alır (R-001, R-002...).
3. Fotoğraflama: Her makbuz derhal fotoğraflanır (dijital yedekleme).
4. Dosyalama: Orijinal makbuzlar tarihe göre, sayısal sırayla bir klasörde dosyalanır.
5. Giriş: Her makbuz 24 saat içinde mali deftere girilir.
6. Onay: Defterin her satırı ikinci bir yönetici tarafından karşı imzalanır (çift kontrol).

Bir alımın makbuzu yoksa: Üye, tarihi, tutarı, alımın niteliğini ve eksik makbuzun nedenini belirten yeminli bir beyan yazar. Bu ara sıra kabul edilebilir kalır, ama kural hâline gelmemelidir.

Özel bağış banka hesabı

Kulüp kendi bağış kanallarını açarsa, ki önemli herhangi bir operasyon için açmalıdır, kurallara katılır.

Kural	Detay	Neden
Ayrı hesap	Afet için özel açılmış, kulübün cari hesabından ayrı	Şeffaflık, izlenebilirlik
Çift imza	Herhangi bir çekim ya da havale iki imza gerektirir (başkan + sayman ya da başkan yardımcısı)	Suistimalin önlenmesi
Bağış defteri	Alınan her bağış kaydedilir (bağışçı, tutar, tarih, yöntem)	Teşekkürler, vergi makbuzları
İletişim	Fonların kullanımı hakkında bağışçılara aylık rapor	Güven ve şeffaflık
Kapanış	Operasyon bittiğinde hesap kapatılır ve bakiye tahsis edilir	Atıl fon yok

Fonların kullanımı, öncelik hiyerarşisi:

Öncelik	Kullanım	Bütçenin gösterge % 'si
1	Mağdurlar için doğrudan alımlar (su, gıda, barınak, hijyen)	%70-80
2	Operasyonel lojistik (taşıma, yakıt, ekipman)	%10-15
3	İletişim ve koordinasyon	%3-5
4	İdari maliyetler (baskı, sarf)	%2-5
5	Beklenmedik durum rezervi	%5

Afet fonlarıyla ASLA finanse edilmemesi gerekenler:

- Görevde olmayan Rotaryenler için öğün ya da konaklama
- Rotary markalı giysi ya da promosyon ürünleri
- Operasyonla doğrudan ilgili olmayan seyahat ya da geziler
- Eğlence ya da ağırlama giderleri

Haftalık mali rapor

Her hafta sayman, Bölgeye gönderilen ve üyelere sunulan bir mali rapor üretir.

HAFTALIK MALİ RAPOR

[ad] Rotary Kulübü - Operasyon [ad]

[tarih] ile [tarih] arası hafta

1. MEVCUT FONLAR

Hafta başı bakiyesi: _____ USD
Bu hafta alınan bağışlar: _____ USD
Alınan DRG: _____ USD
Diğer finansman: _____ USD
TOPLAM MEVCUT: _____ USD

2. HAFTANIN HARCAMALARI

Su: _____ USD
Gıda: _____ USD
Barınak: _____ USD
Hijyen: _____ USD

Sağlık: _____ USD
 Taşıma / yakıt: _____ USD
 Ekipman / malzeme: _____ USD
 İletişim: _____ USD
 Muhtelif: _____ USD
 TOPLAM HARCAMALAR: _____ USD

3. BAKİYE

Hafta sonu bakiyesi: _____ USD

4. PROJEKSİYON

Gelecek hafta planlanan harcamalar: _____ USD

Öngörülen açık: _____ USD

Ek finansman ihtiyacı: EVET / HAYIR

5. TOPLANAN MAKBUZ SAYISI:

Eksik makbuz sayısı: _____

Düzeltilici eylemler: _____

Kaleme alan: _____ (Sayman)

Onaylayan: _____ (Başkan)

Tarih: _____

Disaster Response Grant (DRG) ile koordinasyon

DRG ilk dış finansman kaynağınızdır. Azami 25.000 USD, tipik olarak The Rotary Foundation tarafından 2-4 haftada onaylanır ve adlandırılmış bir fırtına için etki öncesi başvuruda 24-48 saatte. Kullanımın gerekçelendirilmesinden sonra ödenir.

DRG'nin finanse ettiği:

- İçme suyu ve arıtma
- Acil gıda
- Geçici barınaklar ve yeniden inşa malzemeleri
- Tıbbi ve hijyen malzemeleri
- Giysi ve battaniyeler
- Lojistik taşıma
- Aletler ve enkaz kaldırma ekipmanı

DRG'nin finanse ETMEDİĞİ:

- Gönüllü maaşları
- Kalıcı kulüp ekipmanı
- Kulüp işletme maliyetleri
- Mağdurlara nakit bağışlar (onaylanmış özel durumlar hariç)

Başvuru dizisi:

1. Kulüp Başkanı, başvuruyu Bölge DRO'su ile kaleme alır
2. DG onu The Rotary Foundation'a iletir
3. 2-4 haftada onay (adlandırılmış bir fırtına için etki öncesi başvuruda 24-48 saat)
4. Bölge ya da kulüp hesabına ödeme
5. Sunulan bütçeye uygun kullanım
6. 12 ay içinde kanıtlayıcı belgelerle sorumluluk raporu

İpucu: Kendi fonlarınızı derhal harcamaya başlayın ve DRG'yi paralel olarak talep edin. Harekete geçmek için DRG'yi beklemeyin, ilk 72 saat beklemeyin. Harcamalarınız düzgünce belgelenirse DRG onları geri ödemeye gelecektir.

Toplum mutfağı ne zaman kapatılmalı, nesnel kriterler

Bir mutfak ihtiyacın ötesinde uzatmak bağımlılığı sürdürür ve gönüllüleri tüketir. Çok erken kapatmak aileleri öğünsüz bırakmak demektir. His üzerine değil, kriterler üzerine karar verin.

Üç kriterden İKİSİ karşılanır karşılanmaz mutfak kapatın:

Kriter	Eşik
Faal yerel pazar	Bölgedeki gıda dükkânlarının $\geq$ %80'i yeniden açıldı
Mutfak birim maliyeti	Öğün başına maliyet, yerel pazarda satın alınan eşdeğer bir öğünün fiyatını aşmıyor
Katılım	Aktif yararlanıcı sayısı, gözlemlenen zirvenin $<$ %20'si, 3 ardışık gün boyunca

Kapanış prosedürü (G-3 ile G+0 arası):

- G-3: yararlanıcılara ve ortaklara kapanış tarihini duyurun (afiş, belediye, Kızılhaç)
- G-2: kalan savunmasız yararlanıcıları kalıcı sosyal hizmetlere yönlendirin (CCAS, Kızılhaç, gıda bankası)
- G-1: alımları durdurun, bozulabilir stokları eritin (bir derneğe bağış ya da son dağıtım)
- G+0: kapanış. Tam temizlik, ödünç ekipmanın iadesi, mali gözden geçirme
- G+7: fotoğraflarla kapanış raporu, yararlanıcı defteri, harcamalar, sabitleme SITREP'ine entegre

Sabitleme aşamasında izleme göstergeleri

Bu göstergeleri merkezinizdeki bir panoya asın. Onları günlük güncelleyin. Bunlar gösterge panonuzdur.

Gösterge	Hedef	Ölçüm sıklığı
Hizmet verilen öğün sayısı gün	Kurulu kapasiteye göre	Günlük
Dağıtılan su litresi gün	15 L × yararlanıcı sayısı	Günlük
Barındırılan aile sayısı	Tespit edilen tüm evsizler	Günlük
Aktif gönüllü sayısı	İhtiyaca göre	Günlük
Kümülatif gönüllü saatleri	Belgelenecek (Grant değerlemesi)	Günlük
Kümülatif harcamalar vs. bütçe	Onaylı bütçenin < %100'ü	Günlük
Toplanan makbuzlar yapılan harcamalar	%100	Günlük
Güvenlik olayları	0	Günlük
Gıda zehirlenmesi vakaları	0	Günlük
Bölgeye gönderilen günlük rapor	Her gün 20.00'den önce	Günlük

Bu bölüm size iki hafta boyunca dayanmanız için eksiksiz operasyonel çerçeveyi verir. İki hafta sonra durum sabitlenmemişse, bu ölçeğin DCA-3'ü aştığı anlamına gelir. Bölgeye yükseltin. Yardım isteyin. Gönüllülerinizi koruyun. İyileşme aşaması (Bölüm IV) devreye girecek.

Notlar

Notlar

BÖLÜM III
KENDİ İMKÂNLARIMIZLA HAREKET ETMEK

Bölüm 15

Sahadaki gönüllüleri yönetmek

Ekipleri nasıl yöneteceğinizi biliyorsunuz. Bunu şirketlerinizde, firmalarınızda, hastanelerinizde yaptınız. Ama bir afette gönüllüleri yönetmek ofis meslektaşlarını yönetmek değildir. İnsanlar para almıyor. Yorgunlar, bazen kendileri de mağdurdur. İyi niyetle ve eğitimsiz geliyorlar. Bazıları 12 saat dayanıp kalmak isteyecek. Bazıları 2 saat sonra çökecek. Ve hiç görmediğiniz onlarca insan kendiliğinden ortaya çıkacak.

Bu bölüm size liderliği öğretmiyor, bir afette gönüllü yönetiminin saha özelliklerini veriyor. Prosedürleri, pazarlık edilemezleri, tuzakları.

Pazarlık edilemezler: kayıt, brifing, ekipman

Bir gönüllü sahada herhangi bir şeye dokunmadan önce, üç adım zorunludur. Önerilen değil, zorunlu. İstisnasız, kulüp Rotaryenleri dâhil.

1. Kayıt ve katılım

Her gönüllü, herhangi bir görevlendirmeden önce merkezi bir deftere girilir. Defter yoksa, saha yok.

Kayıt formu, toplanacak veriler:

Alan	Zorunlu	Neden
Tam ad	Evet	Tanımlama, sigorta
Telefon numarası	Evet	Acil durum iletişimi
Acil durum irtibatı (ad + telefon)	Evet	Kaza durumunda
Rotary kulübü aidiyeti (ya da "bağımsız")	Evet	İzlenebilirlik, sigorta
Özel beceriler (tıbbi, inşaat, aşçılık, ağır vasıta sürücülüğü, diller)	Evet	Optimal görevlendirme
Fiziksel durum (öz değerlendirme + kısıtlamalar)	Evet	Güvenlik, uyarlanmış görevlendirme
Alerjiler mevcut tıbbi tedaviler	Evet	Tıbbi güvenlik
Müsaitlik (günler, saatler)	Evet	Planlama
Mevcut araç (evet/hayır, tür)	Önerilir	Lojistik

Her gönüllü şunları alır:

- Benzersiz bir kimlik numarası (format: VOL-[yıl]-[sıra numarası], örn. VOL-2026-001)
- Numarası, atandığı ekibi ve acil durum numarasıyla laminatlı bir isim kartı
- Bu kartın tahsisi deftere kaydedilir

2. Güvenlik brifingi

Güvenlik brifingi herhangi bir görevlendirmeden önce ZORUNLUDUR. İstisnası yoktur.

Süre: ilk brifing için 45 dakika. Günlük güncellemeler için 15 dakika.

İlk brifingin içeriği:

Blok	Süre	İçerik
Durum	10 dk	Olayın niteliği, etkilenen alan, mevcut durum, kalan riskler, hava
Örgütlenme	5 dk	Komuta zinciri, kilit irtibatlar, kim neye karar verir
Güvenlik	15 dk	Yasak bölgeler (haritada gösterin), özel tehlikeler, zorunlu KKD, kaza prosedürü, tahliye prosedürü, toplanma noktası, acil durum numarası, eş kuralı
Davranış	5 dk	Mağdurlara saygı, rıza olmadan fotoğraf yok, gizlilik, alkol yok
Sorular + imza	10 dk	Her gönüllü bir brifing tutanağı imzalar

Brifing tutanağı şunları belirtmelidir:

- "Güvenlik talimatlarını aldım ve anladım"
- "Koordinatör tarafından belirlenen kurallara uymayı kabul ediyorum"
- "Bu kurallara uymazsam sahadan çıkarılabileceğimi anlıyorum"
- Tarih, ad, imza

Bu imzalı tutanakları saklayın. Bir kaza durumunda hukuki korumanızdır.

3. Bireysel ekipman

Kuruluş (kulüp ya da bölge) tarafından sağlanır:

Ekipman	Kullanım	Zorunlu
Yüksek görünürlüklü yelek (mümkünse Rotary tanımlı)	Tanınırlık, yol güvenliği	Evet
Laminatlı isim kartı	Tanınırlık	Evet
Takviyeli iş eldivenleri (doğru beden)	El koruması	Evet
FFP2 maske	Enkaz kaldırma, toz	Göreve bağlı
Güvenlik gözlükleri	Enkaz kaldırma, kesme	Göreve bağlı
Baret	Stabil olmayan yapılar	Göreve bağlı
Güvenlik botları ya da takviyeli ayakkabılar	Ayak koruması	Göreve bağlı

Gönüllü tarafından getirilecek (listeyi 48s önceden ya da kayıta bildirin):

- Mevsime ve göreve uygun giysi
- Sağlam kapalı burunlu ayakkabılar (sandalet yok, bu bir ret gerekçesidir)
- Kişisel su matarası (asgari 1,5 litre)
- Güneş koruması (şapka, krem)
- Görev süresi için kişisel ilaçlar
- Şarjlı cep telefonu + taşınabilir şarj cihazı
- Kimlik

- Yedek kıyafet

Sigorta ve hukuki sorumluluk

Bu, kazaya kadar herkesin unuttuğu konudur. Ve kaza olduğunda, çok geçtir.

Yön	Gereken eylem	Sorumlu	Son tarih
Kulüp sorumluluk sigortası	Kapsamın afet faaliyetlerini içerdiğini doğrulayın	Sayman	Afetten ÖNCE
Rotaryen olmayan gönüllüler	Özel geçici sigortayı doğrulayın ya da yaptırın	Sayman	Kayıt sırasında
Kullanılan kişisel araçlar	Her aracın mesleki/insani kullanım için kapsandığını doğrulayın	Her sürücü	Kullanımdan önce
Sorumluluk feragati	Doğrudan gelen risklerin kabulü formunu imzalatın	Koordinatör	Kayıt sırasında
İş kazaları	Gönüllülere uygulanabilir yerel mevzuatı doğrulayın	Üye avukat	Afetten ÖNCE

Gönüllü sorumluluğuna ilişkin yasalar ülkeden ülkeye ve yargı yetkisinden yargı yetkisine önemli ölçüde değişir. Üyeleriniz ya da Rotary ağıınız arasında bir avukat belirleyin. Görevlendirmeden ÖNCE onlara danışın. Kulübünüzün afet faaliyetleri için sigorta kapsamı yoksa, bu sorunu kriz sırasında değil, şimdi çözün.

Rotaryen olmayan gönüllüler için sivil sorumluluk

Rotaryen olmayan bir gönüllü, kulübün dağıtım noktasında palet boşaltırken yaralanır. Kim öder ve kimin adı geçer?

Çoğu yargı yetkisinde, bildirilmemiş ve sigortasız bir gönüllü, kulübün sivil sorumluluğunu ve, isim isim, görevdeki başkanın sorumluluğunu doğurur. İyi niyet riski aktarmaz; yazılı kapsam aktarır. Bu, dışarıdan yardımcıları içeren bir kulüp operasyonunun en çok gözden kaçan tek maruziyetidir.

Rotaryen olmayan gönüllülerle herhangi bir görevlendirmeden ÖNCE doğrulanacak üç eylem:

1. Kulübün standart poliçesinin kapsamını teyit edin. Sigortacınızı arayın ve yazılı olarak, kulübün sivil sorumluluk poliçesinin yalnızca kayıtlı Rotaryenleri değil, bir afet operasyonuna katılan üye olmayan gönüllüleri kapsayıp kapsamadığını sorun. Birçok standart poliçe yalnızca üyeleri kapsar.
2. Standart kapsam yetersizse, operasyona özel geçici bir poliçe yaptırın. Birçok piyasada tipik maliyet: birkaç haftalık kapsam için, mevcut sayısına ve faaliyetlere bağlı olarak 100-300 USD. Üç sigortacıya sorun; doğaçlama yapmayın.

3. Rotaryen olmayan her gönüllüye, onları, yakın akraba iletişimini, atanan rolü ve kulübün sigortasının, atıfta bulunulan poliçe kapsamında katılımlarını karşıladığını belirten tek satırlık bir ifadeyi adlandıran bir kayıt formu imzalatın. Form ilk günden itibaren operasyon dosyasına girer.

Bir gönüllüyü ne zaman kabul etmemeli. Birisi yardım için geldiğinde, kulübün üye olmayanlar için kapsamı yazılı olarak teyit edilmemişse, daha güvenli hamle, kapsam yerine oturana kadar entegrasyonlarını ertelemektir. Bu arada operasyonu sigortalı Rotaryenlerle sınırlayın. Ertelenmiş bir görevlendirme telafi edilebilir; görevdeki başkana karşı kişisel bir dava edilemez. Model bir kayıt formu Ek A'da mevcuttur. Kullanmadan önce onu sigortacınızın ifadesine ve yerel yasaya uyarlayın.

Ekip örgütlenmesi: 5 ekip, her 12'ye 1 lider

Operasyonel yapı

```

GENEL GÖNÜLLÜ KOORDİNATÖRÜ
|
+-- Ekip lideri A - MUTFAK / GIDA
|   +-- 8-12 gönüllü
|       (aşçılar, mutfak yardımcıları, servis)
|
+-- Ekip lideri B - DAĞITIM / POD
|   +-- 8-12 gönüllü
|       (kayıt, dağıtım, kalabalık yönetimi)
|
+-- Ekip lideri C - ENKAZ KALDIRMA / TEMİZLİK
|   +-- 6-10 gönüllü
|       (fiziksel iş, aletler, enkaz taşıma)
|
+-- Ekip lideri D - LOJİSTİK / TAŞIMA
|   +-- 4-6 gönüllü
|       (alımlar, teslimatlar, depolama, envanter)
|
+-- Ekip lideri E - KARŞILAMA / KAYIT
|   +-- 4-6 gönüllü
|       (mağdurların karşılanması, kendiliğinden gelen gönüllülerin karşılanması,
|       kayıt, yönlendirme, temel psikolojik destek)

```

Kural: en fazla 10 ila 12 gönüllüye 1 ekip lideri (ICS / NIMS tarafından önerilen kontrol açıklığı optimal 1:5 ve azami 1:8'dir; insani saha uygulaması daha esnek). 12'nin ötesinde denetim imkânsız hâle gelir, ekibi bölün. Gerçekte 20 gönüllüyü denetleyen bir ekip lideri hiçbirini denetlemez.

Ekip lideri profili

Ekip lideri illa teknik olarak en deneyimli kişi değildir. Şu kişidir:

- Net talimatlar vermeyi bilen
- Baskı altında sakin kalan
- Güvenlik talimatlarına uyulduğunu doğrulayan
- Gönüllülerini her saat sayan
- Sorunları gecikmeden koordinatöre yükselten
- Yorgunluk ya da risk gerektirdiğinde dur demeyi bilen

7 günlük rotasyon

Rotasyon çizelgesi, her gönüllünün 5 günde bir zorunlu bir dinlenme gününe sahip olacak şekilde tasarlanır. Yorgunluk birincil kaza faktörüdür.

Gün	Grup 1	Grup 2	Grup 3
Pazartesi	Mutfak + POD	Enkaz kaldırma	Dinlenme
Salı	Enkaz kaldırma	Dinlenme	Mutfak + POD
Çarşamba	Dinlenme	Mutfak + POD	Enkaz kaldırma
Perşembe	Mutfak + POD	Enkaz kaldırma	Dinlenme
Cuma	Enkaz kaldırma	Dinlenme	Mutfak + POD
Cumartesi	Dinlenme	Mutfak + POD	Enkaz kaldırma
Pazar	Daha hafif rotasyon, toparlanma, haftalık brifing		

Lojistik ekibi, Pazar günü azaltılmış personelle bağımsız olarak rotasyona girer.

Zaman kuralları

Parametre	Kural	Tolerans
Azami vardiya süresi	8 saat	Yok, 8s, nokta
Zorunlu ara	Her 2s'de 15 dk + 1s öğün	Yok
İki vardiya arası asgari dinlenme	12 saat	Yok
Zorunlu dinlenme günü	Çalışılan 5 günde 1 gün	Yok
Azami sürekli görevlendirme süresi	14 gün	Ötesinde tıbbi değerlendirme gerekli

Saatlerinin ötesinde kalmakta ısrar eden gönüllü bir uyarı sinyalıdır, kahraman değil. Duygusal aşırı yatırıma kayıyorlar. Onları sahadan çıkarın. Nazikçe ama kesin biçimde.

Kendiliğinden gelen gönüllüleri yönetmek: ana zorluk

Yüksek profilli her afetin ardından onlarca, bazen yüzlerce insan yardım için kendiliğinden ortaya çıkar. Bu harikadır ve bir sorundur. Denetimsiz kendiliğinden gelen gönüllüler bir engele dönüşür: erişim yollarını tıkarlar, mağdurlara yönelik kaynakları kullanırlar, eğitim eksikliğinden yaralanırlar ve hukuki sorumluluk sorunları yaratırlar.

Göreviniz: bu enerjiyi geri itmek değil, yönlendirmek.

Gönüllü Karşılama Merkezi (VRC)

Ne zaman etkinleştirilmeli: 10'dan fazla bağımsız gönüllü kendiliğinden ortaya çıkar çıkmaz.

Konum: Operasyonel merkezden ve dağıtım alanlarından ayrı. Kendiliğinden gelen gönüllüler süregelen operasyonlara müdahale etmemelidir.

Gerekli ekipman:

Ekipman	Miktar	Kullanım
Masalar ve sandalyeler	4 kayıt istasyonu	Eşzamanlı kayıt
Kayıt formları	200 önceden basılı kopya	Katılım
Görünür karşılama tabelası	1 (asgari A0 formatı)	"GÖNÜLLÜ KARŞILAMA, Kayıt zorunludur"
Karşılama ekibi için yelekler	4	Personel tanınırlığı
Mevcut görevler panosu	1 (gerçek zamanlı güncellenir)	Şeffaf görevlendirme
Su noktası ve atıştırmalıklar	Kalıcı	Rahat bekleme
Temel KKD kiti	Eldivenler, maskeler, yelekler	Asgari ekipman

5 adımlı karşılama süreci

Adım 1, Karşılama (2 dakika) Sıcak karşılayın. Kişiye jesti için teşekkür edin. Süreci açıklayın: "Güvenliğiniz ve etkinliğimiz için, her gönüllüyü kaydeder ve görevlendirmeden önce bir güvenlik brifingi yaparız. Bu yaklaşık 30 dakika sürer."

Adım 2, Kayıt (5 dakika) Standart kayıt formunu doldurun (önceki bölüme bakınız).

Adım 3, Hızlı değerlendirme (3 dakika)

Kriter	Kabul edilebilir	Kabul edilemez, Eylem
Fiziksel durum	İstenen görev için uygun	Yaralı, hasta, sarhoş → ret ya da yönlendirme
Ekipman	Kapalı burunlu ayakkabılar, uygun giysi	Sandalet, uygunsuz kıyafet → varsa KKD sağlayın, yoksa uyarlanmış görev
Yaş	>= 16 (küçük mutlaka refakatli)	< 16 refakatsiz → ret
Duygusal durum	Stabil, çalışmaya hazır	Sıkıntıda → psikolojik desteğe yönlendirin

Adım 4, Güvenlik brifingi (15 dakika, 10-20 kişilik grup hâlinde) Tam brifingin özet versiyonu. Temel noktalar: tehlikeler, yasak bölgeler, eş kuralı, acil durum numarası, sorun durumunda ne yapılacağı.

Adım 5, Görevlendirme

Beyan edilen beceri	Olası görevlendirme	Gereken doğrulama
Özel beceri yok	Bağış ayıklama, hafif temizlik, öğün servisi, hafif taşıma	Hayır
Aşçılık	Toplum mutfağı (yardımcı olarak)	1 saatlik gözlem
Bina inşaat	Enkaz kaldırma, brandalama, hafif onarımlar	Evet, doğrulanabilir diploma ya da deneyim
Tıbbi	İlk yardım noktası	Evet, diploma zorunlu
Ağır vasıta sürücülüğü	Lojistik taşıma	Evet, doğrulanmış ehliyet
Yabancı diller	Karşılama, yararlanıcı kaydı, çeviri	Hayır
Muhasebe idare	Mali yönetim, veri girişi, defterler	Hayır
İletişim gazetecilik	Belgeleme, yazım, sosyal medya	Sözcü tarafından onay

Uygun olmayan bir gönüllüyü inceliklerle yönlendirmek

Diplomasi elzemdir. Ortaya çıkan her kişi gelme çabasını göstermiştir. Onları düpedüz reddetmek zalimce ve verimsizdir; bu kişi deneyimini anlatacak ve itibarınız tehlikede.

Durum	Önerilen yanıt
Kötü fiziksel durum	"Fiziksel çaba gerektirmeyen görevlerimiz var: telefon aramaları, veri girişi, bağış ayıklama. Aksi hâlde, mali bir bağış varlığınız kadar değerlidir."
Sarhoşluk hâli	"Güvenlik nedeniyle bugün sizi dâhil edemeyiz. Yarın sabah tekrar gelin, sizi seve seve karşılarız."
Refakatsiz küçük	"Sizi bir ebeveyn ya da veli ile karşılamaktan memnuniyet duyarız. Bir yetişkinle geri gelin."
Duygusal olarak fazla etkilenmiş kişi	"Sizi işe koymadan önce, gelin destek ekibimizle konuşun. Kendinize bakmak, başkalarına yardım etmek kadar önemli."
Talimatları reddeden kişi	"Herkesin güvenliği için ekip olarak çalışırız. Bu çerçeve size uymuyorsa, başka yollarla yardım edebilirsiniz: bağış toplama, sosyal ağlarda bilgi yayma."
"Kendi projesiyle" gelen kişi	"Girişiminiz için teşekkürler. Mükerrerlikten kaçınmak için tüm yardımı koordineli kurulumumuza entegre ederiz. Bu çerçevede neye katkıda bulunabileceğinizi konuşalım."

Zirveyi ve düşüşü yönetmek

Kendiliğinden gelen gönüllüler ilk 48-72 saatte toplu hâlde gelir, ardından kaybolur. Bu döngüyü öngörün.

Dönem	Gönüllü akışı	Eyleminiz
0-48s	Muazzam zirve, görevden çok gönüllü	Formları dosyalayın, geri arama listesi oluşturun, dalgalar hâlinde görevlendirin
48s-1 hafta	Önemli ama azalan akış	Rotasyonları planlayın, en güvenilirleri tespit edin
1-2 hafta	Hızlı düşüş	En iyi gönüllüleri geri arayın, aktif olarak talep edin
2 hafta+	Çok az kendiliğinden gelen gönüllü	Rotaryenlere ve alıkonulan gönüllülere dayanın

Kulüpler arası ve dış gönüllülerin entegrasyonu

Bölge bir DCA-2 ya da DCA-1 etkinleştirdiğinde, diğer Rotary kulüplerinden gönüllüler gelir. Motive, çoğu zaman iyi örgütlüdürler, ama sizin arazinizi bilmezler.

Yerel olmayan kulüplerle koordinasyon

Kural	Detay
DRO üzerinden	Dışarıdan bir kulüpten gelen her yardım teklifi Bölge DRO'sundan geçer
Tek irtibat noktası	Ev sahibi kulüp, dış gönüllüler için tek bir muhatap belirler
Aynı brifing	Dış gönüllüler aynı kayıt ve brifing sürecini takip eder
Yerel kültür	Dış gönüllüleri yerel âdetler, diller, hassasiyetler konusunda bilgilendirin
Lojistik özerklik	Ziyaretçi kulüpler kendi lojistiğini sağlar (taşıma, konaklama, gıda)

Ziyaretçi kulübün seyahatten ÖNCE hazırlaması gerekenler:

1. DRO ile koordine olun, asla haber vermeden gelmeyin
2. Gönüllülerinin listesini becerileri ve müsaitlikleriyle bildirin
3. Her gönüllünün kendi ekipmanına sahip olduğundan emin olun
4. Mali özerklik sağlayın (yerel kulübe yük olmamak için)
5. Tek irtibat noktası olarak bir grup lideri belirleyin
6. Mümkünse kendi ekipmanını getirin (aletler, araç, ilk yardım çantası)

Konaklama

Seçenek	Kapasite	Maliyet	Öneri
Yerel Rotaryenlerin yanında	2-4 kişi/ev	0 USD	Küçük gruplar için ideal, entegrasyonu teşvik eder
Toplum salonu (yatakhane)	20-50 kişi	50-200 USD/gün	Daha büyük gruplar için
Sahada kamp	Değişken	100-300 USD (ekipman)	Koşullar elveriyorsa
Yerel otel	Bireysel	50-100 USD/gece/kişi	Kısa görevler ya da uzmanlar için

Mutlak mali kural: Dış gönüllülerin masrafları kendi kulüplerinin sorumluluğundadır. Afet fonları mağdurlara hizmet eder. Nokta.

Saha güvenlik protokolleri

Eş sistemi

Kimse yalnız çalışmaz. Asla. 5 dakika bile.

Eş sistemi herhangi bir saha operasyonunun temel kuralıdır. Her gönüllü bir partnerle eşleştirilir. Birlikte kalırlar, birbirlerini izlerler, her sorunu birlikte bildirirler.

Ekip lideri sabah brifinginde eşleri atar. Gerilimlerden kaçınmak için günler içinde eş değişimi mümkün, ama asla tek başına gönüllü olmaz.

Giriş / Çıkış kontrolü

Prosedür	Detay	Sorumlu
Giriş kontrolü	Her gönüllü varışta yoklama sayfasını imzalar. Saat not edilir.	Ekip lideri
Çıkış kontrolü	Her gönüllü ayrılıştta yoklama sayfasını imzalar. Saat not edilir.	Ekip lideri
Doğrulama	Bir gönüllü vardiyasının bitiminden 30 dakika sonra çıkış yapmadıysa: derhal doğrulama (arama, ardından fiziksel arama).	Ekip lideri + koordinatör

Diğer pazarlık edilemez güvenlik kuralları

Kural	Gerekçe
KKD kullanımı zorunlu ve ekip lideri tarafından doğrulanmış	Fiziksel koruma
Servis saatlerinde alkol tüketimi yok	Güvenlik ve muhakeme
Bir profesyonel tarafından incelenmemiş bir yapıya giriş yok	Çökme riski

Kural	Gerekçe
Herhangi bir gönüllü, tehlikeli gördüğü bir görevi sonuç doğurmadan reddedebilir	Temel hak
Yerdeki elektrik hatları yakınında çalışma yok	Elektrik çarpması riski
Zorunlu hidrasyon: fiziksel faaliyette her 2 saatte asgari 500 ml	Dehidrasyon önleme

Kaza protokolü

1. Alanı güvenceye alın, ikincil bir kazayı önleyin
2. İlk yardım, varsa eğitimli bir üye tarafından
3. Gerekirse profesyonel acil servisleri arayın
4. Ekip liderini ardından koordinatörü bilgilendirin, derhal
5. Bir olay raporu doldurun, saat, yer, koşullar, yaralanma, alınan önlemler, tanıklar
6. Yaralı kişiye eşlik edin, onu yalnız bırakmayın
7. Gönüllünün acil durum irtibatını bilgilendirin
8. Raporu arşivleyin, en az 5 yıl saklayın

Hava durumu protokolleri

Koşul	Anlık eylem
Sıcak hava dalgası (> 35 °C)	Her 45 dakikada bir ara, zorunlu su, ağır fiziksel görevlerin azaltılması
Fırtına yıldırım	Açık hava işinin derhal durdurulması, sağlam bir binada sığınma
Kuvvetli rüzgâr (> 60 km/h)	Yüksekte işi durdurun, gevşek ekipmanı sabitleyin
Şiddetli yağmur	Enkaz kaldırmayı durdurun (kayma riski), kapalı alan görevlerine geçin
Aşırı soğuk (< 0 °C)	Hızlandırılmış rotasyon (30 dk iş 15 dk ısınma), sıcak içecekler

Operasyonlardan sonra: fark yaratan takip

Görevlendirme bitti. Gönüllüler evlerine döner. Liderlik işiniz bitmedi, nitelik değişir.

G+3'te sağlık takibi

Görevin bitiminden üç gün sonra, her gönüllü bir telefon araması alır. SMS değil, e-posta değil, bir arama. Koordinatörden ya da ekip liderinden.

Sorulacak sorular:

- Fiziksel olarak nasılsınız? Ağrı, olağandışı yorgunluk?
- Nasıl uyuyorsunuz? Kâbuslar, uykusuzluk?

- İstemsizce geri gelen görüntüler ya da sahneler var mı?
- Normal faaliyetlerinize geri döndünüz mü?
- Konuşmak istediğiniz bir şey var mı?

Kişi sıkıntı belirtileri gösteriyorsa: Bir ruh sağlığı profesyoneline yönlendirin. Küçümsemeyin. "Geçer" demeyin.

G+30'da sağlık takibi

Bir ay sonra, yeni bir temas. Bu kez, kişinin tercihine göre bir e-posta ya da bir arama.

- Fiziksel ve zihinsel iyilik hâli üzerine kısa anket
- Psikolojik desteğin hâlâ mevcut olduğunu hatırlatın
- Müdahalenin sonuçlarını paylaşın (gönüllünün çabasının işe yaradığını bilmesi gerekir)

İzlenecek uyarı işaretleri

İşaret	Neyi gösterebilir	Eylem
Kalıcı uyku bozuklukları	Travma sonrası stres	Psikoloğa yönlendirin
Olağandışı sinirlilik	Duygusal tükenme	Bir görüşme önerin
Sosyal izolasyon	Reaktif depresyon	Doğrudan temas, beklemeyin
Tekrarlayan kâbuslar	TSSB	Acil tıbbi konsültasyon
Kalıcı fiziksel ağrı	Tedavi edilmemiş yaralanma	Tıbbi konsültasyon
Artmış alkol tüketimi	İşlevsiz başa çıkma mekanizması	Gizli yönlendirme

Tanıtma

Tanıtma bir ikramiye değil, bir görevdir. Teşekkür edilmeyen gönüllüler geri gelmez.

Tanıtma biçimi	Kimin için	Son tarih
Son değerlendirmede sözlü teşekkür	Tüm gönüllüler	Operasyonun son günü
Başkan tarafından imzalanmış teşekkür mektubu	Tüm gönüllüler	< 2 hafta
Rotary katılım sertifikası	Tüm kayıtlı gönüllüler	< 30 gün
Kulüp bülteninde anılma	Herkes (rızaıyla)	< 1 hafta
Rotary rozeti ya da işareti	Ekip liderleri ve koordinatörler	Sonraki kulüp toplantısı
Rotary üyelik daveti	İstisnai Rotaryen olmayanlar	Durum stabil olduğunda

Gelecekteki etkinleştirmeler için veri tabanının oluşturulması

Bugünün afeti yarının müdahalesini hazırlar. Operasyonu kapatmadan önce:

1. Tüm kayıt formlarını tek bir veri tabanında birleştirin
2. Beceri, coğrafi müsaitlik ve edinilen deneyime göre sınıflandırın
3. Her gönüllüye gelecekteki etkinleştirmeler için geri aranmak isteyip istemediğini sorun
4. İletişim bilgilerini yıllık güncelleyin (yılda bir e-posta yeterli)
5. Veri tabanını (anonimleştirilmiş: beceriler ve müsaitlik, isimler değil) Bölge DRO'su ile paylaşın

Gönüllü saatlerinin değerlendirilmesi: Kümülatif saatleri titizlikle belgeleyin. Saati 25 USD'den değerlendirilen 500 gönüllü saati, aynı katkı olarak 12.500 USD demektir; bir Global Grant başvurusunda önemli bir kaldıraç.

Gönüllü yönetimi göstergeleri

Bu göstergeleri takip edin ve raporlarınızda Bölgeye gönderin.

Gösterge	Hedef	Sıklık
Görevlendirme öncesi kayıt oranı	%100	Günlük
Güvenlik brifingi tamamlanma oranı	%100	Günlük
Kümülatif gönüllü saatleri	Belgelenecek	Günlük
Gönüllü yararlanıcı oranı	1'e 20-50	Günlük
Güvenlik olayı oranı	binde < 2	Günlük
Gönüllü ayrılma oranı (erken çıkışlar)	< %10	Haftalık
Görev sonrası takip oranı (G+3)	%100	Görev sonrası
Geri aranmaya istekli gönüllü oranı	> %60	Görev sonrası

%25'lik bir erken çıkış oranı bir soruna işaret eder; koşullar, yönetim ya da iş yükü. %80'lik bir geri arama oranı işleri doğru yaptığınız anlamına gelir.

Notlar

Notlar

BÖLÜM III
KENDİ İMKÂNLARIMIZLA HAREKET ETMEK

Bölüm 16

Kriz anında iletişim kurmak

Bir afette iletişim bir halkla ilişkiler alıştırması değildir. Operasyonel bir araçtır. İyi iletişim ekipleri koordine eder, kaynakları harekete geçirir, üyeleri rahatlatır, başlıları çeker ve kulübün itibarını korur. Kötü iletişim, ya da hiç iletişim, karmaşa, söylenti, güvensizlik doğurur ve kulübünüzün yıllarca inşa ettiğini birkaç saatte yıkabilir.

Bir iletişim direktörüne ihtiyacınız yok. Net kurallara, tek bir sözcüye ve her şey hızla akarken bunları uygulama disiplinine ihtiyacınız var.

Tek bir sözcü, nokta

Bu, bu bölümün en önemli kuralıdır. Kulüp adına medyaya ve kamuoyuna tek bir kişi konuşur. İki değil. "Konuya bağlı olarak" değil. "Medya için başkan ve sosyal medya için sekreter" değil. Tek kişi. Belirlenmiş. Afetten önce atanmış. Müsait olmama durumu için bir vektörle.

Bu kural neden mutlak

- Biraz farklı şeyler söyleyen iki sözcü bir çelişki yaratır. Medya çelişkilere bayılır.
- Yaklaşık bir röportaj veren iyi niyetli bir üye, kulübü yanlış rakamlara, sürdürülemez vaatlere ya da siyasi beyanlara bağlayabilir.
- Stresli bir durumda insanlar çok konuşur, spekülasyon yapar, abartır. Eğitimli bir sözcü mesajı kontrol eder.

Sözcü profili

Nitelik	Neden
Baskı altında sakın	Gazeteciler kışkırtıcı sorular sorar, kontrolü korumalısınız
Olgusal	Yalnızca bildiğini söyler. "Şu anda bu bilgim yok" kabul edilebilir bir yanıttır
Müsait	Akut aşamada günde 18s ulaşılabilir
Koordineli	En son rakamlara sahip olmak için Afet Koordinatörü ile sürekli temas hâlinde
Bölge ile uyumlu	Bölge sözcüsü mesajlarıyla asla çelişmez

Sözcünün yaptığı ve yapmadığı

Yapılacak	Yapılmayacak
Doğrulanmış olguları iletmek	Nedenler ya da gelişmeler üzerine spekülasyon yapmak
Düzenli güncellemeler vermek	Uzun sessizliğe izin vermek (bilgi boşluğu söylentilerle dolar)
Kulübün somut eylemini göstermek	Rakamları ya da sonuçları abartmak
Bağışçılara ve gönüllülere teşekkür etmek	Ortakları anmayı unutmak
Bölge ile koordine olmak	DG ya da DRO mesajlarıyla çelişmek
"Bilmiyorum, bilgiyle size döneceğim" demek	Bir boşluğu doldurmak için bir yanıt uydurmak

Tüm üyelere talimat

Operasyonun başında bu mesajı tüm üyelere gönderin:

İLETİŞİM TALİMATLARI - [Kulüp adı]

Tüm kamuoyu iletişimi (medya, sosyal ağlar, röportajlar)
YALNIZCA sözcümüz üzerinden yürür:

Ad: _____
Telefon: _____
E-posta: _____

Bir gazeteci sizinle iletişime geçerse, yanıtlayın:
"İlginiz için teşekkürler. Sözcümüz [ad],
[numara]'dan ulaşılabilir. Tüm sorularınızı
o yanıtlayabilecektir."

Ön onay olmadan medyaya ya da sosyal ağlarda HİÇBİR
rakam, HİÇBİR beyan, HİÇBİR görüş VERMEYİN.

Aşamaya göre iletişim kanalları

Her müdahale aşaması farklı kitleler için farklı kanallar kullanır.

Uyarı aşaması (0-24 saat)

Kanal	Kullanım	Kitle
SMS kısa mesaj	İlk uyarı, üye durumu doğrulaması	Kulüp üyeleri
WhatsApp "Afet Komitesi"	Gerçek zamanlı operasyonel koordinasyon	Kısıtlı komite
WhatsApp "Tüm üyeler"	Genel duyurular, durum güncellemeleri	Tüm üyeler

Kanal	Kullanım	Kitle
Doğrudan telefon	DG ve DRO'ya uyarı	Bölge
Amatör telsiz (VHF/UHF)	Şebekeler doygunsa yedek iletişim	Operasyonel

Müdahale aşaması (24-72 saat)

Kanal	Kullanım	Kitle
WhatsApp grupları	Ekipler arası koordinasyon, saha fotoğrafları	Operasyonel ekipler
E-posta	Bölgeye SITREP, başışçı iletişimi	Bölge, başışçılar
Kulüp Facebook sayfası	İlk kamuoyu açıklaması, başış çağırısı	Genel kamuoyu
Kulüp web sitesi	Ayrıntılı bilgi, başış bağlantısı	Genel kamuoyu
Telefon	Yetkililer, STK'lar, diğer kulüplerle koordinasyon	Ortaklar

Sabitlenme aşaması (72s - 2 hafta)

Kanal	Kullanım	Kitle
E-posta	Günlük operasyonel raporlar	Bölge
Sosyal medya	Fotoğraf ve rakamlarla düzenli güncellemeler	Genel kamuoyu, başışçılar
Kulüp bülteni	Operasyon anlatısı, teşekkürler	Üyeler, düzenli başışçılar
Haftalık konferans görüşmesi	Bölge ile koordinasyon	DRO, ortak kulüpler

İyileşme aşaması (2 hafta+)

Kanal	Kullanım	Kitle
E-posta	Haftalık raporlar	Bölge, başışçılar
Sosyal medya	Etki hikâyeleri, öncesi/sonrası fotoğraflar	Genel kamuoyu
Etki raporu	Rakam ve tanıklıklarla eksiksiz gözden geçirme	TRF, büyük başışçılar
Teşekkür etkinliği	Kamuoyu önünde tanıma	Gönüllüler, başışçılar, ortaklar

İletişim sıklığı

Sıklık opsiyonel değildir. Planlanır. İletişim kurmazsanız, insanlar en kötüsünü varsayar.

Aşama	Sıklık	Alıcılar	Format
0-24s (uyarı)	Her 2-4 saatte bir	Üyeler, DG, DRO	SMS/WhatsApp: en fazla 3-5 satır
24-72s (müdahale)	Günde iki kez (öğlen + akşam)	Üyeler, Bölge, başışçılar	Kısa SITREP (10-15 satır)
72s-2 hafta (sabitleme)	Günde bir kez (akşam)	Bölge, ortaklar	Yapılandırılmış operasyonel rapor
2 hafta+ (iyileşme)	Haftada bir kez	Bölge, başışçılar, kamuoyu	İlerleme raporu + fotoğraflar

Sessizlik düşmanınızdır. Söyleyecek yeni bir şeyiniz olmasa bile iletişim kurun: "Durum stabil. Operasyonlar sürüyor. Sonraki güncelleme saat 19.00'da." İletişim yokluğu kaygı yaratır.

Bölge ile iletişim: SITREP formatı

SITREP (Durum Raporu), kulüp ile Bölge arasındaki standart iletişim formatıdır. Aynı anda 10 kulübü yönetiyor olabilecek bir DRO tarafından 2 dakikada okunacak şekilde tasarlanmıştır.

SITREP yapısı

SITREP No. [numara] - [ad] Rotary Kulübü
Tarih/Saat: [tarih] [saat]
Olay: [tür] - [konum]

1. GENEL DURUM [en fazla 3-5 satır]
[Son SITREP'ten bu yana gelişim. Yeni olgular.]

2. ETKİ (güncellenmiş rakamlar)
Etkilenen nüfus: _____
Yerinden edilen aileler: _____
Bugün hizmet verilen yararlanıcı: _____
Kümülatif yararlanıcı: _____

3. SÜREN OPERASYONLAR
- [Eylem 1: durum]
- [Eylem 2: durum]
- [Eylem 3: durum]

4. KAYNAKLAR
Aktif gönüllüler: _____
Mevcut fonlar: _____ USD
Harcanan fonlar (kümülatif): _____ USD
DRG: talep edildi / alındı / sürüyor _____

5. KARŞILANMAYAN İHTİYAÇLAR
- [İhtiyaç 1: aciliyet ve miktar]

- [İhtiyaç 2: aciliyet ve miktar]

6. KOORDİNASYON

[Kiminle çalışıyorsunuz? Planlanmış toplantılar?]

7. SONRAKİ ADIMLAR

[Önümüzdeki 24-48 saatte planladığınız]

Sonraki SITREP: [tarih/saat]

İletişim: [sözcü - ad, telefon, e-posta]

SITREP kuralları

Kural	Detay
Kısa	En fazla 1 sayfa. Daha uzunsu, bu bir rapordur, SITREP değil.
Olgusal	Rakamlar, görüşler değil. "150 öğün dağıtıldı", "birçok kişiye yardım edildi" değil.
Numaralı	Her SITREP sıralı bir numaraya sahiptir. DRO birinin kaçırılıp kaçırılmadığını bilebilmelidir.
Zaman damgalı	Kesin tarih ve saat. Bir afette bilgi hızla eskir.
Zamanında gönderilmiş	Sonraki SITREP'i 19.00'da duyurursanız, 19.00'da çıkar. 21.00'da değil.

Bağışçılarla iletişim

Bağışçılar mali ortaklarınızdır. Paralarının ne ürettiğini tam olarak bilmeyi hak ederler. Bağışçılarla şeffaf ve düzenli iletişim, herhangi bir bağış toplama kampanyasından daha fazla gelecekteki bağış üretir.

İlkeler

1. Tam şeffaflık. Aldığınızı ve harcadığınızı yayımlayın. Bir tahsis hatası yaptıysanız, onu da söyleyin.
2. Ölçülebilir etki. Belirsiz formüller yok. "500 USD'lik bağışınız 5 gün boyunca 50 aile için 250 öğün finanse etti."
3. Fotoğraflar ve tanıklıklar. Fotoğraflananların rızasıyla. Dağıtımları, mutfakları, barınakları gösterin, sıkıntı içindeki mağdurları değil.
4. Kişiselleştirilmiş teşekkürler. Büyük bağışlar için (eşik kulüp tarafından belirlenecek), Başkan'dan bir arama ya da kişisel mektup.
5. Vergi makbuzları. Kulübünüz vergi makbuzu düzenleyebiliyorsa, onları hızla gönderin. Bağıştan 6 ay sonra gönderilen bir makbuz, kayıp bir makbuzdur.

Bağışçı iletişim takvimi

Son tarih	İletişim	İçerik
G+1	Bağış teyidi	"Teşekkürler. [tutar] bağışınız alınmıştır. [amaç] için kullanılacaktır."
G+7	İlk güncelleme	İlk eylem rakamları, saha fotoğrafları
G+14	İkinci güncelleme	İlk on beş gün gözden geçirmesi, konsolide rakamlar
G+30	Ara etki raporu	Eksiksiz gözden geçirme: ne kadar alındı, ne kadar harcandı, kaç yararlanıcı, öncesi/sonrası fotoğraflar
G+90	Nihai rapor	Eksiksiz operasyon gözden geçirmesi, teşekkürler, öğrenilen dersler

Sosyal medya: ilkeler, içerik, şablonlar

Sosyal medya bir yükselticidir. İyi eylemleri de hataları da yükseltir. Ya onlara hâkim olun ya da onlar size hâkim olur.

Krizde sosyal medyanın 6 ilkesi

#	İlke	Uygulama
1	Sözcü onayı olmadan yayın yok	İyi niyetli bir gönüllünün bir Instagram paylaşımı bile
2	Rıza olmadan mağdurların tanınabilir fotoğrafları yok	Rıza yoksa yüzleri bulanıklaştırın ya da arkadan fotoğraflayın
3	Ortakları sistematik olarak anın	STK'lar, yetkililer, diğer kulüpler; Rotary tek başına çalışmaz
4	Bir bağış kampanyası aktifse bağış bağlantısını ekleyin	Her paylaşım bir bağış toplama fırsattır
5	Yorumlara ve sorulara olgusal yanıt verin	Görmezden gelmeyin, öfkelenmeyin, silmeyin (nefret söylemi hariç)
6	Toplu değil, düzenli yayımlayın	Günde 1-2 paylaşım, saatte 10 paylaşım sonra sessizlik değil

Aşamaya göre önerilen içerik

Aşama	İçerik türü	Ton	Sıklık
İlk saatler	Uyarı + seferberlik	Sakin, olgusal	1 paylaşım
İlk günler	Somut eylemler + ihtiyaçlar	Aktif, somut (saha fotoğrafları)	Günde 1-2 paylaşım
İlk hafta	Etki + süregelen ihtiyaçlar	Empatik, harekete geçirici	Günde 1 paylaşım
2. hafta+	Etki + teşekkürler	Minnettar, ilham verici	Haftada 3-4 paylaşım

Aşama	İçerik türü	Ton	Sıklık
Sonrası	Gözden geçirme + dersler	Geriye dönük, olumlu	1 nihai paylaşım

Paylaşım şablonları

Paylaşım 1, İlk uyarı (ilk saatler)

[SEFERBERLİK] [ad] Rotary Kulübü, [tarih] tarihinde [alan]'ı vuran [olay türü] sonrasında seferber olmaktadır.

Değerlendirme ekiplerimiz sahada. Önümüzdeki saatlerde daha fazla bilgiyle döneceğiz.

Yardım etmek isterseniz: [bağlantı ya da iletişim]

#Rotary #[olay] #Dayanışma

Paylaşım 2, Süren eylemler (G+1 ile G+3 arası)

[GÜN ____ - SAHA]

[sayı] saattir gönüllülerimiz seferber:

- ____ aileye ____ öğün dağıtıldı
- ____ litre içme suyu teslim edildi
- ____ aile geçici konutlarda barındırıldı

İhtiyaçlar hâlâ muazzam. Şunlara ihtiyacımız var:

- [ihtiyaç 1]
- [ihtiyaç 2]

Bağış yapmak için: [bağlantı]

Sahada yardım etmek için: [iletişim]

Destekleri için [ortaklar]'a teşekkürler.

[Eylem fotoğrafları - sıkıntı içindeki mağdurlar DEĞİL]

#Rotary #[olay] #SahadaYardım

Paylaşım 3, Etki raporu (G+14 ya da operasyon sonu)

[GÖZDEN GEÇİRME - ____ GÜNLÜK SEFERBERLİK]

Sizin sayenizde, ____ gönüllümüz sayesinde, ortaklarımız sayesinde, işte başardıklarımız:

- ____ kişi gıda aldı
- ____ litre içme suyu dağıtıldı
- ____ aile barındırıldı
- ____ kümülatif gönüllü saati

- ___ USD harekete geçirildi ve kullanıldı

Her bağışçıya teşekkürler. Her gönüllüye teşekkürler.
İş devam ediyor.

Tam rapor: [bağlantı]

#Rotary #Etki #Teşekkürler

Söylenti ve dezenformasyonu yönetmek

Bir afette dezenformasyon kaçınılmazdır. Yerel söylentiler ("Rotary yardımı kendi üyeleri için saklıyor"), sosyal medyada yanlış bilgi ya da dağıtımda kayırmacılık suçlamaları biçimini alabilir.

Söylenti karşıtı kurulum

Eylem	Sorumlu	Detay
İzleme	1 görevli üye	Yerel sosyal medyayı, topluluk WhatsApp gruplarını, kulüp paylaşımlarındaki yorumları izleyin
Tespit	Aynı üye	Kulüp hakkında dolaşan her yanlış bilgiyi derhal sözcüye bildirin
Doğrulama	Sözcü + koordinatör	Herhangi bir yanıtın önce olguları doğrulayın. Kanıt toplayın (fotoğraflar, makbuzlar, listeler)
Yanıt	Yalnızca sözcü	Olgusal, sakin, belgeli yanıt. Söylentiyle aynı kanallarda yayımlanır.
Önleme	Proaktif iletişim	Ne kadar çok doğrulanabilir olgu iletirseniz, söylentiler o kadar az verimli zemin bulur

Sık görülen söylenti türleri ve yanıtları

Tipik söylenti	Tipik yanıt
"Yardım saptırılıyor çalınıyor"	Dağıtım defterlerini (anonimleştirilmiş), dağıtım fotoğraflarını, makbuzları yayımlayın. "Her dağıtım kaydedilir. Defterlerimiz Bölge tarafından denetlenir."
"Bazı aileler diğerlerinden fazla alıyor"	Dağıtım kriterlerini açıklayın (hane büyüklüğü, özel ihtiyaçlar). "Her aile, kişi sayısına ve tespit edilen ihtiyaçlara göre alır."
"Rotary hiçbir şey yapmıyor"	Kesin rakamları yayımlayın. "G+0'dan bu yana, öğün dağıttık, aile barındırdık, saat boyunca gönüllü görevlendirdik."
"Yardım Rotary dostlarına gidiyor"	Uygunluk kriterlerini ve kapsama alanını yayımlayın. "Yardım, Rotary üyeliğine değil, ihtiyaç değerlendirmesine göre dağıtılır."

Tipik söylenti	Tipik yanıt
"Bağışlar düzgün kullanılmıyor"	Mali raporu yayımlayın. "İşte alınan USD'nin nasıl kullanıldığının dökümü."

Altın söylenti karşıtı kural

Bir kamu suçlamasına asla öfkeyle yanıt vermeyin.

1. Suçlamayı kabul edin
2. Olguları doğrulayın (en fazla 24 saat)
3. Olgusal, sayısallaştırılmış, duygusal olmayan bir yanıt kaleme alın
4. Onu sözcüye VE kulüp başkanına onaylatın
5. Suçlamayla aynı kanalda yayımlayın
6. Bir tartışmaya girmeyin. Tek bir yanıt mesajı, olgusal. Kişi ısrar ederse, kamuoyu önünde yanıt vermeyin, özel bir görüşme önerin.

Söylentilere karşı en iyi silah belgelemedir. Her dağıtım kaydedilirse, her harcama bir makbuzla gerekçelendirilirse, her yararlanıcı tespit edilirse, söylentiler olgularla çarpışır. Bölüm 13'ün S+O'dan itibaren belgelemeye bu kadar ısrarla vurgu yapmasının nedeni budur.

Yapay zekâ üretimi içerik: deepfake'ler, sentetik görüntüler ve algoritmik dezenformasyon

2026'da, herhangi bir afet saatler içinde gerçek görüntülerin yanı sıra bir yapay zekâ üretimi içerik dalgası doğurur: olmamış hasarın sentetik görüntüleri, hiç almadıkları kararları duyuran yetkililerin ses deepfake'leri ve duygusal paylaşımı kışkırtmak için hazırlanmış algoritmik olarak yükseltilmiş paylaşımlar. Bu artık marjinal bir risk değil, her modern krizin varsayılan bilgi ortamıdır.

Bir Rotary kulübü için sonuç somuttur: viral bir görüntüyü ya da ses klibini kontrol etmeden aktırırsanız, kulübünüzün adı altında bir dezenformasyon aracına dönüşürsünüz. İtibara verilen zarar anlık ve kalıcıdır.

Herhangi bir şeyi aktarmadan önce üç refleks

1. Tersine görsel arama. Herhangi bir fotoğraf ya da videoyu aktarmadan önce, onu tersine görsel aramadan geçirin (TinEye, Google Lens, Bing Visual Search). Görüntü afetten önce, başka bir başlık altında var olmuşsa, geri dönüştürülmüş ya da uydurmadır. Bu 30 saniye sürer.

2. Orijinal kaynağı doğrulayın. İçeriği doğrulanmış bir kanala kadar izleyin: resmi bir hesap (bölge, sivil savunma, editöryal sorumluluğu olan haber kuruluşu), yazılı bir basın açıklaması ya da tanınan bir gazeteci. Bir ekran görüntüsünün ekran görüntüsü bir kaynak değildir.
3. "Sansasyonel" herhangi bir şeyi paylaşmadan önce 30 dakika bekleyin. Yapay zekâ üretimi içerik anlık paylaşımı kışkırtmak için tasarlanmıştır. Otuz dakikalık sabır, doğrulanabilir kaynakların ya da yalanlamaların yüzeye çıkması için yeterlidir.

Sizi duraklatması gereken üç sinyal

- Tonu, temposu ya da aksanı cümlelerin ortasında değişen bir yetkilinin sesi. Ses klonlama artık birkaç saniyelik kamu sesiyle herkesin erişimindedir. Bir DG'nin, belediye başkanının ya da sivil savunma görevlisinin kaydı tuhaf geliyorsa, varsayılan olarak şüpheli kabul edin.
- Fazla mükemmel görüntüler. Üretilmiş görüntüler çoğu zaman ellerde (fazla ya da kaynaşmış parmaklar), dişlerde, kulaklarda ve gölge ya da yansımaların tutarlılığında başarısız olur. Karenin merkezine değil, kenarlara ve küçük ayrıntılara bakın.
- Paylaşmak için duygusal aciliyet. "Hemen paylaşın" ya da "kaldırmadan önce" diyen başlıklar bir ipucudur. Yetkililerden gelen gerçek acil durum iletişimi viral aktarıma bağımlı değildir.

Tek bir kulüp kuralı

Kulüpten hiçbir resmi iletişim asla imzasız bir sesli mesajla ya da iletilmiş bir ekran görüntüsüyle gönderilmez. Her resmi mesaj kimliği doğrulanmış bir kanaldan geçer: doğrulanmış kulüp hesabı, kulüp antetli kağıdında imzalı bir PDF ya da teyit için bir telefon geri araması. Üyelere bu, afet mevsiminden önce, yazılı olarak bir kez söylenir. Bundan sonra, bu testi geçemeyen her şey, ne kadar makul kulağa gelirse gelsin, şüpheli kabul edilir.

İletişim kontrol listesi, merkeze asmak için

Operasyon: _____

Rol	Ad	Telefon
Sözcü		
Vekil		

Doğrulanacak eylemler

- ☐ İletişim talimatları tüm üyelere gönderildi
- ☐ WhatsApp grupları oluşturuldu (Komite / Ekip liderleri / Tüm üyeler)
- ☐ SITREP No. 1, 4 saat içinde Bölgeye gönderildi
- ☐ İlk kamuoyu açıklaması 24 saat içinde yayımlandı
- ☐ Bağış bağlantısı etkinleştirildi ve test edildi
- ☐ Sosyal medya izlemesi etkinleştirildi
- ☐ İletişim sıklığı belirlendi ve duyuruldu

Hatırlatma. Sözcü onayı olmadan kamuoyu iletişimi yok. Bu kural herkes için, istisnasız geçerlidir.

Notlar

Notlar

BÖLÜM III

KENDİ İMKÂNLARIMIZLA HAREKET ETMEK

Bölüm 17

Psikolojik destek

TSSB, travma sonrası stres bozukluğu, gerçektir. Hayatta kalanları etkiler. Gönüllüleri etkiler. Operasyonu koordine eden liderleri etkiler. Psikolojik destek, insani müdahalenin opsiyonel bir eki değildir. Su, gıda ve barınakla aynı düzeyde temel bir bileşendir.

Siz psikiyatr değilsiniz, ve sizden istenen bu değil. Bu bölüm size sıkıntıyı tanımak, psikolojik ilk yardım uygulamak ve profesyonellere yönlendirmek için araçlar verir. Rotary'nin bu işi finanse etmek için özel kaynakları var, yeterince kullanılmıyorlar.

Kimler risk altında

Bir afette herkes savunmasızdır, ama bazı gruplar daha fazla. Onları bilmek öngörmenizi ve eylemleri hedeflemenizi sağlar.

Grup	Savunmasızlık faktörü	Ana risk
Doğrudan etkilenen hayatta kalanlar	Sevdiklerinin kaybı, ev kaybı, yaralanmalar	TSSB, depresyon, karmaşık yas
Yerinden edilmiş kişiler	Yönelim kaybı, toplu barınakta aşırı kalabalık, belirsizlik	Kronik kaygı, izolasyon
Çocuklar (< 12 yaş)	Duygusal olgunlaşmamışlık, yetişkinlere tam bağımlılık	Regresyon, gelişimsel bozukluklar, TSSB
Ergenler (12-18 yaş)	Kimlik inşa dönemi, kontrol ihtiyacı	Risk davranışları, öfke, izolasyon
Yaşlılar	Kökünden sökülme, özerklik kaybı, kronik hastalıklar	Yönelim bozukluğu, tedavinin bırakılması, hızlı gerileme
Psikiyatrik geçmişli olan kişiler	Önceden var olan savunmasızlık	Dekompanseasyon, nüks
Rotaryen gönüllüler	Acıya tekrarlı maruz kalma	Dolaylı travma, şefkat yorgunluğu
Kendileri de mağdur olan gönüllüler	Çifte yük: mağdur olmakla birlikte başkalarına yardım etmek	Tam tükenme, gecikmiş çöküş

Kritik nokta: Rotaryen gönüllüler çoğu zaman en son ilgilenilenlerdir. Doğrudan mağdurlardan "daha az meşru" hissederler. Bu küçümseme kendisi bir risk faktörüdür.

Sıkıntı belirtileri: onları tanımayı bilmek

Psikolojik sıkıntı her zaman gözyaşlarıyla ifade edilmez. Deneyimli liderlerin bile hemen tanımadığı biçimler olabilir.

Karşılaştırmalı tablo: yetişkinler vs çocuklar

Alan	Yetişkinlerde belirtiler	Çocuklarda belirtiler
Duygusal	Kontrol edilemeyen ağlama ya da, tam tersine, tam duygu yokluğu (şok). Orantısız sinirlilik. Çaresizlik ya da suçluluk hissi.	Regresyon: alt ıslatmaya dönüş, bebeksi dil, parmak emme. Ani öfke nöbetleri. Belirgin bir neden olmadan ağlama.
Davranışsal	Düzensiz hiperaktivite (amaçsız ajitasyon). Olağandışı saldırgan davranış. Artmış alkol ya da tütün tüketimi.	Ebeveynlerden ayrılmayı reddetme. Kâbuslar. Travmanın oyunda yeniden üretimi. Belirli yerlere gitmeyi ani reddetme.
Sosyal	İsteğe bağlı izolasyon. Yardımı reddetme. Olay hakkında konuşmalardan kaçınma. Sosyal rutinlerle kopuş.	Oyundan çekilme. Suskunluk. Arkadaş kaybı. Grup faaliyetlerine katılmayı reddetme.
Somatik	Kalıcı uykusuzluk. Kronik baş ağrıları. Nedensiz kas ağrısı. Dinlenmeye rağmen yoğun yorgunluk. Belirgin iştah kaybı ya da artışı.	Tekrarlayan mide ağrıları. Yemek yemeyi reddetme. Büyüme geriliği (uzun sürerse). Belirsiz ve tekrarlayan fiziksel şikâyetler.
Bilişsel	Flashback'ler (olayın yeniden yaşanması). Karmaşa. Karar verememe. Konsantrasyon güçlüğü.	Ani okul güçlükleri. Olağandışı unutkanlık. Öğrenmede regresyon.
İşlevsel	Günlük görevleri yerine getirememe (yıkama, yemek, çalışma).	Alışılmış oyuncaklara ve faaliyetlere ilgi kaybı. Yalnız uyumayı reddetme.

Uyarı: Bu belirtiler hemen ya da olaydan birkaç hafta sonra ortaya çıkabilir. Operasyon sırasında son derece işlevsel görünen bir gönüllü bir ay sonra çökebilir. G+30'da takip bir lüks değildir.

Durum acil olduğunda

Bazı belirtiler bir ruh sağlığı profesyoneline derhal yönlendirmeyi gerektirir. Geciktirmeyin.

Uyarı işareti	Eylem
İntihar ya da kendine zarar verme ifadeleri	Psikiyatrik acil servislere derhal yönlendirme. Kişiyi yalnız bırakmayın.
Şiddetli disosiyasyon (kişi nerede olduğunu bilmez, çevresini tanımaz)	Kişiyi güvence altına alın. Bir doktor arayın.
Uzamış panik atak (> 30 dakika)	Gürültü ve kalabalıktan uzaklaşın. Rehberli nefes. İyileşme yoksa, bir doktor arayın.
Tam prostrasyonlu şok hâli (konuşmaz, hareket etmez, tepki vermez)	Zorlamayın. Sakin konuşun. Fiziksel olarak koruyun. Bir doktor arayın.

Uyarı işareti	Eylem
Kendine ya da başkalarına tehlikeli saldırganlık	Mesafe koruyun. Karşı çıkmayın. Gerekirse acil servisleri arayın.

Psikolojik İlk Yardım (PFA)

Psikolojik İlk Yardım (PFA), Dünya Sağlık Örgütü tarafından profesyonel olmayanlar için önerilen yaklaşımdır. Herhangi bir Rotaryen onu uygulayabilir. PFA psikoterapi değildir, basit, yapılandırılmış insanlık jestleridir.

3 ilke: Bak, Dinle, Bağla

İlke	Eylem	Somut olarak ne yaparsınız
BAK	Durumu gözlemleyin	Çevresel güvenliği değerlendirin. Belirgin sıkıntı içindeki kişileri tespit edin. Anlık fiziksel ihtiyaçları saptayın (yarananma, açlık, soğuk).
DİNLE	Aktif dinleyin	Sakin yaklaşın. Kendinizi tanıttın. Sorun: "Nasılsınız?" Kesmeden dinleyin. Yargılamayın. Küçümsemeyin ("daha kötü olabilir"). Kişiyi istemiyorsa konuşmaya zorlamayın. Duygularını doğrulayın: "Böyle hissetmek normal."
BAĞLA	Kaynaklara bağlayın	Kişinin anlık ihtiyaçlarını (su, gıda, barınak, aile) belirlemesine yardım edin. Onları mevcut hizmetlere (doktor, sosyal hizmet uzmanı, aile, barınak) bağlayın. Pratik bilgi verin (yardımı nerede bulacağı, hangi numaraları arayacağı). Yalnız olmadıklarından emin olun.

PFA ne değildir

PFA şu DEĞİLDİR...	Neden
Psikoterapi	Siz bir terapist değilsiniz. Olmaya çalışmayın.
Zorlanmış psikolojik değerlendirme	Birini travmasını anlatmaya zorlamak durumunu kötüleştirebilir
Bir sorgu	Olayın ayrıntıları hakkında müdahaleci sorular sormayın
İstenmemiş tavsiye	"Şunu yapmalısın" nadiren yardımcıdır. Önce dinleyin.
Her şeyin yoluna gireceği vaadi	Garanti edemeyeceğinizi vaat etmeyin

Yardım eden ifadeler vs. incitenler

Söylenecek	Söylenmeyecek
"Buradayım. Yalnız değilsin."	"Ne hissettiğini biliyorum." (Hayır, bilmiyorsun.)
"Olanlardan sonra böyle hissetmek normal."	"Güçlü ol." (Küçümseme.)
"Şu anda sana en çok ne yardımcı olur?"	"Daha kötü olabilirdi." (Geçersiz kılma.)
"İhtiyacın olan zamanı al."	"Devam etmelisin." (Emir.)
"Seni yardım edebilecek biriyle tanıştırebilirim."	"Hayatta olduğun için şanslısın." (İstenmeyen suçluluk yüklemesi.)
"Bir bardak su ister misin? Sakin bir yer?"	"Ağlamayı kes." (Asla.)

Önerilen eylemler: öncesi, sırası, sonrası

Afetten ÖNCE (hazırlık)

Kulübünüzün şimdi, barış zamanında yapması gerekenler:

Eylem	Detay	Sorumlu
Ruh sağlığı profesyonellerini tespit edin	Üyeler arasında ya da kulüp ağında psikologlar, psikiyatrlar, sosyal hizmet uzmanları	Afet komitesi
Gönüllüleri PFA'da eğitin	Yılda en az 1 eğitim (3 saat). Eğitim DSÖ, Kızılhaç ya da yerel psikologlar aracılığıyla mevcut.	Afet Koordinatörü
Yerel kaynak listesi oluşturun	Yardım hatları, kriz merkezleri, acil psikologlar, ücretsiz numaralar	Sekreter
Psikolojik bileşeni hazırlık planına dâhil edin	Bütçe, iletişimler, protokoller	Afet komitesi
Çocuklar için malzemeleri önceden konumlandırın	Boyama kitapları, kalem, basit oyunlar, top; bu bir lüks değil, terapötik bir araçtır	Lojistik

Müdahale SIRASINDA

Eylem	Ne zaman	Kim
Psikolojik desteği G+0'dan entegre edin	Müdahalenin başından	Koordinatör
Gönüllüleri sıkıntı belirtilerinde eğitin	Görevlendirmede hızlı 15 dakikalık brifing	Kulüp profesyoneli ya da eğitimli ekip lideri
Sakin ve rahatlatıcı alanlar oluşturun	Her toplu barınakta, asgari konforlu sessiz, ayrılmış bir köşe	Nokta yöneticisi
Kulüp psikologlarını harekete geçirin	En ciddi vakalar için öncelik	Koordinatör
Çocuklar için faaliyetler organize edin	Çizimler, oyunlar, okumalar, şarkılar; günlük, en az 2 saat	Görevli ekip (2-3 gönüllü)
Gönüllü rotasyonunu uygulayın	Günde en fazla 8s, zorunlu dinlenme, çekilme hakkı	Ekip liderleri
Gönüllüleri kendi aralarında gözlemleyin	Ekip liderleri üyelerinde tükenme belirtilerini izler	Ekip liderleri

Çocuk faaliyetleri eğlence değildir. Çizim, çocuğun sözelleştiremediğini ifade etmesini sağlar. Grup oyunu bir normallik duygusunu geri getirir. Rutin (doğaçlama bile olsa) kaygıyı azaltır. Bu bir bakım protokolüdür, bir eğlence değil.

Müdahale SONRASINDA: Florida modeli

Helene Kasırgası (2024, Florida), Rotary'nin geliştirilmesine yardımcı olduğu bir afet sonrası takip modelini öne çıkardı. Bu model üç sütuna dayanır.

Sütun 1, Şefkat ekipleri

Profesyonel terapistler (psikologlar, sosyal hizmet uzmanları) en çok etkilenenlerle ev takip ziyaretleri yürütür. Bu ziyaretler ev terapisi değildir, iyilik hâli kontrolleri ve uygun hizmetlere yönlendirmelerdir.

Parametre	Florida standardı
İlk ziyarete kadar geçen süre	G+7 ile G+14 arası
Bir ziyaretin süresi	30-45 dakika
Ziyaretçi eğitimi	Ruh sağlığı profesyonelleri ya da PFA eğitimli gönüllüler
Sıklık	G+7, G+14, G+30, ardından ihtiyaca göre
Araç	Standartlaştırılmış iyilik hâli anketi + aktif dinleme

PFA ekibinin ölçeklendirilmesi, hedef oranlar

PFA sağlayıcı / yararlanıcı oranı kurulumun uygulanabilirliğini belirler. Yetersiz personelle bir haftada çöker. Aşırı personelle kıt profesyonelleri gereksiz yere harekete geçirir.

Aşama	PFA sağlayıcı yararlanıcı oranı	Takip temposu
Acil durum (G+0 ile G+14 arası)	Risk altındaki 100 kişi başına 1 eğitimli sağlayıcı	Haftada 1 kısa temas
Sabitlenme (G+15 ile G+60 arası)	50'ye 1	2 haftada 1 ziyaret
İyileşme (G+60 ile G+180 arası)	30'a 1	Ayda 1 ziyaret

Ölçeklendirme kuralı: 50'den az üyeli bir kulüp PFA ekibini tek başına sağlayamaz. 2 ila 3 afet öncesi ortak tespit etmelidir: gönüllü yerel psikologlar, Kızılhaç ekipleri (PSSM / PFA eğitimi), eğitimli papazları olan cemaatler, mağdur destek dernekleri. Bu ortaklarla MOU'lar risk mevsiminden önce imzalanmalıdır.

Sütun 2, Topluluk destek grupları

Toplanma yerlerinde (kiliseler, okullar, toplum merkezleri) düzenlenir, yerel profesyoneller tarafından yürütülür. 8-12 kişilik gruplar. 4-8 hafta boyunca haftalık oturumlar.

Bu gruplar grup terapileri değildir. İnsanların deneyimlerini paylaştığı, yalnız olmadıklarını keşfettiği ve strese normal tepkiler üzerine pratik bilgi aldığı söz alanlarıdır.

Sütun 3, Uzun vadeli takip

En savunmasız kişiler (yalnız yaşayan yaşlılar, bir sevdiğini kaybeden kişiler, yetim kalan çocuklar) uzatılmış takip alır: G+30, G+90, G+180. Bu takip, profesyonellerle irtibat hâlinde, eğitimli Rotaryenler tarafından sağlanabilir.

Rotaryen gönüllülere bakmak

Bu, çoğu afet operasyonunun kör noktasıdır. Gönüllüler kendilerini tamamen mağdurlara adar ve kendilerinin de maruz kaldığını unuturlar.

Dolaylı travma

Dolaylı travma (ya da şefkat yorgunluğu), başkalarının acısına tekrarlı maruz kalmanın sonucudur. Bu bir zayıflık işareti değildir, anormal bir duruma normal bir fizyolojik ve psikolojik tepkidir.

Rotaryen gönüllülerde risk faktörleri:

Faktör	Açıklama
Uzamış maruz kalma	Rahatlama olmadan 14 günden fazla sürekli görevlendirme
Sıkıntıyla doğrudan temas	Kayıp anlatılarını dinlemek, hasarı görmek, yaralıyı taşımak
Çaresizlik hissi	İhtiyaçlar imkânları aşar, kronik hüsrân
Çifte rol	Gönüllü kendisi de mağdurdur ama yardım etmeye devam eder

Faktör	Açıklama
Tanınma eksikliği	Kimse gönüllüye nasıl olduğunu sormaz
Dekompresyon geçidi yok	Değerlendirme yok, takip yok, normal hayata ani dönüş

Gönüllülerde özel belirtiler

Belirti	Neyi gösterir	Ekip lideri eylemi
Arasını almayı reddeder	Telafi edici aşırı yatırım	Dinlenmeyi dayatın. Kesin biçimde.
Saatlerinin ötesinde çalışmakta ısrar eder	Aynı mekanizma	Sahadan çıkarın
Meslektaşlara ya da yararlanıcılara karşı artan sinirlilik	Duygusal tükenme	Birebir görüşme, çekilme önerisi
Ani sinizm ("ne anlamı var")	İleri tükenmişlik	Sahadan çekilme + psikolojik yönlendirme
Beklenmedik gözyaşları ya da öfke patlamaları	Dekompanstasyon	Anlık dinleme + profesyonel destek önerisi
Aşırı yatırım günlerinden sonra devamsızlık	Çöküş	Telefon araması, yargılamayın
Artmış alkol tüketimi	Öz-ilaçlama	Gizli müdahale, yönlendirme
Gönüllü tarafından bildirilen uyku bozuklukları	Kronik stres	İş yükü azaltma, kalıcıysa yönlendirme

Kulübün gönüllülerini korumak için eylemleri

Eylem	Ne zaman	Nasıl
Grup değerlendirmesi	Her görevden sonra 72 saat içinde	60-90 dakikalık toplantı, mümkünse bir profesyonel tarafından yürütülür. Operasyonel bir rapor değil, bir söz alanı.
Bir psikoloğa gizli erişim	Görevlendirmeden itibaren	Telefon numarası bireysel olarak iletilir. Gönüllü kimseye haber vermeden arayabilir.
Suçluluk olmadan çekilme hakkı	Her zaman	"Dur deme hakkın var. Bu bir terk etme değil, bir netliktir."
Akran izlemesi	Her zaman	Ekip liderleri üyelerinde belirtileri saptamak için eğitilir
Görev sonrası takip	G+3 ve G+30	Bölüm 15'teki ayrıntılı protokole bakınız
Tanıma	Operasyonun bitiminden itibaren	Bölüm 15'teki tanıma protokolüne bakınız

Değerlendirme bir lüks değildir. Silahlı kuvvetler, itfaiyeciler, acil tıbbi ekipler her zor müdahaleden

sonra bunu sistematik olarak uygular. Rotaryen gönüllüleriniz bu profesyonellerden daha az maruz değildir ve çoğu zaman psikolojik olarak daha az hazırlıklıdır.

Psikolojik desteğin finansmanı

Psikolojik desteğin bir maliyeti vardır. Ama Rotary onu finanse etmek için çeşitli mekanizmalara sahiptir, çok sık göz ardı edilirler.

Mekanizma	Kullanım	Tutar	Zaman aralığı
Kulüp öz fonları	PFA, çocuk malzemeleri, grup faaliyetleri	Değişken	Anlık
Disaster Response Grant (DRG)	Genel müdahaleye entegre acil psikolojik destek	Azami 25.000 USD'ye dâhil	Onaydan 24-48s sonra
Global Grant	Profesyonel bir ortakla yapılandırılmış ruh sağlığı programı	30.000 - 400.000 USD	2-3 ay (standart prosedür)
Yerel pro bono ortaklıkları	Rotary üyesi ya da ağıdaki psikologların hizmetlerini sunması	Ücretsiz	Anlık
STK ortaklıkları	MSF, Kızılağaç, yerel ruh sağlığı kuruluşları	Ücretsiz (koordinasyon varsa)	Değişken

Psikolojik bileşen bir DRG başvurusuna nasıl entegre edilir

DRG, acil müdahalenin bir bileşeni olarak sunulursa psikolojik desteği karşılar. Kabul edilebilir bütçe kalemleri:

Kalem	Örnek	Gösterge maliyet
Çocuk faaliyet malzemeleri	Defterler, kalemler, oyunlar, toplar	200-500 USD
Gönüllüler için PFA eğitimi	Eğitmen ücreti (1 gün)	300-800 USD
Acil psikolog oturumları	10 gün × yarım gün	1.000-3.000 USD
Barınakta sakin alan	Çadır, halı, yumuşak aydınlatma, ses yalıtımı	300-600 USD
Operasyon sonrası takip	Tespit edilen vakalar için bireysel oturumlar	500-1.500 USD
Toplam psikolojik bileşen		2.300-6.400 USD

Bu tutar 25.000 USD'lik bir DRG'nin %10-25'ini temsil eder. Bu bir yatırımdır, bir harcama değil. Psikolojik bileşeni DRG başvurusuna entegre eden kulüplerin dosyaları daha güçlüdür çünkü bütüncül bir müdahale yaklaşımı gösterirler.

Yapılandırılmış bir program için Global Grant

Uzatılmış bir ruh sağlığı programı gerektiren büyük afetler için (6-12 ay), Global Grant uygun araçtır. Şunları gerektirir:

1. Uluslararası bir ortak kulüp (sponsor kulüp)

2. Yerel bir uygulama ortağı (üniversite, STK, hastane)
3. Ölçülebilir göstergelerle bir izleme ve değerlendirme planı
4. Ayrıntılı bir bütçe ve sürdürülebilirlik planı

Bir ruh sağlığı programı için ölçülebilir göstergeler:

Gösterge	Hedef	Ölçüm yöntemi
Psikolojik destek alan kişi sayısı	kişi	Konsültasyon defteri
Yapılan grup oturumu sayısı	oturum	Oturum defteri
Yararlanıcılarda TSSB belirtilerinin azalması	PCL-5 ölçeğinde % düşüş	Öncesi/sonrası anket
Yararlanıcı memnuniyeti	> %80	Memnuniyet anketi
PFA'da eğitilen profesyonel sayısı	profesyonel	Eğitim defteri
PFA'da eğitilen gönüllü sayısı	gönüllü	Eğitim defteri

Kaynaklar ve iletişimler

Bu listeyi afetten ÖNCE oluşturun. Yazdırın. Acil durum kitinize koyun.

Kaynak	Tür	İletişim erişim
Ulusal yardım hattı	Telefon	[Ülkeye göre tamamlanacak]
Tıbbi-psikolojik acil durum birimi	Acil durum	[Tamamlanacak]
Kulüp üyesi psikologlar	Pro bono	[Adlar ve telefonlar]
Rotary ağı psikologları (bölge)	Pro bono ya da indirimli tarife	[DRO iletişimi]
Yerel Kızılhaç Kızılay	PFA ve psikososyal destek	[Yerel iletişim]
MSF (varsa)	Acil ruh sağlığı	[Uygunsa iletişim]
DSÖ, PFA Rehberi	Ücretsiz çevrimiçi eğitim	https://www.who.int/publications/i/item/9789241548205
IASC, Acil durum ruh sağlığı yönergeleri	Referans	https://interagencystandingcommittee.org

Çıkarımlar

Bir afette psikolojik destek üç kanaate indirgenir:

Birinci kanaat: Psikolojik acı, fiziksel acı kadar gerçek ve acildir. Her zaman görünür değildir, ama hayatları yıkar.

İkinci kanaat: Yardım etmek için bir terapist olmanıza gerek yok. Bakmak, dinlemek, bağlamak; bu üç basit jest yörüngeleri değiştirir.

Üçüncü kanaat: Gönüllüleriniz yaralanmaz değildir. Onlara mağdurlara verdiğiniz aynı özenle bakın. Tükenen bir gönüllü sonraki operasyona nadiren döner; desteklendiğini hisseden gönüllü genellikle döner, bir sonrakileri eğitir ve zinciri güçlendirir.

Kulübünüz önceden eğitim olmadan ne yapardı

Önceden eğitim olmadan, iyi niyetli bir kulüp üç tipik hata yapma eğilimindedir. Birincisi: desteği tavsiyeyle karıştırmak, şoktaki birine "çözümler" vermek, "ağlama" demek, "her şey yoluna girecek" diye söz vermek. İyi niyetle söylenen bu ifadeler sıkıntıyı hafifletmek yerine derinleştirir. İkincisi: aynı gönüllüyü, bir aktarım disiplini olmadan travmatik hikâyelere aşırı maruz bırakmak; tek bir Rotaryenin bütün gün, aralıksız, değerlendirmesiz, rotasyonsuz afetten sağ kurtulanları dinlemesi, farkında olmadan bozulur. Üçüncüsü: kendi üyelerindeki uyarı işaretlerini kaçırmak, sadece kimse onlara bunları nasıl tanıyacıklarını öğretmediği için.

Tek bir günlük Psikolojik İlk Yardım (PFA) eğitimi bu üç hatayı düzeltmeye yeter. Bu, kulübünüzün barış zamanında planlayabileceği en yüksek getirili eğitimidir. Kızılhaç çoğu ülkede onu ücretsiz yürütür ve DSÖ serbestçe erişilebilir bir PFA rehberi yayımlar (bu bölümün sonunda atıfta bulunuldu).

Devretmeniz gereken eşik

Bir Rotaryenin, PFA'da eğitilmiş biri bile olsa, artık doğru muhatap olmadığı net bir sınır vardır: akut psikoz belirtileri, açık intihar düşüncesi, gerçeklikle tam kopuş, kendini ya da başkalarını tehlikeye atan davranışlar. Bu durumlarda rolünüz devretmek, devralmak değildir. Ulusal psikiyatrik acil durum hattı, tıbbi-psikolojik acil durum birimi, en yakın hastane; bu iletişimler, biri çöktüğü anda aranacak değil, kulüp kitinde önceden basılı olmalıdır.

Sonraki bölüm (Bölüm IV) uzun vadeli iyileşmeyi ele alacak. Ama evleri yeniden inşa etmeden önce, insanları yeniden inşa etmelisiniz. Ve bu şimdi başlar.

Notlar

Notlar

BÖLÜM IV
AĞI HAREKETE GEÇİRMEK

Bölüm 18

Bölge: ilk müttefikiniz

Bölgenin kulübünüz için yaptıkları

Bir Rotary Kulübüsünüz. 30, 50, belki 80 üyeniz var. Bankada paranız, becerileriniz, iyi niyetiniz var. Ancak bir afet meydana geldiğinde, hızla uç sınırla karşılaşacaksınız: ciddi bir müdahale için bütçeniz yetersizdir, Rotary Foundation hibelerine doğrudan erişiminiz yoktur ve coğrafi bölgenizdeki diğer 40 kulüple tek başınıza koordinasyon sağlayamazsınız.

Bölgenin rolü tam da budur. Sizi yönetmek için değil, tek başınıza açamayacağınız şeyi açmak için oradadır.

Bir afette bölgenin 5 somut işlevi

İşlev	Kulübünüz için anlamı
TRF finansmanına erişim	Yalnızca bölge bir Disaster Response Grant başvurusu yapılabilir. Kulübünüz saha değerlendirmesini sağlar; bölge başvuruyu yapar ve fonları alır.
Kulüpler arası koordinasyon	6 kulüp etkilenmişse, bölge her birinin 200 tente satın almasını, hiç kimse su dağıtmazken, engeller.
District Disaster Relief Fund (DDRF)	Bölgenin kendi fonu, hemen kullanılabilir, TRF'yi beklemeye gerek yok.
RAG'ler ve Bölge (Zone) ile bağlantı	Bölgenin DNA-RAG, ShelterBox, Zone koordinatörü ile doğrudan bağlantıları vardır.
Birleşik iletişim	RI'ya, medyaya, etkilenmemiş kulüplere tek bir mesaj. Daha az karışıklık, daha fazla etki.

Bölgenin kilit aktörleri

Bir afette doğrudan muhataplarınız üç kişidir:

District Disaster Relief Officer (DRO), ilk aramanız budur. Operasyonel müdahaleyi koordine eder, etkilenen kulüpler ile mevcut kaynaklar arasında köprü kurar. Bölgenizde bir DRO yoksa, Guvernör (DG) bu işlevi üstlenir.

District Rotary Foundation Committee Chair (DRFC), TRF ile ilişkiyi yürütür. Disaster Response Grant başvurularını hazırlar ve birlikte imzalar. DRFC ilk saatlerde ulaşılamaz durumdaysa, herhangi bir finansman talebi bloke olur.

Bölge Guvernörü (DG), alarm seviyelerini etkinleştirir, hibeleri birlikte imzalar ve tüm bölgenin kaynaklarını harekete geçirir. Ayrıca bölge sınırlarını aşan afetler için Zone koordinatörüyle bağlantıdır.

Acil eylem: DRO ve DRFC'nizi kişisel olarak tanıımıyorsanız, bu hafta onları arayın. Cep telefonu numaralarını yalnızca bölge rehberinde değil, kendi telefonunuza kaydedin.

3 etkinleştirme seviyesi: DCA-3, DCA-2, DCA-1

Bölge, üç kademeli bir etkinleştirme ölçeğiyle çalışır. Sayı ne kadar yüksekse, afet o kadar ciddidir. Her seviye farklı kaynakların ve yükümlülüklerin kilidini açar.

Genel bakış

Seviye	Ölçek	Tetikleyici	Kulübünüz için değişen şey
DCA-3	Yerel olay	Kulübün tek başına yönetebileceği olay	Kulüp kendi fonlarıyla hareket eder. Bölge kayıt için bilgilendirilir.
DCA-2	Kulüp aşılması durumunda	Yerel afet, 1 ila birkaç kulüp etkilenmiş, veya belirlenmiş tehdit (adlandırılmış siklon, sismik uyarı)	DRO günlük iletişim kurar. Hızlı değerlendirme başlatılır. DRG (maks. 25.000 USD) hazırlanır. ShelterBox alarm durumunda.
DCA-1	Büyük çaplı	Birden fazla bölge etkilenmiş, bölgeyi aşan ihtiyaçlar	Tüm kaynaklar seferber edilir. DRG 48 saat içinde sunulur. DNA-RAG etkinleştirilir. Zone + RI koordinasyonu. Hazırlanacak Global Grant.

DCA-3, kulüp tek başına yönetir

Kulüp kendi kaynaklarıyla hareket eder (acil durum fonu, gönüllü üyeler, üye ekipmanı). Bölge izlenebilirlik için bilgilendirilir ancak hiçbir şeyi etkinleştirmez.

DCA-3'te kulübünüz ne yapar:

- Dahili acil durum planını etkinleştirir
- Olayı belgeler (fotoğraflar, eylemler listesi, harcamalar)
- Kayıt ve bölge istatistikleri için 24 saat içinde DRO'ya bir SITREP gönderir
- Acil durum planını ve eğitimini sürdürmeye devam eder

DCA-2, bölge etkinleştirilir

DCA-2, afet kendi fonlarını aşan ihtiyaçlarla bir veya birkaç kulübü etkilediğinde ya da büyük bir tehdit belirlendiğinde (yaklaşan kasırga, mevsimsel sel riski) tetiklenir.

DCA-2'de bölge ne yapar:

- DRC (Disaster Response Committee) acil oturumda toplanır
- DRO, etkilenen kulüplerle günlük iletişime geçer
- İhtiyaçların ve mevcut kaynakların değerlendirilmesi
- DRG başvurusu konusunda karar
- DDRF, DG tarafından serbest bırakılır (tek imza, < 24 saat süre)
- Barınak riski varsa ShelterBox alarm durumuna geçirilir (rotaryrequest@shelterbox.org)

DCA-2'de kulübünüz ne yapar:

- SITREP'ini 6 saat içinde DRO'ya gönderir
- Saha değerlendirmesini hazırlar (bkz. Ek A, form 2)
- Acil eylemler için ön bütçeyi tahmin eder
- Önümüzdeki 72 saat için mevcut üyeleri belirler

DCA-1, büyük afet

DCA-1 en üst seviyedir. Afetin, bölgenin normal kapasitesini aştığı, birden fazla bölgeyi etkilediği veya uluslararası destek gerektirdiği anlamına gelir.

DCA-1'de bölge ne yapar:

- Disaster Response Committee, DG tarafından etkinleştirilir
- Tüm bölge kaynakları seferber edilir
- DRG hemen sunulur
- Konuşlandırma için ShelterBox ile iletişime geçilir
- DNA-RAG bilgilendirilir ve aktif koordinasyonda
- Zone Direktörü ile koordinasyon
- Kamuoyu iletişimi başlatılır
- RI'ya günlük raporlar

DCA-1'de kulübünüz ne yapar:

- Acil durum planını uygular
- SITREP'leri her 6 saatte bir gönderir (akut evre), ardından günlük
- DRO'nun koordinasyon talimatlarına uyar, izole eylem yok
- Her şeyi belgeler: fotoğraflar, makbuzlar, yararlanıcı listeleri
- Bölge koordinasyonunu desteklemek için mesleki ağlarını harekete geçirir

Disaster Response Grant almak: kulübün bakış açısından prosedür

Disaster Response Grant (DRG), The Rotary Foundation'ın hızlı müdahale mekanizmasıdır. Başvuru başına maksimum 25.000 USD, 2 ila 4 haftada işleme alınır. Bir afetten sonraki ilk dış finansal kaldıracınızdır.

Temel nokta: DRG'yi siz sunmazsınız

Bir kulüp DRG'yi doğrudan sunamaz. Bölge (DG + DRFC birlikte) sunar. Sizin rolünüz saha değerlendirmesini, verileri, fotoğrafları sağlamak ve bunları hızlı bir şekilde sağlamaktır.

Adım adım, kulübün bakış açısından

ADIM 1 - DEĞERLENDİRME (D+0 ile D+3 arası)

Siz yaparsınız.

- +-- Sahadaki ihtiyaçların hızlı değerlendirmesi
- +-- Ön bütçe tahmini
- +-- Fotoğraflar ve ilk belgeleme
- +-- Hepsini bölge DRO ve DRFC'ye gönderin

ADIM 2 - BÖLGE HAZIRLAR (D+3 ile D+7 arası)

DRFC yapar.

- +-- MyRotary'de (Submittable) dosyanın hazırlanması
- +-- Erişim: my.rotary.org → Grants → Apply for Grant → Disaster Response Grant
- +-- Saha verileriniz forma entegre edilir

ADIM 3 - DOĞRULAMA VE SUNUM (D+7 ile D+10 arası)

DG ve DRFC yapar.

- +-- DG başvuru doğrular ve birlikte imzalar
- +-- Submittable veya e-posta ile sunum: grants@rotary.org
- +-- Submittable dosya numarası atanır

ADIM 4 - TRF İŞLEMESİ (D+10 ile D+28 arası)

TRF yapar.

- +-- Başvuru değerlendirmesi (genellikle 2-4 hafta)
- +-- Ek bilgi talebi olasılığı
- +-- E-posta ile karar ve bildirim

ADIM 5 - TESLİM ALMA VE UYGULAMA

Siz ve bölge yaparsınız.

- +-- Fonlar bölgenin USD hesabına aktarılır
- +-- Bölge, onaylanan plana göre fonları size tahsis eder
- +-- Sahada uygularsınız
- +-- Her harcamayı belgellersiniz (zorunlu makbuzlar)

ADIM 6 - VESAYET (STEWARDSHIP) RAPORLARI

Siz ve bölge yaparsınız.

- +-- TRF gereksinimi (DRG T&C): fonların alınmasından sonra en az her 12 ayda bir ilerleme raporu, proje kapanışından sonraki 2 ay içi
- +-- Bu kılavuzun önerdiği dahili ritim: 45. Günde kontrol noktası, ardından 6. ayda

Tipik süreler

Adım	Tipik süre
Dosya hazırlama (bölge + kulüp)	3-7 gün
TRF işlemesi	2-4 hafta
Onaydan sonra fon transferi	5-10 iş günü
Fonların alınmasına kadar toplam süre	Eksiksiz sunumdan sonra 2-4 hafta

Kasırgalar için önleyici sunum

TRF, yörünge yeterince kesin olduğunda bir kasırganın etkisinden önce DRG sunumuna izin verir. Bu, önemli bir avantajdır.

- Beklenen etkiden 72-48 saat öncesine kadar sunum mümkündür
- Gerekli gerekçe: NOAA/NHC yörünge takibi
- Hibe yalnızca etkinin teyidinden sonra onaylanır
- Sonuç: standart 2-4 hafta yerine, etkiden sonraki 24-48 saat içinde kullanılabilir fonlar

Kaynak. Etki öncesi sunum, The Rotary Foundation tarafından yayımlanan ve my.rotary.org

üzerinden erişilebilen Disaster Response Grant Terms and Conditions ile düzenlenir. Uygunluk, son tarihler ve gerekli destekleyici belgeler bu belge tarafından belirlenir; TRF bu şartları periyodik olarak revize ettiğinden, protokolü etkinleştirmeden önce yürürlükteki sürümü doğrulayın.

Kulübünüz için eylem: Bir siklon bölgesindeyseniz, DRFC'nizden bölgenin kalıcı bilgileriyle (banka hesabı, iletişim bilgileri, bölge tanımı) önceden doldurulmuş bir DRG dosyası hazırlamasını isteyin. Kasırga yaklaştığında, geriye yalnızca özel verileri doldurmak kalır.

DRG: uygun ve uygun olmayan harcamalar

Bütçe tahmininizi bölgeye sunmadan önce, her harcama kaleminin uygun olduğunu doğrulayın. Uygun olmayan harcamalar içeren bir bütçe, hibeyi geciktirir veya bloke eder.

Uygun harcamalar

Kategori	Örnekler
İçme suyu	Şişe su satın alımı, arıtma sistemleri, konteynerler, taşıma
Gıda	Bozulmayan gıdalar, gıda kitleleri, hazırlama ve dağıtım
Geçici barınaklar	Çadırlar, tenteler, geçici malzemeler (ShelterBox tarafından tedarik edilmiyorsa)
Hijyen malzemeleri	Hijyen kitleleri, sabun, hijyenik ürünler
İlaçlar	Tıbbi malzemeler, acil durum ilaçları, temel bakım
Temizlik ve enkaz	Enkaz kaldırma ekipmanı, aletler, eldivenler, çizmeler
Ulaşım ve lojistik	Yardım dağıtımıyla doğrudan ilgili ulaşım
Acil durum iletişimi	Telsizler, iletişim ekipmanı
Giysi ve battaniye	Afetzedeler için temel ihtiyaç malzemeleri

Uygun olmayan harcamalar

Kategori	Neden	Alternatif
Kalıcı yeniden inşa	Global Grant kapsamına girer	İyileşme evresi için bir Global Grant planlayın
Kalıcı maaşlar	Personel finansmanı yok	Rotary gönüllülerini kullanın
Satın alınan araçlar	Dayanıklı satın alma, acil durum değil	Araç kiralama (uygun)
Bölge idari masrafları	DRG kapsamı dışında	Bölge işletme bütçesi
Doğrudan nakit bağışlar	İzlenebilirlik yok	Mal satın alın ve dağıtın

En sık görülen 10 ret nedeni

Bu hatalar önlenebilir. Her biri, fonlara acilen ihtiyaç duyan bölgeler için haftalarca gecikmeye, hatta reddedilmelere neden olmuştur.

#	Hata	Etki	Kulübünüzün yapabileceği
1	Bölge yeterli değil (not qualified)	Başvurunun otomatik olarak bloke olması	Afet sezonundan ÖNCE yeterlilik durumunun güncel olduğunu DRFC ile doğrulayın
2	Eksik belgeleme	Tamamlama için iade, 2-3 hafta gecikme	Bölgeye şunları sağlayın: fotoğraflar, ayrıntılı açıklama, yararlanıcı tahmini
3	Tek satırlık bütçe	TRF kalem bazında ayırıştırma gerektirir	Ayırıştırın: su (X USD), gıda (X USD), barınak (X USD), ulaşım (X USD)
4	Yanlış form	Global Grant yerine DRG veya tam tersi	DRG = acil durum (0-6 ay, maks. 25.000 USD). Global Grant = iyileşme (6-24 ay, 30.000+ USD)
5	Bütçede uygun olmayan harcamalar	Ret veya revizyon talebi	Tahmininizi sonuçlandırmadan önce yukarıdaki listeye bakın
6	Başvurunun bölge yerine kulüp tarafından sunulması	Sistemik ret	Hemen DRFC ve DG'nizle iletişime geçin. Siz verileri sağlarsınız, onlar sunar
7	Önceki vesayet raporlarının gecikmiş olması	Yeni başvuruları bloke eder	Önceki hibelerden raporların geciktiğini biliyorsanız DRFC'nizi uyarın
8	DG/DRFC ortak imzasının olmaması	Eksik dosya, bloke	İlk saatlerden itibaren DG'yi bilgilendirin ki müsait kalsınlar
9	Yararlanıcı sayısının tahmin edilmemesi	TRF maliyet/yararlanıcı oranını değerlendiremez	Yaklaşık da olsa saha verilerine dayalı bir rakam sağlayın
10	Bölgenin USD banka hesabının işlevsel olmaması	Fon transferi imkânsız	Hesabın aktif olduğunu bölge saymanıyla doğrulayın

Öneri: Afet sezonundan önce (Atlantik için Haziran-Kasım, sismik bölgelerde yıl boyu), DRFC'nizle bir "sezon öncesi kontrol" yaparak bu 10 noktayı doğrulayın. Hazırlıklı bir bölge DRG'yi 48 saatte sunar. Hazırlıksız bir bölge 2-3 hafta alır ve bu fark, hayatlarla ölçülür.

Diğer kulüplerden yardım almak

Afet kapasitenizi aştığında, bölge kulüpler arası dayanışmayı etkinleştirir. Üç somut mekanizma.

Acil durum kardeşliği (twinning)

Bölge, etkilenen kulübünüzü aynı bölgeden veya komşu bir bölgeden bir ya da birkaç etkilenmemiş kulüple eşleştirebilir. Kardeş kulüp şunları sağlar:

- Fonlar (bir toplantıda oylanan tek seferlik bağış kampanyası)
- Gönüllüler (ihtiyaçlarınıza göre bölgenize konuşlandırılır)
- Ekipman (jeneratörler, pompalar, aletler, depolanmış çadırlar)
- Uzmanlık (yapısal bir mühendis veya doktorunuz yoksa, başka bir kulüpte olabilir)

Nasıl etkinleştirilir: Bölge DRO'sundan isteyin. Kesin ihtiyaçlarınızla kulüplere bir çağrı yayınlarlar (belirsiz bir çağrı değil, sayısallaştırılmış ihtiyaçlar).

Kulüpler arası gönüllüler

Diğer kulüplerin üyeleri bölgenize konuşlandırılabilir. Bunun işe yaraması için:

- DRO'ya kaydolurlar (serbest çalışma modunda değil)
- Kulübünüz onlara bir karşılama sorumlusu ve belirli bir görev atar
- Kendi lojistiklerini getirirler (ulaşım, yiyecek, mümkünse konaklama)
- Kendilerinin değil, sizin koordinasyon talimatlarınıza uyarlar

Ekipman havuzu oluşturma

Aynı bölgedeki birden fazla kulüp, ortak bir acil durum ekipmanı stoğu (tenteler, pompalar, jeneratörler, hijyen kitleri) oluşturabilir. Bölge envanteri tutar. Bir afet durumunda ekipman, etkilenen bölgeye teslim edilir.

Kulübünüzün karşılığında sunabileceği: Başka bir kulüp etkilendiğinde, gönüllüleri, ekipmanı ve fonları gönderen siz olacaksınız. Ağın ilkesi budur: normal zamanlarda katkıda bulunursunuz, kriz zamanlarında ondan yararlanırsınız.

Kontrol listesi: afetten önce bölge ilişkisini hazırlayın

- ☐ DRO, DRFC ve DG'nin kişisel telefon numaraları telefonunuza kaydedildi
- ☐ Yılda en az bir bölge afet müdahale eğitimine katılım
- ☐ DDRF'ye yıllık katkı (mütevazı da olsa)
- ☐ Önceden doldurulmuş DRG dosyası (kalıcı bölge bilgileri) acil durum kitinde saklanıyor
- ☐ Üye becerileri envanteri bölge DRO'suna iletili
- ☐ Yıllık çağrı zinciri (call-down) testine katılım
- ☐ Yardım sağlaması (veya buna ihtiyaç duyması) muhtemel komşu kulüplerin bilinmesi

Notlar

Notlar

BÖLÜM IV
AĞI HAREKETE GEÇİRMEK

Bölüm 19

**The Rotary Foundation: 7 finansman
mekanizması**

Genel bakış: 7 kaynak, 7 mantık

Rotary Vakfı'nın (TRF) tek bir afet finansman programı yoktur, yedi tanesi vardır. Her birinin kendi koşulları, süreleri, tutarları vardır. Çoğu kulüp bunlardan yalnızca bir veya ikisini bilir. Bu bölüm size, insanlara yardım etmek için hızlıca paraya ihtiyacı olan birinin bakış açısından eksiksiz haritayı verir.

7 mekanizmanın karşılaştırma tablosu

Mekanizma	Tutar	Alım süresi	Kim başvurur	Kilit koşullar	Kullanım
Disaster Response Grant (DRG)	En fazla 25.000 USD	2-4 hafta (etkiden 24-48 saat önce)	DG + DRFC (bölge)	Nitelikli bölge, ilan edilmiş afet	Anında müdahale (0-6 ay)
Global Grant	30.000 ile 400.000+ USD	3-6 ay hazırlık + 2-4 ay onay	Ev sahibi + sponsor bölgeler	GMS, uluslararası ortak, 2 nitelikli bölge	Uzun vadeli toplanma (6-24 ay)
District Disaster Relief Fund (DDRF)	Değişken (bölgenin ayırdığına bağlı)	Anında	Bölge DG	Yerel bölge politikası	Anında müdahale, gecikmesiz
Zone Disaster Response Fund	Değişken (örn. 100.000 USD ShelterBox eşleştirmesi)	Değişken	Bölge (zone) koordinatörü	Önemli afet, Zone etkinleştirmesi	Büyük ölçekli destek
DNA-RAG 501(c)(3) Fund	Değişken	Değişken	DNA-RAG	DNA-RAG'a doğrudan bağışlar	DNA-RAG koordineli operasyonlar
Rotary Disaster Response Fund (TRF merkezi)	Değişken (potansiyel olarak sınırsız)	Yukarıdan aşağıya etkinleştirme	TRF Kurulu karar verir	Yalnızca büyük afetler	Etkilenen bölgelere dağıtım
District Designated Funds (DDF)	EREY getirisinin %50'sine kadar	Yıllık (mevcut)	Bölge DG	3 yıl önceki EREY katkıları	Global Grant eş finansmanı

Bunun kulübünüz için somut anlamı

- Anında acil durum (ilk 72 saat): DDRF gecikmesiz mevcut olan tek fondur. Bölgenizde bir tane varsa ve finanse edilmişse, ilk kaynağınızdır.
- İlk haftadan bir aya kadar: DRG hedefinizdir. En fazla 25.000 USD, ama 3 ila 6 haftada mevcut.

- 2 ile 24. aylar: Global Grant yeniden inşa için devralır. Çok daha büyük tutarlar, ama çok daha uzun hazırlık.
- Büyük uluslararası afet: Zone Fonu ve TRF Disaster Response Fund (merkezi) etkinleştirilebilir, ama buna sizin üstünüzde karar verilir. Onları talep etmezsiniz, TRF karar verirse yararlanırsınız.

Karar ağacı: hangi durum için hangi mekanizma

```

AFET MEYDANA GELDİ
|
+- ANINDA ACİL DURUM (0-30 gün)?
|   +- Evet → Bölge DDRF (anında, mevcutsa)
|       |   + DRG (25.000 USD'ye kadar, başvuru D+3 ile D+10)
|       |   + TRF Disaster Response Fund (TRF etkinleştirirse - kontrol edemezsiniz)
|       |
|       +- Hayır → devam et
|
+- UZUN VADELİ TOPARLANMA (1-24 ay)?
|   +- Evet + uluslararası ortak mevcut mu?
|       |   +- Evet → GLOBAL GRANT (30.000 ile 400.000+ USD)
|       |       |   + eş finansman için DDF (çarpan etkisi)
|       |       |
|       |       +- Hayır → önce ortak bul
|       |           (DNA-RAG sizi bağlayabilir - Bölüm 20'ye bakın)
|       |
|       +- Hayır → devam et
|
+- BÖLGEYİ AŞAN BÜYÜK AFET?
|   +- Evet → Zone Disaster Response Fund
|       |   (DG aracılığıyla Zone koordinatörüyle temas kur)
|       |   + TRF'nin merkezi Disaster Response Fund'ını etkinleştirip
|       |   etkinleştirmediyini kontrol et
|
+- KÜRESEL KOORDİNASYON İHTİYACI?
|   +- Evet → DNA-RAG 501(c)(3) Fund
|       |   (DNA-RAG tarafından koordine edilen operasyonlar için)

```

DRG derinlemesine: Submittable prosedürü

Başvuru için gerekli belgeler

Kulübünüzün hazırlayıp DRFC'ye ilemesi gerekenler:

Belge	Detay	Kim hazırlar
Afet tanımı	Tarih, nitelik, coğrafi bölge, ölçek	Kulüp (saha değerlendirmesi)
Faydalanıcı sayısı tahmini	Yaklaşık bile olsa rakam, kaynağıyla	Kulüp
Kalem bazında ayrıntılı bütçe	Döküm: su, gıda, barınak, nakliye vb.	Kulüp + DRFC
Uygulama planı	Kim ne yapar, hangi sırayla, ne kadar sürede	Kulüp + DRFC
Durumun fotoğrafları	En az 5-10 saha fotoğrafı	Kulüp
Bölge USD banka bilgileri	SWIFT, IBAN veya eşdeğeri	Bölge saymanı
DG'den destek mektubu	İmzalı	DG

MyRotary'de izlek

`my.rotary.org → Grants → Apply for Grant → Disaster Response Grant`

Form, MyRotary'ye entegre edilmiş Submittable platformundadır. DRFC kendi kimlik bilgileriyle erişir. Her iki imza da (DG + DRFC) dijitaldir.

Onaydan sonra

Fonlar bölgenin USD hesabına banka havalesiyle gelir. Bölge, onaylanan plana göre bunları size öder. O andan itibaren her kuruş orijinal bir makbuzla belgelenmelidir.

Ek DRG ve DRG + Global Grant kombinasyonu

25.000 USD yeterli değilse, ilki raporlandığı sürece ikinci bir DRG başvurusu yapılabilir: TRF Terms & Conditions, herhangi bir ek DRG'yi önceki DRG'lerin raporlarının sunulmasına bağlı kılar. Bu rehberin tavsiye ettiği erken kontrol noktasının (Gün+45) değeri buradan gelir. Bir afet başına DRG sayısına teorik bir sınır yoktur, yönetim raporlarının güncel olması şartıyla.

Tavsiye edilen strateji: DRG + Global Grant paralel olarak, ardışık değil.

- DRG acil durumu finanse eder (su, gıda, barınak, 0-6 ay).
- Global Grant sürdürülebilir yeniden inşayı finanse eder (okullar, su sistemleri, klinikler, 6-24 ay).
- Global Grant'i D+30 kadar erken hazırlamaya başlayın, DRG uygulanırken. DRG'nin bitişini beklemeyin: Global Grant konuşlanması 8-16 ay alır.

Toparlanma için Global Grant'ler: koşullar ve yapı

Global Grant, Rotary'nin ağır finansman aracıdır. 30.000 ile 400.000 USD'den fazlası arasında, sürdürülebilir yeniden inşayı finanse eder: okullar, su sistemleri, klinikler, mesleki

eğitim, tarımsal toparlanma.

5 ön koşul

1. Nitelikli ev sahibi bölge, Projenin gerçekleştiği bölge TRF-nitelikli olmalıdır
2. Nitelikli sponsor bölge, Yine nitelikli, uluslararası bir ortak bölge
3. Grant Management Seminar (GMS), Her bölgeden en az bir yetkili 10 çevrimiçi modülü tamamlamıştır
4. Belirlenmiş uluslararası ortak, Başka bir ülkedeki bir kulüp veya bölge
5. Rotary odak alanı, Proje 7 alandan en az birine girer

Ev sahibi + sponsor yapısı

KULÜBÜNÜZ / BÖLGENİZ (ev sahibi)	ORTAK KULÜP / BÖLGE (sponsor)
+-- İhtiyacı belirler	+-- Kaynak getirir (DDF, katkılar)
+-- Saha faaliyetlerini koordine eder	+-- Uluslararası uzmanlık getirir
+-- Yerel harcamaları yönetir	+-- Hibeyi birlikte imzalar
+-- Saha raporları sunar	+-- TRF uyumluluğunu doğrular
+----- ROTARY VAKFI -----+	
+-- Fonları öder (World Fund + DDF)	
+-- Uyumluluğu denetler	
+-- Yönetişim raporları alır	

Çarpan kaldırıcı olarak DDF

District Designated Funds (DDF), 3 yıl sonra bölgeye dönen EREY (Every Rotarian Every Year) katkılarının payıdır. Bir Global Grant'e tahsis edilebilirler ve TRF bunları World Fund ile %80 oranında eşleştirir (Temmuz 2021'den beri yürürlükte olan kural; nakit katkılar artık eşleştirilmiyor — güncel oranı my.rotary.org'da kontrol edin).

Somut örnek:

- Bölgeniz (ev sahibi) 20.000 USD DDF katkısı yapar
- Sponsor bölge 10.000 USD DDF katkısı yapar
- Toplam DDF: 30.000 USD
- TRF, World Fund'dan 24.000 USD eşleştirir (DDF'nin %80'i)
- Toplam hibe: 54.000 USD (×1,8 çarpan etkisi)

İşte bu yüzden üyelerinizin normal zamanlarda soyut görünen EREY katkıları, bir afet meydana geldiğinde stratejik hâle gelir. 3 yıl önce katkı yapılan her EREY doları, bugün neredeyse 2 dolar yeniden inşaya dönüşebilir.

Afetlere uygulanabilir 7 odak alanı

Alan	Afet sonrası uygulama
Bariş ve çatışma önleme	Yerinden edilmiş nüfusların yönetimi, uzlaşma
Hastalık önleme ve tedavi	Afet sonrası salgınlar, aşılama, ruh sağlığı
Su ve sanitasyon (WASH)	İçme suyu, tuvaletler, afet bölgelerinde hijyen
Anne ve çocuk sağlığı	En savunmasızların korunması
Temel eğitim	Okulların yeniden inşası, acil durum eğitimi
Ekonomik kalkınma	Ekonomik toparlanma, mesleki eğitim
Çevre	Ağaçlandırma, heyelan önleme

Bir afet Global Grant'inin zaman çizelgesi

Evre	Süre	Ne yaparsınız
Hazırlık	3-6 ay	Sürdürülebilir ihtiyaçların belirlenmesi, uluslararası ortak arayışı, gerekirse GMS
Başvuru	1-2 ay	DRFC ile dosyanın hazırlanması, ev sahibi DG ve sponsor DG tarafından doğrulama
TRF değerlendirmesi	2-4 ay	Açıklama taleplerine yanıt verme
Uygulama	6-18 ay	Saha faaliyetleri, sürekli belgeleme
Kapanış	2-3 ay	Nihai rapor, etki değerlendirmesi
Toplam	13-31 ay	

5 belgelenmiş afet Global Grant örneği

Örnek 1, Haiti, Matthew Kasırgası (2016): WASH

Öge	Detay
Tutar	98.000 USD
Süre	18 ay
Bölgeler	7020 (Karayipler, ev sahibi) + 5040 (British Columbia, sponsor)
Ortak	DINEPA + Pure Water for the World
Proje	12 su arıtma sistemi + 45 tuvalet (Jérémie, Les Irois). 24 yerel teknisyenin eğitimi.
Sonuç	4.200 kişinin içme suyuna güvenilir erişimi. 12 ay boyunca suyla bulaşan hastalıklarda %60 azalma.

Örnek 2, Filipinler, Haiyan Tayfunu (2013): Eğitim

Öge	Detay
Tutar	185.000 USD
Süre	24 ay
Bölgeler	3860 (Doğu Visayas, ev sahibi) + 1040 (Kuzey İngiltere, sponsor)
Ortak	ShelterBox + Filipinler Eğitim Bakanlığı
Proje	5 tayfuna dayanıklı ilkokul (Leyte). 35 öğretmenin eğitimi. 1.800 okul kiti.
Sonuç	1.800 çocuk okula geri döndü. 5 okul Hagupit Tayfunu'na (Aralık 2014) dayandı.

Örnek 3, Nepal, deprem (2015): Sağlık

Öge	Detay
Tutar	142.000 USD
Süre	20 ay
Bölgeler	3292 (Nepal, ev sahibi) + 9800 (Victoria Avustralya, sponsor)
Ortak	Nepal Kızılhaçı + Remote Area Medical
Proje	3 yarı kalıcı sağlık kliniği (Sindhupalchok, Gorkha). 18 sağlık çalışanı eğitildi. Doğum öncesi ve aşılama programı.
Sonuç	6.500 konsültasyon. 320 destekli doğum. Aşılama kapsamı %85'e geri getirildi (deprem sonrası %15'e karşı).

Örnek 4, Mozambik, Idai Kasırgası (2019): Tarım

Öge	Detay
Tutar	76.000 USD
Süre	15 ay
Bölgeler	9210 (Mozambik, ev sahibi) + 1820 (Hessen Almanya, sponsor)
Ortak	FAO Mozambik + CARE International
Proje	Sele dayanıklı tohumlar, aletler, 350 aile için mikro sulama (Sofala). 4 kooperatif kuruldu.
Sonuç	2.100 kişinin özerk gıda üretimi. Aile başına aylık 40 USD ek gelir. Gıda yardımına bağımlılıkta %70 azalma.

Örnek 5, Ekvador, deprem (2016): Barınaklar + eğitim

Öge	Detay
Tutar	112.000 USD
Süre	16 ay
Bölgeler	4400 (Ekvador, ev sahibi) + 6960 (Florida, sponsor)
Ortak	Habitat for Humanity Ecuador + Universidad Técnica de Manabí
Proje	30 depreme dayanıklı barınak (Pedernales, Muisne). 80 işçinin NEC-15 sismik inşaat eğitimi.
Sonuç	180 kişi yeniden konutlandırıldı. 80 sertifikalı işçi, bunların 45'i istikrarlı istihdam buldu. Program yerel belediye tarafından benimsendi.

Ortak ders: En başarılı Global Grant'ler maddi yardım + yerel eğitim + güvenilir saha ortağını birleştirir. Ortalama tutar: 122.600 USD. Ortalama süre: 18,6 ay. Her proje yerel bir kapasite geliştirme bileşeni içerir, bu TRF için olumlu bir değerlendirme ölçütüdür.

Bölge niteliklendirmesi: bu sizi neden ilgilendirir

Bölgeniz nitelikli değilse kulübünüz hiçbir TRF hibesinden yararlanamaz. Niteliklendirme şunlara bağlıdır:

- Tamamlanmış GMS: göreve başlayan DRFC ve DG, Grant Management Seminar'ı (10 çevrimiçi modül) tamamlamış olmalıdır
- Güncel yönetim raporları: önceki hibelerde gecikmiş rapor yok
- İmzalanmış MOU: bölge ile TRF arasındaki Mutabakat Muhtırası yürürlükte
- İşlevsel Vakıf komitesi: bölgenin bir DRFC'si ve yürürlükteki bir komitesi var

Kulübünüzün yapabilecekleri:

- DRFC'niz ile niteliklendirmenin aktif olduğunu doğrulayın (MyRotary'de Grant Tracker)
- Eski hibelerde gecikmiş raporlarınız varsa, afet mevsiminden önce kapatın
- Üyelerinizi EREY'ye katkıda bulunmaya teşvik edin, bu gelecekteki DDF'leri besler

Yönetişim yükümlülükleri

TRF'den alınan her dolar belgelenmelidir. Uyumsuzluk gelecekteki tüm finansmanı bloke eder.

DRG raporları: TRF gerekliliği ve tavsiye edilen ritim

Resmi TRF Terms & Conditions gerekliliği iki rapordur; bu rehber ayrıca erken bir kontrol noktası tavsiye eder. T&C'nin güncel sürümünü my.rotary.org'da kontrol edin.

Rapor	Süre	Durum	Asgari içerik
Bölge kontrol noktası	Gün+45 (bu rehberin tavsiyesi)	En iyi uygulama	Alım onayı, ilk harcamalar, güncellenmiş plan, ilk faydalanıcılar
TRF ilerleme raporu	Alımdan sonra en az her 12 ayda bir (tavsiye edilen: 6 aydan itibaren)	Zorunlu (T&C)	Kategoriye göre kümülatif harcamalar, faydalanıcılar, fotoğraflar, düzenlemeler
TRF nihai raporu	Proje kapanışından sonra 2 ay içinde	Zorunlu (T&C)	Tam mali rapor (%100 gerekçelendirilmiş), faydalanıcı listesi, öncesi/sonrası fotoğraflar, etki değerlendirmesi

Uyumsuzluğun sonuçları

İhlal	Anında sonuç	Uzun vadeli sonuç
Ön rapor sunulmadı	TRF uyarısı, hatırlatma	Kalan fonların dondurulması
Ara rapor sunulmadı	Fonların dondurulması	Niteliklendirmenin kaybı
Nihai rapor sunulmadı	Gelecekteki tüm hibelerin bloke edilmesi	Geri ödeme talebi
Gerekçelendirilmemiş harcamalar	Destekleyici belge talebi	Geri ödeme gerekli
Saptırılmış fonlar	Anında askıya alma	Olası yasal işlem

Saklanacak destekleyici belgeler

- Tüm harcamalar için orijinal faturalar ve makbuzlar
- Bölgenin USD hesabının banka ekstreleri
- Faaliyetlerin ve faydalanıcıların fotoğrafları
- Faydalanıcıların katılım listeleri (mümkünse imzalı)
- Topluluk toplantılarının tutanakları
- Ortak raporları (STK'lar, yerel yetkililer)

Pratik kural: Her makbuzu harcamayla aynı gün fotoğraflayın. Fotoğrafları DRFC ile paylaşılan bir bulut klasöründe saklayın. Hafızanıza veya bir afet bölgesinde yok edilebilecek fiziksel bir klasöre güvenmeyin.

Notlar

Notlar

BÖLÜM IV
AĞI HAREKETE GEÇİRMEK

Bölüm 20

**RAG'ler: parmaklarınızın ucunda küresel
uzmanlık**

Bir RAG nedir ve sizi neden ilgilendirir

Bir Rotary Action Group (RAG), belirli bir alanda RI Yönetim Kurulu tarafından tanınan, bağımsız bir Rotaryen uzmanlar örgütüdür. RAG'ler Rotary hiyerarşisinin bir parçası değildir, onu keserler. Yerel bir kulübü, olağan kanallardan geçmeden doğrudan küresel uzmanlığa bağlarlar.

Uygulamada, kulübünüz bir depremle karşılaştığında ve içme suyu sistemlerinde bir uzmana veya topluluk ekonomik yeniden inşasında bir uzmana ihtiyacınız olduğunda, onları sizin için bulan şey bir RAG'dir. Bölgeniz değil, RI değil, bir RAG.

Bir RAG'in yaptığı ve yapmadığı

Bir RAG'in yaptığı	Bir RAG'in yapmadığı
Uzmanlaşmış teknik uzmanlık sağlar	Sahada kulübünüzün yerini almaz
Kulübünüzü uzmanlara ve ortaklara bağlar	Doğrudan finanse etmez (sınırlı öz fonlar hariç)
Hibe başvuruları konusunda danışmanlık yapar	Sizin adınıza hibe başvurusu yapmaz
Birçok müdahale arasında koordinasyon sağlar	Operasyonunuzun kontrolünü ele almaz
Üyelerinizi uzmanlaşmış uygulamalar konusunda eğitir	Kitleseel gönüllü iş gücü sağlamaz

Bir RAG nasıl yapılandırılır

Her RAG bağımsız bir tüzel kişiliktir (çoğu Amerika Birleşik Devletleri'nde 501(c)(3)'tür). Kendi bütçeleri (yılda 25-75 USD aidat, bağışlar, projelerin eş finansmanı), kendi yönetimleri ve uzman üyelerinden oluşan kendi küresel ağıları vardır.

RAG'lerin kulübünüz üzerinde hiyerarşik bir yetkisi yoktur. Cazibe ve uzmanlıkla çalışırlar. İhtiyacınız olduğunda onları çağırırsınız. Kendilerini dayatmazlar.

Afetler için 5 kilit RAG

1. DNA-RAG, Genel koordinatör

DNA-RAG ne değildir: hiyerarşik bir otorite. Kulüplere, bölgelere veya zone'lara komuta etmez. Bölge düzeyinde DG, kulüp düzeyinde başkan karar verir. Rotary International ve Rotary Vakfı ayrıcalıklarını korur.

DNA-RAG nedir: bir danışman, bir bağlayıcı, bir koordinatör, bir araç yapıcı. Müdahaleleri katmanlar arasında hizalar, kulüpleri ortaklarla bağlar, çıkarılan dersleri değerlendirir ve doğrulanmış şablonları yayar. Bölüm 0'da ortaya konan doktrine bakın.

Bilgi	Detay
Tam ad	Disaster Network of Assistance, Rotary Action Group
Web sitesi	dna-rag.com
İrtibat	Sitedeki acil durum formu
Yanıt süresi	< 24 saat (büyük afetler için genellikle < 12 saat)
Başkan	Barry Rassin (PDG D7020 Bahamalar, eski RI Başkanı 2018-2019)
Toplantılar	Her ayın 2. Pazartesi'si, 09.00 EST

Kulübünüze sağladıkları:

- Rotary müdahalesinin bölgenizin ötesinde genel koordinasyonu
- İlgili diğer RAG'lerin etkinleştirilmesi (kimi ne zaman arayacağını bilir)
- Global Grant'ler için uluslararası ortak bölgelerle bağlantı
- ShelterBox, OCHA ve büyük STK'larla irtibat
- Paralel müdahale eden kulüpler ve bölgeler arasında mükerrerliğin önlenmesi
- DRG ve Global Grant başvurularının hazırlanmasına destek
- D7020 Uygulamasına erişim (dijital koordinasyon sistemi)

Ne zaman etkinleştirilir: Afet kulübünüzün ve bölgenizin kapasitesini aştığı anda. Uygulamada: birden fazla topluluğu etkileyen veya bölge dışından yardım gerektiren herhangi bir olay.

DNA-RAG'in 9 işlevi:

#	İşlev	Sizin için ne anlama gelir
1	Hazırla	Afetten önce mevcut hazırlık planları, eğitim, tatbikatlar
2	Bağla	Kulüpler, bölgeler, RAG'ler, STK'lar, uzmanlarla eşleştirme
3	İletişim kur	Gerçek zamanlı bilgi, durum bültenleri
4	Koordine et	Mükerrerlikten kaçın, müdahaleleri hizala
5	Finanse et	Finansman kaynaklarını belirle, başvurularınızı destekle
6	Tedarik et	Malzemeleri harekete geçir, ShelterBox'ı etkinleştir, lojistik zincirler
7	Yeniden inşa et	Global Grant'ler aracılığıyla sürdürülebilir toparlanma projeleri
8	Eğit	Yerel kapasite geliştirme
9	Yenilik yap	Dijital koordinasyon araçları (D7020 App)

Somut vaka, Myanmar depremi (Mart 2025): 48 saat içinde DNA-RAG barınaklar için ShelterBox'ı etkinleştirdi, su sistemleri için WASH-RAG'i harekete geçirdi ve Global Grant'ler için Tayland ve Hindistan'daki ortak bölgeleri bağladı. Siyasi bağlama bağlı erişim zorluklarına rağmen 2.000'den fazla aile barınak, kuyu ve sanitasyon kiti aldı.

2. WASH-RAG, Su ve sanitasyon

Bilgi	Detay
Tam ad	Water, Sanitation and Hygiene, Rotary Action Group
Web sitesi	wash-rag.org
İrtibat	Sitedeki acil durum formu
Yanıt süresi	< 24 saat

Kulübünüze sağladıkları:

- İçme suyu sistemlerinde uzmanlar (sondajlar, arıtma, dağıtım)
- Hasar görmüş su sistemlerinin teknik değerlendirmesi
- Acil durum arıtma istasyonlarının konuşlandırılması
- Suyla bulaşan salgınların önlenmesi (kolera, tifo)
- Büyük operasyonlar için UNICEF WASH ile bağlantı
- WASH Global Grant'leri için teknik danışmanlık
- Kurulan sistemlerin bakımı konusunda eğitim

Ne zaman etkinleştirilir: Su kaynaklarına, içme suyu şebekelerine veya sanitasyon sistemlerine hasar veren herhangi bir afet. Uygulamada: seller, depremler, kasırgalar, kuraklıklar, salgınlar.

3. ESRAĞ, Çevre

Bilgi	Detay
Tam ad	Environmental Sustainability Rotary Action Group
Web sitesi	esrag.org
İrtibat	Sitedeki liderlik aracılığıyla
Yanıt süresi	< 48 saat

Kulübünüze sağladıkları:

- Çevresel hasarın değerlendirilmesi (ormanlar, su havzaları, topraklar)
- Afet sonrası ekosistem restorasyonunun planlanması
- İkincil risklerin önlenmesi (heyelanlar, erozyon)
- Sürdürülebilir ve dayanıklı yeniden inşa için savunuculuk
- Çevresel Global Grant'ler için teknik danışmanlık
- İklim değişikliği ve uyum konusunda uzmanlık

Ne zaman etkinleştirilir: Orman yangınları, heyelanlar, erozyonlu su baskınları, önemli bir çevresel boyutu olan herhangi bir afet. Ayrıca iklim dayanıklılığını entegre eden yeniden inşa projeleri için de.

4. RAGFP, Barış ve çatışma bölgeleri

Bilgi	Detay
Tam ad	Rotary Action Group for Peace
Web sitesi	rotaryactiongroupforpeace.org
İrtibat	DNA-RAG aracılığıyla (tavsiye edilir) veya doğrudan
Yanıt süresi	< 72 saat

Kulübünüze sağladıkları:

- Bölgesel uzman Rotary Peace Fellows'un harekete geçirilmesi
- Çatışma bölgelerinde insani erişimin müzakeresi
- Yerinden edilmiş kişiler ile ev sahibi topluluklar arasında toplumsal arabuluculuk
- Kırılgan bölgelerde müdahaleler için güvenlik bağlamı analizi

Ne zaman etkinleştirilir: Çatışma bölgelerinde afetler, karmaşık krizler, toplumsal gerginlik bağlamlarında nüfus yer değiştirmesi.

5. RAGCED, Topluluk ekonomik kalkınması

Bilgi	Detay
Tam ad	Rotary Action Group for Community Economic Development
Web sitesi	ragced.org
İrtibat	DNA-RAG aracılığıyla (tavsiye edilir) veya doğrudan
Yanıt süresi	< 72 saat

Kulübünüze sağladıkları:

- Afet sonrası ekonomik toparlanmada uzmanlık
- Mağdurlar için mikrofinans ve mikrokredi programları
- Mesleki eğitim ve yeniden eğitim
- Yerel pazarların ve tedarik zincirlerinin yeniden inşasında yardım
- Ekonomik kalkınmaya odaklı Global Grant'ler konusunda danışmanlık
- Kooperatiflerin ve gelir getirici faaliyetlerin oluşturulmasına destek

Ne zaman etkinleştirilir: Herhangi bir büyük afetten sonra toparlanma evresi, geçim kaynakları yok olduğunda ve topluluğun yerel ekonomisini yeniden başlatması gerektiğinde. Özellikle depremler, kasırgalar, seller ve kuraklıklardan sonra geçerlidir.

Etkinleştirme matrisi: hangi afet tipi için hangi RAG('ler)

Açıklama: P = Öncelikli (önce etkinleştir)	S = İkincil (ilgiliyse etkinleştir)	C = Bağlama göre danış
---	--	-------------------------------

Afet tipi	DNA-RAG	WASH-RAG	ESRAG	RAGFP	RAGCED
Büyük deprem	P	P	S	C	S
Tsunami	P	P	P	C	S
Kasırğa/Hortum	P	P	S	C	S
Büyük su baskını	P	P	P	C	S
Heyelan	P	S	P	C	S
Volkanik patlama	P	S	P	C	S
Kuraklık	P	P	P	C	P
Orman yangınları	P	S	P	C	S
Sıcak dalgası	P	P	C	C	C
Salgın	S	P	C	C	C
Pandemi	S	P	C	C	S
Kıtlık	P	P	C	C	P
Silahlı çatışma	S	S	C	P	S
Nüfus yer değiştirmesi	P	S	C	P	S
Endüstriyel kaza	P	P	P	C	S
Petrol sızıntısı	S	P	P	C	C
Gıda krizi	P	P	C	C	P
Karmaşık kriz	P	S	C	P	S
Çatışma bölgesinde afet	P	S	C	P	S
Kentsel kriz (gecekondü)	P	P	S	C	P

Duruma göre en uygun kombinasyonlar

Durum	Birlikte etkinleştirilecek RAG'ler
Büyük kentsel deprem	DNA-RAG + WASH-RAG + RAGCED
Kıyı kasırgası	DNA-RAG + WASH-RAG + ESRAG
Uzun süreli kuraklık	DNA-RAG + WASH-RAG + ESRAG + RAGCED
Sel sonrası salgın	WASH-RAG + DNA-RAG (koordinasyon)
İklim yer değiştirmesi	DNA-RAG + RAGFP + WASH-RAG
Karmaşık kriz (çatışma + afet)	DNA-RAG + RAGFP + WASH-RAG
Tsunami	DNA-RAG + WASH-RAG + ESRAG + RAGCED
Ekonomik yeniden inşa	RAGCED + DNA-RAG + WASH-RAG

Bir RAG'e nasıl ulaşılır ve etkinleştirilir: 4 adımlı prosedür

Adım 1, İç değerlendirme (0-6 saat)

Bir RAG ile temasa geçmeden önce şu soruları yanıtlayın:

- Afet kulübünüzün ve bölgenizin kapasitesini aşıyor mu? Evetse, devam edin.
- Ne tür bir uzmanlığa ihtiyacınız var? (su, çevre, çatışma bölgelerinde barış/erişim, ekonomik kalkınma)
- İlgili RAG('leri) belirlemek için yukarıdaki matrise başvurun.

Adım 2, İlk temas (6-24 saat)

DNA-RAG her zaman iyi bir ilk temastır. İhtiyacınız özellikle WASH veya çevresel olsa bile, DNA-RAG doğru RAG'leri sizin için etkinleştirebilir ve bütünü koordine edebilir.

Şunları içeren bir ilk brifing hazırlayın:

- Afet tipi
- Kesin konum (ülke, bölge, şehir)
- Olayın tarihi ve saati
- Tahmini ölçek (etkilenen kişi sayısı, coğrafi alan)
- Belirlenen ihtiyaçlar (bu aşamada bildikleriniz)
- Mevcut yerel kapasite (halihazırda yaptıklarınız)
- Özel talebiniz (teknik uzmanlık, ortaklarla bağlantı, hibe hazırlığında yardım)

İletişim kanalları:

RAG	Nasıl iletişim kurulur
DNA-RAG	dna-rag.com üzerindeki acil durum formu
WASH-RAG	wash-rag.org üzerindeki acil durum irtibatı
ESRAG	esrag.org aracılığıyla liderlik
RAGFP	DNA-RAG aracılığıyla (tavsiye edilir) veya rotaryactiongroupforpeace.org
RAGCED	DNA-RAG aracılığıyla (tavsiye edilir) veya ragced.org

Adım 3, Koordinasyon (24-72 saat)

Temas kurulduğunda:

- RAG size operasyonunuz için özel bir irtibat görevlendirir
- Ekibiniz ve RAG irtibatı ile koordinasyon toplantısı (video veya telefon)
- Gerekirse etkinleştirilecek diğer RAG'lerin belirlenmesi
- Global Grant'ler için ortak bölgelerle bağlantı
- Kulübünüz, bölge ve RAG('ler) arasında paylaşılan eylem planı

Adım 4, Devam eden operasyon

- RAG küresel düzeyden koordine eder (uzmanlık, bağlantılar, takip)

- Kulübünüz sahada faaliyet gösterir (somut eylemler, dağıtım, belgeleme)
- Müdahaleyi ayarlamak için RAG'e düzenli raporlar
- RAG kontrolü ele almaz, eyleminizi yükseltir

DNA-RAG aylık toplantıları: şimdi katılınacak bir ağ

DNA-RAG toplantılarını her ayın 2. Pazartesi'si saat 09.00 EST'de yapar (kışın 14.00 UTC, yazın 13.00 UTC). Bu toplantılar herhangi bir Rotaryene açıktır.

Bir afet vurmadan önce neden katılmalısınız:

- Dünya çapında devam eden operasyonlardan geri bildirim duyarsınız
- Acil durumda aramanız gerekecek kişilerin yüzlerini ve seslerini tanırırsınız
- Ağın gerçekte nasıl çalıştığını anlarsınız
- Kulübünüzü hazırlama konusundaki sorularınızı sorabilirsiniz

Kaydolmak için: dna-rag.com web sitesi, üye veya gözlemci bölümü. Bağlantı linki (Zoom) e-posta ile gönderilir. Gündem devam eden afetleri ve geliştirilmekte olan projeleri içerir.

Bir RAG'e katılmak için en iyi zaman şimdidir, ona ihtiyacınız olacağı zaman değil.

Notlar

Notlar

BÖLÜM IV
AĞI HAREKETE GEÇİRMEK

Bölüm 21

Rotary dışındaki ortaklar

Üyeleriniz bu kişileri zaten tanıyor

Bir sonraki kulüp toplantınızda masanın etrafına bir bakın. Üyelerinizden biri gönüllü itfaiyecidir. Bir başkası belediye meclisinde yer alır. Üçüncüsü bir Kızılhaç üyesidir. Geçmiş başkanınız hastane müdürünü tanır. Bir üyenin eşi bir sosyal yardım kuruluşunun yerel şubesini yönetir.

Bu kişisel bağlantılar önemli bir varlıktır. Ama gayriresmî kişisel bağlantılar bir başkanlık değişiminden, bir üyenin ayrılmasından veya sabahın üçünde bir afetin kaosundan sağ çıkmaz.

Bu bölümün amacı: kişisel bağlarınızı operasyonel protokollere dönüştürmek. Kişisel bir adres defterindeki bir telefon numarası, defterin sahibi kendisi bir afet mağduruyrsa işe yaramaz.

5 ortak ailesi

1. Kurtarma ve acil durum

Aktör	Bir afette ne yaparlar	Hazırlanacak irtibat	Rotary'nin kattığı
Kızılhaç Kızılay	Barınaklar, ilk yardım, su, aile bağlarının yeniden kurulması	Yerel delege	Finansman, ek lojistik, gönüllüler
İtfaiye ve kurtarma hizmetleri	Acil kurtarma, enkazdan çıkarma, yangınlar	Tugay komutanı	Lojistik destek (üye araçları, tesisler)
EMS acil tıbbi hizmetler	Acil tıbbi bakım, triyaj	Tıbbi direktör	Hasta nakli, lojistik destek
Sivil savunma	Resmi koordinasyon, tahliyeler	Bölgesel yerel yetkili	İnsan kaynakları, profesyonel uzmanlık
ShelterBox	Acil durum barınakları, hayatta kalma kitleri	rotaryrequest@shelterbox.org	Saha koordinasyonu, ihtiyaç değerlendirmesi

ShelterBox özel ilgiyi hak eder. 2012'den beri acil durum barınaklarında uzmanlaşmış resmi bir Rotary ortağıdır. Bir afet konutları yok ettiğinde, ShelterBox aile çadırları, hayatta kalma kitleri (pişirme gereçleri, battaniyeler, aletler) ve modüler barınaklar konuşlandırılabilir. Etkinleştirme DNA-RAG aracılığıyla veya doğrudan rotaryrequest@shelterbox.org adresine e-posta ile yapılır.

2. İnsani ve sosyal yardım

Aktör	Ne yaparlar	Hazırlanacak irtibat
Caritas Catholic Relief inanç temelli yardım ağları	Gıda yardımı, giysi, destek	Yerel yönetici
Salvation Army	Gıda, barınak, acil yardım	Yerel yüzbaşı
Gıda Bankası	Gıda dağıtımı	Müdür
UNHCR	Yerinden edilmiş kişilerin korunması	Bölgesel ofis
Göçmen diaspora dernekleri	Çeviri, kültürel destek	Başkan

3. İnanç toplulukları

İnanç toplulukları çoğu zaman ilk harekete geçenlerdir. Karşılama salonları, yerleşik dayanışma ağları ve en savunmasız topluluklarla bir güven ilişkileri vardır. Bir afet bağlamında, bunlar kurtarma kuruluşları değildir, topluluk çıpalarıdır.

Topluluk	Tipik kaynaklar
Katolik Protestan cemaatleri	Toplantı odaları, gönüllü ağı, gıda yardımı, manevi destek
Camiler	Dayanışma ağı, karşılama alanı, gıda yardımı
Budist Hindu tapınakları	Psikolojik destek için sakin alanlar, topluluk ağı
Sinagoglar	Karşılıklı yardım ağı, topluluk lojistiği

Somut eylem: Müdahale alanınızdaki 3-4 ana ibadet yerini belirleyin ve liderleriyle temas kurun. Din konuşmak için değil, lojistik ve karşılama kapasitesi konuşmak için.

4. Yerel yetkililer ve kamu hizmetleri

Aktör	Bir afetteki rolü
Belediye belediye idaresi	Resmi koordinasyon, spor salonları ve salonların açılması, acil durum konaklaması
İl bölge meclisi	Mali kaynaklar, lojistik destek
Su elektrik gaz kamu hizmetleri	Şebekelerin onarımı, acil durum kesintileri
Okullar ve kolejler	Potansiyel acil durum barınakları (spor salonları, yemekhaneler)

5. Yerel ekonomik aktörler

Aktör	Bir afetteki kaynaklar
Büyük perakendeciler	Gıda bağışları, şişe suyu, hijyen ürünleri
Nakliye şirketleri	Kamyonlar, araçlar, lojistik
Oteller	Acil durum konaklaması (belediye ile anlaşma çerçevesinde)
Eczaneler	İlaçlar, temel ürünler
Benzin istasyonları	Jeneratörler için yakıt
İnşaat müteahhitleri	Enkaz kaldırma, brandalar, geçici onarımlar

Ortaklıkları resmileştirmek: MOU

Bir Mutabakat Muhtırası (MOU), kulübünüz ile bir ortak arasındaki karşılıklı taahhütleri resmileştiren bir belgedir. Mutlaka bağlayıcı hukuki değer taşımaz, ama kimin neyi, hangi imkânlarla ve hangi çerçevede yaptığını netleştirir.

Ne zaman bir MOU imzalanır

- 2 haftayı veya 5.000 USD'yi aşan herhangi bir ortaklık
- Global Grant'ler için zorunlu (TRF bunu gerektirir)
- Tekrarlayan ortaklıklar için tavsiye edilir (yerel Kızılhaç, belediye, saha STK'ları)
- Önleyici anlaşmalar için yararlıdır (afetten önce)

Bir MOU'nun temel içerikleri

Madde	İçerik
Amaç	Afet tipi, alan, hedef nüfus, süre
Rotary taahhütleri	Finansman, gönüllüler, malzeme, bölge koordinasyonu
Ortak taahhütleri	Personel, uzmanlık, lojistik, raporlar
Bütçe	Kalem bazında döküm, ödeme koşulları
Koordinasyon	Toplantı sıklığı, irtibat noktaları, raporlar
İletişim	Karşılıklı anma, Rotary logosu kullanımı, fotoğraflar
Süre ve fesih	Tarihler, yenileme koşulları, ihbar süresi
Yönetişim	Ara ve nihai raporlar, destekleyici belgeler, etki değerlendirmesi

Eksiksiz MOU şablonu Operasyonel Şablonlar'da (form 8) mevcuttur. Birkaç boş nüsha yazdırın ve acil durum kitinizde saklayın. Bir afetin ortasında, yapılandırılmış bir belge çıkarabilmek ve bir ortakla 30 dakika içinde doldurabilmek gerçek bir operasyonel avantajdır.

OCHA küme sistemi: büyük afetler için

Bir afet uluslararası ölçeğe ulaştığında ve Birleşmiş Milletler kuruluşları konuşlandığında, insani koordinasyon kümeler halinde, bir BM kuruluşu tarafından yönetilen tematik gruplar halinde örgütlenir.

Kulübünüz muhtemelen hiçbir zaman doğrudan OCHA ile çalışmayacak. Ama afet uluslararası bir müdahaleyi tetikleyecek kadar şiddetliyse, bu sistemi anlamak akılcıca konumlanmanızı sağlar.

Kümeler ve Rotary'nin rolü

Küme	Lider kuruluş	Olası Rotary rolü
Barınak	UNHCR veya Kızılhaç	ShelterBox destek sağlar. Kulübünüz ShelterBox aracılığıyla katkıda bulunabilir.
Su WASH	UNICEF	WASH-RAG Rotary katkısını koordine eder. WASH Global Grant'leri mümkün.
Gıda	WFP (Dünya Gıda Programı)	Kulübünüz aracılığıyla yerel dağıtım. Mali bağışlar.
Sağlık	WHO	Üye olarak Rotaryen sağlık profesyonelleri.
Koruma	UNHCR	RAGFP + Rotary Peace Fellows.
Eğitim	UNICEF Save the Children	Global Grant'ler aracılığıyla okul projeleri.
Toparlanma	UNDP	Yeniden inşa için uzun vadeli Global Grant'ler.

Kulübünüz nasıl uyum sağlar

Bir Rotary kulübü, küme toplantılarına gözlemci veya yerel ortak olarak katılabilir. Uluslararası varlığı olan büyük bir afetten etkilenen bir bölgedeyseniz:

1. Eyleminizle ilgili kümeyi belirleyin (su üzerinde çalışıyorsanız WASH, doktor harekete geçirdiyseniz Sağlık vb.)
2. Yerel yetkililer veya OCHA aracılığıyla küme koordinatörüyle temas kurun
3. Toplantılara katılmak için zamanı ve müsaitliği olan bir üyeyi görevlendirin (akut evrede genellikle günlük)
4. Saha verilerinizi paylaşın, kümelerin yerel bilgiye ihtiyacı var

Bu bağlamda Rotary'nin katma değeri: siz zaten oradasınız. Büyük uluslararası STK'lar birkaç gün içinde gelir, ama siz yıllardır topluluksınız. Bu saha bilgisi paha biçilmezdir.

Afetten önce ilişkiler kurmak

İlişkiler afetten önce kurulur, afet sırasında değil. Bir kriz sırasında ilk kez ortaya çıkıp yardım teklif eden bir Rotaryen, yüzünü yerel Kızılhaç yöneticisinin 3 yıldır tanıdığı bir Rotaryenden daha az etkili olacaktır.

Her yıl atılacak 7 somut eylem

1. Yerel Kızılhaç yöneticisini bir kulüp toplantısına davet edin (karşılıklı tanıtım, 45 dakikalık bir konuşma değil, 15 dakika, soru-cevap, kart alışverişi)
2. Belediye veya bölge yetkilisi tarafından düzenlenen bir sivil savunma tatbikatına katılın. 2-3 üye gönderin. Bu size görünürlük ve güvenilirlik kazandırır.
3. Yılda bir kez itfaiye tugay komutanıyla tanışın. 30 dakikalık bir kahve yeterlidir.
4. Uluslararası Afet Riskini Azaltma Günü'ne (13 Ekim, BM) katılın. Yerel bir ortakla ortak bir etkinlik düzenleyin.
5. Kilit kuruluşlarla (Kızılhaç, belediye) bir protokol veya niyet mektubu imzalayın. Bir sözleşme değil, "afet durumunda şu şekilde iş birliği yapacağız" diyen bir sayfalık bir belge.
6. Acil durum planınızı yerel ortaklarla paylaşın. Ne sunabileceğinizi bilecekler, siz de neyi beklediklerini bileceksiniz.
7. Diğer kuruluşların da üyesi olan Rotaryenleri listeleyin (gönüllü itfaiyeciler, yedekler, Kızılhaç gönüllüleri). Bu çifte şapkalar, Rotary ile kurtarma aktörleri arasındaki doğal köprülerdir.

Ortak rehberi: güncel tutulacak belge

Kulübünüzün Afet Koordinatörü, bölgede bulunan aktörlerin güncel bir rehberini tutar. Basit format: 5 sütunlu bir tablo.

Kuruluş	Tip	İrtibat (ad + telefon)	Ne sağlayabilirler	Son güncelleme
Yerel Kızılhaç	Kurtarma		Barınaklar, ilk yardım, su	
Belediye	Yetkili		Koordinasyon, spor salonları, konaklama	
İtfaiye hizmeti	Kurtarma		Kurtarma, enkazdan çıkarma	
Gıda Bankası	Sosyal yardım		Gıda dağıtımı	
Hastane	Sağlık		Bakım, triyaj	
ShelterBox	Rotary ortağı	rotaryrequest@shelterbox.org	Barınaklar, hayatta kalma kitleri	

Kuruluş	Tip	İrtibat (ad + telefon)	Ne sağlayabilirler	Son güncelleme
Yerel nakliye şirketi	Özel		Kamyonlar, lojistik	
Cemaat cami	Topluluk		Odalar, gönüllüler, sosyal bağ	

Bu rehberi yılda bir kez güncelleyin. Afet komitesinin tüm üyelerine dağıtın. Bulutta VE acil durum kitinde basılı bir sürüm olarak saklayın.

Notlar

Notlar

BÖLÜM IV
AĞI HAREKETE GEÇİRMEK

Bölüm 22

Sahada koordinasyon sağlamak

Resmi koordinasyona entegre olmak

Bir afet vurduğunda, yetkililer bir kriz yönetim sistemi etkinleştirir. Fransa'da bu ORSEC planıdır. Amerika Birleşik Devletleri'nde Olay Komuta Sistemi (ICS). Karayipler'de ulusal afet yönetim ajansları (bölge için CDEMA, ülkeye göre NEMO, ODPEM vb.). Her ülkenin kendine özgülü vardır.

Kulübünüz akredite bir kurtarma hizmeti değildir. İtfaiyecilerin, sivil savunmanın veya Kızılhaç'ın yerini almanız beklenmez. Ama sizde onların hiçbirinde olmayan bir şey var: deneyimli profesyonellerden oluşan bir ağ, hızlı finansman kapasitesi ve toplulukta kalıcı bir varlık.

Bu katma değerden yararlanılabilmesi için resmi koordinasyon sistemine entegre olmalısınız, paralel çalışmamalısınız.

5 entegrasyon eylemi

1. İlk saatlerde Belediye veya Bölge Koordinasyon Noktası'na haber verin. Kendinizi tanıttın, kim olduğunuzu ve ne sunabileceğinizi belirtin.
2. Kapasitelerinizi bildirin: mevcut gönüllü sayısı, mesleki yetkinlikler (doktorlar, mühendisler, lojistikçiler), araçlar, mevcut fonlar, teçhizat.
3. Bir müdahale bölgesi veya belirli bir rol isteyin. Kendinize bir görev atamayın. Sorun: "Bize en çok nerede ihtiyacınız var? Neyi kapsamıyorsunuz?"
4. Koordinasyon toplantılarına katılın. Akut evrede günlüklerdir. Her zaman aynı kişiyi gönderin, kulübün Afet Koordinatörü veya yardımcısı.
5. Paylaşılan çerçeve içinde eylemlerinizi hakkında geri bildirim verin. Yalnızca bölgeye gönderilen ayrı bir Rotary raporu değil, yerel koordinasyon sistemine entegre bir rapor.

Temel ilke: Rotary tamamlar, destekler ve finanse eder. Kurtarma operasyonlarını yönetmez. Resmi komuta zincirine saygı gösterir.

Yerel koordinasyon toplantısı

En basit ve en etkili koordinasyon aracıdır. Sahada bulunan tüm aktörlerle günlük 30 dakikalık bir toplantı.

Format

Öge	Detay
Sıklık	Akut evrede günlük (ilk günlerden 2 haftaya), sonra haftada iki kez
Süre	En fazla 30 dakika, bir saat değil, 45 dakika değil. 30 dakika.
Konum	Belediye, kriz odası veya videokonferans (WhatsApp/Zoom)

Öge	Detay
Katılımcılar	Rotary kulübü + Kızılhaç + Belediye + İtfaiye hizmeti + Yerel dernekler
Yürütücü	Resmi yetkili (belediye, bölge yetkilisi), Rotary değil

Tipik gündem

Zaman	Madde	Detay
5 dk	Yuvarlak masa	Her kuruluş son toplantıdan bu yana ne yaptığını 1 dakikada özetler
5 dk	Karşılanmayan belirlenen ihtiyaçlar	Hangi sorunlar çözülmemiş kalıyor?
5 dk	Kullanılmayan mevcut kaynaklar	Kimin henüz konuşlandırılmamış teçhizatı, gönüllüsü, fonu var?
10 dk	Görev atama	Önümüzdeki 24 saat için kim ne yapar? Net ve isimli atamalar.
5 dk	Diğer konular acil durumlar	Öngörülemeyen maddeler, hava uyarıları, durumdaki değişiklik

Disiplin kuralları

- Her katılımcı bir kez, kısaca konuşur. Monolog yok.
- Kararlar bir sekreter tarafından kaydedilir (kulüp sekreteriniz bu rolü oynayabilir).
- Tutanaklar bir saat içinde WhatsApp veya e-posta ile dağıtılır.
- Katılmayan taraflar alınan kararlara katılıyor sayılır.

STK koordinasyon fişi

Bu belge günlük güncellenir. Tek bir soruyu yanıtlar: kim nerede ne yapar? 3W kuralının (Kim Neyi Nerede) operasyonel versiyonudur.

Şablon

KOORDİNASYON FİŞİ, Tarih: ____ / ____ / _____, Alan: _____

Kuruluş	Devam eden eylemler	Kapsanan alan
Kızılhaç		
Belediye		
İtfaiye hizmeti		
Rotary		

Kuruluş	Devam eden eylemler	Kapsanan alan
[Diğer]		

Karşılanmayan ihtiyaçlar:

1. _____
2. _____
3. _____

Konuşlandırılmayan mevcut kaynaklar:

1. _____
2. _____

Alınan kararlar:

1. _____
2. _____

Sonraki toplantı: ____ / ____ / ____ saat ____ : ____

Bu fişin 20 boş nüshasını acil durum kitinizde saklayın. Bir afet durumunda bir yazıcıya erişiminiz olmayabilir.

Kaçınılacak 6 koordinasyon tuzağı

Bu hatalar klasiktir. Zaman, güvenilirlik ve bazen hayat kaybettirirler.

Tuzak 1, Haber vermeden gelmek

Ne olur: Kulübünüz yetkilileri bilgilendirmeden doğrudan sahaya konuşlanır. Sonuç: başkasının işini tekrarlıyorsunuz, profesyonel kurtarma görevlilerinin yoluna çıkarsınız ve kendi üyeleriniz için bir güvenlik riski yaratırsınız.

Çözüm: İlk eylem: koordinasyon noktasına haber verin. Her zaman. Zaman kaybettiğinizi düşünseniz bile.

Tuzak 2, Koordinasyon olmadan dağıtım yapmak

Ne olur: Kulübünüz bir mahallede gıda dağıtırken, Kızılhaç iki sokak ötede aynı şeyi yapar. Başka bir mahalle hiçbir şey almaz. İlk mahalleden faydalanıcılar her iki dağıtımda da sıraya girmek için geri döner. İkinci mahalledekiler unutulur.

Çözüm: Herhangi bir dağıtımdan önce, devam eden eylemlerin haritasını kontrol edin. Koordinasyon fişini kullanın. Toplantıda sorun: "Bugün kim nerede ne dağıtıyor?"

Tuzak 3, Yerel topluluk liderlerini görmezden gelmek

Ne olur: Etkilenen topluluğun liderlerini (mahalle muhtarları, imamlar, papazlar, dernek

başkanları) dâhil etmeden bir eylem düzenlersiniz. Topluluk size güvenmez, en savunmasıız faydalanıcılar unutulur ve gerginlikler ortaya çıkar.

Çözüm: İlk günden itibaren yerel liderleri belirleyin ve onları eyleminize entegre edin. En çok etkilenen aileleri, izole bireyleri, gerçek ihtiyaçları bilirler.

Tuzak 4, Sunabileceğinizden fazlasını vaat etmek

Ne olur: İlk saatlerin heyecanında başkanınız medyaya kulübün "50 ev yeniden inşa edeceğini" beyan eder. Kulübün ne fonu, ne kapasitesi, ne de bunun için yetkisi vardır. Altı ay sonra insanlar hâlâ bekliyordur.

Çözüm: Yalnızca kesin olanı duyurun. "Bu hafta 200 hijyen kiti sağlıyoruz", "Mahalleyi yeniden inşa edeceğiz" değil. Az vaat edip fazla teslim etmek her zaman tercih edilir.

Tuzak 5, Rıza olmadan mağdurları fotoğraflamak

Ne olur: Bir üye bölge raporu veya sosyal medya için afetten etkilenmiş aileleri fotoğraflar. Fotoğraflar rıza olmadan dolaşır. Onura zarar, olası hukuki sorunlar ve topluluk güveninin kaybı.

Çözüm: Her fotoğraftan önce rıza isteyin. Rıza mümkün veya uygun değilse (kalabalıklar, acil durum), anonimleştirin. Açık ebeveyn izni olmadan çocukların tanımlanabilir yüzleri yok.

Tuzak 6, Zaten mevcut STK'ları hiçe saymak

Ne olur: Kulübünüz, bölgede yıllardır bulunan STK'ların ne yaptığını kontrol etmeden kendi operasyonunu başlatır. Rekabet, mükerrerlik, gerginlikler. Yerel STK'lar sizi bir ortak değil, rakip olarak algılar.

Çözüm: Günlük koordinasyon toplantısı. Sistematik. Ve herhangi bir eylem başlatmadan önce: "Bunu zaten yapan var mı?"

Rotary'nin sahadaki katma değeri

Koordinasyon doğru yapıldığında, Rotary başka hiç kimsenin aynı şekilde getirmediği üç şey getirir.

1. Üyelerinin mesleki uzmanlığı

Üyeleriniz sıradan gönüllüler değildir. Doktorlar, mühendisler, avukatlar, girişimciler, muhasebeciler, mimarlardır. Bu mesleki uzmanlık bir afette doğrudan harekete geçirilebilir.

Yetkinlik	Bir afette uygulama
Doktor	Triyaj, temel bakım, sağlık değerlendirmesi
Yapı mühendisi	Bina değerlendirmesi (güvenli yıkılacak onarılabilir)
Avukat	Mağdurlara hukuki yardım (sigorta, haklar)

Yetkinlik	Bir afette uygulama
Muhasebeci	Yardımanın mali yönetimi, fon izlenebilirliği
İnşaat müteahhidi	Enkaz kaldırma organizasyonu, onarımlar
Lojistikçi	Tedarik zinciri, nakliye
Psikolog	Yakın psikolojik destek
BT uzmanı	İletişimin yeniden kurulması, dijital araçlar

2. Hızlı finansman kapasitesi

Rotary üç hızda fon harekete geçirebilir: DDRF (anında), DRG (2-4 hafta; adı verilmiş bir fırtına için etki öncesi başvuruda 24-48 saat), Global Grant (3-6 ay). Hiçbir yerel STK'nın bu üçlü kaldırıcı yoktur. Kızılhaç acilen su almak için 10.000 USD'ye ihtiyaç duyduğunda ve olağan finansman kanalları çok yavaş olduğunda, Rotary bazen boşluğu doldurabilir.

3. Uluslararası ağ

DNA-RAG'e bir arama, ve 24 saat içinde, yerel kulübünüz Avustralya, Kanada, Almanya, Japonya'daki bölgelere, Global Grant'ler için fonlar, uzmanlık ve ortaklarla bağlanır. Başka hiçbir hizmet kuruluşunun 48 saatten kısa sürede etkinleştirilebilir bu küresel ağı yoktur.

Saha koordinasyonu kontrol listesi

Müdahalenin ilk saatlerinden itibaren kullanmak için:

- ☐ Belediye / Bölge Koordinasyon Noktası'na haber verildi
- ☐ Kapasiteler bildirildi (gönüllüler, yetkinlikler, fonlar, teçhizat)
- ☐ Müdahale bölgesi veya rolü yetkililer tarafından atandı
- ☐ İlk koordinasyon toplantısına katıldı
- ☐ STK koordinasyon fişi dolduruldu (1. gün)
- ☐ Yerel topluluk liderleri belirlendi ve temas kuruldu
- ☐ Herhangi bir dağıtımdan önce devam eden eylemler haritası kontrol edildi
- ☐ Medya için tek sözcü belirlendi
- ☐ Fotoğraf/rıza protokolü tüm gönüllülere hatırlatıldı
- ☐ SITREP bölge DRO'suna gönderildi

Notlar

Notlar

BÖLÜM V
SONRASI: YENİDEN İNŞA ETMEK VE İLERLEMEK

Bölüm 23

Müdahaleden iyileşmeye

Ne zaman geçilir: 5 gösterge

Acil müdahaleden toparlanmaya geçiş bir düğme değildir. Aşamalı bir kaymadır. Ama bunu tanımayı bilmelisiniz, çünkü araçlar, finansman ve gereken yetkinlikler tamamen değişir.

Beş gösterge, müdahale evresinden çıkıp toparlanma evresine girdiğinizi size söyler:

#	Gösterge	Ne anlama gelir
1	Artık kurtarma gerekmiyor	Arama ve kurtarma operasyonları bitti. Enkaz altında kalan tüm kişiler bulundu.
2	Hayati ihtiyaçlar güvenceye alındı	Su, gıda ve acil durum barınağı tüm afetzedeler için mevcut. Kimse susuzluktan, açlıktan veya soğuktan ölmüyor.
3	Erişim onarıldı	Ana yollar geçilebilir. Ekipler dolaşabiliyor. Dış tedarik mümkün.
4	Bölge güvenli ilan edildi	Yetkililer anlık tehlikelerin olmadığını teyit etti: önemli artçı sarsıntı yok, kimyasal risk yok, yakın baraj yıkılması yok.
5	Sivil yetkililer kontrolde	Kriz yönetimi normal sivil yetkililere döndü. Acil durum koordinasyon merkezi temposunu azaltabilir.

Bu 5 gösterge, kısmen bile olsa karşılandığında, çalışma modunu değiştirme zamanıdır. "Hayat kurtarmaktan" "hayatları yeniden inşa etmeye" geçersiniz.

Kararı kim verir? Kulübün Afet Koordinatörü, Bölge DRO'su ve sivil yetkililerle istişare içinde. Tek taraflı bir karar değildir.

Kısa vadeli toparlanma: 1 ila 6 ay

Kısa vadeli toparlanma, acil durum ile yeniden inşa arasındaki gri bölgedir. İnsanların suyu ve gıdası var, ama brandaların altında uyuyorlar. Yollar açık, ama okullar yıkık. Hastane çalışıyor, ama kapasitesinin %30'unda.

Öncelikli eylemler

Eylem	Kulüpte kim	Olası ortaklar
Enkaz kaldırma ve temizlik	Proje komitesi	Belediye yetkilileri, inşaat şirketleri
Geçici onarımlar (çatı brandalama, destekleme)	Eğitilmiş gönüllüler	Yerel şirketler, ShelterBox
İlk konut yeniden inşası	Proje komitesi	Habitat for Humanity, yerel şirketler
İçme suyu erişiminin onarımı	Etkinleştirilmişse WASH-RAG	UNICEF, belediye hizmetleri
Okul faaliyetlerine yeniden başlama	Eğitim komitesi	Eğitim Bakanlığı, yerel STK'lar
Dükkanlara ve küçük işletmelere destek	Ekonomik kalkınma komitesi	Ticaret odaları, mikrofinans

Eylem	Kulüpte kim	Olası ortaklar
Psikolojik destek	Kulübün sağlık profesyonelleri	Yerel psikologlar, Rotaryen sağlık profesyonelleri

Kısa vadeli toparlanmanın finansmanı

Dört kaynak, bu sırayla etkinleştirilecek:

1. DRG bakiyesi: Disaster Response Grant tamamen harcanmamışsa, bakiye geçiş faaliyetlerini finanse edebilir (onaylanan plan dâhilinde).
2. Kulübün öz fonları: Toplantıda oylanan istisnai bütçe. Üyeleriniz ilk katkıda bulunanlardır.
3. Alınan bağışlar: Bağışçılara verilen taahhütlere göre tahsis edin. Bir bağışçı "acil durum için" verdiyse, onayı olmadan yeniden inşa için kullanmayın.
4. Bölge DDRF: İhtiyaçlar kapasitelerinizi aşarsa DG'den bir ek talep edin.

Neyi durdurursunuz

Neyi başlattığınız kadar önemli: artık var olma nedeni kalmayan acil durum faaliyetlerini belirleyin.

- Günlük gıda dağıtımı → yerel pazarın onarımına geçiş
- Spor salonlarında barınak → geçici aile barınaklarına geçiş
- Her 6 saatte bir SITREP → haftalık SITREP
- Günlük koordinasyon toplantısı → haftada iki kez sonra haftalık

Uzun vadeli toparlanma: Global Grant'ler

Uzun vadeli toparlanma genellikle tek bir kulübün kapasitesini aşar. Global Grant'lerin tam anlam kazandığı yer burasıdır: 30.000 ile 400.000 USD'den fazlası arasında, 6 ila 24 ay boyunca, sürdürülebilir yeniden inşa projeleri için.

Bir Global Grant'te kulübünüzün rolü

Kulübünüz vazgeçilmez yerel ortak olarak kalır. Bölge hibeyi pilotlar, ama sizin saha bilginiz olmadan proje başarısız olur.

Kulüp sorumluluğu	Detay
Sürdürülebilir ihtiyaçları belirlemek	Acil durum ihtiyaçları değil (zaten karşılanmış), yeniden inşa ihtiyaçları. Hangi okullar yeniden inşa edilecek? Hangi su sistemi kurulacak? Hangi mesleki eğitim?
Başvurunun saha kısmını yazmak	Hibenin gözü ve kulağı sizsiniz. Bölgenin, faydalanıcıların, yerel bağlamın tanımı.
Uluslararası ortak kulübü bulmak	MyRotary'de Club Finder'ı kullanın. Veya DNA-RAG'den sizi bir ortak bölgeyle bağlamasını isteyin.
Yerel uygulamayı denetlemek	Yerindesiniz. İnşaat şirketinin işi doğru yaptığını, faydalanıcıların planlananı aldığını, çizelgeye uyulduğunu kontrol edersiniz.
Belgelemek ve raporlamak	Fotoğraflar, veriler, tanıklıklar. Yönetişim raporları saha belgelemenizin kalitesine bağlıdır.

Tipik afet sonrası toparlanma projeleri

Proje tipi	Rotary odak alanı	Gösterge tutar
İçme suyu sistemleri (sondajlar, filtreler, tanklar)	WASH	30.000 – 150.000 USD
Afete dayanıklı okulların yeniden inşası	Eğitim	50.000 – 200.000 USD
Yarı kalıcı sağlık klinikleri	Anne ve çocuk sağlığı	30.000 – 150.000 USD
Yarı kalıcı depreme/kasırgaya dayanıklı barınaklar	Ekonomik kalkınma	50.000 – 200.000 USD
Mesleki eğitim (inşaat, tarım)	Ekonomik kalkınma	30.000 – 100.000 USD
Tarımsal toparlanma (tohumlar, aletler, sulama)	Ekonomik kalkınma	30.000 – 100.000 USD
Devam eden psikolojik destek	Sağlık	30.000 – 100.000 USD
Çevresel restorasyon (ağaçlandırma, setler)	Çevre	30.000 – 150.000 USD

5 örnek, yerel kulübün somut olarak katkısı

Bu 5 Global Grant'in yapılandırılması ve tutarları Bölüm 19'da ayrıntılı olarak verilmiştir. Aşağıdaki, her projede yerel kulübün rolünü öne çıkarır, onun yerine başka hiç kimsenin yapamayacağı şeyi.

Örnek 1, Haiti: Matthew Kasırgası'ndan sonra içme suyu

Bir bölge konsorsiyumu, Jérémie ve Les Irois (Grand'Anse) komünlerinde 12 su arıtma sistemi ve 45 tuvalet kurmak için 98.000 USD harekete geçirdi. 24 yerel teknisyen bakım konusunda eğitildi. Sonuç: 4.200 kişi içme suyuna güvenilir erişimi yeniden kazandı ve suyla bulaşan hastalıklar 12 ay boyunca %60 düştü.

Yerel kulübün yaptığı: sahaları belirlemek, kurulumu denetlemek, teknisyenleri eğitmek, üç

aylık yönetim raporları.

Örnek 2, Filipinler: tayfuna dayanıklı okullar

Haiyan Tayfunu'ndan sonra 185.000 USD, Leyte eyaletinde 5 ilkokulun depreme ve kasırgaya dayanıklı standartlarda yeniden inşasını finanse etti. 35 öğretmen acil durum eğitiminde eğitildi, 1.800 okul kiti dağıtıldı. 5 okulun tamamı ertesi yıl Hagupit Tayfunu'na dayandı, bu kaliteli yeniden inşanın gelecekteki yatırımları koruduğunun kanıtı.

Yerel kulübün yaptığı: Eğitim Bakanlığı ile sahaları seçmek, inşaat kalite kontrolü, okul kitlerinin dağıtımını organize etmek.

Örnek 3, Nepal: depremde sonra klinikler

İzole kırsal bölgeler olan Sindhupalchok ve Gorkha ilçelerinde 3 yarı kalıcı klinik için 142.000 USD. 18 toplum sağlığı çalışanı eğitildi. Doğum öncesi takip ve bebek aşılama programı. Sonuç: 6.500 konsültasyon, 320 destekli doğum, aşılama kapsamı %15'ten %85'e geri getirildi.

Yerel kulübün yaptığı: en izole toplulukları belirlemek, sağlık çalışanlarını işe almak, ilaç tedarik lojistiği, sürekli denetim.

Örnek 4, Mozambik: Idai Kasırgası'ndan sonra tarımsal toparlanma

Sofala eyaletinde 350 aileye sele dayanıklı tohumlar, aletler ve mikro sulama sistemleri dağıtmak için 76.000 USD. 60 çiftçi dayanıklı tekniklerde eğitildi. 4 pazarlama kooperatifi kuruldu. Sonuç: 2.100 kişi 2 mevsim içinde özerk gıda üretimini yeniden kazandı. Gıda yardımına bağımlılıkta %70 azalma.

Yerel kulübün yaptığı: yerel yetkililerle faydalanıcı aileleri belirlemek, tohum ve alet dağıtmak, kooperatifleri desteklemek, aylık raporlar.

Örnek 5, Ekvador: depreme dayanıklı barınaklar ve eğitim

Manabí eyaletinde 30 yarı kalıcı depreme dayanıklı barınak ve 80 işçinin NEC-15 inşaat tekniklerinde eğitimi için 112.000 USD. Sonuç: 180 kişi yeniden konutlandırıldı, 80 sertifikalı işçi, bunların 45'i istikrarlı istihdam buldu. Program yerel belediye tarafından referans olarak benimsendi.

Yerel kulübün yaptığı: teknik denetim için Universidad Técnica de Manabí ile ortaklık, faydalanıcı ailelerin seçimi, işçi eğitiminin takibi.

Bu 5 örneğin ortak özelliği: Yerel kulüp her projede belirleyici bir rol oynadı, ana uygulayıcı olarak değil, saha denetçisi, yerel bağlayıcı ve kalite güvencesi olarak. Yerel kulüp olmadan, bu Global Grant'ler teorik projeler olurdu. Yerel kulüple, somut olarak hayatları değiştirdiler.

Geçiş: acil durumdan Global Grant'e

Pratik zaman çizelgesi

```

AFET (D+0)
|
+-- D+0 ile D+30: ACİL MÜDAHALE
|   +-- Fonlar: DDRF + DRG (en fazla 25.000 USD)
|   +-- Rolünüz: doğrudan eylem, dağıtım, değerlendirme
|
+-- D+30 ile D+90: GEÇİŞ
|   +-- 5 geçiş göstergesi doğrulanır
|   +-- Yeniden inşa ihtiyaçlarını belirlemeye başlarsınız
|   +-- Uluslararası bir ortak için DNA-RAG ile temas kurarsınız
|   +-- DRFC Global Grant'i hazırlamaya başlar
|
+-- D+90 ile D+270: GLOBAL GRANT HAZIRLIĞI
|   +-- Uluslararası ortağın belirlenmesi (sponsor bölge)
|   +-- Gerekirse GMS tamamlanır
|   +-- Faydalanıcılarla katılımcı ihtiyaç değerlendirmesi
|   +-- Başvurunun yazılması ve sunulması
|
+-- D+270 ile D+450: TRF ONAYI
|   +-- Başvuru incelemesi
|   +-- Açıklama taleplerine yanıt
|   +-- Onay ve hibe sözleşmesinin imzalanması
|
+-- D+450 ile D+900: UYGULAMA
|   +-- Fon transferi
|   +-- Saha faaliyetleri
|   +-- Sürekli belgeleme
|   +-- Yönetişim raporları
|
+-- D+900 ile D+1000: KAPANIŞ
|   +-- Nihai rapor
|   +-- Etki değerlendirmesi
|   +-- Service Project Center

```

Afetten Global Grant kapanışına kadar toplam zaman çizelgesi 2 ila 3 yıldır. Uzundur. Ama gerçek farkı yaratan sürdürülebilir yeniden inşadır, brandaların dağıtımı değil (ilk saatlerde ne kadar gerekli olursa olsun).

Bu süre kulüpler için özel bir sorun yaratır: başkanların yıllık rotasyonu. Bir Global Grant genellikle art arda üç başkanlığı kapsar, onu başlatan, onu yürüten, onu kapatan. Projenin hafızası yılın tek başkanına dayanıyorsa, hibe her devirde tutarlılığını kaybeder ve her yeni başkan dosyayı eksik bir klasörden yeniden keşfeder. İşte bu, çok yıllık Afet Koordinatörü'nün (Bölüm 25) tam da rolüdür: projenin sürekliliğini yönetim değişikliklerinden geçirerek taşımak ve nihai raporun ilk başvuru kadar özenle hazırlanmasını sağlamak.

Bu süre ayrıca sizin yorgunluğunuz ile faydalanıcıların beklentileri arasında bir asimetri yaratır. D+30'da kulübünüz tükenmiştir. D+90'da kamuoyu başka bir konuya geçmiştir. D+365'te, bölgenizle birlikte konuyu hâlâ taşıyan tek kişilerden biri olabilirsiniz. Faydalanıcılar ise unutmamıştır, sadece güvenilirliğinizi uzun vadede ölçerler. Medya evresinin dindiği ve gerçek işin başladığı bu ikinci yılda, sözünü tutan bir kulüp ile sessizce çekip giden bir kulüp arasındaki fark yapılır.

Panzehir üç basit alışkanlığa dayanır: kulübün kalıcı takvimine yazılmış üç aylık bir hibe gözden geçirme toplantısı; "yeni bir şey" olmasa bile başışçılara gönderilen kısa bir altı aylık rapor (iki sayfa, fotoğraflar dâhil); bir kulüp üyesinin elinde fotoğraflarla yıllık yerinde ziyareti. Global Grant imzasından itibaren planlanan bu üç ritüel, bir toparlanma projesinin tıkanma riskini on kat azaltır ve faydalanıcıların, bölgenizin ve TRF'nin bir sonraki hibeyi kulübe emanet etme olasılığını çoğaltır.

Kontrol listesi: geçişi hazırlamak

- ☐ 5 geçiş göstergesi doğrulandı
- ☐ Yeniden inşa ihtiyaçları belirlendi (acil durum ihtiyaçları değil, sürdürülebilir ihtiyaçlar)
- ☐ Uluslararası bir ortakla bağlanmak için DNA-RAG ile temas kuruldu
- ☐ DRFC bir Global Grant ihtiyacı hakkında bilgilendirildi
- ☐ Faydalanıcılarla katılımcı değerlendirme planlandı
- ☐ Kulüp ve bölge için GMS kontrol edildi (10 modül tamamlandı)
- ☐ DRG nihai raporu hazırlanıyor
- ☐ Saha belgeleri biriktirildi (fotoğraflar, veriler, tanıklıklar)

Notlar

Notlar

BÖLÜM V
SONRASI: YENİDEN İNŞA ETMEK VE İLERLEMEK

Bölüm 24

Belgelemek ve raporlamak

Neden eylemin kendisi kadar önemlidir

Az önce iki hafta su dağıtarak, aileleri barındırarak ve gönüllüleri koordine ederek geçirdiniz. Tükendiniz. Yapmak istediğiniz son şey form doldurmak.

Oysa bu, belgeleme için en kritik andır. Şimdi belgelemezsensiz, üç şey olur:

1. Bölgeniz TRF niteliklendirmesini kaybeder ve artık kimse için hibe alamayacaktır.
2. Bağışçılarınız paralarının ne yaptığını asla bilemeyecek ve artık vermeyecektir.
3. Çıkarılan dersler katılımcıların hafızasıyla birlikte kaybolur.

Belgeleme idari bir angarya değildir. Bir sonraki DRG'nizin onaylanacağını, bir sonraki bağışçılarınızın size güveneceğini ve bir sonraki etkilenen kulübün deneyiminizden yararlanacağını güvencesidir.

Bir DRG aldıysanız zorunlu raporlar

Bölgeniz TRF'den bir Disaster Response Grant aldıysa ve kulübünüz fonların tamamını veya bir kısmını kullandıysa, rapor disiplini pazarlıksızdır. Resmi TRF Terms & Conditions gerekliliği: fonların alınmasından sonra en az her 12 ayda bir ilerleme raporu ve proje kapanışından sonra 2 ay içinde bir nihai rapor. Bu rehber ayrıca daha sıkı bir iç ritim tavsiye eder — Gün+45, 6 ay, kapanış — bu da resmi süreye asla yakalanmamanızı sağlar. TRF sürelerine uymamak, yalnızca kulübünüz için değil, tüm bölge için gelecekteki tüm hibeleri bloke eder. T&C'nin güncel sürümünü my.rotary.org'da kontrol edin.

3 yönetim raporu

Gün+45 kontrol noktası (bu rehberin tavsiye ettiği iç ritim)

Gerekli öge	Detay
Alım onayı	Alınan tutar, alım tarihi, hesap numarası
İlk harcamalar	Makbuzlarla birlikte yapılan harcamaların listesi
Güncellenmiş uygulama planı	İlk plana kıyasla düzenlemeler (gerekirse)
İlk faydalanıcılar	Yardım edilen kişi sayısı, profil (aileler, çocuklar, yaşlılar)
Karşılaşılan zorluklar	Engellerin ve değerlendirilen çözümlerin dürüst tanımı

Kulübünüzün DRFC için hazırladıkları:

- Makbuzların tarama/fotoğraflarıyla birlikte güncel harcama tablosu
- Yapılan eylemlerin 5-10 fotoğrafı (alt yazılarla: ne, nerede, ne zaman)
- Kategoriye göre faydalanıcı sayısı
- İlk zorluklar hakkında 10 satırlık not

TRF ilerleme raporu, alımdan sonra en fazla 12 ay (tavsiye edilen: 6 aydan itibaren)

Gerekli öge	Detay
Kümülatif harcamalar	Bütçe kalemine göre döküm, plan vs. gerçekleşen karşılaştırması
Ara faydalanıcılar	Güncellenmiş rakamlar + fotoğraflar
Proje ilerlemesi	İlk plana kıyasla durum
Makbuzlar ve destekleyici belgeler	Bugüne kadar harcamaların %100'ü gerekçelendirilmiş
Bütçe düzenlemeleri	Onaylanan bütçeden herhangi bir değişiklik TRF'den ön onay gerektirir

Kulübünüzün DRFC için hazırladıkları:

- Eksiksiz mali tablo (gelir, kalem bazında harcamalar, bakiye)
- Tüm orijinal makbuzlar (yüksek çözünürlüklü taramalar)
- İlgiliyse öncesi/sonrası fotoğraflar
- Faydalanıcı listesi (gerekirse anonimleştirilmiş, ama kesin sayılarla)
- Gerekli düzenlemeler hakkında not

TRF nihai raporu, proje kapanışından sonra 2 ay içinde

Gerekli öge	Detay
Eksiksiz mali beyan	Harcamaların %100'ü gerekçelendirilmiş. Makbuzsuz tek bir kuruş bile yok.
Eksiksiz faydalanıcı listesi	Mümkünse imzalarla
Etki değerlendirmesi	Niceliksel (kaç kişi, kaç kit, kaç litre) VE niteliksel (tanıklıklar, gözlemlenen değişim)
Öncesi/sonrası fotoğraflar	Değişimi belgeleyen en az 10 fotoğraf
Tanıklıklar	3-5 faydalanıcı tanıklığı
Çıkarılan dersler	Neyin işe yaradığı, neyin iyileştirilebileceği
Fonların iadesi	Bazı fonlar kullanılmamışsa, TRF'ye iade edilmelidir

Kulübünüzün DRFC için hazırladıkları:

- Makbuz indeksiyle eksiksiz mali dosya
- Kronolojik olarak düzenlenmiş fotoğraf dosyası

- Yazılı tanıklıklar (kişilerin rızasıyla)
- Etki değerlendirme notu (1-2 sayfa)
- Çıkarılan dersler listesi

Uyumsuzluğun sonuçları

İhlal	Anında sonuç	Uzun vadeli sonuç
Gün+45 kontrol noktası karşılanmadı (iç ritim)	DRFC takibi, fonlar üzerinde görünürlük kaybı	TRF süresini kaçırma riski
TRF ilerleme raporu sunulmadı (12 ay)	Tüm fonların dondurulması	Bölge niteliklendirmesinin kaybı
Nihai rapor sunulmadı	Gelecekteki tüm bölge hibelerinin bloke edilmesi	Fonların geri ödenmesi talebi
Gerekçelendirilmemiş harcamalar	Ek destekleyici belge talebi	Geri ödeme gerekli
Amacından saptırılmış fonlar	Anında askıya alma	Olası kovuşturma

Bu teorik değildir. Bir kulüp nihai raporunu sunmadığı için bölgeler TRF niteliklendirmesini, dolayısıyla tüm hibelere erişimi kaybetmiştir. Bu adımı atlamanın prosedürel maliyeti sembolik değil, somuttur.

Doğrudan bağışlar için raporlar (hibeler dışında)

Kulübünüz bireylerden, işletmelerden veya diğer kulüplerden doğrudan bağış aldıysa (TRF'den geçmeden), TRF'ye karşı hiçbir yasal yükümlülüğünüz yoktur. Ama bağışçılarınıza karşı ahlaki ve pratik bir yükümlülüğünüz var.

Sağlamanız gerekenler

Eylem	Süre	İçerik
Alım onayı	Bağıştan 48 saat sonra	Tutar onayı, teşekkürler, kullanım taahhüdü
Bağışçılara mali rapor	Operasyon bitiminden 30 gün sonra	Alınan her doların kullanımı: gelir/gider tablosu
Kişiselleştirilmiş teşekkür mektubu	Mali raporla birlikte	500 USD üzeri bağışçılar için kişiselleştirilmiş
Etki raporu	Bitişten 60 gün sonra	Faydalanıcı sayısı, yapılan eylemler, fotoğraflar (rızayla)
Vergi makbuzu	Yerel yasaya göre uygulanabilirse	Tutar, tarih, bağışçı kimliği, kulüp vergi numarası

Bağışçılar için mali rapor şablonu

MALİ RAPOR - OPERASYON [AD]

[şehir] Rotary Kulübü

Dönem: ____/____/____ ile ____/____/____ arası

GELİR

Bireysel bağışlar _____ USD

Kurumsal bağışlar _____ USD

Diğer Rotary kulüplerinden bağışlar _____ USD

Kulübün öz fonları _____ USD

DRG TRF _____ USD

Bölge DDRF _____ USD

Diğer _____ USD

TOPLAM GELİR _____ USD

HARCAMALAR

İçme suyu _____ USD

Gıda _____ USD

Geçici barınaklar _____ USD

Hijyen ürünleri _____ USD

İlaçlar _____ USD

Nakliye ve lojistik _____ USD

İletişim _____ USD

Diğer (detay) _____ USD

TOPLAM HARCAMALAR _____ USD

BAKİYE _____ USD

Bakiyenin tahsisi: _____

FAYDALANICILAR

Doğrudan yardım edilen kişiler _____

Hizmet verilen aileler _____

Dağıtılan öğünler _____

Dağıtılan kitler _____

Doğruluğu onaylayan:

Kulüp Başkanı: _____ Tarih: ____/____/____

Sayman: _____ Tarih: ____/____/____

Service Project Center: eyleminizi görünür kılmak

Service Project Center (spc.rotary.org), RI'nin kulüp projelerini belgeleme ve paylaşma küresel platformudur — Ağustos 2024'ten beri Rotary Showcase'in yerini alır. Her müdahale veya toplanma projesi burada görünmelidir.

Neden

- Küresel görünürlük: dünyanın dört bir yanındaki diğer kulüpler projenizi görecektir ve ondan ilham alabilecek
- Gelecekteki hibeler için referans: bir Global Grant başvurusu yaptığınızda, TRF belgelenmiş projelerden oluşan bir geçmişiniz olduğunu görecektir
- Güvenilirlik: bağışçılar, ortaklar ve medya Rotary'nin ne yaptığını doğrulayabilir
- Kurumsal hafıza: başkan değiştiğinde proje belgelenmiş olarak kalır

Nasıl

1. spc.rotary.org adresine gidin (My Rotary hesabınızla oturum açın)
2. Service Project Center'ı açın
3. Add a Project'e tıklayın
4. Alanları doldurun: • Proje adı • Açıklama (200-500 kelime) • Rotary odak alanı • Coğrafi alan • Faydalanıcı sayısı • Toplam tutar • Ortaklar • Fotoğraflar (en az 3, en fazla 10) • Çıkarılan dersler
5. Yayınlayın

Ne zaman: Proje kapanır kapanmaz veya uzun projeler için her önemli dönüm noktasında.

Mali hesap verebilirlik: altın kurallar

Tam izlenebilirlik

Alınan her dolar ve harcanan her dolar izlenebilir olmalıdır. Yaklaşıklık yok, "muhtelif masraflar" yok, makbuzsuz harcama yok.

Tavsiye edilen dosyalama sistemi:

```
OPERASYON [AD] KLASÖRÜ
```

```
+-- 01-GELİR/
```

```
|   +-- Bireysel-bağışlar/
```

```
|   +-- Kurumsal-bağışlar/
```

```
|   +-- Kulüp-bağışları/
```

```
|   +-- DRG/
```

```
|   +-- DDRF/
```

```
+-- 02-HARCAMALAR/
```

```
|   +-- Su/
```



```

| +-- Gıda/
| +-- Barınaklar/
| +-- Hijyen/
| +-- İlaçlar/
| +-- Nakliye/
| +-- Diğer/
+-- 03-FOTOĞRAFLAR/
| +-- Öncesi/
| +-- Sırasında/
| +-- Sonrası/
+-- 04-FAYDALANICILAR/
| +-- Listeler/
| +-- Tanıklıklar/
+-- 05-RAPORLAR/
| +-- Ön-rapor/
| +-- Ara-rapor/
| +-- Nihai-rapor/
+-- 06-KOORDİNASYON/
    +-- SITREP/
    +-- Toplantı-tutanakları/
    +-- Bölge-yazışmaları/

```

7 mali yönetim kuralı

1. Ayrı hesap: Afet operasyonu için bir alt hesap veya özel muhasebe kalemi açın. Kulübün cari hesabıyla karıştırmayın.
2. Çift imza: 500 USD üzeri herhangi bir harcama iki imza gerektirir (başkan + sayman veya sayman + afet koordinatörü).
3. Sistematiik makbuzlar: Makbuzsuz harcama yok. Her makbuzu aynı gün fotoğraflayın. Hemen buluta kaydedin.
4. 200 USD'nin ötesinde nakit yok: İzlenebilirlik için havale ve çekleri tercih edin. Nakit tek yol ise (izole bölgeler), tedarikçiye bir makbuz imzalatın.
5. Dağıtılan ürünlerin envanteri: Dağıtılan her kit, her branda, her gıda paketi, faydalanıcının adı (veya numarası) ile faydalanıcı sicilinde kaydedilir.
6. Saymana aylık rapor: Operasyonların ortasında bile, afet koordinatörü kulüp saymanı ile aylık bir mali kontrol yapar.
7. 7 yıllık arşivleme: Tüm mali belgeleri en az 7 yıl saklayın (TRF gerekliliği ve çoğu yargı alanında yasal gereklilik).

Belgeleme kontrol listesi

Operasyon sırasında (günlük)

- ☐ Alt yazılarla fotoğraflar çekildi (ne, nerede, ne zaman)
- ☐ Harcama makbuzları fotoğraflandı ve buluta kaydedildi
- ☐ Faydalanıcı sicili güncellendi
- ☐ SITREP bölge DRO'suna gönderildi

Operasyondan sonra

- ☐ DRG raporları güncel (TRF ilerleme $\leq$ 12 ay, nihai $\leq$ kapanıştan 2 ay sonra; iç Gün+45 kontrol noktası tavsiye edilir)
- ☐ Ara rapor sunuldu (DRG alındıysa, A+6'da)
- ☐ Nihai rapor sunuldu (DRG alındıysa, kapanışta)
- ☐ Mali rapor doğrudan bağıışçılara gönderildi
- ☐ Teşekkür mektupları gönderildi
- ☐ Vergi makbuzları düzenlendi (uygulanabilirse)
- ☐ Proje Service Project Center'da belgelendi
- ☐ Tüm makbuzlar arşivlendi (fiziksel ve dijital)
- ☐ Eksiksiz dosya bir sonraki başkana iletili

Notlar

Notlar

BÖLÜM V
SONRASI: YENİDEN İNŞA ETMEK VE İLERLEMEK

Bölüm 25

Değerlendirme yapmak ve geliştirmek

Eylem sonrası toplantı

Az önce haftalar boyunca kriz modunda kaldınız. Üyeleriniz yorgun. Başkan normal kulüp faaliyetlerine dönmek istiyor. Herkes ilerlemek istiyor.

İşte değerlendirmenin tam da yapılması gereken an budur. Herkesin ayrıntıları unuttuğu üç ay sonra değil. "Bir sonraki yönetim kurulu toplantısında" değil. Şimdi, operasyonun bitişinden itibaren 30 gün içinde.

Yapılandırılmış bir değerlendirme olmadan, aynı operasyonel boşluklar bir sonraki olayda yeniden ortaya çıkma eğilimindedir, ve bir sonraki olay olacaktır.

7 soruda değerlendirme

Operasyona katılan tüm üyeleri, Afet Koordinatörü'nü, kulüp başkanını ve ideal olarak Bölge DRO'sunu bir araya getirin. Süre: 2 ila 3 saat. Normal bir kulüp toplantısı değil, özel bir çalışma oturumu.

Bir yürütücü 7 soruyu sorar. Bir sekreter yapılandırılmış notlar alır. Her katılımcı yanıtlar. Yargı yok, suçlama yok, olgular ve dersler.

Değerlendirmeyi kim yönetir

Ne kulüp başkanı, ne de Afet Koordinatörü. Bunlar operasyonel kararlara en çok karışan iki kişidir, gerekli mesafeye yürütemezler.

Tercih sırasına göre:

1. Bölge DRO'su, dış bakış açısı, tanınan otorite, yöntemi bölgedeki kulüpler arasında standartlaştırır
2. Komşu bir kulübün Afet Koordinatörü, akran, bağımsız, rolü anlar
3. Operasyona katılmamış bir kulüp üyesi (aktif emekli, yeni üye), ilk ikisi müsait değilse varsayılan olarak

Başkan ve Koordinatör katılımcıdır, yürütücü değil. Herkes gibi soruları yanıtlarlar.

Soru 1, Neyi iyi gitti?

Olumluya başlayın. Neyin işe yaradığını belirleyin: çağrı listesi 20 dakikada işledi, acil durum stoğu doğru yerdeydi, belediye ile koordinasyon sorunsuzdu, bir üye 2 saat içinde bir jeneratör edinmek için mesleki ağını kullandı.

Her maddeyi tekrarlanabilir kılacak kadar ayrıntıyla not edin.

Soru 2, Neyi işe yaramadı?

Suçlu aramadan. Acil durum planı güncel değildi. Bölge DRO'sunun numarası yanlıştı.

Brandaların nerede olduğunu kimse bilmiyordu. İlk saha değerlendirmesi 3 yerine 12 saat sürdü. Sayman tatildaydı ve başka kimsenin hesaba erişimi yoktu.

Her aksaklık somut bir iyileştirme fırsatıdır.

Soru 3, Hangi kaynaklar eksikti?

Teçhizat, yetkinlikler, para, zaman, bilgi. Neyiniz eksikti? Örnekler: ilk yardım konusunda eğitilmiş yeterli gönüllü yok, hafta sonu kolay erişilebilir banka hesabı yok, ShelterBox ile doğrudan irtibat yok, Fransızca konuşmayan aileler için çevirmen yok.

Soru 4, Neyi farklı yapardık?

Geriye dönüp bakınca, hangi kararlar farklı verilirdi? Örnekler: su dağıtımını 6 saat önce başlatmak, DNA-RAG ile 3. gün yerine 1. gün temas kurmak, saha eylemlerine başlamadan önce SITREP'i bölgeye göndermek.

Soru 5, Acil durum planı takip edildi mi?

Bir planınız var mıydı? Onu takip ettiniz mi? Etmediyseniz, neden? Plan afetin gerçekliğine uygun değilse, bu onu güncellemek için temel bir bilgidir.

Soru 6, İletişim etkili miydi?

İç (üyeler arası), bölge ile, ortaklarla, medya ile, faydalanıcılarla. Nerede boşluklar vardı? Yanlış anlamalar? Çelişkili mesajlar?

Soru 7, Ortaklarla ilişkiler işledi mi?

Her ortaklığı değerlendirin: Kızılhaç, belediye, itfaiye hizmeti, STK'lar, bölge, RAG'ler. Ne sorunsuzdu? Ne tıkanı? Kim güvenilir bir müttefikti? İhtiyaç olduğunda kim yoktu?

Eylem Sonrası Rapor (AAR)

Değerlendirme resmi bir belge üretir: Eylem Sonrası Rapor. Operasyonun bir anlatısı değildir, yapılandırılmış bir iyileştirme aracıdır.

AAR yapısı

Bölüm A, Operasyon özeti

Öge	İçerik
Afet tipi	Nitelik, tarih, coğrafi alan
Rotary etkinleştirme tarihi	Kulübün harekete geçtiği zaman
Kapanış tarihi	Operasyonun bittiğinin ilan edildiği zaman
Toplam süre	Gün olarak

Öge	İçerik
Etkinleştirme düzeyi	Kulüp tek başına, DCA-2, DCA-3

Bölüm B, Sayısallaştırılmış sonuçlar

Gösterge	İlk hedef	Gerçek sonuç
Yardım edilen kişiler		
Hizmet verilen haneler		
Harekete geçirilen gönüllüler		
Gönüllü saatleri		
Harcanan toplam bütçe (USD)		
Dağıtılan kitler		
Verilen öğünler		
Sağlanan barınaklar		

Bölüm C, Mali özet

Kaynak	Alınan tutar (USD)	Harcanan tutar (USD)	Bakiye (USD)
Kulüp fonları			
DRG TRF			
Bölge DDRF			
Global Grant			
Doğrudan bağışlar			
Zone Fonu			
Diğer			
TOPLAM			

Bölüm D, Neyi iyi gitti

Ayrıntı ve somut örneklerle numaralı liste. En az 5 madde.

Bölüm E, Neyi iyileştirilmeli

Belirlenen sorun	Etki (kritik/orta/küçük)	Düzeltilici eylem	Sorumlu	Süre

"Sorumlu" sütunu ve "Süre" sütunu en önemlisidir. Sahipler ve süreler olmadan, düzeltici eylemler sürüklenme eğilimindedir ve nadiren tamamlanır.

Bölüm F, Ortaklık değerlendirmesi

Ortak	Koordinasyon kalitesi	Notlar
Bölge	Mükemmel İyi Orta Kötü	
Kızılhaç	Mükemmel İyi Orta Kötü	
Belediye	Mükemmel İyi Orta Kötü	
RAG('ler)	Mükemmel İyi Orta Kötü	
ShelterBox	Mükemmel İyi Orta Kötü	
Diğer	Mükemmel İyi Orta Kötü	

Bölüm G, Acil durum planı için öneriler

Kulübün acil durum planında yapılacak değişikliklerin listesi, önceliğe göre sınıflandırılmış.

Eksiksiz AAR şablonu Operasyonel Şablonlar'da (form 9) mevcuttur. Olduğu gibi kullanın, hiçbir şeyi atlamadan tüm yönleri kapsayacak şekilde tasarlanmıştır.

Acil durum planının güncellenmesi

Dersler kulübün acil durum planına entegre edilmezse değerlendirme işe yaramaz. İşte sistematik olarak kontrol edilecek ve güncellenecek öğeler.

Operasyon sonrası güncelleme kontrol listesi

İrtibatlar ve iletişimler:

- ☐ Çağrı listesi güncellendi (numaralar doğrulandı, ayrılan üyeler değiştirildi)
- ☐ Bölge DRO, DRFC ve DG numaraları doğrulandı
- ☐ Yerel ortak irtibatları güncellendi
- ☐ Telefon zinciri test edildi ve gerekirse düzeltildi
- ☐ WhatsApp veya Signal kanalı işlevsel olarak doğrulandı

Kaynaklar:

- ☐ Üye yetkinlikleri envanteri güncellendi
- ☐ Acil durum stoğu yenilendi (kullanılan yerine konuldu)
- ☐ Acil durum kiti kontrol edildi ve yeniden yüklendi (formlar, lambalar, piller, plan kopyaları)
- ☐ Kulüp acil durum fonu geri yüklendi
- ☐ Banka hesabı doğrulandı ve işlevsel

Prosedürler:

- ☐ Etkinleştirme prosedürleri çıkarılan derslere göre değiştirildi
- ☐ Gri alanlar belirlendiyse roller ve sorumluluklar netleştirildi
- ☐ Gerekirse alarm eşikleri ayarlandı

- ☐ DRG başvuru prosedürü güncel irtibatlarla belgelendi
- ☐ Ortaklarla koordinasyon protokolleri resmileştirildi

Eğitim:

- ☐ Eğitim ihtiyaçları belirlendi (ilk yardım, bina değerlendirmesi, kriz yönetimi)
- ☐ Ertesi yıl için eğitim oturumları planlandı
- ☐ Yeni üyeler kulüp acil durum prosedürleri konusunda eğitildi

Diğer kulüplerle paylaşım

Deneyiminizin kulübünüzün ötesine geçen bir değeri vardır. Öğrendikleriniz başka bir kulüpte, başka bir bölgede, başka bir ülkede zaman, para ve hayat kurtarabilir.

5 paylaşım kanalı

1. Bölge toplantısı: AAR'nizi bir bölge asamblesinde veya bir eğitim toplantısında sunun. 20 dakika yeterlidir: olgular, dersler, öneriler.
2. DNA-RAG: AAR'nizi DNA-RAG'e gönderin. Dünya çapında yüzlerce operasyondan çıkarılan dersleri derlerler. Deneyiminiz küresel bilgi tabanını zenginleştirir.
3. Service Project Center: Projenizi küresel platformda belgeleyin (spc.rotary.org, bkz. bölüm 24). Diğer kulüpler ondan ilham alabilir.
4. Komşu kulüpler: Bölgenizdeki 2-3 kulüple bir kulüpler arası öneri yapın. Deneyiminizi gayriresmî olarak paylaşın, bir çalışma yemeği, bir konferans değil.
5. Rotary yayınları: Bölge derginiz, kulübün web sitesi, sosyal medya. Kendinizi öne çıkarmak için değil, başkaları öğrensin diye.

Ne paylaşılır

Paylaşılacak	Neden
Yapılan hatalar	En çok değeri olan budur. "Bu hatayı yaptık, işte bundan nasıl kaçınılır" diyen bir kulüp muazzam bir hizmet sunar.
İşe yarayan prosedürler	Başkaları icat etmek zorunda kalmadan benimseyebilsin diye.
Yararlı irtibatlar	Sabahın üçünde yanıt veren DRO'nun numarası, 24 saat içinde teslim eden branda tedarikçisi, iyi koordine olan STK.
Gerçek tutarlar	Bir müdahale operasyonu gerçekte ne kadara mal olur? Teorik tahminler her zaman yanlıştır. Gerçek rakamlarınız değerlidir.
Gerçek süreler	DRG talebi ile fonların alınması arasında ne kadar süre? ShelterBox etkinleştirilmesi ile barınak teslimi arasında? Gerçek süreler her planlamanın temelidir.

Kurumsal hafızayı inşa etmek

Rotary'nin yapısal bir sorunu vardır: başkanların yıllık rotasyonu. Her yıl yeni başkan neredeyse sıfırdan başlar. Kurumsal hafıza kaybolur.

Afet müdahalesi için maliyet somuttur: her başkanlık değişiminde acil durum prosedürlerini yeniden öğrenmek, kayıp aylar ve kayıp irtibatlar demektir. Kurumsal hafıza bu boşluğu kapatan şeydir.

Hafızayı korumak için 4 önlem

1. Kulüp Afet Klasörü

Şunları içeren fiziksel VE dijital bir dosya:

- Kulübün acil durum planı (güncel sürüm)
- Geçmiş operasyonlardan tüm AAR'ler
- Kilit irtibatlar (DRO, DRFC, DG, RAG'ler, yerel ortaklar)
- Boş formlar (SITREP, ihtiyaç değerlendirmesi, faydalanıcı sicili)
- Sunulan yönetim raporları
- Service Project Center belgeleri

Bu dosya, yetki devri sırasında göreve başlayan başkana iletilir. Kaybolmuş bir e-postada değil, şahsen, 30 dakikalık bir brifing oturumuyla.

2. Kalıcı Afet Koordinatörü

Bu rol her yıl değişmemelidir. Deneyimli ve kararlı bir üye belirleyin ve onu en az 3 yıl görevde tutun. Bu roldeki süreklilik demokratik rotasyondan daha önemlidir.

Bunu kulübün genel kurulundan nasıl geçirirsiniz. Çoğu kulüp tüzüğü daimî komite başkanlarının süresi konusunda sessizdir ve üç yıllık bir görev süresi birçok kulüpte varsayılan değildir. Anlık bir istisna yaratmaya çalışmayın, bunu net bir şekilde bir yönetim değişikliği olarak çerçeveleyin.

1. Yönetim kurulu ve genel kurul için bir sayfalık bir özet hazırlayın. Başlığını Afet hazırlık işlevinin sürekliliği koyun. Üç noktayı ekleyin: işlevi her yıl sıfırlamanın operasyonel riski (kurumsal hafıza kaybı, kayıp irtibatlar, bakımsız planlar), yalnızca çok yıllık bir koordinatörün tamamlayabileceği üç somut eylem (tam simülasyon döngüsü, bölge ilişkisi, AAR takibi) ve güvenceler (yönetim kuruluna yıllık rapor, çoğunluk oyuyla azledilme olasılığı). 2. Kulüp tüzüğüne veya daimî kurallara resmi bir değişiklik önerin: « Afet Koordinatörü yenilenebilir üç yıllık bir süre için atanır. Atama, yönetim kurulunun çoğunluk oyuyla herhangi bir zamanda azledilebilir. Koordinatör, hazırlık durumu hakkında yönetim kuruluna yıllık rapor verir. » Yerel dile ve bölgenizin standart tüzüğüne uyarlayın. 3. Bunu kulübün yıllık döngüsüyle zamanlayın. Değişikliği, kulübün yıllık planlama toplantısını izleyen genel kurulda sunun (birçok bölgede tipik olarak Mayıs veya Haziran), böylece 1 Temmuz'da yeni Rotary yılıyla birlikte yürürlüğe girer. 4. İki itirazı öngörün. « Yıllık rotasyona aykırıdır. », yanıt: rotasyon yürütücü liderliğe uygulanır

(başkan, sekreter, sayman); daimî komite başkanları birçok kulüpte zaten değişir. « Ya koordinatör pasif hâle gelirse? », yanıt: azletme maddesi yerleşiktir ve yönetim kurulu rolü yıllık gözden geçirir.

Operasyonel gerekçe sakince ve yazılı olarak sunulduğunda değişiklik genellikle geçer. Zor iş sayfayı hazırlamaktır, oyu kazanmak değil.

3. Yıllık tatbikat

Yılda bir simülasyon, basit bir tane bile (hazırlık bölümlerine bakın). Bu tatbikat prosedürleri tazeler, irtibatları test eder ve yeni üyeleri eğitir.

4. Ağ katkı

AAR'lerinizi sistematik olarak Bölge DRO'suna ve DNA-RAG'e gönderin. Bölge eğitim toplantılarına katılın. Deneyiminiz ağı besler ve ağ başkalarının deneyimlerini geri gönderir.

Son söz: iyileştirme döngüsü

HAZIRLA → MÜDAHALE ET → TOPARLAN → BELGELE → DEĞERLENDİR → İYİLEŞTİR

|
+---→ HAZIRLA (daha iyi)

Kulübünüzün müdahale ettiği her afet, planınızı daha iyi, üyelerinizi daha yetkin, irtibatlarınızı daha güçlü, müdahalenizi daha hızlı hâle getirir. Döngüyü kapatmanız şartıyla.

Değerlendirme operasyonun sonu değildir. Bir sonrakine hazırlığın başlangıcıdır.

Notlar

Notlar

BÖLÜM VI
AFET TÜRLERİNE GÖRE KARTLAR

Bölüm 26

Afet kartları: hızlı başvuru için 20 tür

Nasıl kullanılır. Her kart iki sayfaya sığar. Bölgenizin risklerine karşılık gelenleri yazdırın. Kriz durumunda kartı açın, eylemleri sırayla uygulayın. Okumayın, uygulayın.

27 kartın dizini

Kartlar altı aileye ayrılmıştır. Her kod (A1, B2 vb.) sonraki sayfalardaki ilgili karta gönderme yapar.

Aile A, Jeolojik

Kod	Tür	Uyarı hızı
A1	Deprem	Anlık, uyarısız
A2	Tsunami	Dakikalar ile saatler arası
A3	Volkanik patlama	Saatler ile günler arası
A4	Heyelan	Birkaç saat, bazen uyarısız
A5	Çığ	Dakikalar (risk bülteni: günlük)

Aile B, Meteorolojik

Kod	Tür	Uyarı hızı
B1	Siklon kasırga tayfun	3 ila 7 gün
B2	Sel su baskını	Saatler ile günler arası
B3	Soğuk dalgası kar fırtınası	1 ila 3 gün
B4	Sıcak dalgası	2 ila 7 gün
B5	Hortum	Dakikalar (gözlem: saatler)
B6	Baraj hidrolik yapı çökmesi	Mansap tarafında yok ila birkaç dakika

Aile C, İklimsel / çevresel

Kod	Tür	Uyarı hızı
C1	Kuraklık	Haftalar ile aylar arası
C2	Orman yangını	Saatler, bazen dakikalar
C3	Çekirge zararlı istilası	Haftalar (FAO bültenleri)

Aile D, Endüstriyel / teknolojik

Kod	Tür	Uyarı hızı
D1	HAZMAT patlaması endüstriyel kaza	Anlık, uyarısız
D2	Nükleer radyolojik kaza	Dakikalar ile saatler arası
D3	Büyük elektrik kesintisi	Anlık, uyarısız
D4	Toplu ulaşım kazası	Anlık, uyarısız
D5	Bina çökmesi (teknolojik neden: kusur, yıpranma, aşırı yük)	Anlık, uyarısız
D6	Terör saldırısı kitlesel şiddet	Anlık, uyarısız

Kod	Tür	Uyarı hızı
D7	Kalabalık ezilmesi izdiham	Anlık, uyarısız
D8	Kritik altyapıya siber saldırı	Anlık (gecikmeli keşif)

Aile E, Sağlık

Kod	Tür	Uyarı hızı
E1	Salgın pandemi	Günler ile haftalar arası

Aile F, İnsani / toplumsal

Kod	Tür	Uyarı hızı
F1	Savaş silahlı çatışma	Değişken, çoğu zaman öngörülebilir
F2	Mülteciler kitlesel yer değiştirme	Günler ile haftalar arası
F3	Kıtlık gıda krizi	Haftalar ile aylar arası
F4	Karmaşık çok tehlikeli kriz	Değişken

İpucu. 27 kartın tamamını yazdırmayın. Yalnızca bölgeniz için 3. bölümde haritalanan risklere uyan 4 ila 6 kartı yazdırın ve kulübün acil durum kitine yerleştirin.

A1, DEPREM

Kod	A1, Aile A: Jeolojik
Hız	Anlık, uyarısız
Öncü süre	Yok
Süre	Saniyeler (etki) + günler ile haftalar (artçı şoklar)
Etkilenen alan	Yerelden bölgesele, büyük yapısal hasar, kopan şebekeler

ÖNCE, Özel hazırlık

- Deprem yönetmeliklerinden önceki kulüp binalarını belirleyin
- İçme suyu stoku: kişi başı günde 3 L × 72 saat, asgari hayati miktar (tam Sphere standardı tüm kullanımlar için günde 15 L, bkz. 4. bölüm) + bozulmayan gıda
- 2 üyeyi kararsız ortamlarda ilk yardım konusunda eğitin (CERT)
- Binalardan uzak, açık alanda toplanma noktaları
- Üye ağında yapısal mühendisleri önceden belirleyin

İLK 6 SAAT, Acil eylemler

- Güvenli bir açık alandan telefon zinciri listesi
- Çatlak binalara girmeyin, artçı şoklar uyarısızdır
- Toplanma noktasına ulaşın, mevcut/kayıp üyeleri sayın
- Hasarı yalnızca dışarıdan değerlendirin (çökmeler, gaz kaçakları, yangınlar)
- Erişilebilir ve güvenliyse gaz ve elektriği kesin
- Başkanı + Afet Koordinatörünü SMS ile uyarın (ses şebekesi doludur)
- Bölgeyle iletişime geçin: ölçeğe göre DCA-2 veya DCA-1'e yükseltin, DRG hazırlanmış olur

KRİTİK TUZAKLAR

- Artçı şoklar: Ayakta duran bir bina artçı şok sırasında çökebilir. Eşyaları almak için bile olsa yapısal denetim olmadan asla girmeyin.
- Enkaza koşuşturma: Eğitimsiz gönüllüler USAR ekiplerini engeller. Yetkililerden talimat bekleyin.
- Musluk suyu: Çatlak borular = kirlenmiş su. Sağlık onayı gelene kadar yalnızca şişe suyu veya arıtılmış su dağıtın.

AŞAMALARA GÖRE EYLEMLER

72 saat	Sabitlenme (3-14 gün)	Toparlanma (2 hafta, 6 ay)
Alan değerlendirmesi ikiyeşerli, açık alanlarda	Afetzedeler + kurtarıcılar için ortak mutfaklar	Hafif yeniden inşa (çatılar, yapısal olmayan onarımlar)
Çökmeleri, kesilmiş yolları haritalayın	Yapısal değerlendirme için bekleme listeleri (gönüllü mühendisler)	Ailelere devlet yardımına yönlendirme desteği
Acil içme suyu dağıtımı (borular sıkça kırıktr)	Gönüllü rotasyonları (fiziksel ve psikolojik yorgunluk)	Okulların/kliniklerin sismik standartlara göre Global Grant ile yeniden inşası
Açık hava barınakları (ShelterBox, brandalar), denetim olmadan geri dönüş yok	Alan güvenliyse enkaz kaldırma desteği, aksi halde yalnızca lojistik	TRF stewardship için fotoğraf ve mali belgeleme
Hızlı değerlendirme raporuyla DRG başlatın (25.000 USD)	Psikolojik destek: şoktaki kişiler	
ShelterBox (barınak kitleri) + WASH-RAG (tuvaletler) ile iletişime geçin	DRG veya Global Grant'i ayarlamak için ara Bölge raporu	

ROTARY ARAÇLARI

Araç	Kullanım	Öncü süre
DRG (25.000 USD)	Su, barınaklar, acil gıda	48-72 saat
ShelterBox	Çadırlar ve aile hayatta kalma kitleri	D+1'den itibaren
WASH-RAG	İçme suyu, acil tuvaletler	D+1'den itibaren
DNA-RAG	Koordinasyon ve teknik uzmanlık	Anında
Global Grant	Okulların/kliniklerin yeniden inşası	3-6 ay

A2, TSUNAMI

Kod	A2, Aile A: Jeolojik
Hız	Aşırı (dalga: açık denizde 500 ila 800 km/h, kıyıya yaklaşırken 30-50 km/h'ye yavaşlar, NOAA)
Öncü süre	15-30 dk (uzak) ila sıfır (yerel)
Süre	2-8 saat (3 ila 7 dalgalık dizi)
Etkilenen alan	Kıyısız, alçak bölgelerin tamamen yıkımı, tatlı suyun tuzla kirlenmesi

ÖNCE, Özel hazırlık

- Tsunami taşkın bölgelerini bilin (resmi haritalar)
- Her toplanma yerinden yüksek zemine tahliye güzergâhları
- Üyeleri yerel tsunami uyarı sinyali konusunda eğitin (sirenler, uygulamalar)
- Şişe tatlı su stoklarını yüksek rakımda önceden konumlandırın

İLK 6 SAAT, Acil eylemler

- Uyarı üzerine veya deniz depremi hissedildiğinde: resmi teyidi beklemeden yüksek zemine derhal tahliye
- Denizi izlemeye gitmeyin, suyun çekilmesi dalgayı haber verir
- Yüksekte toplanma noktası: yerel topoğrafyaya göre en az 30 m yükseklik veya kıyıdan en az 1,5 ila 3 km (NOAA, UNESCO IOC)
- Resmi uyarı yetkililerce kaldırılmadan önce alçak bölgelere dönmeyin (çoğu zaman birkaç saat, bazen bir günden fazla; dalga dizisi 2-8 saate yayılır)
- Yüksek zeminden telefon zinciri listesi
- Bölgeyi uyarın: potansiyel olarak felaket boyutunda durum, DRG öngörülür

KRİTİK TUZAKLAR

- Ölümcül merak: Denizin plajdan çekilişini izlemek öldürür. Yükseklik ve mesafe tek korumadır.
- Çok erken dönmek: İkincil dalgalar (daha az görünür) ilk dalgadan sonra dönen kurtarıcıları öldürmüştür.
- Kuyu suyu: Berrak olsa bile kıyı suyu haftalarca tuz ve patojenlerle kirlenir.

AŞAMALARA GÖRE EYLEMLER

72 saat	Sabitlenme (3-14 gün)	Toparlanma (2 hafta, 6 ay)
Suyun çekildiği yetkililerce teyit edildikten sonra hasar değerlendirmesi	Yerinden edilmiş kişiler için gıda dağıtımı	Resmi çalışma olmadan alçak kıyı bölgesine YENİDEN İNŞA ETMEYİN
Şişe tatlı su, mutlak öncelik (kıyı kuyuları tuzlanmıştır)	Güvenli/kurumuş alanlarda enkaz kaldırma desteği	Altyapının yüksek zeminde Global Grant ile yeniden inşası
Sular altındaki alanların dışında, yüksek zeminde dağıtım noktaları	Kaybolan resmi belgelerin telafisi	Balıkçılar için tekne/ekipman yeniden inşası
Kıyıda yerinden edilmişlerin yüksek zeminde karşılanması	Yarı kalıcı su arıtma (WASH-RAG)	Yerel okullarla tsunami eğitimi
WASH-RAG: acil tatlı su çözümleri	Epidemiyolojik gözetim (leptospiroz, kolera)	
Evsiz aileler için ShelterBox		

ROTARY ARAÇLARI

Araç	Kullanım	Öncü süre
DRG (25.000 USD)	Tatlı su, barınaklar, gıda	48-72 saat
WASH-RAG	Tatlı su, arıtma	D+1'den itibaren
ShelterBox	Yerinden edilmiş aileler için barınaklar	D+2'den itibaren
Global Grant	Risk bölgesi dışında yeniden inşa	3-6 ay

A3, VOLKANİK PATLAMA

Kod	A3, Aile A: Jeolojik
Hız	Değişken (yavaştan patlayıcıya)
Öncü süre	Saatler ile haftalar (öncü işaretler: sarsıntılar, gaz çıkışı)
Süre	Günler ile birkaç yıl
Etkilenen alan	Yerelden bölgesele, lav, laharlar, kül, zehirli gazlar (SO, CO)

ÖNCE, Özel hazırlık

- Resmi tahliye planını ve dışlama bölgelerini bilin
- FFP2/N95 maske stoku (kül → silikoz)
- Üye çiftçilerin ekinlerini ve hayvanlarını belirleyin
- Şişe su rezervi (kül yağmur suyunu asitli yapar)

İLK 6 SAAT, Acil eylemler

- Volkanoloji yetkililerinin tahliye emirlerine tartışmasız uyun
- Savunmasız kişilerin dışlama bölgesini tahliye etmesine yardım edin
- Tahliyeden önce FFP2/N95 maskeleri dağıtın
- Panjurları, kapıları, havalandırmayı kapatın (kül girişini yavaşlatır)
- Hayvanları yanınıza alın ya da serbest bırakın, onlar için kalmayın
- Perimetrenin dışındaki güvenli bir alandan telefon zinciri listesi
- Bölgeyi uyarın: potansiyel olarak uzun süre, D+1'den itibaren DRG

KRİTİK TUZAKLAR

- Çok erken dönmek: Dışlama bölgeleri bilimseldir. Piroklastik akıntılar: 200 ila 1.000 °C, ortalama hız ~100 km/h, aşırı durumlarda 700 km/h'ye kadar (USGS); onlardan sağ çıkma şansı yoktur.
- Yetersiz maske: Cerrahi maske ince külü durdurmaz. Yalnızca FFP2 / N95, 0,3 µm partiküllerin en az %94'ünü süzer ve bu da onları ince volkanik küle (PM2.5 dâhil) karşı etkili kılar.
- Süreyi küçümsemek: Tahliye aylarca sürerken "birkaç günlüğüne" konaklama. 2. haftadan itibaren Global Grant oluşturun.

AŞAMALARA GÖRE EYLEMLER

72 saat	Sabitlenme (3 gün, aylar)	Toparlanma (patlama sonrası)
Tahliye edilenler için barınma merkezleri (günler değil haftalar için planlayın)	Gönüllü ekip rotasyonu (patlama = aylar)	Binaların dekontaminasyonu/temizliği
Herkes için solunum maskeleri + rüzgâr altındaki nüfuslar	Çatılardaki kül temizliği (> 10 cm ise çökme)	Global Grant su/sulama sistemleri
Şişe su (kül açık rezervuarları kirletir)	Kesintisiz içme suyu (her yağışta yeniden kirlenme)	Çiftçi geçim kaynaklarının çeşitlendirilmesi
Branda su kapları ve sarnıçlar	Psikolojik destek: süren belirsizlik	Kademeli ve güvenli dönüş
Tahliye edilen hayvanların bakımı	Çiftçiler için destek (kalan ekinler, kayıplar)	
ShelterBox: birkaç haftalık tahliye edilenler	Global Grant için Bölge raporu	

ROTARY ARAÇLARI

Araç	Kullanım	Öncü süre
DRG (25.000 USD)	Tahliye edilenler için maske, su, barınak	48-72 saat
ShelterBox	Tahliye edilenler için uzun süreli barınma	D+2'den itibaren
Global Grant	Patlama sonrası su altyapısı	3-6 ay
ESRAG	Toprak ıslahı	Orta vadeli

A4, HEYELAN

Kod	A4, Aile A: Jeolojik
Hız	Anlık
Öncü süre	Yok (olası öncü işaretler: zeminde çatlama, eğilen ağaçlar, bulanık su)
Süre	Saniyeler (etki) + 24-72 saat ikincil risk
Etkilenen alan	Yerel, yamaçlar, açıkta kalan kırsal ve kentsel alanlar

ÖNCE, Özel hazırlık

- Riskli yamaçlarda yaşayan/çalışan üyeleri belirleyin
- Öncü işaretleri bilin: zeminde çatlama, eğilen ağaçlar, bulanık su
- Belirlenen riskli alanlar için hızlı tahliye planı

İLK 6 SAAT, Acil eylemler

- Önce resmi kurtarma servislerini uyarın (GPS konumu)
- Güvenlik perimetresi: kararsız şevlerden ve çamurlu alanlardan uzak durun
- Potansiyel olarak etkilenen üyeleri belirlemek için telefon zinciri listesi
- Özel ekipman olmadan çamur bölgesine girmeyin, batma riski
- Gömülü kişileri bulmak için yetkililerle koordine olun
- Bölgeyi uyarın: ölçeğe göre DCA, DRG hazırlanmış olur

KRİTİK TUZAKLAR

- Tuzak olarak çamur: Taze beton kadar yoğundur. Bir gönüllü saniyeler içinde içine batar. Asla yalnız, asla güvenlik ipi olmadan.
- İkincil heyelanlar: Ana olaydan 24-72 saat sonra yamaç kararsız kalır. Yeni yağmur = yeni heyelanlar.
- Aceleci yeniden inşa: Resmi jeoteknik çalışma olmadan başlangıç alanına asla yeniden inşa etmeyin.

AŞAMALARA GÖRE EYLEMLER

72 saat	Sabitlenme (3-14 gün)	Toparlanma
Yamaç dışındaki güvenli alanlarda acil barınak	Yetkili denetiminde yol eksenlerinin açılması	Jeoteknik çalışma olmadan YENİDEN İNŞA ETMEYİN
İçme suyu (yerel kaynaklar bulanık/kirli)	Kalan zemin dengesinin değerlendirilmesi	Ailelerin sağlam zemine Global Grant ile taşınması
Kayıp kişi listelerinin iletilmesi	Psikolojik destek: yas, konut kaybı	Ağaçlandırma/yamaç dengeleme (ESRAG)
Resmi arama ekiplerine lojistik destek	DRG belgelemesi: fotoğraflar, aileler, kayıplar	Riskli alanlarda yapı standartları için savunuculuk
Hava izleme: yağmurlar = artan risk		

ROTARY ARAÇLARI

Araç	Kullanım	Öncü süre
DRG (25.000 USD)	Barınak, su, lojistik	48-72 saat
Global Grant	Taşınma, ağaçlandırma	3-6 ay
ESRAG	Yamaç dengeleme, ağaçlandırma	Orta vadeli

A5, ÇIĞ

Kod	A5, Aile A: Jeolojik (karın kütleli hareketi)
Hız	Ani (saniyeler içinde tetiklenir; kuru kar çığında ön cephe 40-130 km/h). European Avalanche Warning Services (EAWS) 5 kademeli ölçek: 1 düşük, 2 orta, 3 belirgin, 4 yüksek, 5 çok yüksek. Ölümcül kazaların çoğu maksimum kademede değil, 3. kademede ("belirgin") meydana gelir
Öncü süre	Çığ tehlikesi bülteni (EAWS) sezon boyunca günlük yayımlanır; kopmanın kendisi anlıktır, yerel uyarı yoktur
Süre	Saniyeler (etki) + kar altında çok kısa bir hayatta kalma penceresi: 15 dakikadan az sürede çıkarılırsa yaklaşık %90 hayatta kalma, ardından keskin bir düşüş (boğulma, hipotermi)
Etkilenen alan	Yerel: 30° ila 45° arası oluklar ve yamaçlar, dağ köyleri, yüksek rakımlı yollar ve demiryolları, kayak merkezleri. İlgili bölgeler: Alpler, Pireneler, Andlar, Himalayalar, Kayalık Dağlar, Kafkaslar

ÖNCE, Özel hazırlık

- Bilinen bir çığ oluşunda yer alan kulüp üyelerini ve tesislerini belirleyin (belediye imar haritaları, Fransa'da PPRN)
- EAWS bülteninin okunmasını ve kuralı yayın: 3. kademe "belirgin" zaten tehlikelidir, 4-5. kademeyi beklemeyin
- Açıkta kalan üyeleri üçlüyle donatın: çığ vericisi + kürek + sonda ve onları arama konusunda eğitin; en açıkta kalanlar için hava yastıklı sırt çantası
- Yerel kaynakları listeleyin: pist devriyeleri, dağ jandarması/PGHM, çığ köpeği eğitmenleri, kurtarma helikopteri
- Isıtmalı bir yedek nokta ve hayatta kalma battaniyesi stoku planlayın (hipotermi, boğulmadan sonra ikinci katıldır)

İLK 6 SAAT, Acil eylemler

- Resmi dağ kurtarma servislerini derhal uyarın (GPS konumu, gömülü olduğu tahmin edilen kişi sayısı)
- Kurtarıcı güvenliği: profesyoneller ikincil çığ riskini kaldırmadıkça asla gönüllüleri yamaca göndermeyin. İkinci bir kopma kurtarıcıları öldürür
- Kurtarıcılara destek: hayati faktör zamandır; verici/köpek ekiplerinin çalışmasına izin verin, lojistik, aydınlatma, çıkarılan afetzedelerin yeniden ısıtılmasını sağlayın

- Oluğun eteğinde perimetre, meraklıları biriken bölgeden (sertleşmiş kar blokları) uzak tutun
- Potansiyel olarak yakalanmış ya da yerinde bulunan üyeleri belirlemek için telefon zinciri listesi
- Bölgeyi uyarın: ölçeğe göre DCA, DRG hazırlanmış olur

KRİTİK TUZAKLAR

- İkincil çığ: İlk kopmadan sonra üstteki yamaç yüklü kalır. Gönüllüleri çıplak elle kazmaya göndermek çoğu zaman ikinci, ölümcül bir kopmayı tetikler. Profesyonellerin alanı güvenceye almasını bekleyin.
- Zamanınız olduğunu sanmak: 15 dakikalık gömülmenin ötesinde hayatta kalma çöker. Faydalı kurtarma, kurtarma servisleri gelmeden önce gerçekleşir, yani yalnızca zaten yerinde bulunan eğitimli-ve-donanımlı kişilerce, asla doğaçlama değil.
- 3. kademeyi küçümsemek: Kurbanların çoğu "çok yüksek" değil, "belirgin" riskte ölür. Kar yağışından sonraki güzel hava tehlikeyi ortadan kaldırmaz.

AŞAMALARA GÖRE EYLEMLER

72 saat	Sabitleme (3-14 gün)	Toparlanma (2 hafta, 6 ay)
Kurtarıcılara lojistik destek (yeniden ısıtma, ikmal, aydınlatma)	Tehdit altındaki oluklardan tahliye edilen sakinler için barınma	Sigorta ve devlet yardımıyla destek
Arama sırasında ailelere psikolojik destek	Kesilen yolların kademeli olarak yetkililerle koordineli açılması	Çığ bariyerleri ve yapılabilir arazi imarı için savunuculuk (ESRAG)
Dünyayla bağı kesilen hanelerin (kapalı yollar) yeniden barındırılmasına yardım	Sektör kapanışları konusunda belediye ve pist devriyeleriyle koordinasyon	Ortak tesisler yıkılırsa Global Grant (okul, yüksek rakımlı klinik)
Hızlı değerlendirme raporuyla DRG başlatın	Gönüllü rotasyonu (soğuk, bakım, yorgunluk)	Stewardship, öncesi/sonrası fotoğraflar

ROTARY ARAÇLARI

Araç	Kullanım	Öncü süre
DRG (yürürlükteki tavan, bkz. ek A)	İzole kişilerin yeniden barındırılması, yeniden ısıtılması, ikmali	48-72 saat
Etkilenmeyen komşu kulüpler	Sağlam kalan komşu vadiler: lojistik ve barınma rölesi	Anında
Kulüp fonları	Yasta veya tahliye edilen ailelere anında yardım	Anında

Araç	Kullanım	Öncü süre
ESRAG	Dağ direnci: çığ bariyerleri, yamaç ağaçlandırması	Orta vadeli

B1, SIKLON/KASIRGA/TAYFUN

Kod	B1, Aile B: Meteorolojik
Hız	Kademeli (yaklaşma) ardından şiddetli (etki)
Öncü süre	3-7 gün
Süre	12-48 saat (geçiş) + günler ile haftalar (sonuçlar)
Etkilenen alan	Bölgesel, rüzgârlar > 120 km/h, fırtına kabarması, kıyısal ve iç kesim su baskınları

ÖNCE, Hazırlık (uyarıdan itibaren, D-3 ila D-7)

- Siklon uyarısı verilir verilmez kulübün acil durum planını etkinleştirin
- Bölgeyle derhal iletişime geçin: DRG etkiden ÖNCE sunulabilir (tek durum)
- DNA-RAG ve ShelterBox'ı uyarın (stokların önceden konumlandırılması)
- Kulüp binalarını güvenceye alın, malzemeleri önceden konumlandırın (su, brandalar, motorlu testereler, jeneratörler)
- Sel baskınına açık kıyı bölgelerindeki üyeleri belirleyin ve onlarla iletişime geçin

İLK 6 SAAT, Fırtına sırasında + etki sonrası

- Resmi uyarı sonu açıklanana kadar içeride kalın, fırtınanın gözü sırasında DIŞARI ÇIKMAYIN
- Afet Koordinatörüyle SMS ile teması sürdürün, radyo dinleyin
- Uyarı kalkar kalkmaz: KKD ile ikişerli hasar değerlendirmesi
- Brandalama mutlak önceliklidir: hasarlı çatıları bir sonraki yağmurlardan önce örtün
- Dolaşım eksenlerinin açılması (ağaçlar, enkaz)
- En çok etkilenen hanelere su, gıda, branda dağıtımı
- DRG etkinleştirmesi için Bölgeye rapor verin

KRİTİK TUZAKLAR

- Kasırganın gözü: 15-60 dk sükûnet. Fırtına ters yönde yeniden başlar. Bu sakinlik sırasında dışarı çıkmaktan kaynaklanan çok sayıda kayıp.
- Önce çatılar: Brandalama neredeyse her şeyden daha aciledir. Her saatlik gecikme iç hasarı geri döndürülemez biçimde kötüleştirir.
- Elektrik hatları: Yere düşen direkler ve kablolar enerji yüklü kalır. Onlara asla yaklaşmayın.

AŞAMALARA GÖRE EYLEMLER

72 saat	Sabitlenme (3-14 gün)	Toparlanma (2 hafta, 6 ay)
Mahalle bazında ihtiyaç envanteri: çatılar, su, elektrik	Ortak mutfaklar (artık gaz veya elektrik yok)	Sigorta/devlet yardımıyla destek
Jeneratör yakıtı (soğutmalı ürünler, oksijen tedavisi)	Varsa DAUSA ile muck & gut	Global Grant altyapı yeniden inşası
Branda/su/gıda dağıtımı	Savunmasız aileler için jeneratörler	Kasırgaya dayanıklı yapı eğitimi
	Geçici onarımlar (pencereler, kapılar, çatılar)	Öncesi/sonrası fotoğraflarla tam stewardship
	Her 48-72 saatte bir gönüllü rotasyonu	

ROTARY ARAÇLARI

Araç	Kullanım	Öncü süre
DRG (25.000 USD)	Etkiden önce ve sonra	Etki öncesi mümkün
ShelterBox	Brandalar, çadırlar, hayatta kalma kitleri	D+1'den itibaren
DAUSA	Muck & gut, enkaz kaldırma	D+3'ten itibaren
DNA-RAG	Teknik koordinasyon	Anında
Global Grant	Altyapı yeniden inşası	3-6 ay

B2, SEL / SU BASKINI

Kod	B2, Aile B: Meteorolojik
Hız	Hızlı (ani sel: dakikalar) veya yavaş (ova su baskını: günler)
Öncü süre	Türe göre dakikalar ile günler arası
Süre	Saatler ile haftalar
Etkilenen alan	Yerelden bölgeye, yeraltı suyu kirlenmesi, epidemiyolojik riskler

ÖNCE, Özel hazırlık

- Sel baskınına açık alanlarda yaşayan üyeleri belirleyin (yerel risk haritası)
- Su arıtma tableti (klor) stokları, taşınabilir filtreler
- Müdahale ekipleri için su geçirmez tulumlar ve eldivenler
- Önleyici tahliye için zemin katlarda/bodrumlarda oturan sakinleri belirleyin

İLK 6 SAAT, Acil eylemler

- Su yükselmeden önce belirlenen sel baskınına açık alanların önleyici tahliyesi
- ASLA yürüyerek geçmeyin: 15 cm akan su bir yetişkini yere devirir
- ASLA arabayla geçmeyin: 60 cm su bir aracı sürükler
- Su basan evlere elektrik verişini kesin
- Savunmasız kişilerin (yaşlılar, hareketi kısıtlı kişiler, bebekler) üst katlara/yüksek zemine ulaşmasına yardım edin
- Güvenli yüksek bir alandan telefon zinciri listesi
- Bölgeyi uyarın: ölçeğe göre DCA

KRİTİK TUZAKLAR

- Sel suyu = zehirli: Lağım, kimyasallar, keskin enkaz, patojenler. Temas = tam koruma (çizmeler, eldivenler, açık yara yok).
- Erken dönüşler: Doğunlukla zayıflamış yapılar, kısa devreler, gelişen zehirli küfler.
- Leptospiroz: Sel sularında kemirgen idrarı, ölümcül. Belirtiler maruziyetten 2-30 gün sonra.

AŞAMALARA GÖRE EYLEMLER

72 saat	Sabitlenme (3-14 gün)	Toparlanma
Acil içme suyu: şişe veya artırılmış	Binaların pompalanması/kurutulması	Yeniden yerleşimden önce evlerin tam dezenfeksiyonu
Yüksek zeminde toplanma noktaları + ailelerin kaydı	Büyük ölçekte su filtreleri ve arıtma tabletleri	Hasar değerlendirmesiyle destek (sigorta)
Varsa tekneler, izole kişilerin tahliyesi	Konutların temizliği/dezenfeksiyonu (çamur, küf)	Global Grant su/sanitasyon sistemleri
Sağlık yetkilileriyle epidemiyolojik gözetim	Leptospiroz gözetimi (ateş + ağrı)	Ağaçlandırma, topluluk setleri (ESRAG)
Hijyen kitleri (sabun, jel, klor tabletleri)	Kuyuların/su noktalarının dezenfeksiyonu (WASH-RAG)	
Su, hijyen, barınak için DRG		

ROTARY ARAÇLARI

Araç	Kullanım	Öncü süre
DRG (25.000 USD)	İçme suyu, hijyen, barınaklar	48-72 saat
WASH-RAG	Su arıtma, sanitasyon	D+1'den itibaren
Global Grant	Su/sanitasyon altyapısı	3-6 ay

B3, SOĞUK DALGASI / KAR FIRTINASI

Kod	B3, Aile B: Meteorolojik
Hız	Kademeli
Öncü süre	24-72 saat
Süre	Günler ile haftalar
Etkilenen alan	Bölgesel, hipotermi, donma, CO zehirlenmesi, şebeke kesintileri

ÖNCE, Özel hazırlık

- Hayatta kalma battaniyesi, polar, sıcak giysi stoku (çeşitli bedenler)
- Kulübün bölgesindeki izole yaşlı kişileri haritalayın
- Isıtmalı mekânları ısınma merkezi olarak belirleyin (salon, spor salonu, üye işletmesi)
- "Soğuk" kitleri: sıcak içecek termosları, sıcak su torbaları, battaniyeler, eldivenler, boneler
- Karbon monoksit (CO) tehlikeleri konusunda farkındalık yaratın

İLK 6 SAAT, Soğuğun gelişi

- Yerel tehlike eşiğine ulaşılır ulaşılmaz ısınma merkezlerini açın
- Mahalle ağı: her üye 5 yaşlı/izole komşusunu arar
- Evsizlere ve savunmasız kişilere sıcak kitler dağıtın
- İzole kişileri ısınma merkezlerine taşıyın
- Sistemik CO uyarısı: asla kapalı mekânda jeneratör yok, ne de ısıtma için mangal

KRİTİK TUZAKLAR

- Sessiz CO: Kokusuz, renksiz, ölümcül. Kapalı mekânda her türlü yanma cihazına (jeneratör, mangal, kor) mutlak yasak.
- Yaşlı kişiler: Termoregülasyon yaşla bozulur. Yaşlı bir kişi titremeden veya şikâyet etmeden hipotermik olabilir.
- Donmuş borular: Patlama, çözülme sırasında su hasarına yol açar. Onarımları önceden planlayın.

AŞAMALARA GÖRE EYLEMLER

72 saat	Sabitleme (dalga sırasında)	Dalgadan sonra
Isınma merkezinin rotasyonla 7/24 kapsanması	Savunmasız kişilerin günlük kontrolünün sürdürülmesi	Barındırılan kişilerin güvenli dönüşü
Sıcak yemek dağıtımı (çorba, içecekler)	Hipotermi için itfaiye/EMS ile koordinasyon	Su hasarı onarımları (patlayan borular)
Savunmasız kişilerin günlük kontrolü (sabah + akşam ziyareti)	Isıtmasız aileler için yardım: alternatif konaklama	Açıktaki kalan yaşlı kişilerin psikolojik değerlendirmesi
Donmuş borulara acil onarım yardımı		

ROTARY ARAÇLARI

Araç	Kullanım	Öncü süre
DRG (25.000 USD)	Isınma malzemesi, barınma	48-72 saat
Üye ağı	Isıtmalı mekânlar, ulaşım	Anında

B4, SICAK DALGASI

Kod	B4, Aile B: Meteorolojik
Hız	Kademeli
Öncü süre	24-72 saat
Süre	Günler ile haftalar
Etkilenen alan	Bölgesel, yaşlı kişilerin, bebeklerin, kronik hastaların sessiz ölümleri

ÖNCE, Özel hazırlık

- İzole yaşlı kişileri ve klimasız konutları haritalayın
- Klimalı mekânları serinleme merkezi olarak belirleyin
- Su şişesi, su püskürtücü, taşınabilir vantilatör stoku
- Sıcak çarpması belirtilerini bilin: konfüzyon, kuru/sıcak cilt, bilinç kaybı

İLK 6 SAAT, Uyarı eşiği aşıldığında

- Serinleme merkezlerini açın (kulübün/üyelerin klimalı mekânları)
- Mahalle ağı: izole yaşlı kişileri arayın veya ziyaret edin (sabah VE akşam)
- Hareketsiz savunmasız kişilere içme suyu dağıtın
- Yönergeleri hatırlatın: susamayı beklemeden için, gölgede kalın, sıcak saatlerde eforu önleyin
- Riskli ilaç kullanan kişileri belirleyin

KRİTİK TUZAKLAR

- Sessiz ölüm: Geceleri kötü havalandırılan konutta sıcak çarpmasından ölüm. Kurbanlar yardım istemez. Fiziksel ziyaret şarttır.
- Ağırilaştırıcı ilaçlar: Diüretikler, antihipertansifler, antidepresanlar, antiparkinson ilaçlar termoregülasyonu bozar. Tedavi gören kişiler = çok yüksek risk.
- Serinleme olmadan gece: Gece sıcaklığı en belirleyici ölümcülük faktörüdür.

AŞAMALARA GÖRE EYLEMLER

Sıcak zirvesi	Sabitleme	Dalgadan sonra
Serinleme merkezi kapsamı + gönüllü rotasyonu	Savunmasız kişilerin izlenmesinin sürdürülmesi	Hastaneye yatan/vefat eden değerlendirmesi, Bölgeye rapor
Soğuk/hafif yemekler (pişirme eforlarından kaçının)	Sağlık yetkilileri/EMS ile koordinasyon	Yaslı ailelere destek
Savunmasız kişilerin merkezlere taşınması	Artan gece gözetimi	Yalıtım, havalandırma, yeşillendirme için savunuculuk

ROTARY ARAÇLARI

Araç	Kullanım	Öncü süre
DRG (25.000 USD)	Su, vantilatör, ulaşım	48-72 saat
Üye ağı	Klimalı mekânlar, gönüllüler	Anında

B5, HORTUM

Kod	B5, Aile B: Meteorolojik
Hız	Ani (dakikalar içinde etki; resmi EF ölçeği, Enhanced Fujita: EF0 105-137 km/h ila EF5 > 322 km/h, NWS)
Öncü süre	Dakikalar: gözlem ("tornado watch") saatler öncesinden verilir, uyarı ("tornado warning") ortalama 10-15 dk, bazen sıfır
Süre	Dakikalar (geçiş) + günler ile haftalar (sonrası)
Etkilenen alan	Dar koridor (genişlik çoğu zaman < 1 km, birkaç km'lik iz); Kuzey Amerika'da bahar-yaz zirvesi ("Tornado Alley", "Dixie Alley"), ancak Avrupa dâhil her yerde mümkün; sıçrayan cisimler, çökmeler, elektrik hatları

ÖNCE, Özel hazırlık

- Her toplanma yeri ve her üye hanesi için bir barınak belirleyin: en alt kattaki penceresiz iç oda, tercihen kiler veya bodrum; ASLA bir mobil ev, sabitlenmiş olsa bile
- NOAA Weather Radio ve açıkta kalan alanlardaki tüm üyeler için hücresel uyarılar etkin
- Üyeleri farklı ayırt etmeleri için eğitin: "tornado watch" (uygun koşullar, tetikte kalın) ile "tornado warning" (hortum tespit edildi, DERHAL barının)
- Barınakta acil durum kiti: su, el feneri, pilli radyo, kasklar veya minderler (baş koruması)
- Düzenli barınak tatbikatları: barınağa ulaşmak 2 dakikadan az sürmeli

İLK 6 SAAT, Acil eylemler

- Telefon zinciri listesi: tüm üyeleri konumlandırın, mevcut/kayıp sayın
- Etki sonrası tehlike no. 1: düşen elektrik hatları, gaz kaçaqları, çiviyle kaplı enkaz. Kalın çizmeler, eldivenler, asla bir kabloya dokunmayın
- Afetzede araması yalnızca yetkililerle birlikte organize edilir, enkazda doğaçlama USAR yok (bkz. kart D5)
- Kararsız yapıların (kısmen çökmüş duvarlar ve çatılar) etrafında güvenlik perimetresi
- Değerlendirme için hasarın sistematik fotoğraf belgelenmesi (DRG, sigorta)
- Bölgeyi uyarın: ölçeğe göre DCA, DRG hazırlanmış olur

KRİTİK TUZAKLAR

- Köprü veya üstgeçit altında barınmak: ölümcül bir tuzak. Venturi etkisi orada rüzgârı ve sıçrayan cisimleri hızlandırır. Erişilebilir barınağı olmayan bir araçta: bir hendek, yüzükoyun yatarak, eller başın üstünde.

- Kentsel alanda arabayla kaçmak veya barınmak yerine çekim yapmak: bir hortumun rotası öngörülemez ve trafik kilitlenir. Çekim yaparak geçirilen her dakika, kaybedilen bir barınma dakikasıdır.
- "Burada olmaz" sanmak: yanlış. Hortumlar yalnızca büyük Amerikan ovalarına değil, Avrupa'ya, Asya'ya, Avustralya'ya da vurur. Hazırlık her yerde değerlidir.

AŞAMALARA GÖRE EYLEMLER

72 saat	Sabitleme (3-14 gün)	Toparlanma (2 hafta, 6 ay)
Brandalama önceliği: hasarlı çatıları bir sonraki yağmurlardan önce brandayla örtün	Yetkililerle koordineli enkaz kaldırma (çiviyle kaplı enkaz, KKD)	Sigorta/devlet yardımıyla destek
Etki koridoru boyunca su, gıda, branda dağıtımı	Barınsız aileler için barınma	Ortak tesisler yıkılırsa Global Grant yeniden inşası
Etkilenmeyen komşu kulüpleri seferber edin (dar etki bölgesi)	Tekrarı önlemek için VOAD/yetkililerle koordinasyon	Güvenli odalar ve barınaklar için savunuculuk
Hızlı değerlendirme raporuyla DRG başlatın (25.000 USD)	Gönüllü rotasyonu	Öncesi/sonrası fotoğraflarla tam stewardship

ROTARY ARAÇLARI

Araç	Kullanım	Öncü süre
DRG (25.000 USD)	Brandalar, su, acil barınma	48-72 saat
Etkilenmeyen komşu kulüpler	Dar etki koridoru: 20 km uzaktaki kulüpler sağlamdır ve seferber edilebilir, hortuma özgü avantaj BU'dur	Anında
ShelterBox	Yerel bir hortum için nadiren etkinleştirilir; yalnızca yıkım yaygınsa değerlendirin	Gün+2'den itibaren
Kulüp fonları	Etkilenen ailelere anında yardım	Anında

B6, BARAJ / HİDROLİK YAPI ÇÖKMESİ

Ko d	B6, Aile B: Hidrolojik (yapı çökmesi: baraj, set, maden atık barajı). Taşkın dalgası nedeniyle B ailesinde sınıflandırılmıştır, ancak tetikleyici tehlike teknolojik olabilir (yapısal kusur)
Hız	Ani: taşkın dalgası birkaç metre yüksekliğe ulaşabilir ve vadi tabanı boyunca 10-30 km/h hızla ilerleyebilir, hemen mansap alanında çok az gecikmeyle
Ön cü sür e	Hemen mansap alanında yok ila birkaç dakika; daha aşağıda birkaç on dakikadan birkaç saate. Büyük barajlarda ilke olarak "sis düdüğü" tipi sirenlerle bir Özel Müdahale Planı (PPI) bulunur: bu sinyali tanımak = derhal yüksek zemine tahliye
Sü re	Dakikalar (dalganın geçişi) + haftalar ile aylar (çamur, kirlenme, şebekelerin yıkımı)
Etk ile ne n ala n	Yapının mansabındaki vadi, kilometreler boyunca. Maden atık barajları (zehirli kalıntılar): Brumadinho (Brezilya, 25 Ocak 2019, Córrego do Feijão atık barajının çökmesi, 270 ölüm), Mariana Fundão (Brezilya, 2015, 19 ölüm, Rio Doce'nin kirlenmesi). Tarihsel örnekler: Vajont (İtalya, 1963, rezervuara heyelanın neden olduğu dalga, ~2.000 ölüm), Malpasset (Fransa, 1959, ~420 ölüm)

ÖNCE, Özel hazırlık

- Kulübün bir barajın, bir setin veya bir maden atık havzasının mansabında bulunup bulunmadığını belirleyin ve su basabilir bölge haritasını edinin (PPI, düzenleyici haritalar)
- PPI uyarı sinyalini ("sis düdüğü" sireni) tanımayı öğrenin ve tek talimatı yayın: derhal yüksek zemine ulaşın, vadiyi geçmeye çalışmayın
- Yüksek sığınma noktalarını ve üst yamaçlara doğru tahliye güzergâhlarını önceden belirleyin
- Maden atık havzaları için: dalganın zehirli kalıntıları (atık çamuru, ağır metaller) taşıdığını anlayın, maske, eldiven, temiz dekontaminasyon suyu planlayın
- Şişe su stoku oluşturun: bir çökmeden sonra kuyu ve şebeke suyu büyük ölçüde kirlenir

İLK 6 SAAT, Acil eylemler

- Önce kurtarıcı güvenliği: yapının stabilize edildiği teyit edilmeden önce su basmış bölgeye asla girmeyin (bir çökme devam edebilir veya kötüleşebilir)
- Su basabilir bölgedeki tüm üyelerin yüksek zemine ulaştığını teyit edin; kayıt için telefon zinciri listesi

- PPI'yi yöneten valilik / sivil savunma yetkilisiyle uyarın ve koordine olun; resmi zinciri atlamayın
- Atık çamuruna girmeyin (batma + toksisite); afetzede aramasını donanımlı ekiplere bırakın
- Değerlendirme için sistematik fotoğraf belgelemesi (DRG, sigorta, işletmecisi sorumluluğu)
- Bölgeyi uyarın: ölçeğe göre DCA, DRG hazırlanmış olur

KRİTİK TUZAKLAR

- Vadi tabanına çok erken dönmek: dalga birkaç dalga hâlinde gelebilir ve hasarlı yapı daha da çökebilir. Resmi "tehlike geçti" işaretini bekleyin.
- Çamura sıradan bir sel gibi davranmak: bir maden atık barajı (Brumadinho tipi) için çamur zehirlidir ve katılaştıran bir akışkan gibi davranır; insanları ve makineleri tuzağa düşürür. KKD zorunludur, asla çıplak cilt teması yok.
- Suyun içilebilir olduğunun varsayılması: kuyular, sondajlar ve şebeke kirlidir (bakteri, hidrokarbon, ağır metaller). Analiz gelene kadar yalnızca şişe veya onaylı su dağıtın.

AŞAMALARA GÖRE EYLEMLER

72 saat	Sabitleme (3-14 gün)	Toparlanma (2 hafta, 6 ay)
Yüksek zeminde tahliye edilenler için acil barınma	İçme suyu dağıtımı (şebekeler yıkık veya kirlili)	Ailelere tazminata yönelik destek (işletmecisi, Devlet)
Şişe su, gıda, hijyen kiti dağıtımı	KKD ile denetim altında çamur temizleme desteği	Yıkılmış bir ortak tesisin Global Grant ile yeniden inşası
Kayıp kişilerin kaydı, ailelere destek	Psikolojik destek (travma, yas, tam kayıp)	Yapı güvenliği ve risk haritalaması için savunuculuk (ESRAG)
Hızlı değerlendirme raporuyla DRG başlatın	Güvenli suyu geri getirmek için WASH-RAG	Stewardship, öncesi/sonrası fotoğraflar ve mali takip

ROTARY ARAÇLARI

Araç	Kullanım	Öncü süre
DRG (yürürlükteki tavan, bkz. ek A)	Su, barınma, acil hijyen kiti	48-72 saat
WASH-RAG	Kirlenmiş bölgede içme suyunu geri getirmek	D+1'den itibaren
ShelterBox	Mansapta yıkım yaygınsa barınma	D+2'den itibaren
Etkilenmeyen komşu kulüpler	Kurtulan komşu vadiler: lojistik röle	Anında

C1, KURAKLIK

Kod	C1, Aile C: Kademeli iklimsel
Hız	Çok yavaş (haftalar ile aylar)
Öncü süre	Kademeli göstergeler (bitki örtüsü indeksleri, yeraltı suyu)
Süre	Aylar ile yıllar
Etkilenen alan	Bölgesel, gıda, su, hayvancılık, kırsal ekonomi, çocuk beslenmesi

ÖNCE, Erken uyarı göstergeleri

- Bitki örtüsü indekslerini ve yeraltı suyu seviyelerini izleyin (resmi göstergeler)
- Kulübün bölgesindeki savunmasız çiftçi topluluklarını belirleyin
- Yerel veteriner servisi iletişimleri (ilk sinyal: hayvan ölümleri)

İLK BELİRTİLER, Acil eylemler

- Gıda ve su güvencesizliği yaşayan hanelerin değerlendirilmesi (saha ziyareti)
- Kıtık çeken köylere içme suyu dağıtımı (tanker kamyonları, belediyelerle koordinasyon)
- Hedefli gıda dağıtımı: 5 yaş altı çocuklar, gebe/emziren kadınlar, yaşlılar
- Çiftçilere kuraklığa uyarlanmış tohumlarla destek
- 100'den fazla aile etkilenmişse DRG için Bölgeyi uyarın
- Sürdürülebilir su çözümleri için WASH-RAG ile iletişime geçin

KRİTİK TUZAKLAR

- Çok uzun beklemek: Kronik çocuk yetersiz beslenmesi bilişsel gelişimde geri döndürülemez etkilere yol açar. İlk belirtilerde harekete geçin.
- Hedeflemeden dağıtmak: Hedefsiz dağıtımlar en savunmasızlara nadiren fayda sağlar. Topluluklarla öncelikli haneleri belirleyin.
- Hayvancılığı ihmal etmek: Çoğu zaman bir kırsal hanenin tüm ekonomisidir. Hayvan ölümü kıtlığı hızlandırır.

AŞAMALARA GÖRE EYLEMLER

Kademeli aşama	Ağırlaşan aşama	Toparlanma
Köyler için acil içme suyu	Food for Work (FFW): gıdayla ödeme	Yağmur suyu toplama (sarnıçlar, küçük setler)
Hedefli gıda (çocuklar, gebe kadınlar)	Hayvancılık için acil veteriner desteği	Su verimli tarım eğitimi (damla sulama)
Kuraklığa uyarlanmış tohumlar	Şehirlere göçü izleyin (kötüleşme sinyali)	Bozulmuş alanların ağaçlandırılması (ESRAG)
100'den fazla aile ise DRG	Global Grant sondajlar/sarnıçlar	Savunmasız alanların veritabanı
WASH-RAG su çözümleri		

ROTARY ARAÇLARI

Araç	Kullanım	Öncü süre
DRG (25.000 USD)	Acil su ve gıda	48-72 saat
Global Grant	Sondajlar, sarnıçlar, sulama	3-6 ay
WASH-RAG	Sürdürülebilir su çözümleri	Orta vadeli
ESRAG	Ağaçlandırma, iklim direnci	Orta vadeli

C2, ORMAN YANGINI

Kod	C2, Aile C: Çevresel
Hız	Çok hızlı (saatler içinde yüzlerce hektar)
Öncü süre	Dakikalar ile saatler
Süre	Saatler ile haftalar + 24-48 saat yeniden alevlenme
Etkilenen alan	Yerelden bölgeye, mülkün tümüyle kaybı, uzak mesafeli zehirli duman

ÖNCE, Özel hazırlık

- FFP2/N95 maske stoku (duman = ince partikül + zehirli bileşikler)
- Kırsal-kentsel geçiş bölgelerindeki üyeleri belirleyin
- İkincil tahliye güzergâhlarını bilin (ana güzergâhlar çoğu zaman kapalıdır)

İLK 6 SAAT, Acil eylemler

- İlk resmi uyarıda derhal tahliye, yangını görmeyi beklemeyin
- Eşyaları toplamak için vakit HARCAMAYIN, derhal ayrılın
- Pencereleri ve kapıları kapatın (dumanı ve kolları yavaşlatır)
- Boşaltılan binalara gaz verişini kesin
- Duman görünür görünmez FFP2 maske takın
- Perimetrenin dışındaki güvenli bir alandan telefon zinciri listesi
- Bölgeyi uyarın

KRİTİK TUZAKLAR

- Yanmış binalar: Isı betonu ve metali zayıflatır. Söndürmeden saatler sonra olası çökme. Yapısal değerlendirme olmadan asla girmeyin.
- Zehirli maddeler: Yangınlar asbest, ağır metaller, toksinler salar. Kül korunmasız kullanılması tehlikelidir.
- Yeniden alevlenme: Söndürülmüş ilan edilen bir yangın rüzgâr nedeniyle 24-48 saat sonra yeniden başlayabilir. Kriz sonunu erkenden ilan etmeyin.

AŞAMALARA GÖRE EYLEMLER

72 saat	Sabitlenme	Toparlanma
Tahliye edilenler için acil barınma merkezleri (süre: haftalar)	Yapısal değerlendirme olmadan yanmış binalara DÖNMEYİN	Ortak tesislerin Global Grant ile yeniden inşası
Solunum maskeleri (duman söndürmeden günler sonra bile kalır)	Solunum hastalığı bakımıyla yardım	Uyarlanmış ağaçlandırma (daha az yangıcı türler, ESRAG)
İçme suyu (şebekeler erimiş/külle kirlenmiş)	Bölge bölge dönüş izinleri konusunda yetkililerle koordinasyon	Önleyici çalı temizleme eğitimi
Kayıbolan belgelerin telafisi (nüfus kaydı, sigorta)	İdari destek: hasar bildirimleri, devlet yardımı	
Psikolojik destek: mülkün tümüyle kaybı = büyük şok		

ROTARY ARAÇLARI

Araç	Kullanım	Öncü süre
DRG (25.000 USD)	Barınaklar, maskeler, su	48-72 saat
ShelterBox	Tahliye edilenler için barınma	D+2'den itibaren
ESRAG	Uyarlanmış ağaçlandırma	Orta vadeli
Global Grant	Ortak yeniden inşa	3-6 ay

C3, ÇEKİRGE / ZARARLI İSTİLASI

Kod	C3, Aile C: Çevresel (tarımsal biyolojik afet)
Hız	Kriz ölçeğinde yavaş (haftalar ile aylarca birikim) ama çok hızlı yerel yıkım: yetişkin bir sürü günde 150 km'ye kadar yol alır ve her gün kendi kütlesinin eşdeğerini bitki örtüsü olarak yer
Öncü süre	İzleme varsa birkaç hafta. FAO, düzenli bültenlerle küresel bir çöl çekirgesi uyarı servisi (Desert Locust Watch) yürütür; resmi aşamalar "gerileme"den "yeniden canlanma", "salgın", ardından "istila"ya uzanır. Tekil aşamadan sürü aşamasına geçiş, en önemli uyarı sinyalidir
Süre	Bir istila kampanyası birkaç aydan birkaç yıla kadar sürebilir (birbirini izleyen birkaç nesil)
Etkilenen alan	Bölgesel ile sınır ötesi. Çöl çekirgesi: Batı Afrika Sahel kuşağı, Afrika Boynuzu, Arap Yarımadası, Güneybatı Asya. 2019-2021 Doğu Afrika (Kenya, Etiyopya, Somali) dönemi: onlarca yılın en kötü istilası, milyonlarca insanın gıda güvenliğine doğrudan tehdit

ÖNCE, Özel hazırlık

- FAO'nun (Desert Locust Watch) ve ulusal bitki koruma servislerinin uyarı bültenlerini izleyin, bilgiyi kulübün bölgesindeki çiftçi topluluklarına aktarın
- Savunmasız tarımsal ve pastoral alanları ve öncelikli olarak korunacak ekinleri (tahıllar, yem) belirleyin
- Üyeleri erken raporlama konusunda eğitin (yumurta bırakma ve larva bantlarının resmi servislere coğrafi konumlandırılması): kontrol, yerdeki larvalarda etkilidir, uçan yetişkin sürülerde çok zordur
- Tarım ve veteriner servisleri ile çekirge kontrol ekipleriyle (onaylı pestisitleri elinde tutan) bağlantılar kurun
- Beslenme bileşenini planlayın: bir istila birkaç hafta ila ay sonra gıda güvencesizliğine dönüşür

İLK 6 SAAT, Acil eylemler

- Gözlemlenen herhangi bir sürüyü veya larva bandını resmi çekirge kontrol servislerine bildirin (konum, boyut, evre)
- Kurtarıcı güvenliği: KKD veya eğitim olmadan asla pestisit püskürtmeye katılmayın. Çekirge ürünleri zehirlidir; püskürtme donanımlı ekiplere ayrılmıştır

- Kimyasal işlemden sonra düşen çekirgelerin tüketilmesine izin vermeyin (zehirlenme riski)
- Doğaalama kontrol yerine resmi ekiplere lojistik destek (taşıma, tespit)
- Gıda yardımını öngörmek için tehdit altındaki çiftliklerin kaydı
- 100'den fazla çiftçi ailesi tehdit altındaysa Bölgeyi uyarın: DRG hazırlanmış olur

KRİTİK TUZAKLAR

- Etkisiz doğaalama kontrol: lastik yakmak, gürültü çıkarmak veya yetişkin sürümlere vurmamak onları durdurmaz. Yalnızca donanımlı servislerce yerdeki larvaların erken işlenmesi etkilidir. Kulübün çabasını raporlama ve beslenmeye odaklayın.
- Yanlış kullanılan pestisitler: KKD olmadan püskürtme, su ve hayvanların kirlenmesi, işlenmiş böceklerin tüketimi. Kimyayı onaylı ekiplere bırakın.
- Kıtılığı beklemek: hasat kaybı birkaç hafta sonra bir beslenme krizine dönüşür. Ekin kaybı gözlemlenir gözlemlenmez gıda müdahalesini hazırlayın, ilk yetersiz beslenme vakalarını beklemeyin.

AŞAMALARA GÖRE EYLEMLER

Birikim aşaması (haftalar)	Yıkım aşaması (ekinler kaybedildi)	Toparlanma
FAO/servis uyarılarını topluluklara aktarın	Gıda güvencesi olmayan hanelerin değerlendirilmesi	Bir sonraki sezon için tohum dağıtımı
Larva bantlarının organize raporlaması	Hedefli besleme: 5 yaş altı çocuklar, gebe/emziren kadınlar	Hayvancılık ve stokların yeniden oluşturulmasıyla destek
Kontrol ekiplerine lojistik destek	Hasattan yoksun haneler için Food for Work (FFW)	Savunmasız alanların veritabanı
Tehdit altındaki çiftliklerin kaydı	100'den fazla aile etkilenmişse DRG başlatın	Global Grant gıda güvenliği (silolar, sulama)
	Pastoralizm etkilenmişse WASH-RAG ve veteriner desteği	Ağaçlandırma ve arazi yönetimi (ESRAG)

ROTARY ARAÇLARI

Araç	Kullanım	Öncü süre
DRG (yürürlükteki tavan, bkz. ek A)	Hasattan yoksun ailelere acil gıda yardımı	48-72 saat
Global Grant	Kalıcı gıda güvenliği: tohumlar, silolar, sulama	3-6 ay
Etkilenmeyen komşu kulüpler	Kurtulan bölgeler: mali ve lojistik destek	Kısa vadeli
ESRAG	Tarımsal direnç ve arazi yönetimi	Orta vadeli

D1, HAZMAT PATLAMASI

Kod	D1, Aile D: Teknolojik
Hız	Anlık (patlama) + bulut yayılımı (saatler)
Öncü süre	Yok
Süre	Saatler ile günler (kalıcı kirlenme: haftalar)
Etkilenen alan	Yerel, görünmez kimyasal/biyolojik/radyolojik kirlenme bölgesi

ÖNCE, Özel hazırlık

- Riskli endüstriyel tesisleri belirleyin (SEVESO, yakıt depoları, kimya fabrikaları)
- Yerel acil durum planını bilin (ORSEC-TMD, PPI)
- Üyeleri belirleyin: doktorlar, hemşireler, gönüllü itfaiyeciler, kimya mühendisleri

İLK 6 SAAT, Acil eylemler

- Bölgeden uzaklaşın, zehirli bulut hâkim rüzgârları takip eder
- "Yardım etmek" için yaklaşmayın: özel KKD olmadan her kurtarıcı = ek bir afetzede
- Bulut yaklaşıyorsa yerinde barının: pencereler kapalı, havalandırma kapalı
- Yalnızca yetkililerin talimatlarını izleyin (uzman itfaiyeciler, EMS)
- Tehlike bölgesindeki üyeleri konumlandırmak için telefon zinciri listesi
- Bölgeyi uyarın

KRİTİK TUZAKLAR

- Kurtarma refleksi: HAZMAT'ta yardıma koşma içgüdüğü öldürür. Uzman yetkilileri bekleyin.
- İkincil kirlenme: Bölgeden çıkan kişiler, yaklaşılmadan önce dekontamine edilmelidir. Yardımcılar için risk.
- Görünmez bulut: Bazı kimyasallar kokusuz ve renksizdir. Yalnızca resmi ölçümlere güvenin, duylara değil.

AŞAMALARA GÖRE EYLEMLER

72 saat	Sabitleme	Toparlanma
Perimetre dışında tahliye edilenler için karşılama/barınma	Güvenli alanlara dönüşün koordinasyonu	Uzun süreli psikolojik destek
Su, gıda, hijyen dağıtımı	Ekonomik olarak etkilenen ailelere destek	Endüstriyel güvenlik için savunuculuk
Afetzede ailelerine psikolojik destek	Açıktaki kalan kişilerin tıbbi takibi	
Yalnızca doğrulanmış resmi bilgi aktarılır		
Üye doktorlar: tahliye edilenlere tıbbi destek		

ROTARY ARAÇLARI

Araç	Kullanım	Öncü süre
DRG (25.000 USD)	Tahliye edilenler için barınma, gıda	48-72 saat
Üye ağı	Doktorlar, lojistik	Anında

D2, NÜKLEER KAZA / RADYOLOJİK

Kod	D2, Aile D: Teknolojik
Hız	Kademeli (salınım günlerce sürebilir)
Öncü süre	Değişken (kaza türüne göre dakikalar ile saatler)
Süre	Günler (kaza), yıllar (kirlenme, yer değiştirme)
Etkilenen alan	Bölgesel, görünmez kirlenme, uzun süreli yer değiştirme (ör. Fukushima: > 15 yıl)

ÖNCE, Özel hazırlık

- 20 km (FR PPI tahliye bölgesi) ile 80 km (geniştirilmiş yutulma bölgesi, US NRC EPZ eşdeğeri) içindeki nükleer santralleri ve radyoaktif tesisleri bilin
- Stabil iyot tableti dağıtım planını bilin (belediyeler)
- Prosedürü bilin: yerinde barınma (kapanma) ile bölge bölge tahliye

İLK 6 SAAT, Resmi duyuru üzerine

- Önerilirse derhal yerinde barının: açıklıkları kapatın, havalandırmayı kesin, içeride kalın
- Yetkililerce dağıtılırsa stabil iyot tableti alın (tiroidi korur)
- Değerlendirmek için dışarı ÇIKMAYIN, radyolojik kirlenme algılanamaz
- Emredilirse tahliye: yalnızca resmi güzergâhlar
- Barınaktan SMS ile telefon zinciri listesi

KRİTİK TUZAKLAR

- Stabil iyot ile radyoaktif iyot: İyot tabletleri maruziyetten önce veya hemen sonra alınmalıdır. Yalnızca tiroidi korurlar, diğer radyonüklidlere karşı değil.
- Erken normalleştirme: Hâlâ kirli alanlara hızlı dönüş için siyasi/ekonomik baskı. Yalnızca resmi dozimetrik verileri izleyin.
- Yerel gıda: Yetkililerce güvenli olduğu onaylanmayan yerel su, sebze, sütü TÜKETMEYİN.

AŞAMALARA GÖRE EYLEMLER

72 saat	Sabitleme	Uzun vadeli (aylar-yıllar)
Tahliye edilenlere yalnızca güvenli ilan edilen bölgelere yardım	Yalnızca doğrulanmış bilgi (yanlış bilgi = tehlike)	Süregelen psikolojik destek (yaşam yerinin yası)
Onaylanmamış yerel gıda DAĞITMAYIN	Ailelere idari işlemlerle destek	Açıkta kalan nüfuslar için Global Grant tıbbi takip
Psikolojik destek: görünmez kirlenme korkusu		Yerinden edilmiş topluluklar için eğitici sağlık projeleri
		Tazminat desteği

ROTARY ARAÇLARI

Araç	Kullanım	Öncü süre
DRG (25.000 USD)	Güvenli bölgelerdeki tahliye edilenlere yardım	48-72 saat
Global Grant	Uzun süreli tıbbi takip	3-6 ay

D3, ELEKTRİK KESİNTİSİ

Kod	D3, Aile D: Teknolojik
Hız	Anlık
Öncü süre	Yok (fırtına, siber saldırı, art arda arıza)
Süre	Saatler ile günler
Etkilenen alan	Yerelden bölgeye, tüm sistemler etkilenir: su, ısıtma/klima, bakım, iletişim, soğuk zincir

ÖNCE, Özel hazırlık

- Elektrikli tıbbi cihazlara bağımlı üyeleri/yakınları belirleyin (diyaliz, solunum cihazı, insülin)
- Üyelerde mevcut jeneratörlerin envanterini çıkarın
- Jeneratörle donatılabilecek bir topluluk merkezi belirleyin
- Lamba, pil, mum stoku

İLK 6 SAAT, Acil eylemler

- Hayati öncelik: tıbbi cihazlara bağımlı kişilerle iletişime geçin (diyaliz, solunum cihazı, soğutulmuş insülin)
- Tıbbi ihtiyaçları jeneratörlü hastanelere yönlendirin
- Jeneratörlerin envanterini çıkarın ve savunmasız kişilere ödünç verin
- Toplanma noktası olarak aydınlatılmış bir topluluk merkezi açın
- Sistematik CO uyarısı: asla kapalı mekânda jeneratör yok

KRİTİK TUZAKLAR

- CO sessizce öldürür: Kapalı mekânda jeneratör = ölüm. Yalnızca dışarıda, herhangi bir açıklıktan > 6 m (20 fit) uzakta (CDC, CPSC).
- İnsülin ve ısıya duyarlı ilaçlar: İnsülin normalde 30 °C'nin altındaki ortam sıcaklığında 28 gün stabildir (FDA, ADA), ancak bozulma sıcak dalgalarında veya klimasız odalarda hızlanır. Bir yaz elektrik kesintisinde diyabetliler için 48 saat içinde soğuk erişimi organize edin.
- Su: Su şebekesi pompaları artık çalışmaz. Su akamayabilir veya arıtma basıncını kaybedebilir.

AŞAMALARA GÖRE EYLEMLER

24 saat	24 saatin ötesinde	Elektriğin dönüşü
Tıbbi cihazlı kişilerle öncelikli iletişim	Soğuk zincir: soğutulmuş ilaçları/gıdaları dağıtın/depolayın	Elektrikli ekipman hasarının denetimi
Savunmasız kişilere jeneratörler	Lambalar, mumlar, yedek piller	Etkilenen kişilerin değerlendirilmesi
Aydınlatılmış topluluk merkezi	CO riski bilgilendirmesi	Bölge raporu
	Öncelikli yakıt teslimatlarının koordinasyonu	

ROTARY ARAÇLARI

Araç	Kullanım	Öncü süre
DRG (25.000 USD)	Jeneratörler, yakıt, su	48-72 saat
Üye ağı	Jeneratörler, mekânlar, ulaşım	Anında

D4, ULAŞIM KAZASI (TOPLU)

Kod	D4, Aile D: Teknolojik
Hız	Anlık
Öncü süre	Yok
Süre	Saatler (etki), günler (afettede ve aile yönetimi)
Etkilenen alan	Yerleşmiş, çok sayıda eşzamanlı afettede, karmaşık kimlik tespiti, medya

ÖNCE, Özel hazırlık

- Toplu afettede protokollerini bilin (ORSEC Novi veya eşdeğeri)
- Aile karşılaması için uygun mekânları belirleyin
- Yabancı dil konuşan üyeleri belirleyin (sık sık uluslararası afetzedeler)

İLK 6 SAAT, Acil eylemler

- Resmi kurtarma servislerini harekete geçirin ve güvenlik perimetresinin dışında kalın
- Kurtarıcılara destek: aydınlatma, su, tıbbi ekipler için malzeme
- Afettede ailelerine aile karşılama noktası: uygun mekânlar, adanmış gönüllüler
- Afetzedeleri FOTOĞRAFLAMAYIN/FİLME ALMAYIN (onur, kurtarmanın aksamaması)
- Şoktaki yaralanmamış hayatta kalanlara acil psikolojik destek

KRİTİK TUZAKLAR

- Kendiliğinden gönüllü akını: Gösterişli kaza = yüzlerce gönüllü. Koordinasyon olmadan kurtarmayı engellerler. Kulüp organize eder ve yönlendirir, düzensizce katılmaz.
- Medya: Tek sözcü. Nedenler veya sorumluluklar hakkında açıklama yok. Resmi zayıt sayısı hakkında asla yorum yapmayın.
- Yerel olmayan aileler: Çoğu zaman uzaktan gelir, yerel kaynakları yoktur. Barınma, ulaşım, gıda planlanmalıdır.

AŞAMALARA GÖRE EYLEMLER

72 saat	Sabitleme	Toparlanma
Psikolojik destek ekiplerinin koordinasyonu	Ailelere idari işlemlerle destek	Uzun süreli psikolojik destek
Uzaktan gelen aileler için lojistik: barınma, ulaşım	Afettede kimlik tespitiyle yardım (çeviri)	Uygunsa anma töreni
Bölge iletişimi		

ROTARY ARAÇLARI

Araç	Kullanım	Öncü süre
Üye ağı	Lojistik, mekânlar, çeviri	Anında
DRG (25.000 USD)	Olağanüstü ölçekte ise	48-72 saat

D5, BİNA ÇÖKMESİ

Kod	D5, Aile D: Teknolojik (kaynak: kusur, yıpranma, aşırı yük, sabotaj)
Hız	Anlık
Öncü süre	Yok
Süre	Saniyeler (etki), enkaz altında hayatta kalma penceresi: 72 saat
Etkilenen alan	Yerelleşmiş, mahsur kalan afetzedeler, USAR uzmanlığı gerekli

ÖNCE, Özel hazırlık

- Yerel USAR (Urban Search and Rescue) ve uzman kurtarma iletişimlerini bilin
- Kulübün bölgesindeki köhne binaları belirleyin
- Üyeleri kurtarma ekiplerine lojistik destek konusunda eğitin

İLK 6 SAAT, Acil eylemler

- Resmi kurtarma servislerini kesin konumla derhal uyarın (uzman kurtarma, USAR)
- Sıkı güvenlik perimetresi: enkaz daha da çökebilir
- USAR eğitimi olmadan kurtarma DENEMEYİN
- Kurtarıcılara lojistik destek: aydınlatma, kurtarıcılar için su, tanık kaydı
- Potansiyel olarak mahsur kalan kişilerin listeleri (ailelerin sakinleri tespit etmesine yardım edin)
- Potansiyel olarak yerinde bulunan üyeleri belirlemek için telefon zinciri listesi

KRİTİK TUZAKLAR

- Doğaçlama kurtarmalar: Stabilitayı değerlendirmeden bir hayatta kalanı çekmek ikincil bir çökmeyi tetikleyerek hem hayatta kalanı hem kurtarıcıyı öldürebilir.
- İkincil afetzedeler: Bekleyen ailelerin sıkıntısı. Lojistik ekiplerinden ayrı, yalnızca aile desteğine adanmış gönüllüler sağlayın.
- Zincirleme çökme: Bitişik binalar zayıflamış olabilir. Genişletilmiş perimetre.

AŞAMALARA GÖRE EYLEMLER

72 saat	Sabitleme	Toparlanma
Haber bekleyen ailelere psikolojik destek	Yerinden edilmiş sakinler için acil barınma	DRG ile ailelerin acil yeniden barındırılması
Kurtarma ekipleri için dinlenme/ikram alanı	İdari işlemlerle yardım (barınma, sigorta)	Ortak altyapı ise Global Grant
Ölüm halinde cenaze hizmetlerinin koordinasyonu	Resmi iletişim tek bilgi noktası	

ROTARY ARAÇLARI

Araç	Kullanım	Öncü süre
DRG (25.000 USD)	Acil yeniden barındırma	48-72 saat
Üye ağı	Lojistik, barınma	Anında

D6, TERÖR SALDIRISI / KİTLESEL ŞİDDET

Kod	D6, Aile D: Teknolojik güvenlik (kasıtlı şiddet eylemi: terör saldırısı, kitlesel öldürme, rehin alma)
Hız	Anlık, uyarısız
Öncü süre	Yok
Süre	Dakikalar (olay) + günler ile haftalar (soruşturma, yas, süregelen tehdit); ikinci bir düzenek veya kurtarıcıları hedef alan takip saldırısı riski birkaç saat sürebilir
Etkilene n alan	Nokta atışı ama ağır biçimde yargısal: alan, yetkililerce mühürlenmiş bir olay yerine dönüşür; çok geniş bir psikolojik şok dalgası (topluluk, şehir, ülke)

ÖNCE, Özel hazırlık

- Bu tür bir olay için kulübün rolünün geri destek (aileler, barınma, lojistik) olduğunu ve asla güvenlik ön saflarında olmadığını anlayın
- Afettede destek birimlerini, tıbbi-psikolojik destek servislerini (Fransa'da CUMP) ve yetkililerin "aile" irtibat görevlilerini önceden belirleyin
- Üyeleri mühürlü bölge ilkesi konusunda eğitin: soruşturmacıların onayı olmadan hiçbir şeye dokunulmaz, hiçbir şey yerinden oynatılmaz, hiçbir şey temizlenmez
- Bir kriz iletişimi doktrini hazırlayın: tek sözcü, doğrulanmış mesajlar, zayıf sayısı veya ayrıntı açıklaması yok

İLK 6 SAAT, Acil eylemler

- Kurtarıcı güvenliği: perimetrenin dışında kalın, yetkililer güvenli ilan etmedikçe olay yerinden uzak durun (ikinci düzenek, hâlâ etkin bir saldırgan riski). "Yardım etmek" veya filme almak için asla yaklaşmayın
- Resmi komuta merkezinin emrine hazır olun ve kesin bir görev bekleyin; yerinde bağımsız hiçbir şeye girişmeyin
- Yetkililerce talep edilirse, olay yerinden uzakta yakınlar için bir karşılama ve rahatlatma alanı açın
- Telefon zinciri listesi: üyeleri sayın, hiçbirinin olaya karışmadığını veya kapılmadığını kontrol edin
- Başkanı ve Afet Koordinatörünü uyarın; Bölgeyi uyarın (ölçeğe göre DCA, DRG hazırlanmış olur)

KRİTİK TUZAKLAR

- Yargısal perimetre: alan bir olay yeridir. İzinsiz herhangi bir müdahale (bir cesedi kımıldatmak, temizlemek, bir nesneyi almak) kanıtı yok eder ve kovuşturmayaya tabidir. Soruşturmacıların onayı olmadan hiçbir şeye dokunmayın.
- Soruşturma altında iletişim: asla bir zayıat sayısı, bir afetzedenin kimliği veya modus operandi ya da fail hakkında ayrıntı açıklamayın. Kesinlikle resmi açıklamalara başvurun. Bir kulüp tarafından aktarılan bir söylenti soruşturmayı engelleyebilir ve ailelere zarar verebilir.
- İkinci düzenek / takip saldırısı: failler bazen kurtarıcıları ve saldırı sonrası toplulukları hedef alır. Olay yerinde bir gönüllü kalabalığı oluşturmayın.

AŞAMALARA GÖRE EYLEMLER

72 saat	Sabitleme (3-14 gün)	Toparlanma (2 hafta, 6 ay)
Yakınlar için olay yerinden uzakta karşılama alanı	Orta vadeli psikolojik destek, resmi birimlere yönlendirme	Ailelere tazminat ve afetzede yardımına yönelik destek
Ailelere lojistik destek (yemek, ulaşım, barınma)	Afetzede destek dernekleriyle koordinasyon	Yetkililerle doğrulanan anma ve dayanışma eylemleri
Kontrollü iletişim: tek sözcü, doğrulanmış mesajlar	Resmi kaynaklardan aktarılan söylenti ve yalanlamaların izlenmesi	Toplanan destek fonunun stewardship'i
Ailelere maddi yardım gerekiyorsa DRG başlatın	Gönüllü rotasyonu (ağır duygusal yük)	Yalnızca ortak tesisler yıkılırsa Global Grant

ROTARY ARAÇLARI

Araç	Kullanım	Öncü süre
DRG (yürürlükteki tavan, bkz. ek A)	Afetzede ailelerine anında maddi yardım	48-72 saat
Kulüp fonları	Ailelere doğrudan ve gizli destek	Anında
Üye ağı	Barınma, ulaşım, yakınlarla destek	Anında
Etkilenmeyen komşu kulüpler	Taze gönüllü ve bağış takviyesi	Kısa vadeli

D7, KALABALIK EZİLMESİ / İZDİHAM

Kod	D7, Aile D: Teknolojik güvenlik (kalabalık yönetimi başarısızlığı, ezilme, izdiham)
Hız	Anlık: kritik yoğunluğa ulaşıldığında birkaç on saniye içinde ölümcül bir ezilme oluşur
Öncü süre	O anda yok, ama uyarı işaretleri mevcuttur: metrekarede ~4-5 kişiyi aşan yoğunluk, kalabalıkta dalga benzeri hareketler, darboğazlar. Bu eşiğin ötesinde kalabalık bir akışkana dönüşür ve bireyler hareketlerini artık kontrol edemez
Süre	Dakikalar (ezilme) + günler ile haftalar (yaralıları, yas, soruşturma)
Etkilenen alan	Nokta atışı: sıkışma noktası (giriş, çıkış, merdiven, köprü, gişe, dağıtım noktası). Ölümünün büyük çoğunluğu, çığnarmekten değil, ayaktaiken sıkışma kaynaklı boğulmadan kaynaklanır

ÖNCE, Özel hazırlık

- Kulübün düzenlediği herhangi bir toplantı veya dağıtım için olası sıkışma noktalarını (tek girişler, darboğazlar, merdivenler) haritalayın ve bunları kaldırın veya ikiye katlayın
- Bölge başına maksimum kapasite belirleyin ve çıkmazı olmayan tek yönlü, geniş akışlar planlayın
- Üyeleri kritik yoğunluğu (~4 kişi/m² = dikkat, ötesi = tehlike) tespit etmeleri ve girişleri derhal durdurmaları için eğitin
- Birkaç çıkış noktası ve net işaretler sağlayın; asla tek bir kapıda bir kuyruk yoğunlaştırmayın
- Tarihsel referans vakaları: Hillsborough (Sheffield, 1989, sıkışmadan 97 ölüm), Love Parade (Duisburg, 2010, darboğaz tüneline 21 ölüm), Mina'daki Hac izdihamı (2015)

İLK 6 SAAT, Acil eylemler

- Kurtarıcı güvenliği: kendinizi sıkışmış kütlenin içine atmayın. İnsanları "çekip çıkarmazsınız"; gelen akışları durdurarak ve yanal kaçışlar açarak yoğunluğu azaltırsınız
- Doygun bölgeye doğru herhangi bir yeni gelişi derhal kesin; mevcut tüm çıkışları açın
- Kurtarma servislerini uyarın (boğulma/sıkışma kaynaklı çok sayıda yaralı, çoğu zaman önce bilinçli, ardından sıkıntıda)
- Alan açın: hayati öncelik, kütlenin merkezinde ilk yardım vermek değil, yoğunluğu azaltmaktır
- Telefon zinciri listesi ve organizasyona karışan üyelerin kaydı
- Bölgeyi ve Afet Koordinatörünü uyarın (ölçeğe göre DCA)

KRİTİK TUZAKLAR

- Rotary dağıtım noktaları (POD) ezilme önleme protokolü: bir dağıtım, tam olarak ezilme riskini yaratan baskılayan, aç bir kalabalık çeker. Herhangi bir POD için zorunlu talimatlar: yumuşak bariyerlerle kanallı edilmiş tek kuyruk, yeterli genişlik, asla bir darboğaz veya tek kapı; birden fazla paralel kuyruk, tek bir yerine; akını yumuşatmak için bilet veya zaman dilimi sistemi; herkese yetecek stok olduğunu açıkça duyurun (kıtlık söylentisi koşturmayı tetikler); asla bir balkondan veya kamyonun aşağıda toplanmış bir kalabalığa dağıtım başlatmayın; adanmış bir üye yoğunluğu izler ve dağıtımı durdurma yetkisine sahiptir.
- Afetzedeleri kendinize doğru çekmek: sıkışmayı kötüleştirir. Tek çıkış yolu genel basıncı azaltmaktır (akışları durdurmak, yanıl çıkışları açmak).
- "Sakin" bir kalabalığı küçümsemek: ezilme, panik veya isyan olmadan, salt yoğunlukla meydana gelir. Hareketsiz, yoğun bir kalabalık zaten tehlikeydedir.

AŞAMALARA GÖRE EYLEMLER

72 saat	Sabitlenme (3-14 gün)	Toparlanma (2 hafta, 6 ay)
Kurtarıcılara destek: triyaj, bölge dışına sedye taşıma, yaralıları rahatlatma	Hayatta kalanlara ve tanıklara psikolojik destek	Ailelere destek (tazminat, afetzede yardımı)
Ailelere yan tarafta karşılama alanı	Afetzede destek dernekleriyle koordinasyon	Çıkarılan dersler ve kulübün POD protokollerinin elden geçirilmesi
Kontrollü iletişim, tek sözcü, erken zayıat sayısı yok	Soruşturmayla iş birliği (alan yargısallaşabilir)	Bölge kulüplerinin güvenli kalabalık yönetimi eğitimi
Maddi yardım gerekiyorsa DRG başlatın	Gönüllü rotasyonu	Güvenli toplantılar ve dağıtımlar için savunuculuk

ROTARY ARAÇLARI

Araç	Kullanım	Öncü süre
DRG (yürürlükteki tavan, bkz. ek A)	Yaralıları ve yaşlı ailelere yardım	48-72 saat
Üye ağı	Ailelerin karşılanması, lojistik, ulaşım	Anında
Kulüp fonları	Afetzedelere doğrudan destek	Anında
Etkilenmeyen komşu kulüpler	Gönüllü ve bağış takviyesi	Kısa vadeli

D8, KRİTİK ALTYAPIYA SİBER SALDIRI

K o d	D8, Aile D: Teknolojik (hayati bir hizmete karşı bilgisayar saldırısı: sağlık, su, enerji, telekom, finans). Fiziksel elektrik kesintisi D3'ten farklıdır: burada neden dijital ve kötü niyetlidir, elektrik mevcut olabilir ama sistemler devre dışıdır
H ız	Saldırı tetiklenir tetiklenmez anlık (fidye yazılımı, sistem sabotajı); keşif birkaç saat veya gün gecikebilir
Ö n c ü s ür e	Kurban için genellikle yok. Sektör uyarıları mevcut olabilir (Fransa'da ANSSI ve CERT'ler uyarı yayımlar; genel tehditler ulusal düzeyde izlenir)
S ür e	Günler ile haftalar: bir hastane sistemini veya bir su şebekesini fidye yazılımından sonra geri getirmek çoğu zaman haftalar alır; bağımlı hizmetlerde zincirleme etkiler
E tk il e n e n al a n	Başlangıçta coğrafi değil (hedeflenen sistem) ama çok somut fiziksel sonuçlar: kâğıt prosedürlerine geçen bir hastane, kapatılan bir su veya sanitasyon istasyonu, engellenen yakıt dağıtımı veya ödemeler. Referans vaka: Ukrayna elektrik şebekesine siber saldırı (Aralık 2015, gerçek elektrik kesintisi), hastaneleri felce uğratan fidye yazılımı

ÖNCE, Özel hazırlık

- Kulübün ve bölgesinin dijital bağımlılıklarını haritalayın: hangi hayati hizmetler (hastane, su, ödemeler) çökerdi ve o zaman ne yapmalı
- Kulübün kendisi için bir "dijitalsız" bozuk mod planlayın: kâğıt telefon zinciri listesi, basılı iletişim bilgileri, acil nakit, alternatif iletişim araçları
- Tek bir kanala bağımlı olmayın: telekom veya elektronik ödemeler çökerse, bir yedek çözüme sahip olun

- Kendiniz bir vektör hâline gelmemek için üyelerin temel dijital hijyen (parolalar, ortalama) konusunda farkındalığını artırın
- Resmi irtibatları belirleyin: ulusal siber güvenlik otoritesi (ANSSI/CERT tipi), etkilenen hizmetin kriz hücresi

İLK 6 SAAT, Acil eylemler

- "Kurtarıcı" güvenliği, dijital sürüm: saldırıya uğrayan sistemi asla "onarmaya" veya yeniden bağlamaya çalışmayın. Kulüp BT müdahale ekibi değildir; herhangi bir müdahale kanıtı yok edebilir veya saldırıyı yayabilir
- Kulübün rolü: BT'yi değil, insani ve lojistik sonuçları desteklemektir. Etkilenen kuruluşun kriz hücresiyle koordine olun
- Kendi operasyonlarınız için derhal kâğıt/çevrimdışı bozuk moda geçin
- Temel yerel hizmetleri sürdürmeye yardım edin: su, nüfusa bilgi, çöken hizmetlere bağımlı savunmasız kişilerin karşılanması
- Bu krizlere sık sık eşlik eden dezenformasyona dikkat edin; yalnızca resmi mesajları aktarın
- Bölgeyi ve Afet Koordinatörünü uyarın (ölçeğe göre DCA)

KRİTİK TUZAKLAR

- Bir elektrik kesintisiyle (D3) karıştırmak: burada elektrik çalışabilir; felç olan sistemlerdir. Yanıt, jeneratör bulmak değil, çöken dijital hizmetleri telafi etmektir (kâğıt prosedürler, insan bilgilendirmesi).
- Fidyeyi ödemek veya müzakere etmek ya da sisteme dokunmak: kulübün rolü ve yetkisi dışındadır. Kesinlikle uzmanlara ve yetkililere başvurun; asla teknik bir yanıt doğaçağlamayın.
- Panik ve söylentileri aktarmak: bu krizler dezenformasyonla gelir. Yanlış bir talimatı aktaran bir kulüp durumu kötüleştirir. Doğrulanmış resmi açıklamalara bağlı kalın.

AŞAMALARA GÖRE EYLEMLER

72 saat	Sabitlenme (3-14 gün)	Toparlanma (2 hafta, 6 ay)
Kulübü kâğıt/çevrimdışı bozuk moda geçirir	Bozuk modda çalışan hizmetlere genişletilmiş destek (hastane, su)	Çıkarılan dersler ve kulübün süreklilik planının güçlendirilmesi
Hizmetlerden yoksun savunmasız kişilere destek (sağlık, ödemeler)	Nüfusa doğrulanmış bilgi, söylentilerle mücadele	Bölgede siber direnç farkındalığı
Yalnızca resmi mesajları aktarın	Etkilenen kuruluşun kriz hücresiyle koordinasyon	Yerel yapıların yedekleme prosedürlerini yeniden inşa etmesine yardım
Yerel maddi yardım gerekiyorsa DRG başlatın	Yedek hizmetlerde gönüllü rotasyonu	Temel hizmetler için süreklilik planları savunuculuğu

ROTARY ARAÇLARI

Araç	Kullanım	Öncü süre
DRG (yürürlükteki tavan, bkz. ek A)	Etkilenen hizmetlere ve kişilere maddi yardım	48-72 saat
Üye ağı	Beceriler (BT uzmanları, bakıcılar), güvenilir bilgi aktarımı	Anında
Kulüp fonları	En savunmasızlara yerel destek	Anında
Etkilenmeyen komşu kulüpler	Etkilenen bölge dışında lojistik ve insani destek	Kısa vadeli

E1, SALGIN/PANDEMİ

Kod	E1, Aile E: Sağlık
Hız	Bariyer önlemleri olmadan üstel
Öncü süre	Günler ile haftalar (ilk vakalar tespit edilir)
Süre	Haftalar ile yıllar
Etkilenen alan	Yerelden küresele, sağlık sistemlerinin taşması, ikincil krizler

ÖNCE, Özel hazırlık

- Dönüşümlü KKD stokları: FFP2 maskeler, nitril eldivenler, önlükler, jel (son kullanma tarihinden önce yenileyin)
- Kulüp süreklilik planı (üyelerin %30'u hastaysa çalışma)
- Yerel halk sağlığı yetkilileriyle iletişimler
- Sağlık profesyoneli olan üyeleri belirleyin

İLK 6 SAAT, Yerel tespit üzerine

- Stokları biten sağlık çalışanlarına önleyici KKD dağıtımı
- Sağlık merkezlerine lojistik destek (ulaşım, malzeme, iletişim)
- Sağlık yetkilileriyle bariyer önlemleri konusunda farkındalık kampanyası (doğrulanmış mesajlar)
- Kulüp ağında yanlış bilgiyle etkin mücadele
- Ölçek yerel kapasiteleri aşarsa Bölgeyi uyarın

KRİTİK TUZAKLAR

- Yanlış bilgi: Söylentiler patojen kadar hızlı yayılır. Yalnızca sağlık yetkililerince doğrulanmış bilgiyi aktarın. Kaynaklı ya da sessiz.
- Hasta gönüllüler: "Personel yokluğunda" belirti gösteren gönüllüleri göndermek ters etkili ve tehlikelidir. İstisnasız karantina.
- Yanlış kullanılan KKD: Kötü oturan bir FFP2 korumaz. Herhangi bir müdahaleden önce KKD giymek üzerine pratik eğitim.

AŞAMALARA GÖRE EYLEMLER

Doğrulanmış yayılım	Sabitlenme Kriz sonu	Toparlanma
Kulüp faaliyetlerini resmi sağlık önlemlerine uyarlayın	Yetkililerle aşı kampanyaları (PolioPlus deneyimi)	Salgın sonrası psikolojik destek
İzole/karantinadaki kişiler için gıda yardımı	Ekonomik toparlanma yardımı	Çıkarılan dersler raporu
Bakıcılara destek: gıda, malzeme, psikolojik		
Hastaneye yatan hastaların ailelerine destek		
İzinsiz toplantı yok		

ROTARY ARAÇLARI

Araç	Kullanım	Öncü süre
DRG (25.000 USD)	KKD, gıda, sağlık desteği	48-72 saat
WASH-RAG	İçme suyu, acil sanitasyon	D+1'den itibaren
PolioPlus (deneyim)	Aşılama, farkındalık	Anında
Global Grant	Uzun süreli sağlık altyapısı	3-6 ay

F1, SAVAŞ / SİLAHLI ÇATIŞMA

Kod	F1, Aile F: İnsani
Hız	Değişken (kademeli veya ani tırmanma)
Öncü süre	Değişken
Süre	Aylar ile yıllar
Etkilenen alan	Bölgesel, doğrudan tehlike, yıkılmış sivil sistemler, kitlesel yer değiştirme

ÖNCE, Kulüp konumlanması

- Tüm üyelere iletilen yazılı siyasi tarafsızlık politikası
- Uzman insani ortakları belirleyin (ICRC, UNHCR, MSF, NRC)
- Tüm üyelerin iletişim bilgilerini güncelleyin (önce onların güvenliği gelir)

ÇATIŞMA SIRASINDA, Acil eylemler

- Telefon zinciri listesiyle TÜM üyelerin güvenliğini kontrol edin
- Tehlikeli bölgeleri tahliye eden üyelere destek olun
- Çatışma bölgelerinde doğrudan müdahale YOK, uzman insani aktörlere yönlendirin
- ASLA bir tarafa destek göstermeyin (kulübün hedef alınma riski)
- Bölgeyle gizli iletişimler
- Yalnızca güvenli ilan edilen alanlarda yerinden edilmiş nüfuslara yardım edin

KRİTİK TUZAKLAR

- Tarafılık algısı: Bir tarafın kontrolündeki bir alanda yardım etmek = destek olarak yorumlanır. Resmi yetki ve şeffaflıkla hareket edin.
- Sahte insani koridorlar: Bazıları güvenli değildir. ICRC veya deneyimli insani aktörlerle koordinasyon olmadan asla bir çatışma bölgesine girmeyin.
- Üye güvenliği: Rotaryenlerin güvenliği her türlü insani eylemden önce gelir.

AŞAMALARA GÖRE EYLEMLER

Aktif aşama (güvenli bölgeler)	Görece sabitleme	Çatışma sonrası
Güvenli bölgelerde yerinden edilmişlere yardım: gıda, barınak, hijyen	Global Grant'ler için ihtiyaç belgelenmesi	Global Grant sivil yeniden inşa (su, eğitim, sağlık)
Refakatsiz çocuklar → UNICEF, Save the Children	Rotaryen sağlık profesyonelleri aracılığıyla temel tıbbi yardım (güvenceye alınmış bölge)	Uzun süreli psikolojik destek (savaş travması)
		RAGFP ve Peace Fellows ile uzlaşma
		Eski savaşçılar/yerinden edilmiş kişiler için mesleki eğitim

ROTARY ARAÇLARI

Araç	Kullanım	Öncü süre
DRG (25.000 USD)	Güvenli bölgelerde yerinden edilmişlere yardım	48-72 saat
RAGFP	Mültecilerin koordinasyonu, uzlaşma, arabuluculuk	Orta vadeli ila çatışma sonrası
Global Grant	Sivil yeniden inşa	Çatışma sonrası

F2, MÜLTECİLER / KİTLESEL YER DEĞİŞTİRME

Kod	F2, Aile F: İnsani
Hız	Değişken (ani veya kademeli akış)
Öncü süre	Değişken (çatışma biliniyorsa günler, aniyse sıfır)
Süre	Aylar ile yıllar
Etkilenen alan	Yerelden bölgesele, karmaşık ihtiyaçlar: acil + sürdürülebilir entegrasyon

ÖNCE, Özel hazırlık

- Mülteci karşılama servisleriyle önceden iletişim (yetkililer, UNHCR, Kızılhaç)
- Yabancı dil konuşan üyeleri belirleyin (kritik varlık)
- Geçici karşılama merkezleri için mekânları belirleyin

İLK 6 SAAT, Yerinden edilmiş kişilerin gelişi

- Organize karşılama: sadeleştirilmiş nüfus kaydıyla kayıt noktası
- Acil ihtiyaçlar: içme suyu, gıda, geçici barınaklar, sanitasyon
- Yalnız kadınlar ve refakatsiz küçükler için güvenli ayırım (yetkililere bildirin)
- Tıbbi triyaj çağırısı: tıbbi aciller, gebe kadınlar, yaşlılar
- Hijyen kiti dağıtımı (havlular, sabun, diş fırçası, battaniye)
- DRG ve RAGFP koordinasyonu için Bölgeyle iletişime geçin

KRİTİK TUZAKLAR

- İnsan kaçakçılığı: Kamplar/merkezler = kaçakçılık ağıları için av alanları. Herhangi bir şüpheli davranışı bildirin. Asla bilinmeyen bir yetişkin küçüklerle yalnız değil.
- Yardımcı yorgunluğu: Yer değiştirme aylarca sürer. Ekipler için sıkı rotasyonlar ve psikolojik destek.
- Onursuz yardım: Yerinden edilmiş kişileri her zaman kararlara dâhil edin. Onlar hayır nesnesi değildir.

AŞAMALARA GÖRE EYLEMLER

İlk 2 hafta	Sabitleme	Uzun vadeli
Çocukların okula kaydı: yerel okullarla derhal iletişim	WASH: barınma merkezlerinde sanitasyon	Mesleki eğitim (Global Grant)
İdari düzenleme: yetkili servislere yönlendirme	Psikolojik destek (yer değiştirme travması, yas)	Yerel entegrasyon veya gönüllü dönüş
Yetişkinler için dil sınıfları (gönüllü üye öğretmenler)		RAGFP + RAGCED uzmanlığı/finansmanı ile koordinasyon
		Onurlu karşılama koşulları için savunuculuk

ROTARY ARAÇLARI

Araç	Kullanım	Öncü süre
DRG (25.000 USD)	Karşılama, su, gıda, barınaklar	48-72 saat
RAGFP	Mülteci uzmanlığı ve koordinasyonu	D+1'den itibaren
WASH-RAG	Kamplarda su ve sanitasyon	D+3'ten itibaren
Global Grant	Eğitim, entegrasyon, gelir	3-6 ay

F3, KITLIK / GIDA KRİZİ

Kod	F3, Aile F: İnsani
Hız	Kademeli (haftalar ile aylar)
Öncü süre	IPC göstergeleri mevcut
Süre	Aylar ile yıllar
Etkilenen alan	Bölgesel, küresel kronik yetersiz beslenmede 730 milyondan fazla insan, bunların yaklaşık 280 milyonu akut gıda krizinde IPC aşama 3+ (FAO SOFI 2024, WFP GRFC 2024), en savunmasız olan çocuklar

ÖNCE, Özel hazırlık

- IPC göstergelerini izleyin (Integrated Food Security Phase Classification)
- WFP (World Food Programme) ve uzman STK'larla iletişimler
- Kulübün bölgesindeki en savunmasız alanları ve nüfusları belirleyin

İLK BELİRTİLER, Acil eylemler

- Krizi resmi IPC göstergeleriyle doğrulayın
- Yerel ortaklarla saha değerlendirmesi: haneler, alanlar, savunmasız gruplar
- Beslenme açısından uyarlanmış hedefli gıda dağıtımı (5 yaş altı çocuklar, gebe kadınlar)
- Ağır yetersiz beslenen çocuklar için RUTF (ready-to-use therapeutic food)
- WFP ve uzman STK'larla koordinasyon
- Yerel gıda alımları için derhal DRG (ithalat yerine yerel pazarları tercih edin)

KRİTİK TUZAKLAR

- Çocukların pahasına yetişkinler: Kontrolsüz dağıtımlar = daha zayıf çocuklar daha az yer. 5 yaş altı çocuklar için ayrı dağıtımlar.
- Çok hızlı yeniden besleme: Ağır yetersiz beslenen kişiler ani normal beslenmeyi sendirmez. Yeniden besleme sendromu = ölümcül. Sağlık profesyonelleriyle çalışın.
- Sosyal gerilimler: Gıda kıtlığı kaynaklar üzerinde çatışma doğurur. İzleyin ve raporlayın.

AŞAMALARA GÖRE EYLEMLER

Kademeli aşama	Akut aşama (ilan edilmiş kıtlık)	Toparlanma
Hedefli gıda dağıtımı	DRG yerel gıda alımları	Global Grant tarımsal projeler
Ağır yetersiz beslenen çocuklar için RUTF	Bölge + Global Grant'lerle koordinasyon	Geçim kaynaklarının yeniden yapılandırılması
WFP + STK'larla koordinasyon	Sosyal gerilimleri izleyin (çatışma riski)	Dirençli tarımsal teknikler eğitimi
Sürekli hane değerlendirmesi		

ROTARY ARAÇLARI

Araç	Kullanım	Öncü süre
DRG (25.000 USD)	Yerel gıda alımları	48-72 saat
Global Grant	Tarımsal projeler, geçim kaynakları	3-6 ay
WASH-RAG	Su (kuraklık sıkça eşlik eder)	Orta vadeli
ESRAG	İklim direnci, tarım	Orta vadeli

F4, KARMAŞIK ÇOK TEHLİKELİ KRİZ

Tanım: aynı nüfus üzerinde kısa bir zaman penceresi içinde iki veya üç büyük stres etkeninin üst üste binmesi. Belgelenen örnekler: deprem + salgın (Türkiye 2023), silahlı çatışma + kuraklık + kıtlık (Sudan 2023-2024), sel + yer değiştirme + salgın (Pakistan 2022), siklon + pandemi (Filipinler 2020). Bu, 2020'den bu yana en hızlı ilerleyen tipolojidir.

ÖZELLİKLER

Parametre	Özgüllük
Tetikleyici	Zincirleme, birincil bir tehlike (deprem, çatışma, kuraklık) ikincisinin (salgın, yer değiştirme, kıtlık) koşullarını yaratır
Ölçek	Tek bir tehlikeye kıyasla 3 ila 10 kat artmış
Süre	6 ay ila birkaç yıl
Aktörler	Birkaç OCHA kümesi arasında zorunlu koordinasyon
Ana tuzak	Her krizi ayrı ele almak, etkileşimler unutulur

ÖNCE

- Bölgeniz için makul zincirleme senaryoları belirleyin (ör. sismik bölge + endemik salgın; siklon bölgesi + gıda güvencesizliği)
- İzole tehlikeye göre değil, kombinasyona göre planlayın
- Yalnızca acil kurtarmayla değil, sağlık, WASH, gıda güvenliği aktörleriyle MOU'lar
- Çeşitlendirilmiş stoklar (her şey suda değil, her şey barınakta değil)

İLK 72 SAAT

- Şu anda hâkim olan stres etkenini belirleyin (en gösterişli değil, en acil olanı)
- Etkileşimleri haritalayın: deprem sonrası kirlenmiş su bir salgın riski yaratıyor mu? Çatışmadan yerinden edilenler gıda stoklarına baskı yapıyor mu?
- İlgili tüm kümelerle sıralı değil, D+0'dan itibaren koordinasyon
- Güçlendirilmiş SITREP, stres etkeni başına bir bölüm + bir etkileşimler bölümü

KRİTİK TUZAKLAR

- Görünür stres etkenine tünelleme: herkes depremi filme alır, kimse suyu izlemez. Salgın 3 hafta sonra gelir ve depremden daha fazla öldürür.
- Kümeler arasında rekabet: barınak ile sağlık ile WASH, her biri öncelik ister. DRO ile hızlıca karar verin.

- Bağışçı yorgunluğu: çok tehlikeli bir kriz sürer. Bağışlar 6-12 hafta içinde tükenir. D+30'dan itibaren sonrasını planlayın.
- Yetersiz gönüllü rotasyonu: 6 aydan fazla operasyon = her 14-21 günde bir zorunlu rotasyon. Aksi halde çöküş.

AŞAMALARA GÖRE EYLEMLER

72 saat	Sabitleme (hafta 2-8)	Toparlanma (3 ay+)
Stres etkenlerinin haritalanması	Günlük kümeler arası koordinasyon	Çok alanlı Global Grant'ler (WASH + sağlık + ekonomi)
En ölümcül olanın önceliklendirilmesi	Matris SITREP (stres etkeni başına bir)	Direnç güçlendirme (zincirleme önleme)
Hâkim stres etkeni üzerine DRG	Yeni stres etkeni varsa ek DRG	Uzman STK'larla sürdürülebilir ortaklıklar
D+0'dan itibaren OCHA koordinasyonu	ShelterBox + WASH-RAG + açlık yanıtı	ESRAG (iklim) + RAGCED (ekonomi)

ROTARY ARAÇLARI

Araç	Kullanım	Öncü süre
DRG (25.000 USD)	Acil durumda hâkim stres etkeni	48-72 saat
İkincil DRG	Ortaya çıkan stres etkeni (salgın, yer değiştirme)	1. DRG raporlamasından sonra (önerilen kontrol noktası: Gün+45)
Çok alanlı Global Grant	Koordineli yeniden inşa sağlık+WASH+ekonomi	3-6 ay
DNA-RAG	Vazgeçilmez merkezi koordinasyon	< 24 saat
WASH-RAG + açlık yanıtı + ESRAG	Stres etkeni türüne göre eşzamanlı etkinleştirme	Gerektiğinde
Zone Fund TRF merkezi	Çok bölgesiye olası etkinleştirme	Değişken

Kural: karmaşık bir krizde DNA-RAG önerilen koordinatördür. Uzman RAG'leri silolar hâlinde etkinleştirmeyin.

Notlar

Notlar

BÖLÜM VI
AFET TÜRLERİNE GÖRE KARTLAR

Bölüm 27

**Derinlemesine inceleme: yüksek
karmaşıklıkta dört afet**

Bu bölüm neden var

Bölüm 26'daki kartların hepsi iki sayfaya sığar. Bu bilinçli bir tercihtir: bir kriz anında kartı açar ve uygularsınız. Ne var ki dört afet, tehlike yaratmadan iki sayfaya indirgenemez. Diğerlerinden daha ağır oldukları için değil, hepsi ağırdır, ama tam olarak şu tek özelliği paylaştıkları için: iyi niyetli ama yetersiz hazırlanmış bir kulüp, işleri daha kötü hale getirebilir ya da kendi üyelerinin ölümüne yol açabilir.

Deprem, çünkü ayakta kalan bina ilk artçı sarsıntıda çökebilir ve bir dosyayı almak için içeri geri dönen gönüllüyü altında gömebilir. Nükleer kaza, çünkü tehlike görünmezdir ve sizi hiçbir doğal içgüdü korumaz. Salgın, çünkü yardım etmek için toplanan kulübün kendisi bir bulaşma odağına dönüşür. Savaş, çünkü tarafsızlık ahlaki bir tutum değil, bir hayatta kalma koşuludur ve tek bir saf davranış, bir yardım konvoyunu hedefe çevirir.

Bu bölüm, olay sırasında değil, önceden ve soğukkanlılıkla okunmak için hazırlanmıştır. Bölüm 26'daki kartlar sizin uygulama araçlarınız olmaya devam eder. Bu dört derinlemesine inceleme, gün geldiğinde reflekslerinizin baştan doğru olması için buradadır. Her biri aynı yapıyı izler: bu vakayı özel kılan nedir, kulüp ne yapabilir, mutlak kırmızı çizgiler ve gerçek olaylardan çıkarılan dersler.

27.1 — Deprem: azami lojistik karmaşıklık

Hızlı bağlantı: kart A1 (Bölüm 26).

Depremi özel kılan nedir

Deprem, bir afetin dayatabileceği her şeyi aynı anda üst üste yığar: uyarı yok, dengesiz binalar, kopmuş su şebekeleri, toplu can kayıpları, kesilmiş iletişim ve ana sarsıntıyla sona ermeyen bir tehlike. "Yardım etmek isteme" ile "zarar vermeden nasıl yardım edileceğini bilme" arasındaki uçurumun en geniş olduğu afettir.

Kulübün yaptığı her şeyi üç olgu belirler.

Artçı sarsıntılar durmaz. USGS'ye göre artçı sarsıntılar, ana sarsıntıdan sonra günlerce, haftalarca, aylarca, bazen yıllarca sürebilir. Omori yasası bunların azalışını tanımlar; onuncu günde birinci güne göre kabaca on kat daha az artçı sarsıntı olur, ancak büyüklükleri zamanla azalmaz: güçlü bir artçı sarsıntı uzun süre sonra dahi mümkündür. Depremden sonra ayakta kalan bir bina, bir sonraki artçı sarsıntıda çökebilir. İşte hasarlı bir yapıya, birkaç saniyeliğine bile, eşyalarınızı almak için bile girmemenizin bir numaralı nedeni budur.

Musluk suyu bir tehlikeye dönüşür. Çatlamış borular kanalizasyonun içeri sızmasına izin verir; şebekedeki basınç düşüşü dışarıdan kirletici maddeleri içeri çeker. Muslukta hâlâ akan su, sağlık makamları onaylayana kadar artık güvenli değildir. Bu sezgilere aykırıdır ve onu kritik kılan da tam olarak budur.

İlk kurtarıcılar her zaman sakinlerin kendileridir. 1995'te Kobe'de, enkaz altındaki insanların yüzde 75'inden fazlası, örgütlü kurtarma gelmeden önce mahalle dayanışmasıyla kurtarılmıştır (Kawata, 1997). Bu, amatörlerin enkazı kazması gerektiği anlamına gelmez. Yerel halkın, yani sizin, rolünüzün gerçek ve belgelenmiş olduğu anlamına gelir; yeter ki bu rol doğru yerde tutulsun.

Kulüp NE YAPABİLİR

Çerçeve, FEMA'nın hafif arama kurtarması (CERT programı) ve INSARAG ilkeleridir: kulüp destek olarak hareket eder, asla profesyonel kentsel arama kurtarma (USAR) ekiplerinin yerine geçmez.

Eylem	Ayrıntı
Toplanma noktası	Binalardan uzak, açık alanda. Mevcut ve kayıp üyeleri sayın.
İlk yardım ve hafif triyaj	Bir doktor ya da ilk müdahaleci varsa: START triyajını uygulayın (kutuya bakın). Triage sırasında yalnızca iki müdahale.
Geri lojistik	İçme suyu, gıda, yakıt, ulaşım, kurtarma ekipleri için güvenli bir üs. Bu en yararlı ve en güvenli roldür.
Kurtarıcılara yerel bilgi	Mahsur kalan insanların muhtemel yeri, bina planları, erişim. INSARAG, sakinlerin bilgilerini değerli sayar ve etkin biçimde aranmasını ister.
Acil su	Yalnızca şişe ya da arıtılmış su dağıtın. Arıtma: 1 dakika kaynatma (yükseklikte 3 dakika) ya da dezenfeksiyon (3,8 litre başına 8 damla kokusuz çamaşır suyu, 30 dakika bekletme, bulanıksa iki katı).
Meraklıları uzak tutun	Tehlikeli sahalara yönelmeyi engelleyin.

Kutu, 30 saniyede START triyajı. START (Simple Triage And Rapid Treatment) yaralıları dört renge ayırır: YEŞİL (yürüyebilir), KIRMIZI (yaşamı acil tehdit altında), SARI (ağır ama bekleyebilir), SİYAH (ölmüş ya da yardım sınırının ötesinde). Triage geçişi sırasında bakım veren yalnızca iki müdahale yapar: hava yolunu açmak, büyük bir kanamayı durdurmak. Tüm yaralılar triyajdan geçirilene kadar uzun süreli bakım yapılmaz. Çocuklar için JumpSTART varyantı uygulanır: yürüme üzerinden ayırmazsınız (küçük bir çocuk yürümez), nefes alma üzerinden ayırırsınız, çünkü bir çocukta kalp durmadan önce nefes durur, yetişkinin tersine. START'tan iki belirleyici fark: normal solunum hızı daha yüksektir (dakikada 15 ila 45; bunun dışında KIRMIZI'dır); ve her şeyden önce, çocuk nefes almıyor ama nabızı hâlâ varsa, karar vermeden önce 5 kurtarıcı soluk verirsiniz, triyaj sırasında bir yetişkinde asla yapılmayan bir müdahale. Yeniden nefes almaya başlarsa KIRMIZI olur; soluklara rağmen toparlanmazsa SİYAH sınıflandırılır. O soluk üfleme bir çocuğu yeniden başlatmaya yetebilir, istisnanın nedeni budur.

Mutlak kırmızı çizgiler

- Hasarlı bir binaya asla girmeyin. Yeniden giriş yalnızca yetkili bir değerlendirici tarafından (yapı mühendisi, yeminli müfettiş) onaylanır. Uluslararası standart ATC-20, bir plaka sistemi kullanır: yeşil (denetlendi, güvenli), sarı (kısıtlı kullanım), kırmızı (güvenli değil). Bu plakalar gönüllüler tarafından ne asılır ne de kaldırılır.
- Enkazı asla kazmayın. Molozun üzerinde yürümek, hayatta kalanların soluk aldığı boşlukları dengesizleştirir ve köpekli ve teknik aramayı sekteye uğratar. Çökmüş yapı araması bir meslektir.
- USAR ekibi işaretlerini asla silmeyin ya da değiştirmeyin. Boyalı semboller (INSARAG ya da FEMA sistemi), hangi binaların arandığını ve kaç kurban bulunduğunu gösterir. Bunları değiştirmek, halihazırda temizlenmiş sahaların yeniden aranmasına yol açar ve öldüren bir zaman kaybına neden olur.
- Kendiliğinden konuşlanmayın. Yerel makamın koordinasyonuna (INSARAG terimleriyle LEMA) dahil olun; serbest bir aktör olarak gelmeyin.

Sahadan dersler

Haiti, 2010. Müdahale devasa ama düzensizdi, öyle ki "STK'lar Cumhuriyeti" diye anıldı. Daha kötüsü: yardıma gelen barış gücü askerlerinin taşıdığı bir kolera salgını 9.300'den fazla kişiyi öldürdü. Ders serttir: yetersiz hazırlanmış yardım, başlı başına bir afete dönüşebilir.

Japonya, Tōhoku 2011 ve Noto 2024. Japonya, Kobe'nin kendiliğinden gelen kaosunun ardından afet gönüllülüğünü kurumsallaştırdı: gönüllüler yerel meclislerin işlettiği merkezlerde kaydolar ve bu merkezler onları gerçek ihtiyaçlara göre görevlendirir. Ve 2024'te, Noto'da makamlar hasarlı yollar temizlenene kadar gönüllülerden açıkça gelmemelerini istedi. Gönüllülük kültürünü kuran aynı toplum "şimdilik uzak durun" demeyi biliyordu. Gitmemeyi bilmek de işin bir parçasıdır.

27.2 — Nükleer ve radyolojik kaza: görünmez tehlike

Hızlı bağlantı: kart D2 (Bölüm 26).

Nükleer kazayı özel kılan nedir

Tüm afetler içinde sezgilere en aykırı olanıdır. Tehlike görülemez, koklanamaz ya da duyulamaz. Sizi hiçbir doğal içgüdü korumaz. 1987'de Brezilya'nın Goiânia kentinde, sakinler terk edilmiş bir tıbbi cihazın içinde parlak mavi bir toz buldular; ona dokundular, paylaştılar, hayran kaldılar. Bu sezyum-137'ydi. Dört kişi öldü, yaklaşık 250 kişi kirlendi, 112.000 kişinin taranması gerekti. Toz güzeldi. Tuzak işte budur.

Bir kulüp için sonuç açık ve rahatlatıcıdır: bölgede hareket etmezsiniz, kaynaktan uzakta, güvenli bir alanda ve her zaman makamların yönetimi altında hareket edersiniz. Bölgeleme, tahliye, sığınma ya da iyot alımıyla ilgili her karar makamlara aittir, asla kulübe

değil.

Herhangi bir eylemden önce iki ayırım mükemmelen anlaşılmalıdır.

Maruz kalma, kirlenme değildir. Yalnızca ışınlanmış bir kişi, tıpkı bir röntgende olduğu gibi, radyoaktif değildir ve başkaları için tehlike oluşturmaz. Kirlenmiş bir kişi ise üzerinde (cilt, saç, giysi) radyoaktif madde taşır ve bunu aktarabilir. İkisini karıştırmak ya zararsız birine yardım etmeyi reddetmeye ya da onu dikkatsizce ele alarak kendinizi kirlletmeye yol açar.

Radyasyondan korunmanın üç ilkesi üç sözcüğe iner: süre (ne kadar az kalırsanız o kadar az alırsınız), mesafe (yoğunluk mesafeye hızla düşer), zırlama (kendinizle kaynak arasına duvarlar koyun). Resmi kamu mesajı tek bir cümleye sığar: içeri girin, içeride kalın, yayınları takip edin.

Kulüp NE YAPABİLİR

Kabul merkezleri ve barınaklar, tanımı gereği, kirlenmemiş alanlarda bulunur. Gönüllülüğün yararlı olduğu yer orasıdır.

Eylem	Ayrıntı
Tahliye edilenleri güvenli bir alanda karşılamak	Barınma, kayıt, yönlendirme. Kaynaktan uzakta.
Lojistik ve malzeme desteği	Acil durumda yerinden edilmiş aileler için gıda, giysi, temel gereçler.
Psikososyal destek	Görünmezin dehşeti ve köksüzleşme çok büyüktür. Fukuşima'da öldüren radyasyon olmadı; tahliyenin kendisi, çoğu yaşlı, 60'tan fazla ölüme neden oldu.
Resmi bilgiyi aktarmak	Makamların talimatlarını sadakatle iletin, söylentileri çürütün. Hiçbir şey uydurmayın, hiçbir şeyi abartmayın.
Talimat altında, basit dekontaminasyona yardım	Dış giysilerin çıkarılmasını teşvik edin: bu tek eylem, dışarıdaki radyoaktif maddenin yüzde 90'ına kadarını giderir (CDC, REMM); ardından sabunla nazik yıkama, ovmadan, saç kremi kullanmadan.

Kutu, kararlı iyot (potasyum iyodür tabletleri). Radyoaktif iyodu engellemek için tiroidi radyoaktif olmayan iyotla doyurur. Yalnızca tiroidi korur ve yalnızca radyoaktif iyoda karşı: radyasyon önleyici bir hap değildir. Yalnızca makamların emriyle, maruz kalma çevresindeki dar bir zaman aralığında alınır. Öncelik, tiroidleri en duyarlı olan çocuklara, gebe ve emziren kadınlara ve gençlere verilir. Bu, Çernobil'in doğrudan dersidir; orada kirlenmiş sütle taşınan iyot-131, çocukken maruz kalan insanlarda kabaca 6.000 tiroid kanserine neden oldu.

Mutlak kırmızı çizgiler

- Kirlenmiş bölgeye ya da kordon altına alınmış çevreye asla girmeyin. Dozimetriyle izlenen, eğitilmiş ve donanımlı müdahalecilerle ayrılmalıdır.

- Kirlenmiş bir kurbanı eğitim, koruyucu ekipman ve dozimetri olmadan asla ele almayın.
- Bir bölgenin ya da nesnenin güvenli olduğuna asla "gözle" karar vermeyin. Radyoaktivite görünmezdir. Onu yalnızca araçlar ve uzmanlar ölçer.
- İyodu asla kendi inisiyatifinizle dağıtmayın ve asla tiroid dışında herhangi bir şeye karşı koruduğuna inanmayın.
- Makamlar onaylamadan önce yerel gıdayı ya da musluk suyunu asla tüketmeyin ya da dağıtmayın. Kaynatmak radyoaktiviteyi gidermez.

Sahadan dersler

Fukuşima, 2011. Doğrudan radyasyona atfedilen ölüm olmadı, ancak strese ve en kırılganların yerinden edilmesine bağlı düzinelerce ölüm oldu. Ve dezenformasyon konusunda bir uyarı sinyali: binlerce kilometre uzaktaki ve hiçbir risk altında olmayan ABD batı kıyısı sakinleri yanlışlıkla iyot aldı. Bir kulübün rolü, doğaçlama yaparak paniği yatıştırmak değil, güvenilir resmi bilgiyi aktarmaktır.

Goiânia, 1987. Sahipsiz kaynağın ders kitabı örneği. Üç şey öğretir: radyoaktivite görünmezdir, temasla ve insanlarla yayılır ve tam bir kentsel dekontaminasyon devasa bir girişimdir. Bilinmeyen bir şey parlıyorsa, ona dokunmazsınız, makamları uyarırsınız.

27.3 — Salgın ve pandemi: kulübün bizzat taşıyıcıya dönüşebildiği durum

Hızlı bağlantı: kart E1 (Bölüm 26).

Salgını özel kılan nedir

Başka hiçbir afetin bir araya getirmedeği iki şey. Birincisi, süre: bir pandemi günlerle değil, aylar ve yıllarla ölçülür. Acil lojistik yeterli değildir; dayanmak, ekipleri değiştirmek, tükenmekten kaçınmak gerekir. İkincisi, ki bu merkezi tuzaktır, yardım etmek için örgütlenen kulübün kendisi hastalığı yayabilir. Gönüllülerin toplanması, dağıtım, haftalık toplantı birer odağa dönüşür.

Örnek ürkütücü bir kesinlikle belgelenmiştir. 10 Mart 2020'de, Skagit County'de (Washington Eyaleti) bir koro prova için bir araya geldi. Altmış bir kişi hazırды, biri belirtiliydi. Sonuç: 53 enfeksiyon, iki ölüm. Vaka tanımına göre atak hızı yüzde 53 ila 87'ye ulaştı (CDC, 2020). Süre (iki buçuk saat), yakınlık, paylaşılan atıştırmalıklar ve aerosol saçan şarkı söyleme buna yetti. Bir kulüp toplantısı tam olarak aynı risk profiline sahiptir.

Altın kural: engelleri bulaşma yoluna uydurun. Tek bir araç kutusu yoktur.

Bulaşma yolu	Tipik hastalıklar	Öncelikli engeller
Solunum, aerosoller	Grip, COVID-19	Maske, havalandırma, mesafe, kapalı mekânda toplanmama
Fekal-oral, su	Kolera	Güvenli su, sanitasyon, el yıkama, oral rehidrasyon (ORS)
Temas, sıvılar	Ebola	Koruyucu ekipman, izolasyon, güvenli ve saygın defin

Kulüp NE YAPABİLİR

Hizmet edin, evet, ama temassız ve korunaklı biçimde.

Eylem	Ayrıntı
Temassız dağıtım	Araçtan teslim, önceden paketlenmiş koliler, eve teslimat. Toplanma yok, en az 1 metre aralıklı sıralar, tek yönlü akış.
İzole kırılgan insanlara ulaşmak	Yaşlılar, bağışıklığı baskılananlar, güvencesizler. Gıda ve ilaç teslim ederek onların koruyucu izolasyonunu mümkün kılın: bu, dışarı çıkmalarını önleyerek gönüllünün eşsiz değeridir.
Sosyal bağı sürdürmek	Düzenli telefon aramaları. DSÖ 2025'te altı kişiden birinin yalnızlıktan mustarip olduğunu tahmin ediyor; uzun süreli tecrit bunu kötüleştirir. Bir arama hiçbir şeye mal olmaz ve korur.
Dezenformasyonla mücadele	Doğrulanmış bilgiyi aktarın, söylentileri ve sahte tedavileri çürütün. Bu tanınmış bir roldür (DSÖ ve IFRC'nin toplum katılımı).

Kutu, doğru maske. En az korunaklıdan en korunaklıya: bez, ardından cerrahi, ardından FFP2 / N95 (en az yüzde 94 ila 95 filtrasyon), ardından FFP3 (en az yüzde 99). Yüze oturma belirleyicidir: kötü oturan bir FFP2 sözlerini tutmaz. Eldivenler el yıkamanın yerini almaz: yanlış kullanıldıklarında kendileri birer taşıyıcıya dönüşür. Temel önlem el hijyeni olarak kalır.

Mutlak kırmızı çizgiler

- Toplum içi bulaşma etkenin yüz yüze buluşmayın. Kulüp video konferansa geçer.
- Doğrulanmamış bir tedaviyi asla aktarmayın. 2020'de İran'da, alkolün virüsü öldüreceği söylentisi metanol zehirlenmesinden yaklaşık 5.900 hastaneye yatışa ve 800 ölüme neden oldu. "İşe yarayan bir numara" paylaşılan gönüllü öldürebilir.
- Hastaları, bakım verenleri ya da grupları damgalamayın: damgalama insanları vakaları gizlemeye iter ve bakım aramayı geciktirir.
- Gönüllülerinizi tüketmeyin. Uzun bir krizde, baştan itibaren rotasyon, dinlenme ve psikolojik destek planlayın. Tükenmiş bir ekip çöker.

Sahadan dersler

Ebola, Batı Afrika 2013-2016. Cesede dokunmayı ve onu yıkamayı içeren geleneksel

definler, bulaşmanın başlıca etkenlerinden biriydi. Eğitimli gönüllülerce yürütülen Kızıl Haç güvenli ve saygın defin programı, 1.411 ila 10.452 ikincil enfeksiyonu önledi (PLOS NTD, 2017). İyi denetlenen gönüllülerin bir salgının seyrini değiştirdiğinin kanıtı; oysa kendi başlarına bırakılan gönüllüler onu büyüttü.

COVID-19. Amerikan gıda bankaları 2020'de temassız dağıtıma geçerek 60 milyondan fazla kişiye hizmet verdi (Feeding America). Model işe yarar: durarak değil, yöntemi değiştirerek yardıma devam edersiniz.

27.4 — Savaş ve silahlı çatışma: hayatta kalma koşulu olarak tarafsızlık

Hızlı bağlantı: kart F1 (Bölüm 26). Bölüm 4, "ne zaman harekete geçmemeli" ile birlikte okuyun.

Savaşı özel kılan nedir

Yanlış kararın etkisiz yardımla değil, ölümle, kaçırılmayla ya da bir suça bilmeden ortak olmakla sonuçlandığı tek durumdur. Savaş, diğer afetlerin dayatmadığı bir kural dayatır: tarafsızlık bir görüş değil, bir erişim ve hayatta kalma koşuludur. ICRC bunu cephe hatlarını geçmeye olanak tanıyan can damarı olarak tanımlar. Bir örgüt taraf tutuyor olarak algılanır algılanmaz, bir hedefe dönüşür ve diğer taraftaki kurbanlara erişimini kaybeder.

Bir kulüp için yol gösterici ilke basittir ve suçluluk duymadan sahiplenilmelidir: güvenli bir alanda, geride hareket edersiniz, asla cephe hattında değil. Ukrayna'daki savaş sırasında önem taşıyan kulüpler çatışma bölgelerine girmediler; mültecileri karşıladılar, sınır ötesi yardım örgütlediler, komşu ülkelerden ailelere destek oldular. Bir kulübün yararlı ve meşru olduğu yer orasıdır.

Kulüp NE YAPABİLİR

Eylem	Ayrıntı
Mültecileri ve yerinden edilmiş insanları karşılamak	Güvenli bir alanda barınma, temel gereçler, okullaşma, idari destek.
Sınır ötesi yardım	Kurulu kanallar aracılığıyla toplama ve iletme, asla kendiniz çatışma bölgesine girerek değil.
Ailelere destek	Kalan ya da ayrılan yakınlar için sponsorluk, mali ve psikolojik destek.
Yetkilendirilmiş aktörleri desteklemek	ICRC, UNHCR ve bu işi görev edinmiş kuruluşların çalışmalarını aktarın ve finanse edin.
Savunuculuk	Durumu duyurun, çatışmanın kendisinde taraf tutmadan harekete geçirin.

Kutu, kızıl haç ve kızıl ay amblemi. Bu genel bir insani yardım logosu değildir. Cenevre

Sözleşmeleri'yle yönetilen koruyucu bir işarettir. Kullanımı sınırlıdır; onu kötüye kullanmak, örneğin buna hak kazanmayan bir konvoyu "korumak" için, uluslararası hukukun ihlalidir ve bir savaş suçu (haince davranış) oluşturabilir. Bir kulüp bu amblemi araçlarında ya da binalarında asla sergilemez.

Mutlak kırmızı çizgiler

- Etkin bir çatışma bölgesine asla girmeyin. Çapraz ateş, kaçırılma ve mayın riski gerçektir ve amatörlüğü affetmez.
- Silah ya da savaşçı asla taşımayın. Bu, tarafsızlığı, dolayısıyla korumayı kaybetmek demektir.
- Çatışmanın nedenlerinde asla taraf tutmayın. Kulüp insanlara yardım eder, tüm insanlara.
- Asla istihbarat toplamayın ya da dolaylı olarak dahi askeri bir tarafa hizmet etmeyin.
- Bir mayına ya da patlamamış mühimmata asla dokunmayın. Çatışma sonrasında patlayıcı düzenekler kalıcı bir tehlike olarak kalır. Kural mutlak: dokunmayın, mümkünse alanı işaretleyin, makamlara ve mayın temizleme kuruluşlarına (UNMAS ve HALO Trust ya da Humanity & Inclusion gibi uzman kuruluşlar) bildirin. 2024'te Landmine Monitor, yaklaşık yüzde 90'ı sivil olan 6.279 mayın kaybı kaydetti.
- Yetkilendirilmiş aktörlerin yerine geçmeyin. ICRC'nin çatışmalar üzerinde eşsiz bir yetkisi vardır: mahkûmları ziyaret etmek, aile bağlarını yeniden kurmak. Onun aracılığıyla hareket edersiniz; onu taklit etmezsiniz.

Sahadan dersler

Ukrayna, 2022'den bu yana. Bir kulüpler ağının neler yapabileceğinin belgelenmiş modeli. Komşu, güvenli hale getirilmiş ülkelerden Avrupalı Rotary kulüpleri, mültecilerin karşılanması ve yardımın iletilmesini örgütledi. Rotary afet müdahale fonu, 2023 yılı boyunca 375 hibe aracılığıyla 17,4 milyon dolar taahhüt etti. Yararlı olmak için kimsenin bombaların altına gitmesi gerekmedi.

Kahraman tuzağı. Yakın dönem çatışmalarının tarihi, "yardım götürmek" için tek başına yola çıkan ve rehin, kayıp ya da onları bulmak için seferber edilmesi gereken profesyonel kurtarıcılara yük hâline gelen samimi gönüllülerle doludur. Saf kahramanlık kimseye yardım etmez. Bir savaş bölgesinde cesaret, geride yerinizi tutmak ve onu uzun süre tutmaktır.

Dört vaka için de akılda tutulacak. Ortak iplik korku değil, açıklıktır. Bu dört afette kulübün ilk yetkinliği hızlı hareket etmek değil, eylem kapsamının nerede bittiğini tam olarak bilmektir. Sınırınızı bilmek bir zayıflık değildir: kurtaran yardımı, kurban ekleyen iyi niyetten ayıran şey budur.

Notlar

Notlar

BÖLÜM VII
EKLER VE ARAÇLAR

Bölüm 27

Ek A — Operasyonel formlar

Nasıl kullanılır: Bu 11 form sahada fotokopiyle çoğaltılıp kullanılmak üzere tasarlanmıştır. Afetten ÖNCE yazdırın. Acil durum çantanızda her birinden 20 kopya bulundurun. Her form kâğıt üzerinde (elle) ya da dijital olarak (doldurulabilir PDF) çalışır.

Veri koruması: Form 3 (yardım alanlar) ve Form 5 (gönüllüler) kişisel veri içerir. Form 3'teki kutuda yer alan veri koruma kurallarını uygulayın: bilgilendirilmiş rıza, tek kayıt sorumlusu, toplulaştırılmış iletim, kilit altında saklama ve kapanışta güvenli imha (ayrıca kart F2'ye bakın).

Formlar tablosu

1. SITREP, Durum Raporu
2. Hızlı İhtiyaç Değerlendirmesi
3. Yardım Alan Kaydı
4. Günlük Mali Kayıt
5. Gönüllü Kaydı
6. Bağış ve Hediye Takibi
7. Basın ve Sosyal Medya Bildirileri
8. STK Ortaklık Anlaşması (MOU)
9. Eylem Sonrası Rapor (AAR)
10. Finansman Karar Ağacı
11. Üye Durum Sayımı

Form 1, SITREP, Durum Raporu

*Sıklık: Her 6 saatte bir (Aşama 1), ardından günlük (Aşama 2), ardından haftalık (Aşama 3).
Dolduran: Kulüp Afet Koordinatörü ya da Bölge DRO'su. Alıcılar: Bölge (DRO), Zon, etkinleştirildiyse DNA-RAG.*

SITREP No. ____ | Tarih: ____/____/____ | Saat: ____:____

Kulüp / Bölge: _____

Rapor yazarı: _____ Telefon: _____

Afet türü: _____

Etkinleştirme düzeyi: ☐ Yalnız kulüp ☐ DCA-3 ☐ DCA-2 ☐ DCA-1

Mali öneri (yazar tarafından işaretlenecek): ☐ Dış finansman gerekmiyor ☐ Bölge DDRF ☐ DRG
başvurusu yapılacak ☐ Zon Fonu ☐ Global Grant kurulacak

A, Genel durum

Öge	Veri
Etkilenen coğrafi alan	
Etkilenen tahmini toplam nüfus	
Doğrulanmış ölü sayısı	
Yaralı sayısı	
Yerinden edilmiş kişi sayısı	
Yıkılmış konut sayısı	
Hasarlı konut sayısı	
Hizmet dışı kalan kritik altyapı	

B, Temel hizmetlerin durumu

Hizmet	İşlevsel	Kısmi	Hizmet dışı
İçme suyu	☐	☐	☐
Elektrik	☐	☐	☐
Telefon şebekesi	☐	☐	☐
Ana yollar	☐	☐	☐
Hastane sağlık merkezi	☐	☐	☐
Okullar	☐	☐	☐
Pazar ikmal	☐	☐	☐

C, Sürmekte olan Rotary eylemleri

Eylem	Sorumlu	Yardım alan sayısı	Durum
			☐ Sürüyor ☐ Tamamlandı
			☐ Sürüyor ☐ Tamamlandı
			☐ Sürüyor ☐ Tamamlandı
			☐ Sürüyor ☐ Tamamlandı
			☐ Sürüyor ☐ Tamamlandı
			☐ Sürüyor ☐ Tamamlandı

D, Karşılanmamış acil ihtiyaçlar

Öncelik	İhtiyaç	Tahmini miktar	Aciliyet
1			☐ Kritik ☐ Acil ☐ Orta
2			☐ Kritik ☐ Acil ☐ Orta
3			☐ Kritik ☐ Acil ☐ Orta
4			☐ Kritik ☐ Acil ☐ Orta
5			☐ Kritik ☐ Acil ☐ Orta

E, Mevcut kaynaklar

Kaynak	Miktar	Kaynak
Mevcut fonlar (kulüp/bölge)	USD	
Etkin gönüllüler		
Araçlar		
Acil durum stokları		

F, Sonraki adımlar (sonraki 6-24 saat)

1. _____
2. _____
3. _____

G, Üst düzeye talepler

- ☐ Talep yok
- ☐ Daha üst DCA'nın etkinleştirilmesi → gerekçe: _____
- ☐ DRG talebi → tahmini tutar: _____ USD
- ☐ RAG etkinleştirme → hangisi: _____
- ☐ Diğer: _____
- İmza: _____ Tarih/Saat: _____

Form 2, Hızlı İhtiyaç Değerlendirmesi

Ne zaman: Afetten sonraki ilk 6 saat içinde. Kim tarafından: Kulüp değerlendirme ekibi (en az 2 kişi). Süre: Sahada 1 ila 3 saat.

Tarih: ____/____/____ Başlangıç saati: ____:____ Bitiş saati: ____:____

Değerlendirenler: 1. _____ 2. _____

Değerlendirilen alan: _____

GPS (varsa): Enlem: _____ Boylam: _____

Alan 1, Etkilenen nüfus

Kategori	Tahmini sayı
Etkilenen aileler	
Etkilenen kişiler (toplam)	
Çocuklar (0-5 yaş)	
Çocuklar (6-17 yaş)	
Gebe emziren kadınlar	
Yaşlılar (65+)	
Engelli kişiler	
Ölen kişiler	
Yaralı kişiler	
Kayıp kişiler	

Alan 2, Konut / barınak

Durum	Konut sayısı
Tamamen yıkılmış	
Kısmen hasarlı (oturulabilir)	
Kısmen hasarlı (oturulamaz)	
Sağlam	

Acil konut gereken: _____ aile

Belirlenen olası alanlar: _____

Alan 3, Su ve sanitasyon (WASH)

Öge	Evet	Hayır	Kısmi
İçme suyuna erişim	☐	☐	☐
İşlevsel su şebekesi	☐	☐	☐
Kullanılabilir tuvaletler	☐	☐	☐
Su kirlenmesi riski	☐	☐	☐
İşlevsel atık bertaraf sistemi	☐	☐	☐

Gereken günlük içme suyu litresi: _____

Alan 4, Gıda

Öge	Evet	Hayır	Ayrıntı
Bölgede mevcut gıda stokları	☐	☐	gün için
İşlevsel yerel pazar	☐	☐	
Dış ikmal mümkün	☐	☐	
Toplu mutfak mümkün	☐	☐	

Gereken günlük öğün sayısı: _____

Alan 5, Sağlık

Öge	Evet	Hayır	Ayrıntı
Yakında işlevsel sağlık merkezi	☐	☐	
Mevcut tıbbi personel	☐	☐	
Mevcut ilaçlar	☐	☐	
Belirlenen salgın riski	☐	☐	
Acil bakım gerektiren kadın/çocuk	☐	☐	Sayı:

Alan 6, Altyapı

Altyapı	İşlevsel	Hasarlı	Yıkılmış
Ana yol	☐	☐	☐
Köprü(ler)	☐	☐	☐
Elektrik	☐	☐	☐
Sabit telefon	☐	☐	☐
Mobil şebeke	☐	☐	☐
İnternet	☐	☐	☐

Alan 7, Erişim

Sahaya erişim: ☐ Yol ☐ Patika ☐ Yalnızca yaya ☐ Su

Kulüpten erişim süresi: _____ saat

Belirlenen engeller: _____

Alan 8, Güvenlik

Öge	Evet	Hayır	Ayrıntı
Alan müdahaleciler için güvenli	☐	☐	
İkincil riskler (artçı sarsıntı, sel, heyelan)	☐	☐	
Kolluk kuvveti varlığı	☐	☐	
Bildirilen yağma riski	☐	☐	
Dağıtımlar için güvenli erişim	☐	☐	

Acil öncelikli ihtiyaçlar (1'den 10'a sıralayın)

Sıra	İhtiyaç
	İçme suyu
	Gıda
	Acil barınaklar brandalar
	Tıbbi bakım
	Giysi battaniye
	Hijyen malzemeleri
	Tahliye
	Arama ve kurtarma
	Psikolojik destek
	Diğer:

Halihazırda mevcut kuruluşlar

Kuruluş	Yardım türü	İletişim

Gözlemler ve fotoğraflar

Saha notları: _____

Çekilen fotoğraflar: ☐ Evet (sayı: _____) ☐ Hayır

Değerlendiren 1 imza: _____ Tarih: _____

Değerlendiren 2 imza: _____ Tarih: _____

Form 3, Yardım Alan Kaydı

Kullanım: Her yardım dağıtımını belgeleyin. Dağıtım noktası başına günde bir form. TRF hesap verebilirlik raporları için zorunludur.

Dağıtım başlığı

Tarih: ____/____/____ Dağıtım yeri: _____

Dağıtılan yardım türü: _____

Dağıtım sorumlusu: _____ Kulüp: _____

Finansman: ☐ Kulüp fonları ☐ DRG ☐ DDRF ☐ Global Grant ☐ Doğrudan bağış ☐ Diğer

Yardım alan listesi

Veri koruması — zorunlu. Bu kayıt, kırılgan durumdaki kişilerin kişisel verilerini içerir. Pazarlığa açık olmayan kurallar: (1) her kişiyi verinin kullanımı hakkında bilgilendirin (yardımın Rotary Vakfı'na gerekçelendirilmesi) ve onayını alın — yardım asla imza koşuluna bağlanmaz; (2) kaydı tek bir kişi tutar (görevlendirilen sorumlu), kaydın fotoğrafı asla sosyal medyada ya da WhatsApp gruplarında paylaşılmaz; (3) kilit altında saklama, TRF açıkça talep etmedikçe bölgeye toplulaştırılmış biçimde iletim (adlar değil, sayılar); (4) hibe kapanışında, TRF ve yerel hukukun (Avrupa'da GDPR) gerektirdiği süreye göre asılların güvenli imhası; (5) kırılgan kişilerin (yalnız kadınlar, reşit olmayanlar) erişilebilir adlı bir listesini asla bırakmayın — bu, insan tacirleri için bir hedefleme aracıdır (kart F2'ye bakın).

No.	Ad soyad	Hane kişi sayısı	Yer adres	Belirlenen ihtiyaçlar	Alınan yardım (tür + miktar)	İmza veya parmak izi
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						

No.	Ad soyad	Hane kişi sayısı	Yer adres	Belirlenen ihtiyaçlar	Alınan yardım (tür + miktar)	İmza veya parmak izi
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						
23						
24						
25						

Dağıtım özeti

Öge	Toplam
Toplam yardım alan sayısı	
Hizmet verilen toplam hane sayısı	
Dağıtılan toplam miktar	
Tahmini değer (USD)	
Kalan stok	

Notlar: _____

Sorumlu imzası: _____ Tanık imzası: _____

Form 4, Günlük Mali Kayıt

Kullanım: Afete özel nakit kaydı. Günde bir form. 100 USD'yi aşan her harcama için çift imza zorunludur.

Mali kayıt, Tarih: ____/____/____

Kulüp / Bölge: _____ Sayman: _____

Afete özel hesap No.: _____

Açılış bakiyesi

Kaynak	Tutar (USD)
Önceki günden devreden bakiye	
Tahsis edilen kulüp fonları	
Alınan DRG	
Alınan DDRF	
Bugün alınan bağışlar	
TOPLAM MEVCUT	

Günün harcamaları

No.	Açıklama	Tedarikçi	Tutar (USD)	Kategori	Makbuz No.	Yetkilendiren
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
		TOPLAM HARCAMA				

Kategoriler: A =	B =	C =	D =	E =	F =	G =
Gıda/su	Barınak/malzeme	Ulaşım/lojistik	Sağlık/hijyen	İletişim	Yönetim	Diğer

Kapanış bakiyesi

Hesaplama	Tutar (USD)
Toplam mevcut	
- Toplam harcama	
= Kapanış bakiyesi	

Operasyonun başından beri birikimli bakiye: _____ USD

Kanıtlayıcı belgeler

Tür	Miktar
Ekli makbuz fatura	
Satın alma emirleri	
Makbuz fotoğrafları (asıllar kaybolursa)	

Sayman imzası: _____ Başkan imzası: _____

Form 5, Gönüllü Kaydı

Kullanım: Her gönüllüyü konuşlanmadan ÖNCE kaydedin. Becerileri, uygunluğu ve sağlık durumunu doğrulayın. Bu kaydı sigorta ve takip için saklayın.

Gönüllü kayıt formu

Kayıt tarihi: ____/____/____ Kulüp: _____

Kimlik

Alan	Bilgi
Ad soyad	
Doğum tarihi	
Birincil telefon	
İkincil telefon	
E-posta	
Adres	
Acil durum kişisi (ad + telefon)	
Rotary üyesi	☐ Evet (Kulüp:) ☐ Hayır
Rotaract Interact	☐ Evet ☐ Hayır

Beceriler

Beceri	Evet	Düzy	Sertifika
İlk yardım temel CPR	☐	☐ Temel ☐ İleri	Tarih:
Psikolojik destek (PFA)	☐	☐ Temel ☐ İleri	Tarih:
Tıbbi (hemşire, doktor)	☐	Uzmanlık:	No.:
İnşaat onarım	☐	☐ Temel ☐ İleri	
Elektrik tesisat	☐	☐ Temel ☐ İleri	
Ağır araç kullanımı	☐	Ehliyet:	
İletişim medya	☐	☐ Temel ☐ İleri	
Lojistik stok yönetimi	☐	☐ Temel ☐ İleri	
Toplu yemek pişirme	☐	☐ Temel ☐ İleri	
Güvenlik kalabalık yönetimi	☐	☐ Temel ☐ İleri	
Hayvan bakımı veterinerlik	☐	☐ Temel ☐ İleri	
Çeviri (diller:)	☐		
Diğer:	☐		

Uygunluk ve görevlendirme

Gün	Uygun	Saatler	Görev alan
Pazartesi	☐	-	
Salı	☐	-	
Çarşamba	☐	-	
Perşembe	☐	-	
Cuma	☐	-	
Cumartesi	☐	-	
Pazar	☐	-	

Olası taahhüt süresi: ☐ 1-3 gün ☐ 1 hafta ☐ 2 hafta ☐ 1 ay+

Hareketlilik: ☐ Kişisel araç ☐ Toplu taşıma ☐ Ulaşım gerekli

Sağlık ve güvenlik

Öge	Yanıt
Tıbbi kısıtlamalar	☐ Hayır ☐ Evet:
Alerjiler	☐ Hayır ☐ Evet:
Aşılar güncel	☐ Evet ☐ Hayır ☐ Bilmiyorum
Gönüllülüğü kapsayan kişisel sigorta	☐ Evet ☐ Hayır

Sahaya giriş/çıkış

Tarih	Varış saati (giriş)	Ayrılış saati (çıkış)	Alan görev	Sorumlu imzası

Taahhüt

Şunları taahhüt ediyorum:

- ☐ Güvenlik talimatlarına uymak
- ☐ Koordinatörün talimatlarını izlemek
- ☐ İzin olmadan medyayla iletişim kurmamak
- ☐ Her olayı ya da yaralanmayı derhal bildirmek
- ☐ Yardım edilen kişilerin onuruna saygı göstermek

- ☐ Veri onayı: "İletişim bilgilerimin ve becerilerimin, kulüp tarafından yalnızca müdahalenin örgütlenmesi amacıyla kullanılmasını, güvenli biçimde saklanmasını ve gönüllü rezervine katılmayı kabul etmedikçe operasyon sonunda imha edilmesini kabul ediyorum."
- ☐ Görüntü onayı: "Kulübün iletişimlerinde görüldüğüm fotoğrafların kullanılmasına izin veriyorum / izin vermiyorum (uygun olmayanı çiziniz)."
- ☐ Reşit olmayanlarla temas: "Reşit olmayanlarla temas içeren her rolün, önceden bir geçmiş kontrolü (sabıka kaydı özeti ya da yerel eşdeğeri) ve 'asla bir yetişkin bir çocukla tek başına kalmaz' kuralının uygulanmasını gerektirdiğini anlıyorum."

İmza: _____ Tarih: ____ / ____ / ____

Yalnızca kulüp kullanımı için

Bu rol için geçmiş kontrolü gerekli: ☐ EVET ☐ HAYIR — tamamlandığı tarih: ____ / ____ / ____ tamamlayan: _____

Konsolide gönüllü kaydı (özet tablo)

No.	Ad	Birincil beceri	Telefon	Uygunluk	Konuşlanma tarihi	Alan	Çıkış
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							

Form 6, Bağış ve Hediye Takibi

Kullanım: Alınan her bağışı takip edin. Şeffaflık, vergi makbuzları ve teşekkür mektupları için zorunludur. Hafta başına ya da kampanya başına bir form.

Bağış kaydı, Operasyon: _____

Kulüp / Bölge: _____ **Dönem:** ____ / ____ ile ____ / ____ arası

Takip sorumlusu: _____ **Telefon:** _____

No.	Bağışçı (ad ya da kuruluş)	Tutar Açıklama	Tarih	Alım yöntemi	Tahsis amaç	Vergi makbuzu düzenlendi	Teşekkür gönderildi
1				☐ Havale ☐ Çek ☐ Nakit ☐ Ayni		☐	☐
2				☐ Havale ☐ Çek ☐ Nakit ☐ Ayni		☐	☐
3				☐ Havale ☐ Çek ☐ Nakit ☐ Ayni		☐	☐
4				☐ Havale ☐ Çek ☐ Nakit ☐ Ayni		☐	☐
5				☐ Havale ☐ Çek ☐ Nakit ☐ Ayni		☐	☐
6				☐ Havale ☐ Çek ☐ Nakit ☐ Ayni		☐	☐

No.	Bağışçı (ad ya da kuruluş)	Tutar Açıklama	Tarih	Alım yöntemi	Tahsis amaç	Vergi makbuzu düzenlendi	Teşekkür gönderildi
7				☐ Havale ☐ Çek ☐ Nakit ☐ Ayni		☐	☐
8				☐ Havale ☐ Çek ☐ Nakit ☐ Ayni		☐	☐
9				☐ Havale ☐ Çek ☐ Nakit ☐ Ayni		☐	☐
10				☐ Havale ☐ Çek ☐ Nakit ☐ Ayni		☐	☐
11				☐ Havale ☐ Çek ☐ Nakit ☐ Ayni		☐	☐
12				☐ Havale ☐ Çek ☐ Nakit ☐ Ayni		☐	☐
13				☐ Havale ☐ Çek ☐ Nakit ☐ Ayni		☐	☐
14				☐ Havale ☐ Çek ☐ Nakit ☐ Ayni		☐	☐

No.	Bağışçı (ad ya da kuruluş)	Tutar Açıklama	Tarih	Alım yöntemi	Tahsis amaç	Vergi makbuzu düzenlendi	Teşekkür gönderildi
15				☐ Havale ☐ Çek ☐ ☐ Nakit ☐ ☐ Ayni		☐	☐

Toplamlar

Kategori	Toplam
Toplam parasal bağış (USD)	
Toplam ayni bağış (tahmini değer USD)	
Genel toplam	
Düzenlenen vergi makbuzu sayısı	
Gönderilen teşekkür sayısı	

Form 7, Basın ve Sosyal Medya Bildirileri

Altın kural: BİR görevlendirilmiş sözcü. Her bildiri yayımdan önce Başkan ya da DG tarafından onaylanır.

7.1 Basın bildirisi şablonu

BASIN BİLDİRİSİ

[Rotary Logosu]

Derhal yayımlanmak üzere

Tarih: ____/____/____

Basın irtibatı:

Ad: _____

Telefon: _____

E-posta: _____

[BAŞLIK - Net eylem, en fazla 10 sözcük]

Örnek: [şehir] Rotary Kulübü [afet türü] sonrası
____ gönüllüyü seferber ediyor

[Şehir], [tarih] - [ad] Rotary Kulübü / Rotary'nin
[numara] Bölgesi, [alan] bölgesini [tarih]te etkileyen
[afetin kısa açıklaması] sonrasında seferber oluyor.

PARAGRAF 1 - Olgular:

[Durumu tanımlayın: etkilenen kişi sayısı, hasar,
bağlam]

PARAGRAF 2 - Rotary'nin eylemi:

[Rotary'nin ne yaptığını somut olarak tanımlayın: gönüllü
sayısı, yardım türü, taahhüt edilen tutarlar, ortaklıklar]

PARAGRAF 3 - Alıntı:

"[Kulüp Başkanı ya da Bölge Governörü'nden alıntı],"
diyor [Ad], [Unvan].

PARAGRAF 4 - Nasıl yardım edilir:

Katkıda bulunmak isteyenler:

- Bağış yapabilir: [bağlantı ya da banka bilgileri]
- Gönüllü olabilir: [iletişim]
- Gelişmeleri takip edebilir: [Facebook sayfası / web sitesi]

PARAGRAF 5 - Rotary hakkında:

Rotary, dünya genelinde ____ kulüpte ____ üyeyi bir araya getirir. [Rotary misyonu ve afet müdahalesi üzerine 1-2 cümle].

BİLDİRİ SONU

Yüksek çözünürlüklü fotoğraflar talep üzerine mevcuttur.

7.2 Sosyal medya şablonları**İlk gönderi (0-6 saat)**

UYARI - [konum]da [afet türü]

[ad] Rotary Kulübü acil durum müdahalesini etkinleştiriyor.

Ekiplerimiz ihtiyaçları değerlendirmek ve ilk yardımı sağlamak için sahada.

Daha fazla bilgi izleyecek.

#Rotary #[Şehir] #DisasterResponse #PeopleOfAction

Seferberlik gönderisi (6-24 saat)

GÜNCELLEME - [konum]da [afet]e müdahale

Ekiplerimiz halihazırda:

- [Eylem 1 - örn. 200 hijyen kiti dağıttı]
- [Eylem 2 - örn. 2 barınak merkezi açtı]
- [Eylem 3 - örn. 45 gönüllüyü seferber etti]

____ aile acil yardım aldı.

Mali destek için: [bağış bağlantısı]

Gönüllü olmak için: [iletişim]

#Rotary #PeopleOfAction #DisasterRelief

Teşekkür gönderisi (operasyondan sonra)

TEŞEKKÜRLER - [afet]e müdahalemizin özeti

____ günde, SİZ sayesinde:

- ____ aileye yardım edildi
- ____ gönüllü seferber edildi

- ____ USD toplandı ve dağıtıldı
- ____ kit dağıtıldı

Ortaklarımıza teşekkürler: [liste]

Tüm bağışçılara ve gönüllülere teşekkürler.

Rotary yeniden inşayı desteklemeye devam ediyor.

#Rotary #PeopleOfAction #ThankYou

Form 8, STK Ortaklık Anlaşması (MOU)

Kullanım: 2 haftayı ya da 5.000 USD'yi aşan her STK ortaklığını resmileştirin. Global Grant'lar için zorunludur.

AFET MÜDAHALESİ İÇİN ORTAKLIK ANLAŞMASI

TARAFLAR:

[Rotary'nin _____ Rotary Kulübü / _____ Bölgesi]

Temsilci: _____

Görev: _____

Adres: _____

Telefon: _____ E-posta: _____

Bundan böyle "Rotary" olarak anılacaktır

VE:

[STK / Ortak kuruluş adı]

Temsilci: _____

Görev: _____

Adres: _____

Telefon: _____ E-posta: _____

Bundan böyle "Ortak" olarak anılacaktır

MADDE 1 - AMAÇ

Bu anlaşma, Rotary ile Ortak arasında aşağıdaki afete müdahale için işbirliği koşullarını tanımlar:

Afet türü: _____

Coğrafi alan: _____

Hedef nüfus: _____

Başlangıç tarihi: ____/____/____

Beklenen süre: _____

MADDE 2 - ROTARY TAAHHÜTLERİ

Rotary şunları taahhüt eder:

- ☐ _____ USD finansman sağlamak
- ☐ _____ gönüllü seferber etmek
- ☐ Ekipman sağlamak: _____
- ☐ Bölge / Zon ile koordinasyonu sağlamak
- ☐ TRF'nin gerektirdiği hesap verebilirlik raporlarını üretmek
- ☐ Diğer: _____

MADDE 3 - ORTAK TAAHHÜTLERİ

Ortak şunları taahhüt eder:

- ☐ _____ nitelikli personel konuşlandırmak
- ☐ Şu alanda teknik uzmanlık sağlamak: _____
- ☐ Şunun lojistiğini sağlamak: _____
- ☐ Faaliyet raporları sunmak: ☐ Haftalık ☐ Aylık
- ☐ İnsani standartlara uymak (Sphere, CHS)
- ☐ İletişimlerinde Rotary'den söz etmek
- ☐ Mali kanıtlayıcı belgeler sunmak
- ☐ Diğer: _____

MADDE 4 - BÜTÇE VE FİNANSMAN

Toplam operasyon bütçesi: _____ USD

Kalem	Rotary (USD)	Ortak (USD)	Diğer (USD)
Personel			
Malzeme ekipman			
Ulaşım lojistik			
Gıda su			
Barınma			
Yönetim			
Diğer			
TOPLAM			

Ödeme koşulları:

- ☐ İmza üzerine tek ödemede
- ☐ _____ taksitte: _____
- ☐ Fatura ibrazı üzerine
- ☐ Diğer: _____

MADDE 5 - KOORDİNASYON

Koordinasyon toplantıları: ☐ Günlük ☐ Haftalık

☐ İki haftada bir

Rotary irtibat noktası: _____ Telefon: _____

Ortak irtibat noktası: _____ Telefon: _____

İlerleme raporları: ☐ Haftalık ☐ Aylık

MADDE 6 - İLETİŞİM VE GÖRÜNÜRLÜK

- Tüm kamuya açık iletişim her iki taraftan da söz eder.
- Rotary logosu, RI marka kılavuzuna uygun olarak kullanılır.
- Ortak, Rotary adına bağış toplamaz.
- Yardım alanların fotoğrafları onurlarına ve rızalarına saygı gösterir.

MADDE 7 - SÜRE VE FESİH

Süre: ____/____/____ ile ____/____/____ arası

Yenileme: ☐ Otomatik ☐ Karşılıklı anlaşmayla ☐ Hayır

Erken fesih: her taraf tarafından yazılı bildirimle,
_____ gün önceden haber verilerek mümkündür.

Fesih durumunda, Ortak kullanılmayan fonları _____ gün içinde iade eder.

MADDE 8 - RAPORLAR VE HESAP VEREBİLİRLİK

Ortak, Rotary'ye şunları sunar:

- ☐ En geç ____/____/____ tarihine kadar ara rapor
- ☐ En geç ____/____/____ tarihine kadar nihai rapor
- ☐ Kanıtlayıcı belgeler (makbuzlar, faturalar, fotoğraflar)
- ☐ Yardım alan listesi (gerekirse anonimleştirilmiş)
- ☐ Etki değerlendirmesi

MADDE 9 - ANLAŞMAZLIKLAR

Her anlaşmazlık dostane uzlaşma yoluyla çözülecektir.

Bunun mümkün olmaması hâlinde, _____

yetkili mahkemelerine başvurulacaktır.

_____, ____/____/____ tarihinde iki nüsha
olarak düzenlenmiştir

Rotary adına:

Ortak adına:

Ad: _____

Ad: _____

Görev: _____

Görev: _____

İmza:

İmza:

Tanık:

Tanık:

Ad: _____

Ad: _____

İmza:

İmza:

Form 9, Eylem Sonrası Rapor (AAR)

Kullanım: Her operasyondan sonra yapılandırılmış değerlendirme toplantısı. Zorunlu. Önerilen süre: 2-3 saat. Tüm katılımcılar davetli.

Eylem Sonrası Rapor, Operasyon: _____

AAR tarihi: ____ / ____ / ____

Kolaylaştırıcı: _____ **Sekreter:** _____

Katılımcılar:

No.	Ad	Operasyondaki rol
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		

Bölüm A, Operasyon zaman çizelgesi

Tarih/Saat	Olay Karar	Kim tarafından

Bölüm B, Operasyon özeti

Öge	Ayrıntı
Afet türü	
Afet tarihi	
Rotary etkinleştirme tarihi	
Kapanış tarihi	
Toplam operasyon süresi	gün
Coğrafi alan	
Etkinleştirme düzeyi	☐ Kulüp ☐ DCA-3 ☐ DCA-2 ☐ DCA-1

Bölüm C, Sonuçlar

Gösterge	Başlangıç hedefi	Gerçekleşen sonuç
Yardım edilen kişiler		
Hizmet verilen haneler		
Seferber edilen gönüllüler		
Gönüllü saatleri		
Harcanan toplam bütçe (USD)		
Dağıtılan kitler		
Sunulan öğünler		
Sağlanan barınaklar		

Bölüm D, Finansman

Kaynak	Alınan tutar (USD)	Harcanan tutar (USD)	Bakiye (USD)
Kulüp fonları			
DRG			
DDRF			
Global Grant			
Doğrudan bağışlar			
Zon Fonu			
Diğer			
TOPLAM			

Bölüm E, İyi işleyen unsurlar

No.	Öge	Ayrıntı Örnek
1		
2		
3		

No.	Öge	Ayrıntı Örnek
4		
5		

Bölüm F, İşlemeyen / iyileştirme gereken unsurlar

No.	Belirlenen sorun	Etki	Önerilen düzeltici eylem	Sorumlu
1		☐ Kritik ☐ Orta ☐ Küçük		
2		☐ Kritik ☐ Orta ☐ Küçük		
3		☐ Kritik ☐ Orta ☐ Küçük		
4		☐ Kritik ☐ Orta ☐ Küçük		
5		☐ Kritik ☐ Orta ☐ Küçük		

Bölüm G, Öneriler

No.	Öneri	Öncelik	Son tarih	Sorumlu
1		☐ Yüksek ☐ Orta ☐ Düşük		
2		☐ Yüksek ☐ Orta ☐ Düşük		
3		☐ Yüksek ☐ Orta ☐ Düşük		
4		☐ Yüksek ☐ Orta ☐ Düşük		
5		☐ Yüksek ☐ Orta ☐ Düşük		

Bölüm H, Operasyon sonrası psikolojik destek

Öge	Evet	Hayır	Ayrıntı
Gönüllülerde belirlenen stres yorgunluk işaretleri	☐	☐	
Psikolojik değerlendirme düzenlendi	☐	☐	Tarih:
Gerekirse profesyonel desteğe yönlendirme	☐	☐	
1 aylık takip planlandı	☐	☐	Tarih:

Bu rapor arşivlenecek ve şuraya iletilecektir:

- ☐ Bölge (DRO)
- ☐ Zon (DCA-2/3 ise)
- ☐ DNA-RAG (etkinleştirildiyse)
- ☐ TRF (hesap verebilirlik raporuyla)

Kolaylaştırıcı imzası: _____ Tarih: ____/____/____

Form 10, Finansman Karar Ağacı

Kullanım: Bir afet meydana geldiğinde, hangi finansman mekanizmasının hangi sırayla etkinleştirileceğini belirlemek için bu ağacı izleyin.

AFET MEYDANA GELİR

```

|
v
Kulübün mevcut kendi fonları var mı?
|-- EVET --> Derhal kullanın (onay gerekmez)
|           Önerilen azami bütçe: 2.000-5.000 USD
|           |
|           v
|           Yeterli mi?
|           |-- EVET --> Kulüp fonlarıyla devam et + AAR'a geç
|           '-- HAYIR --> v
|
'-- HAYIR --> v

```

Bölgenin bir DDRF'si (District Disaster Relief Fund) var mı?

```

|-- EVET --> DG derhal bir ödeme onaylar
|           Tipik tutar: 5.000-15.000 USD
|           Süre: birkaç saat
|           |
|           v
|           Yeterli mi?
|           |-- EVET --> Devam et + Bölgeye rapor ver
|           '-- HAYIR --> v
|
'-- HAYIR --> v

```

TRF'den bir DRG (Disaster Response Grant) talep edin

```

|-- Tutar: 25.000 USD'ye kadar
|-- Koşul: Bölge TRF tarafından nitelikli
|-- Onay süresi: 2-4 hafta (adlandırılmış fırtınalar için etki öncesi 24-48 saat)
|-- MyRotary üzerinden başvuru (DG + DRFC)
|   |
|   v
|   Yeterli mi?
|   |-- EVET --> Uygula + 12 ay içinde hesap verebilirlik raporu
|   '-- HAYIR --> v
|
v

```

Zonun bir Zon Afet Müdahale Fonu var mı?

```

|-- EVET --> Zon'dan bir ek talep edin
|           Tipik tutar: 10.000-50.000 USD
|           |
|           v

```

```

|           Yeterli mi?
|           |-- EVET --> Uygula + Zon'a rapor ver
|           '-- HAYIR --> v
|
|-- HAYIR --> v

Bir TRF Global Grant kurun
|-- Tutar: 30.000 ila 400.000 USD
|-- Gerekli: Bölge DDF + uluslararası ortak
|-- Süre: 3-6 ay (planlamadan iyileşmeye)
|-- İdeal: yeniden inşa, WASH, eğitim
|
v
Birleştirilebilirler mi?
|-- EVET - Mekanizmalar BİRLEŞTİRİLEBİLİR:
|   |-- DRG + DDRF + Kulüp fonları = acil müdahale
|   |-- Global Grant = orta vadeli iyileşme
|   |-- Zon Fonu = çok bölgeli koordinasyon
|   '-- DNA-RAG Fonu = teknik uzmanlık
|
v
UYARI - Birleştirilemezlik kuralları:
|-- Bir DRG, bir Global Grant ile AYNI harcamaları finanse ETMEZ
|-- Bir Global Grant için kullanılan DDF, bir DRG için kullanılamaz
|-- Kulüp fonları TRF hesap verebilirliği GEREKTİRMEZ
'-- Her TRF finansmanı (DRG + Global Grant) bir rapor gerektirir

```

Mekanizma özet tablosu

Mekanizma	Tutar	Süre	Kim karar verir	Hesap verebilirlik
Kulüp fonları	1.000-5.000 USD	Derhal	Başkan	Hayır (dahili)
DDRF	5.000-15.000 USD	Saatler	DG	Bölge raporu
DRG	25.000 USD'ye kadar	2-4 hafta (etki öncesi 24-48 saat)	TRF	Evet (12 ay)
Zon Fonu	10.000-50.000 USD	Günler	Zon Direktörü	Zon raporu
Global Grant	30.000-400.000 USD	3-6 ay	TRF	Evet (zorunlu)
DNA-RAG Fonu	Değişken	Günler	DNA-RAG Başkanı	RAG raporu
TRF Merkez Fonu	Değişken	Haftalar	TRF Mütevelliileri	Evet

Hızlı başvuru, hangi anda hangi finansman

Bu hızlı başvuru, tam karar ağacını tek bir sayfaya yoğunlaştırır; fotokopiyle çoğaltılıp kulübün acil durum çantasına konulmak içindir. Tek bir operasyonel soruyu yanıtlar: H+12'de, D+5'te, D+30'da, M+6'da yedi mekanizmadan hangisi etkinleştirilmelidir?

Müdahale aşamasına göre

Aşama	Olaydan bu yana geçen süre	Etkinleştirilecek mekanizmalar	Kulübün acil eylemi
Acil durum	0 – 72 saat	Kulüp fonları + DDRF + DRG (hazırlık aşamasında)	Kendi fonlarınızdan başlangıç harcamasını başlatın. DG'den DDRF'yi etkinleştirmesini isteyin. DRG için saha değerlendirmesini hazırlayın.
Stabilizasyon	1 – 4 hafta	Onaylı DRG + Zon Fonu + DNA-RAG Fonu	Toplu mutfağı, yapılandırılmış dağıtımları, gönüllü rotasyonlarını başlatın. DRG raporları için her harcamayı belgeleyin (Gün+45'te dahili kontrol noktası önerilir; TRF şartı: ilerleme raporu ≤ 12 ay + nihai rapor).
Kısa vadeli iyileşme	1 – 6 ay	DRG bakiyesi + hazırlık aşamasında Global Grant + STK ortaklıkları	Kalıcı ihtiyaçları belirleyin (su, okullar, sağlık). Club Finder ya da DNA-RAG aracılığıyla uluslararası ortak kulübü bulun.
Yeniden inşa	6 – 24 ay	Global Grant + Packaged Grant'lar + TRF Merkez Fonu	Projeyi zaman içinde yönlendirin. M+6'da ara rapor, kapanışta nihai rapor.

Acil durum türüne göre

Tipik durum	İlk refleks	Merkezi mekanizma	Neden
Yerel afet, kulüp tek başına hareket ediyor	Kendi fonları + olağanüstü aidatlar	Kulüp fonları	DCA-3, bölge yükseltmesi gerekmez
Bölgesel afet, birkaç kulüp etkilenmiş	DG tarafından DDRF etkinleştirilmesi	DDRF + DRG	DCA-2, bölge koordine eder
Büyük afet, birkaç bölge	Koordinasyon içinde DG + RI + DNA-RAG	DRG + DNA-RAG Fonu + Zon Fonu	DCA-1, uluslararası seferberlik
Adlandırılmış siklon yaklaşıyor	Önleyici DRG başvurusu	DRG (etki öncesi 24-48 saat)	DRG'nin haftalarla değil, saatlerle işlendiği tek durum
Afet sonrası yeniden inşa	D+30'da Global Grant kurulumu	Global Grant	DRG bitti, uzun vadenin zamanı

Asla unutulmaması gereken üç kural

1. DDRF derhaldir, DRG haftalar alır. Başlangıç harcamasını başlatmak için DRG'yi beklemeyin. DDRF, kulüp fonları ve kendiliğinden gelen bağışlar ilk 72 saati karşılar.
2. Erken raporlama, sonrasında gelen her şeyi koşullandırır. TRF şartı: en az 12 ayda bir ilerleme raporu ve kapanıştan sonraki 2 ay içinde nihai rapor; bu kılavuz Gün+45'ten itibaren dahili bir kontrol noktası önerir. Güncel raporlar olmadan, ek DRG verilmez ve bölgenin TRF niteliği sorgulanır. Tek bir kulüp değil, tek bir bölge değil: bölgenizin tüm ağı hibelere erişimi kaybeder.
3. DRG, kurbanlara doğrudan nakit finanse etmez. Su, barınak, kitler, gıda: evet. Nakit: hayır, istisnai onaylı durumlar dışında. Bu, ilk saatlerde en sık rastlanan tuzaktır; cömert bir Rotaryen banknot dağıtmaya kapılabilir.

Eİ altında tutulacak irtibatlar

Kim	Neden	Ne zaman
DG (bölge guvernörü)	DCA'yı etkinleştirir ve DDRF'yi serbest bırakır	H+0 ile H+6
DRO (bölge afet müdahale görevlisi)	Kulüpler arası operasyonel koordinasyon	H+0 ile D+30
DRFC (bölge vakıf başkanı)	DRG'yi sunar ve Global Grant'ı ortak imzalar	D+1 ile D+10
DNA-RAG zon temsilcisi	Teknik uzmanlık ve uluslararası koordinasyon	DCA-2 ve DCA-1
Yerel ShelterBox sorumlusu	Acil barınak gerekirse	DCA-2 ve DCA-1

İpucu. Bu üç tabloyu yazdırın ve kulübün acil durum çantasının iç kapağına yapıştırın. H+0'da, Afet

Koordinatörü'nün ilk açtığı sayfa budur.

Form 11, Üye Durum Sayımı

Kullanım: Çağrı zinciri listesi etkinleştirilir etkinleştirilmez doldurulur (bölüm 12, adım 2). Dışarıdan herhangi birine yardım etmeden önce, bir kulüp kendi üyelerinin durumunu bilmelidir. Bu sayfa, üye üye, kimin güvende ve müsait olduğunu, kimin etkilendiğini ve kimin ulaşılabilir kaldığını kaydeder. Tüm müdahaleyi koşullandırır: evi henüz yıkılmış bir üyeyi konuşlandırmazsınız. Dolduran: Kulüp Afet Koordinatörü (ya da çağrı zinciri listesinin kol sorumluları). Güncelleme: İlk 72 saat boyunca çağrı zinciri listesinin her geçişinde, ardından günlük.

Sayım, Tarih: ____/____/____ | Geçiş saati: ____:____

Kulüp: _____ Toplam üye: _____

Bugüne dek ulaşılan: _____ Ulaşılamayan: _____

#	Üye	Durum	Konut	Acil ihtiyaçlar	Müdahaleye müsait
1		☐ Güvende ☐ Hafif yaralı ☐ ☐ Ağır yaralı ☐ Ulaşılamaz ☐ ☐ Etkilenmiş	☐ Sağlam ☐ ☐ Hasarlı ☐ ☐ Yıkılmış	☐ Tıbbi ☐ Barınak ☐ ☐ Tahliye ☐ Diğer:	☐ Evet ☐ Kısmen ☐ ☐ Hayır
2	(1. satırla aynı)				
3	(1. satırla aynı)				
4	(1. satırla aynı)				
5	(1. satırla aynı)				
...	(üye başına bir satır ekleyin)				

Öncelikle yardım edilecek üyeler (ağır yaralı, etkilenecek, ulaşılabilir):

Kural. Ulaşılamayan bir üye "yok" değildir: bir alarmdır. Alan güvenli olur olmaz, evinde durumunu kontrol etmek için iki kişilik bir ekip gönderin. Bir kulübün ilk dayanışma görevi kendi üyelerine karşıdır.

Notlar

Notlar

BÖLÜM VII
EKLER VE ARAÇLAR

Bölüm 28

Ek B — İletişim rehberi

Nasıl kullanılır: Bu rehberi HERHANGİ bir afetten ÖNCE doldurun. Her Rotary yılında (Temmuz) güncelleyin. Kulübünüzün Afet Müdahale Komitesi (DRC) üyelerinin tümüne dağıtın. Bir kağıt kopyayı acil durum çantanızda, paylaşılan bir dijital kopyayı da (Google Drive, Dropbox veya eşdeğeri) saklayın.

1. Kulüp içi iletişim bilgileri

Rotary Kulübü: ... Bölge: ...

Son güncelleme: .../.../.....

Görev	Ad	Telefon	E-posta	Notlar
Kulüp Başkanı	...	...	...	...
Sekreter	...	...	...	...
Sayman	...	...	...	...
Afet Koordinatörü	...	...	...	...
Afet Koordinatör Yardımcısı	...	...	...	...
İletişim Sorumlusu	...	...	...	...
Gönüllü Sorumlusu	...	...	...	...
Lojistik Sorumlusu	...	...	...	...
Afet Finans Sorumlusu	...	...	...	...
DRC Üyesi #1	...	...	...	...
DRC Üyesi #2	...	...	...	...
DRC Üyesi #3	...	...	...	...
DRC Üyesi #4	...	...	...	...
DRC Üyesi #5	...	...	...	...
Geçmiş Dönem Başkanı (danışman)	...	...	...	...

2. Bölge iletişim bilgileri

Bölge: ... Rotary yılı: ...-...

Görev	Ad	Telefon	E-posta	Notlar
Bölge Guvernörü (DG)	...	...	...	...
Bölge Afet Yardım Sorumlusu (DRO)	...	...	...	...
DRO Yardımcısı	...	...	...	...
Bölge Rotary Vakfı Komite Başkanı (DRFC)	...	...	...	...
Bölge Hibe Komite Başkanı	...	...	...	...
Bölge Finans Komitesi (DFC)	...	...	...	...
Bölge Sekreteri	...	...	...	...
Bölge Saymanı	...	...	...	...
Zon Afet Koordinatörü	...	...	...	...

Görev	Ad	Telefon	E-posta	Notlar
RI Zon Temsilcisi	...	...	...	...

3. Rotary Eylem Grupları (RAG'ler)

Kuruluş	Açıklama	İletişim İrtibat kişisi	Telefon	E-posta	Web sitesi
DNA-RAG (Disaster Network of Assistance)	Afet müdahale koordinasyonu, saha değerlendirmesi, eğitim	...	...	...	dna-rag.com
WASH-RAG (Water, Sanitation and Hygiene)	Acil durumda içme suyu, sanitasyon, hijyen	...	...	...	wash-rag.org
ESRAG (Environmental Sustainability)	Çevresel sürdürülebilirlik, iklim uyum, doğal tehlikeler	...	...	...	esrag.org
RAGFP (Rotary Action Group for Peace)	Çatışma çözümü, arabuluculuk, çatışma sonrası yeniden inşa	...	...	...	rotaryactiongroupforpeace.org
RAGCED (Community Economic Development)	Toplumsal ekonomik kalkınma, afet sonrası ekonomik yeniden inşa	...	...	...	ragced.org

Not: RAG'ler gönüllü uzmanlardan oluşan ağlardır. Bir RAG'i harekete geçirmek için önce DRO'nuzla başvurun; DRO durumu Zon düzeyine iletir. Acil bir durumda doğrudan iletişim mümkündür.

4. Yerel acil durum hizmetleri

Şehir / Bölge: ..._

Hizmet	Kuruluş	İletişim	Acil durum telefonu	İdari telefon	E-posta	Adres
İtfaiye ve kurtarma	...	...	...	...	...	...
Polis Jandarma	...	...	...	...	...	...
EMS Ambulans Acil tıbbi hizmet	...	...	...	...	...	...
Ana hastane	...	...	...	...	...	...
İkincil hastane	...	...	...	...	...	...
Sivil savunma Sivil koruma	...	...	...	...	...	...

Hizmet	Kuruluş	İletişim	Acil durum telefonu	İdari telefon	E-posta	Adres
Yerel yönetim (kriz masası)	...	...	...	...	...	...
Ulusal meteoroloji servisi	...	...	...	...	...	...
Elektrik (dağıtım şirketi)	...	...	...	...	...	...
İçme suyu (dağıtım şirketi)	...	...	...	...	...	...
Telekom (ana operatör)	...	...	...	...	...	...

Evrensel acil durum numaraları:

Hizmet	Fransa	Quebec/Kanada	ABD	Uluslararası
Genel acil durum	112	911	911	112
İtfaiye	18	911	911	,
EMS Ambulans	15	911	911	,
Polis	17	911	911	,

5. STK'lar ve yerel ortaklar

Şehir / Bölge: ..._

Kuruluş	Yardım türü uzmanlık	İletişim	Telefon	E-posta	Notlar
Yerel Kızılhaç	Kurtarma, barınak, ilk yardım	...	...	...	...
Kızılay (uygunsa)	Kurtarma, barınak, ilk yardım	...	...	...	...
Salvation Army	Yemek, barınak, giyecek	...	...	...	...
Yerel gıda bankası	Acil gıda dağıtımı	...	...	...	...
Laik sosyal yardım kuruluşu	Acil yardım, giyecek, mobilya	...	...	...	...
Catholic Relief Caritas	Acil yardım, barınak	...	...	...	...
Doctors of the World	Tıbbi bakım	...	...	...	...
Médecins Sans Frontières	Acil tıbbi bakım	...	...	...	...
Hayvan koruma (SPCA vb.)	Hayvanların tahliyesi ve bakımı	...	...	...	...
Humanity & Inclusion	Afetlerde engelli bireyler	...	...	...	...
Habitat for Humanity	Konut yeniden inşası	...	...	...	...
Yerel Lions Kulübü	Tamamlayıcı hizmet faaliyetleri	...	...	...	...
Yerel STK #1: ..._	...	...	...	...	...
Yerel STK #2: ..._	...	...	...	...	...
Yerel STK #3: ..._	...	...	...	...	...
Yerel STK #4: ..._	...	...	...	...	...
Yerel STK #5: ..._	...	...	...	...	...

6. Rotary stratejik ortakları

Kuruluş	Açıklama	İletişim	Telefon	E-posta	Web sitesi
ShelterBox	Acil durum barınakları ve temel malzemeler. 2012'den beri resmi RI proje ortağı. Dünya çapında barınak kiti sevk eder.	...	...	...	shelterbox.org
ShelterBox (zorumuz için irtibat kişisi)	Yerel/bölgesel operasyonel iletişim	...	...	...	...
Disaster Aid International	Sevkiyat eğitimi, yardım kiti, acil müdahale. Rotaryen uluslararası afet müdahale ağı.	...	...	...	disasteraid.org
Disaster Aid (zorumuz için irtibat kişisi)	Yerel/bölgesel operasyonel iletişim	...	...	...	...
Aqua Clara International	Acil durum su filtreleri. WASH-RAG projelerinin sık ortağı.	...	...	...	aquaclara.org
Water Mission	Acil durum ve uzun vadeli içme suyu sistemleri	...	...	...	watermission.org

7. Rotary Vakfı (TRF)

Hizmet	İletişim	Telefon	E-posta	Notlar
Hibe başvurusu (genel)	The Rotary Foundation	,	grants@rotary.org	Portal: my.rotary.org
Fransızca konuşan hibe ekibi	...	...	...	...
Disaster Response Grant (DRG)	...	...	...	Süre: 2-4 hafta (etki öncesi 24-48 sa)
Global Grants	...	...	...	Süre: 3-6 ay
Vakıf hesap verebilirliği ve raporlar	...	...	...	...
Bölgesel Hibe Sorumlusu (zorumuz)	...	...	...	...
Rotary Destek Merkezi	Rotary International	+1 866 976-8279	contact.center@rotary.org	Pzt-Cum, mesai saatleri (Chicago)

8. Önceden belirlenmiş acil durum tedarikçileri

İpucu: Bu tedarikçileri HERHANGİ bir afetten ÖNCE belirleyin ve tanışın. Önceden koşulları müzakere edin (fiyatlar, teslim süreleri, doğrudan iletişim bilgileri).

Tedarik türü	Tedarikçi	İletişim	Telefon	Müzakere edilen koşullar	Notlar
Şişe suyu tanker araçlar	...	...	...	...	...
Gıda (toplu)	...	...	...	...	...
Branda geçici barınaklar	...	...	...	...	...
Jeneratörler	...	...	...	...	...
Nakliye kamyonlar	...	...	...	...	...
İnşaat malzemesi	...	...	...	...	...
Hijyen kitleri	...	...	...	...	...
İlaç tıbbi malzeme	...	...	...	...	...
Giyecek battaniye	...	...	...	...	...
Baskı (broşür, form)	...	...	...	...	...

Yıllık doğrulama

Öge	Yapıldı	Tarih	Kim tarafından
Telefon numaraları doğrulandı	☐	...	...
E-posta adresleri doğrulandı	☐	...	...
Bölge iletişim bilgileri güncellendi (yeni yıl)	☐	...	...
RAG iletişim bilgileri doğrulandı	☐	...	...
Yerel STK iletişim bilgileri doğrulandı	☐	...	...
Acil durum tedarikçileriyle yeniden iletişime geçildi	☐	...	...
Acil durum çantasındaki kağıt kopya güncellendi	☐	...	...
Paylaşılan dijital kopya güncellendi	☐	...	...

Notlar

Notlar

BÖLÜM VII
EKLER VE ARAÇLAR

Bölüm 29

Ek C — Sözlük ve kısaltmalar

Nasıl kullanılır: Bu sözlük, bu kitapta kullanılan Rotary ve insani yardım kısaltmalarını kapsar. Her madde, İngilizce açılımı ve bir tanımı sunar. Kesin alfabetik sıra.

Rotary kısaltmaları ve terimleri

- AAR, After-Action Report. Her operasyondan sonra yazılan yapılandırılmış değerlendirme belgesi. Zaman çizelgesini, sonuçları, başarıları, başarısızlıkları ve önerileri kaydeder. Herhangi bir Rotary afet müdahale operasyonu için 30 gün içinde önerilir (bkz. ch00 doktrini).
- CERT, Community Emergency Response Team. Vatandaşları temel acil durum becerilerinde (hafif arama kurtarma, ilk yardım, yangın söndürme) eğiten program. Birçok ülkede benimsenen Amerikan modeli.
- DCA, Disaster Committee Activation. 3 seviyeli Rotary aktivasyon ölçeği (D7080, D5930 bölgelerinin uzlaşısı); burada sayı ne kadar küçükse, seferberlik o kadar güçlüdür: DCA-3 (normal faaliyet, danışma ve planlama modu), DCA-2 (önemli olay, komite aktive, Bölge desteği gerekli), DCA-1 (tam ölçekli yardım operasyonu, Bölgeyi aşan büyük afet, Zon ve RI seferber edildi).
- DDF, District Designated Fund. TRF tarafından Bölgeye iade edilen SHARE (Dünya Fonu) payı. District Grants için ve Global Grants'e yerel katkı olarak kullanılabilir.
- DDRF, District Disaster Relief Fund. Bölge tarafından kendi topraklarındaki acil afet müdahalesini finanse etmek üzere kurulan rezerv fonu. Kulüplerden gelen gönüllü katkılarla beslenir.
- DFC, District Finance Committee. Afet fonlarının tahsisi dahil olmak üzere Bölge finansmanını denetlemekten sorumlu organ.
- DG, District Governor. Bölgenin en üst seçilmiş lideri. DRG taleplerini onaylar, DCA seviyelerini ilan eder ve müdahaleyi Bölge düzeyinde koordine eder. Bir yıllık görev süresi.
- DNA-RAG, Disaster Network of Assistance Rotary Action Group. Afet müdahale koordinasyonunda uzmanlaşmış RAG. Eğitimli değerlendiriciler, teknik uzmanlık, eğitim ve katmanlar arası koordinasyon sağlar. Eski adıyla DRF-RAG.
- DRC, Disaster Response Committee of the club or district. Bir kulüp veya bölge içinde afetlere hazırlık ve müdahaleden sorumlu daimi komite.
- Disaster Coordinator, Kulüp düzeyinde belirlenmiş görev. Kulübün hazırlığından, müdahale sırasında koordinasyondan ve Bölge DRO'su ile saha irtibatından sorumludur. Bölge düzeyinde bir işlev olan DRO'dan ayrılır.

- DRG, Disaster Response Grant. Acil afet müdahalesi için nitelikli bölgelere verilen TRF hibesi. Yazının yazıldığı sırada başvuru başına maksimum tutar: 25.000 USD. Bu tavan The Rotary Foundation tarafından belirlenir ve periyodik olarak revize edilir; başvuru öncesinde güncel tutarı my.rotary.org üzerinden doğrulayın; zira bu kitap boyunca alıntılanan rakamlar yazının yazıldığı sırada yürürlükte olan değeri yansıtır. Tipik onay süresi: eksiksiz başvurudan sonra 2 ila 4 hafta (adlandırılmış bir fırtına için etki öncesi başvuruda 24 ila 48 saat). Etki öncesi başvuru, TRF tarafından yayımlanan Disaster Response Grant Terms and Conditions ile düzenlenir; güncel sürüm için my.rotary.org'a başvurun. 12 ay içinde vakıf hesap verebilirlik raporu gereklidir.
- DRFC, District Rotary Foundation Committee Chair. Bölge ile Rotary Vakfı arasındaki koordinasyondan sorumlu. Hibe başvurularını DG ile birlikte imzalar.
- DRO, District Disaster Relief Officer. Tüm Bölge afet müdahale operasyonlarını koordine etmek üzere DG tarafından atanan kişi. Kulüpler, Bölge ve Zon arasındaki birincil temas noktası.
- EREY, Every Rotarian, Every Year. Her Rotaryeni Rotary Vakfı'na yıllık katkıda bulunmaya teşvik eden program (hedef: üye başına yılda 100 USD). Bu fonlar SHARE'i ve dolaylı olarak afet müdahale kapasitelerini besler.
- ESRAG, Environmental Sustainability Rotary Action Group. Çevre konularında uzmanlaşmış RAG: iklim değişikliği, doğal tehlikeler, afet risk azaltımı, sürdürülebilir yeniden inşa.
- GMS, Grant Management System. Hibelerin sunulması, izlenmesi ve raporlanması için TRF çevrimiçi platformu (MyRotary ile entegre). Her DRG veya Global Grant başvurusu GMS üzerinden yapılır.
- MOU, Memorandum of Understanding. Rotary ile harici bir kuruluş (STK, yerel yönetim, teknik ortak) arasındaki ortaklığı resmileştiren yazılı anlaşma. İşbirlikçi bir ortak içeren Global Grants için zorunludur.
- POD, Point of Distribution. Yardımın yararlanıcılara dağıtıldığı fiziksel yer. Her POD bir yönetici, bir yararlanıcı kaydı ve bir güvenlik protokolü gerektirir.
- RAGFP, Rotary Action Group for Peace. Barış inşası, çatışma çözümü ve çatışma sonrası yeniden inşaada uzmanlaşmış RAG. Doğal afetlerle çatışmaların örtüştüğü bölgelerde çalışır.
- RAGCED, Rotary Action Group for Community Economic Development. Afet sonrası ekonomik yeniden inşa dahil olmak üzere toplumsal ekonomik kalkınmada uzmanlaşmış RAG: mikrofinans, mesleki eğitim, yerel pazarların canlandırılması.
- RI, Rotary International. Tüm Rotary kulüplerini bir araya getiren küresel kuruluş. Merkezi Evanston, Illinois'de (ABD). Kurumsal çerçeve, marka, politikalar ve küresel koordinasyon sağlar.
- SITREP, Situation Report. Alt katmandan üst katmana periyodik olarak iletilen standartlaştırılmış rapor. Durumun halini, sürmekte olan eylemleri, ihtiyaçları ve talepleri içerir. Sıklık: her 6 saatte bir (akut faz), günlük, ardından haftalık.

- TRF, The Rotary Foundation. Rotary'nin hayır kuruluşu kolu. Hibeleri (DRG, Global Grants, District Grants), Dünya Fonu'nu, SHARE programını, Barış Bursları'nı ve Afet Müdahale Fonu'nu yönetir.

Uluslararası insani yardım terimleri

- Cluster, Sektör grubu, insani yardım koordinasyon sistemi. İnsani yardım aktörlerini müdahale sektörüne göre (barınak, sağlık, su, gıda vb.) bir araya getiren BM koordinasyon mekanizması. Her küme referans bir BM ajansı tarafından yönetilir. Rotary, yerel düzeyde küme toplantılarına katılabilir.
- CHS, Core Humanitarian Standard. İnsani yardım kuruluşlarının krizlerden etkilenen insanlara karşı yükümlülüklerini tanımlayan 9 taahhütten oluşan set: uygunluk, etkililik, hesap verebilirlik, katılım.
- EOC, Emergency Operations Center. Yetkililerin afet müdahalesini koordine ettiği fiziksel yer. Rotary, yerel EOC'nin konumunu bilmeli ve mümkünse orada irtibat sağlamalıdır.
- ICS, Incident Command System. Öncelikle Kuzey Amerika'da kullanılan standartlaştırılmış acil müdahale yönetim sistemi. Net bir hiyerarşi tanımlar: olay komutanı, operasyonlar, planlama, lojistik, finans. Rotary müdahalesini yapılandırmak için referans model.
- IDP, Internally Displaced Person. Evinden kaçmak zorunda kalan ancak ülkesi içinde kalan kişi (uluslararası bir sınırı geçen mültecinin aksine). Doğal afetler, ülke içi yer değiştirmenin başlıca nedenlerinden biridir.
- IFRC, International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies. 191 ulusal Kızılhaç ve Kızılay derneğini koordine eden çatı kuruluş. Birçok afette sahada Rotary'nin stratejik ortağı.
- NFI, Non-Food Items. Afet mağdurlarına dağıtılan, gıda dışındaki tüm mallar: battaniyeler, brandalar, mutfak eşyaları, hijyen kitleri, giyecek, yataklar. İnsani yardım müdahalesinde standart kategori.
- OCHA, Office for the Coordination of Humanitarian Affairs. Uluslararası insani yardım müdahalesini koordine etmekle görevli BM organı. Fon çağrıları yayımlar, CERF'i (acil durum fonu) yönetir ve küme sistemini harekete geçirir. Afet verileri için güvenilir kaynak.
- ORSEC, Organisation de la Réponse de Sécurité Civile (Fransız sivil güvenlik müdahale organizasyon sistemi). Fransız yetkililerinin kriz yönetim planı. Afet müdahalesinin departman ve zon düzeylerindeki organizasyonunu tanımlar. ABD'deki National Response Framework'ün eşdeğeri.
- PFA, Psychological First Aid. Travmatik bir olaydan sonra acil psikolojik desteğe yönelik yapılandırılmış yaklaşım. Psikolog eğitimi gerektirmez. Eğitilmiş her gönüllü uygulayabilir. Bileşenleri: dinle, koru, bağla, dengele.

- Sphere, İnsani yardım müdahalesi için Sphere Asgari Standartları. Dört alanda asgari kalite standartlarını tanımlayan küresel referans: su ve sanitasyon, gıda ve beslenme, barınak ve gıda dışı malzemeler, sağlık. Örnek: kişi başına günde 15 litre su, kişi başına 3,5 m² kapalı alan.
- UNHCR, United Nations High Commissioner for Refugees. Mültecilerin ve yerinden edilmiş kişilerin korunmasından sorumlu BM ajansı. Bir afet, sınır ötesi kitlesel nüfus yer değiştirmesine yol açtığı anda müdahale eder.
- UNICEF, United Nations Children's Fund. Çocuk korumasında uzmanlaşmış BM ajansı. Bir afette UNICEF, çocuklar için müdahaleyi koordine eder (beslenme, acil durum eğitimi, koruma, su).
- UNDRR, United Nations Office for Disaster Risk Reduction. Afet Risk Azaltımı için Sendai Çerçevesi 2015-2030'un uygulanmasını koordine eden BM ajansı. Küresel afet verileri için referans kaynak.
- WASH, Water, Sanitation and Hygiene. İçme suyuna erişimi, sanitasyonu (tuvaletler, atık su bertarafı) ve hijyen teşvikini kapsayan insani yardım sektörü. Yedi Rotary odak alanından biri. WASH-RAG'in uzmanlık alanı.
- WFP, World Food Programme. Acil gıda yardımından sorumlu BM ajansı. Dağıtılan yardım hacmi bakımından dünyanın en büyük insani yardım kuruluşu. Gıda dağıtımı içeren büyük ölçekli Rotary operasyonları için potansiyel ortak.
- WHO, World Health Organization. Uluslararası sağlık müdahalesine öncülük eden BM ajansı. Bir afet durumunda epidemiyolojik gözetimi, ilaçlara erişimi ve salgınlara müdahaleyi koordine eder.

Yaygın operasyonel terimler

- Beneficiary, İnsani yardımı doğrudan alan kişi. Resmi iletişimde "kurban" teriminden kaçınılmalıdır.
- Call-down list, Zincirleme telefon listesi: her kişi bir sonrakini arar. Tüm kulüp üyelerine 30 dakikadan kısa sürede ulaşmayı sağlar. Telefon ağacı olarak da bilinir.
- Do No Harm, Temel insani yardım ilkesi: her müdahale, etkilenen kişilere ek zarar vermekten kaçınılmalıdır.
- Emergency kit, Anında müdahale için kulüp tarafından önceden konumlandırılmış malzeme ve belge seti (formlar, yelekler, su, telsizler vb.). Go-bag olarak da adlandırılır.
- Phase 1, Emergency, Afetten sonraki ilk 72 saat. Öncelikler: kurtarma, değerlendirme, ilk yardım, güvenliği sağlama.
- Phase 2, Stabilization, 72 saatten 4 haftaya kadar. Öncelikler: yapılandırılmış dağıtım, koordinasyon, finansman, iletişim.
- Phase 3, Recovery, 1 aydan 24 aya kadar. Öncelikler: yeniden inşa, rehabilitasyon, dayanıklılık, Global Grants.

- Stewardship, Rotary Vakfı fonlarının kullanımı hakkında hesap verme yükümlülüğü. Anlatı, mali ve fotoğraflı bir rapor içerir. Son tarih: fonların alınmasından 12 ay sonra (DRG) veya Global Grant takvimine göre.
- Tier / Layer, Rotary ekosisteminin düzeyi. Altı katman: Kulüp (1), Bölge (2), Zon (3), RAG'ler (4), TRF (5), RI (6). Her katmanın afet müdahalesinde farklı bir rolü vardır.
- Community kitchen transition, Bir aşevinin nesnel kriterlere göre kapatılması: yerel pazar $\geq$ %80 işlevsel, VEYA aşevi birim maliyeti > yerel pazar fiyatı, VEYA aktif yararlanıcılar 3 ardışık gün boyunca zirvenin < %20'si (bkz. bölüm 14).
- PFA to beneficiary ratio, Psikolojik İlk Yardım eğitilmiş müdahalecilerin asgari yoğunluğu: acil durum fazında risk altındaki 100 kişiye 1, stabilizasyonda 50 kişiye 1, iyileşmede 30 kişiye 1 (bkz. bölüm 17).
- Complex multi-hazard crisis, Kısa bir zaman aralığında aynı nüfus üzerinde iki veya üç büyük stres etkeninin üst üste binmesi (örn. deprem + salgın; çatışma + kuraklık + kıtlık). DNA-RAG merkezi koordinatör olarak zorunludur (bkz. bölüm 26'daki F4 kartı).
- Vicarious trauma / compassion fatigue, Başkalarının acısına tekrarlanan maruziyetin sonucu. Vicarious trauma klinik olguyu belirtir (travmatik bir olaya dolaylı maruziyet); compassion fatigue ise onun operasyonel tezahürünü belirtir (duygusal tükenme, geri çekilme). Bkz. bölüm 17.

Notlar

Notlar

BÖLÜM VII
EKLER VE ARAÇLAR

Bölüm 30

Ek D — Çevrimiçi kaynaklar

Nasıl kullanılır: Bu ek, afete hazırlık ve müdahale için gerekli web sitelerini, portalları ve referans belgelerini bir araya getirir. Bu bağlantıları bir afetten ÖNCE test edin. Tarayıcı favorilerinize ekleyin. URL'ler yayın tarihinde geçerliydi. Bir bağlantı kırıkrsa, tam başlığı ana sitede arayın.

1. MyRotary, Merkezi portal

MyRotary portalı (my.rotary.org), tüm çevrimiçi Rotary işlemlerinin giriş noktasıdır. Her Rotaryenin orada aktif bir hesabı olmalıdır.

- MyRotary, Ana sayfa (my.rotary.org), Merkezi Rotary portalı. Hibelere, eğitime ve kulüp yönetim araçlarına erişim.
- Grant Center (my.rotary.org/en/take-action/apply-grants), Hibelerin sunumu ve takibi: District Grants, Global Grants, Disaster Response Grants (DRG). DRG buradan GMS aracılığıyla sunulur.
- Disaster Response Fund (my.rotary.org/en/disaster-response-fund), Afet Müdahale Fonu'na ayrılmış sayfa. DRF'ye doğrudan bağış yapılmasını sağlar. Bu bağlantıyı bağış toplama iletişiminizde paylaşın.
- Service Project Center (spc.rotary.org), Dünya çapındaki Rotary projelerinin vitrini — Ağustos 2024'ten beri Rotary Showcase'in yerini alır. Diğer kulüplere ilham vermek ve uluslararası ortaklar çekmek için afet operasyonunuzu buraya gönderin.
- Club Finder (my.rotary.org/en/search/club-finder), Dünyanın herhangi bir yerinde bir Rotary ortak kulübü bulun. Bir Global Grant için bir Host Club (Ev Sahibi Kulüp) belirlemek için vazgeçilmezdir.
- Grant Tracker (my.rotary.org, Grants, Grant Tracker), Sürmekte olan hibelerinizin durumunu takip edin: sunuldu, onaylandı, fonlar aktarıldı, rapor bekleniyor.
- Brand Center (brandcenter.rotary.org), Logolar, grafik kılavuzları ve resmi Rotary iletişim materyalleri. Tüm basın bültenleriniz ve görsel medyanız için kullanılacaktır.

2. Rotary Eylem Grupları (RAG'ler), Web siteleri

- DNA-RAG, Disaster Network of Assistance (dna-rag.com). Afet müdahale koordinasyonu. Eğitimli değerlendiriciler, saha kılavuzları, çevrimiçi eğitim, katmanlar arası koordinasyon. Bir afet durumunda iletişime geçilecek ilk RAG. İletişim: web sitesi üzerinden veya DRO'nuz aracılığıyla.
- WASH-RAG, Water, Sanitation and Hygiene (wash-rag.org). Acil durum ve kalkınma durumlarında içme suyu, sanitasyon ve hijyen uzmanlığı. Su filtrasyonu projeleri, kuyu onarımı, tuvalet inşası.
- ESRA, Environmental Sustainability (esrag.org). Çevresel sürdürülebilirlik, iklim değişikliğine uyum, afet risk azaltımı, sürdürülebilir yeniden inşa. İklim dayanıklılığı üzerine kaynaklar.

- RAGFP, Rotary Action Group for Peace (rotaryactiongroupforpeace.org). Barış inşası, çatışma çözümü, arabuluculuk. Doğal afetlerin ve çatışmaların örtüştüğü yerlerde müdahale eder.
- RAGCED, Rotary Action Group for Community Economic Development (ragced.org). Toplumsal ekonomik kalkınma, afet sonrası ekonomik yeniden inşa. Mikrofinans, mesleki eğitim ve yerel pazarların canlandırılması üzerine kaynaklar.

3. Rotary eğitimi ve öğrenimi

- Rotary Learning Center (my.rotary.org/en/learning-reference), Rotary'nin çevrimiçi eğitim platformu. Hibeler, proje yönetimi, liderlik üzerine kurslar. Afet müdahalesine özel modüller içerir. Tüm Rotaryenler için ücretsiz.
- Disaster Response Training (dna-rag.com, Training bölümü), DNA-RAG tarafından sunulan çevrimiçi ve yüz yüze eğitim: hızlı değerlendirme, kriz koordinasyonu, gönüllü yönetimi, afet vakıf hesap verebilirliği.
- Disaster Recovery Playbook (my.rotary.org üzerinden veya DNA-RAG'e talep üzerine mevcut), Afet müdahalesi için stratejik RI kılavuzu. Her katmanın rollerini, finansman mekanizmalarını ve en iyi uygulamaları kapsar. Kurumsal referans belgesi.
- Grant Management Seminar (her Bölge tarafından yıllık olarak düzenlenir), TRF hibeleri almak isteyen kulüpler için zorunlu seminer. Başvuru prosedürlerini, mali yönetimi ve vakıf hesap verebilirliğini kapsar. Tarihleri DRFC'nizle kontrol edin.
- Sendai Framework for DRR (preventionweb.net/sendai-framework), Afet risk azaltımı için 2015-2030 küresel çerçevesi. Hazırlık ve önlemeye yönelik uluslararası yaklaşımı anlamak için referans.

4. Birleşmiş Milletler, Afet kaynakları

- UNDRR, UN Office for Disaster Risk Reduction (undrr.org). Afetlere ilişkin küresel veriler, Sendai Çerçevesi, risk azaltım araçları. Ükelere göre afet istatistikleri için DesInventar veritabanı.
- ReliefWeb (reliefweb.int), Dünyanın en büyük insani yardım bilgi kaynağı. Durum raporları, haritalar, ülke ülke ve afet afet analizler. Bir Global Grant başvurusunda ihtiyaçları belgelemek için vazgeçilmezdir.
- OCHA, Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (unocha.org). Uluslararası insani yardım koordinasyonu. İnsani yardım fon akışlarını izlemek için Financial Tracking Service (FTS). Ülke uyarıları ve bültenleri.
- UNICEF, Emergency Response (unicef.org/emergencies), Çocuklar için insani yardım müdahalesi. Acil durum eğitimi, beslenme ve çocuk koruma ihtiyaçları üzerine veriler. Çocukları etkileyen Global Grants için potansiyel ortak.

- WFP, World Food Programme (wfp.org). Acil gıda yardımı. Ülkelere göre gıda güvensizliği üzerine veriler. Referans gıda lojistiği.
- WHO, World Health Organization (who.int/emergencies). Afetlere sağlık müdahalesi. Epidemiyolojik uyarılar, ülkelere göre sağlık verileri, acil tıbbi protokoller.
- UNHCR, UN High Commissioner for Refugees (unhcr.org). Mültecilerin ve yerinden edilmiş kişilerin korunması. Nüfus yer değiştirmesi üzerine veriler. Bir afet sınır ötesi hareketlere yol açtığına müdahale eder.
- PreventionWeb (preventionweb.net), Afet risk azaltımı üzerine bilgi platformu. Ülkelere göre raporlar, istatistikler, risk değerlendirme araçları.

5. İnsani yardım standartları

- Sphere Handbook (spherestandards.org), İnsani yardım müdahalesinde asgari standartlar için küresel referans. 4 alanı kapsar: WASH, gıda, barınak, sağlık. Anahtar rakamlar: kişi başına gün başına 15 L su, kişi başına 3,5 m² kapalı alan, kişi başına gün başına 2.100 kcal. Fransızca ve İngilizce olarak çevrimiçi ücretsiz erişilebilir.
- Core Humanitarian Standard, CHS (corehumanitarianstandard.org), İnsani yardım müdahalesinde kalite ve hesap verebilirliği tanımlayan 9 taahhüt. Operasyonları ve raporları yapılandırmak için referans kılavuz.
- Code of Conduct, Red Cross / NGO (ifrc.org, Code of Conduct bölümü), İnsani yardım kuruluşları için etik ilkeler: insanlık, tarafsızlık, yansızlık, bağımsızlık. Afet müdahalesine katılan her Rotaryen tarafından bilinmesi ve saygı gösterilmesi gerekir.

6. Rotary stratejik ortakları

- ShelterBox (shelterbox.org), Resmi RI proje ortağı. Dünya çapında acil durum barınak kitleri (çadır, battaniye, mutfak eşyaları, su filtreleri) sağlar. Yerel Rotary kulüpleri aracılığıyla veya DNA-RAG aracılığıyla harekete geçirilebilir. Rotary sayfası: shelterbox.org/rotary
- ShelterBox, Güncel sevkیاتlar (shelterbox.org/disasters), Aktif sevkیاتların haritası. Bir talep başlatmadan önce ShelterBox'ın sahada zaten mevcut olup olmadığını öğrenmenizi sağlar.
- Disaster Aid International (disasteraid.org), Rotaryen uluslararası afet müdahale ağı. Hızlı Disaster Aid Response Teams (Afet Yardım Müdahale Ekipleri) eğitir. Uyarlanabilir yardım kitleri sağlar. 20'den fazla ülkede mevcut.
- Habitat for Humanity (habitat.org), Konut inşası ve yeniden inşası. Global Grant aracılığıyla iyileşme fazları için potansiyel ortak. Topluluklarla katılımcı inşaat konusunda uzmanlık.

- Water Mission (watermission.org), Acil durum ve uzun vadeli içme suyu sistemleri. Afetlerden sonra su sistemi filtrasyonu ve rehabilitasyon projeleri için sık WASH-RAG ortağı.
- Aqua Clara International (aquaclara.org), Biyokum su filtreleri ve arıtma sistemleri. Afet bölgelerinde içme suyu çözümlerinin hızlı sevkiyatı için WASH-RAG ortağı.

7. Pratik araçlar

- Google Crisis Map (google.org/crisismap), Sürmekte olan afetlerin gerçek zamanlı haritaları: seller, depremler, kasırgalar. SITREP'ler ve hızlı değerlendirmeler için yararlıdır.
- GDACS, Global Disaster Alert and Coordination System (gdacs.org). Küresel uyarı sistemi. Depremler, tsunamiler, siklonlar için otomatik uyarılar gönderir. Şiddet seviyesine göre sınıflandırılır (yeşil, turuncu, kırmızı).
- HDX, Humanitarian Data Exchange (data.humdata.org). BM insani yardım veri platformu. Ülkelere göre demografik, sağlık ve altyapı verileri. Bir Global Grant planlamak veya bir DRG başvurusunu belgelemek için yararlıdır.
- What3Words (what3words.com), Dünya üzerindeki her 3 m × 3 m'lik kareyi kapsayan 3 kelime kullanan adresleme sistemi. Adreslerin mevcut olmadığı veya yıkıldığı durumlarda bir dağıtım noktasını veya değerlendirme alanını konumlandırmak için yararlıdır.
- OpenStreetMap (openstreetmap.org), Ücretsiz işbirlikçi haritalama. Bir afet durumunda, OpenStreetMap topluluğu (HOT, Humanitarian OpenStreetMap Team) etkilenen bölgeleri hızla haritalar.

8. Bu kitapta atıfta bulunulan kurumsal kaynaklar

Bu kitaptaki rakamlar, standartlar ve prosedürler kamuya açık kurumsal kaynaklara dayanmaktadır. Tam referanslar:

İnsani yardım standartları

- Sphere Handbook 2018, The Sphere Project / Sphere Association. Referans: spherestandards.org. WASH, barınak, beslenme, sağlık asgari standartları. 2018 baskısı, 2024-2025'te revizyon planlandı.
- Core Humanitarian Standard (CHS), CHS Alliance, Sphere, Groupe URD. Referans: corehumanitarianstandard.org. Kalite ve hesap verebilirlik üzerine 9 taahhüt.
- Code of Conduct for the Red Cross / Red Crescent / NGOs, IFRC. Referans: ifrc.org/document/code-conduct.

Afet verileri ve uyarı sistemleri

- EM-DAT, The International Disaster Database, Centre for Research on the Epidemiology of Disasters (CRED), UCLouvain. Referans: emdat.be. Bölüm 26'daki A'dan F'ye ailelerde kullanılan dünya çapında afet sınıflandırması.
- USGS Earthquake Hazards Program, U.S. Geological Survey. Referans: earthquake.usgs.gov. Deprem ve heyelan verileri.
- NOAA / NHC, National Oceanic and Atmospheric Administration / National Hurricane Center. Referans: nhc.noaa.gov. Kasırga ve tsunami verileri.
- WMO, World Meteorological Organization. Referans: wmo.int. Meteorolojik tanımlar ve uyarılar.
- GDACS, Global Disaster Alert and Coordination System (UN OCHA + European JRC). Referans: gdacs.org. Çok tehlikeli uyarı sistemi.
- UNDRR / PreventionWeb, UN Office for Disaster Risk Reduction. Referans: undrr.org ve preventionweb.net. Sendai Çerçevesi 2015-2030.

Sağlık ve gıda

- WHO Psychological First Aid Guide, World Health Organization, War Trauma Foundation, World Vision International (2011). Referans: who.int/publications/i/item/9789241548205. Look-Listen-Link yöntemi.
- NIOSH 42 CFR 84 / EN 149, National Institute for Occupational Safety and Health (USA) / European Standard. FFP2 ve N95 solunum maskesi standartları.
- IPC, Integrated Food Security Phase Classification. Referans: ipcinfo.org. 5 fazlı kıtlık sınıflandırması.
- FAO SOFI 2024, State of Food Security and Nutrition in the World. Referans: fao.org/publications/sofi.
- WFP GRFC 2024, Global Report on Food Crises. Referans: wfp.org / fightfoodcrises.net.

İnsani yardım koordinasyonu

- OCHA, UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs. Referans: unocha.org. Küme sistemi (11 resmi küme).
- IASC, Inter-Agency Standing Committee. Referans: interagencystandingcommittee.org. Küme yaklaşımı 2005.
- CALP Network, Cash Learning Partnership. Referans: calpnetwork.org. Cash and Voucher Assistance (CVA).
- ReliefWeb, UN OCHA. Referans: reliefweb.int. İnsani yardım raporları.

Rotary referansları

- Rotary International, rotary.org ve my.rotary.org web siteleri. Üyelik verileri, yapı, politika, el kitapları.

- Disaster Response Grant Terms and Conditions, The Rotary Foundation. 25.000 USD üst sınır, adlandırılmış fırtınalar için önleyici başvuru.
- DNA-RAG bylaws and missions, Disaster Network of Assistance Rotary Action Group. Referans: dna-rag.com.
- Lead Your District Rotary Foundation Committee Manual, Rotary International. DRFC rol referansı.

Ulusal müdahale çerçeveleri

- ORSEC, Organisation de la Réponse de Sécurité Civile (France). 13 Ağustos 2004 tarihli 2004-811 sayılı Kanun. Referans: DGSCGC.
- ICS / NIMS, Incident Command System / National Incident Management System (USA). Referans: FEMA NIMS Doctrine 2017.
- CDEMA, Caribbean Disaster Emergency Management Agency. Referans: cdema.org.
- INSARAG, International Search and Rescue Advisory Group. Referans: insarag.org. Kılavuz ilkeler 2020.

Resmi rakamlara ilişkin not

Bu kitapta alıntılanan tüm olgusal rakamlar (Rotary üyeliği, Sphere standartları, DRG üst sınırları, olayların hızları ve sıcaklıkları) yayın tarihi itibarıyla yukarıdaki kurumsal kaynaklardan gelmektedir. Değişen rakamlar (Rotary üyeliği, kıtlık istatistikleri vb.) her yeni baskıda güncellenmelidir.

9. Yıllık kaynak doğrulama kontrol listesi

Öge	Kontrol edildi	Tarih	Kim tarafından
Tüm DRC üyeleri için MyRotary hesabı aktif	☐		
GMS erişimi test edildi (hibe başvurusu)	☐		
RAG bağlantıları doğrulandı ve iletişim bilgileri güncellendi	☐		
Sphere Handbook indirildi (en son sürüm)	☐		
ShelterBox ve Disaster Aid iletişim bilgileri güncel	☐		
ReliefWeb ve GDACS erişimi test edildi	☐		
Rotary Learning Center eğitimi kilit üyeler tarafından tamamlandı	☐		

Notlar

Notlar

Yazar hakkında

Guillaume Bourgogne

Guillaume Bourgogne est entrepreneur, formateur et Rotarien. Il a débuté dans le Rotary au Rotaract en 2005, en rejoignant le Rotaract Club de Lyon, trois années qui ont durablement façonné sa culture rotarienne du service, de l'amitié et de la convivialité. Il rejoint le Rotary en tant que membre senior en 2017 au Rotary Club de Vesoul (District 1680, France), où il devient référent RYLA en 2018 et engage ses premiers projets humanitaires internationaux : Ouganda, Liban.

En novembre 2021, il transfère son adhésion au Rotary Club Beirut Cedars (District 2452, qui couvre neuf pays sur trois continents : Arménie, Bahreïn, Chypre, Géorgie, Jordanie, Liban, Palestine, Soudan, Émirats arabes unis). Le club lui décerne en mai 2022 un Certificate of Appreciation et le nomme Paul Harris Fellow en reconnaissance de son engagement humanitaire.

Au niveau international, il occupe successivement plusieurs fonctions de leadership rotarien. Global Programs Director de RAGCED (Rotary Action Group for Community Economic Development) pendant trois ans (2021-2024), puis membre des comités Partnerships et Education.

Il est Director de DNA-RAG (Disaster Network of Assistance Rotary Action Group) depuis août 2023 pour un mandat de trois ans, et candidat à reconduction 2026-2029 sur proposition du Vice-Chair de DNA-RAG. Membre fondateur du Rotarian Action Group for Peace France (RAGFP France) depuis 2021, et membre de RAGAS, le Rotary Action Group Against Slavery.

Sur le terrain, son engagement humanitaire s'est d'abord déployé en Afrique de l'Est. En octobre 2019, il participe à l'ascension humanitaire du Kilimandjaro organisée par le DG Xavier Sentamu (District 9211, Ouganda et Tanzanie), suivie de visites de projets Rotary locaux. En février 2020, il étudie sur place un projet de microcrédit agricole en Ouganda. En mars 2020, pendant le premier confinement COVID-19, il conçoit et opère une plateforme d'aide qui assiste 3 000 personnes en France en trois mois. En 2021, il gravit la chaîne du Rwenzori en Ouganda lors d'une expédition de levée de fonds destinée à aider à la reconstruction d'une maternité régionale détruite par un incendie.

Son engagement le plus structurant reste le Liban, où il intervient sans interruption depuis 2020. Sept années d'engagement financier continu sur fonds personnels (environ 30 000 EUR cumulés) pour les conséquences de l'explosion du port de Beyrouth en août 2020, la crise humanitaire post-2021, la crise énergétique, le financement d'un centre de défense civile face à la multiplication des incendies, l'aide alimentaire et l'aide aux personnes âgées pendant la guerre de 2024, jusqu'aux dons d'hiver 2026.

L'épisode qui a sans doute le plus contribué à façonner sa pratique est la mobilisation Ukraine en mars 2022. Dans les jours suivant l'invasion russe, il relaye le message d'urgence du

Rotary Club de Lviv. Le lendemain, il achète et déploie un site SaaS bilingue anglais-ukrainien qu'il maintient à frais personnels pendant plus de 12 mois. La plateforme est diffusée mondialement via la mailing list des 2 500 membres de RAGCED.

Côté formation académique, il a suivi des cours de niveau master en Management de l'innovation et des projets complexes et en Intelligence économique, deux disciplines qui structurent la façon dont ce livre traite le risque, la décision en incertitude et les chaînes d'information.

Côté formation opérationnelle, il suit en 2021-2022 le Community Development: Economic Disaster Resilience and Recovery Course. Il complète ensuite avec la formation Positive Peace de l'Institute for Economics & Peace (octobre 2021, programme ICC USA-France à Rennes), et son admission comme IEP Ambassador en avril 2023.

Ses livres sont le condensé de ce qu'il a vu, compris et construit sur le terrain : des cadres opérationnels pour les Rotariens qui veulent agir vite et juste, des manuels pratiques pour les dirigeants de PME et les commerçants, des récits de patrimoine pour ceux qui veulent préserver une mémoire locale.

Alpiniste passionné, il a survécu à un œdème cérébral d'altitude sur le pic Lénine au Kirghizistan, un frôlement de la mort qui, loin de l'éloigner de la montagne, a aiguisé sa discipline de gestion du risque. Il y est retourné, et grimpe désormais avec son fils : à l'âge de huit ans, ensemble, ils ont tenté le mont Ararat en conditions hivernales et ont dû renoncer à l'ascension finale à cause d'une tempête de neige, une décision qui apprend la gestion du risque sur le terrain, pas dans un manuel. Le risque, dans leur pratique, n'est pas nié : il est étudié, préparé, respecté. Il vit entre la France, le Liban, l'Ouganda et le Japon.

contact@blackbirdpress.us

